

Crisis Theologica

In Qva Selectiores, Et Acriores hujus, et elapsi sæculi controversiæ,
subsecuturâ in Elencho legendæ discutiuntur

Crisis Theologica - In Qva Selectiores, Et Acriores hujus, et elapsi sæculi
controversiæ, subsecuturâ in Elencho legendæ discutiuntur

Casnedi, Carlo Antonio

Ulyssipone, 1712

Disputatio XXX. Digressio moralis de Sacramento Pœnitentiæ ad mentem
Vrbani VIII. Clementis X. & Innocentij XII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84796](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84796)

tiori, & probabiliori adhaerere; negando tamen eas esse leges, contrario incedent modo; at utrique ad Deum accedenti Si hæc factis non sint, repetam quod *disput. 22. n. 20. de di ex Divo Hieronymo monitum lib. 1. contra Rufinum*: Contendebatur, an qui dupplicem ante Baptismum uxorem duxerat, posset sine culpa Sacris Ordinibus initiari? Affirmabat Hieronymus; negabat Rufinus, exprobrando ei laxitatem in opinando. Respondit Hieronymus: *Brevi sermone respondens: habent libellum, quem in crimine vocant; ille respondeat, & scripto scriptis arguat. Quid auspicatæ frontis, & contrællis, rugatisque naribus, concava verba trutinantur, & sanctissimæ apud vulgus ignobile simulacra nigore mentiuntur? Hæc dicimus, non quid ipsi propo-*

Christo hæc questione teneantur, sed interrogati à Fratribus, quid nobis videretur, respondimus: nulli præjudicantes sequi, quod velit, nec alterius Decretum nostræ sententiæ subvertentes, neque enim ambimus Sacerdotium, qui latemus in cellulis. Hæc maximus Doctor. Adde pro coronide: Sciant quotquot solidum Probabilissimum, qualem nos defendimus, de animarum ruinâ reum autumant: sciant, inquam, quod qui damnantur, non damnantur ob incertarum, sed ob certarum legum transgressionem. Pareant Fideles certis Dei, & Ecclesiæ legibus; à quibus Probabilissimus non excusat; nulla tunc animarum perditio; multiplex verò, si ipsidem legibus certis, aliæ inter classici Doctores incertæ, tamquam certe superaddantur.

DISPUTATIO XXX.

Digressio moralis de Sacramento Pœnitentiæ, ad mentem Urbani VIII. Clementis X. & Innocentij XII.

PROOEMIUM.

SUMMARIUM.

An hodie difficultus sit absolvi, an absolventi. Et idivote facile absolvunt, ibid. Scopus Disputationis, n. 2.

- N. 1. GNORO, mi Benivole Lector, quodnam hodie difficultus sit, an absolvi, an absolvente; an esse Pœnitentem, an Confessarium. Hoc scio, quod Pœnitentem esse, necessarium est; Confessarium esse, liberum est. Cum tota tamen ea necessitate, & hæc libertate, eò calamitatis devenerum, ut quilibet, cujus tota doctrinæ suppellex, superficialis, linguâ vulgari, summa est, (quæ utinam sæpe intelligeretur) eo ausu omnia per fas, & nefas absolvit, ignoratis penitus tum multipliciter damnatarum, tum recentium Pontificiorum Decretorum inviolabili jure, tum reservatis Sedi Apostolicæ casibus, tum, quæ sibi insit, aut non insit, absolventi facultate, tum interpretationibus, habitis inter Doctores antiquos ut satis probabilibus, hodie tamen à Pontificibus explosis. Quare ex tot moralibus opinionibus, quæ conscientiam concutiunt, præcipuam circa Pœnitentiæ Sacramentum eligere decrevi, nempe, quid hodie, post
- Tom. III.

Clementis X. & Innocentij XII. Decreta possit Confessor sive secularis, sive Regularis circa seculares; & quid uterque circa Regulares. Rursus quid vi Cruciatæ, cujus privilegia aliqui tantum extollunt, ut nullo habito ad Archiepiscopos, & Episcopos respectu, quilibet Confessor se supra illos statuat, delusa omni Diocesanorum, cujus in loco, & tempore absolvunt, jurisdictione: quin post habitâ evidenti Pontificum è Cathedrâ definitivum definitione. Quia verò Clementis X. & Innocentij XII. Decreta supponunt Urbani VIII. Decretum, hoc prius ponendum.

SECTIO I.

Modernorum Pontificum Bullæ.

§. I.

Bullæ Urbani Octavi.

SUMMARIUM.

Urbani VIII. Bulla, n. 3. Ejus Bullæ scopus, n. 4. Declarat, quod Clemens VIII. reprobarit opinionem timentem satis quemlibet approbatum, ut quis vi Cruciatæ absolvatur, n. 5.

Pp

Hos

Hoc idem declarat Urbanus de Religiosis, quod Cruciatum numquam illis suffragari poterit, n. 6.

Aut se tollere etiam a Commissario Cruciatum facultatem aliter interpretandi, n. 7.

Objectione. Si Urbanus hanc facultatem, ut quis a quolibet vi Cruciatum absolvetur, concessit aliquibus Religiosis, quomodo dicit non suffragari potuisse, n. 8.

VRBANVS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

IN specula Militantis Ecclesie, nullo licet meritorum suffragio divina dispensatione constituti, & attentè considerantes sacros Regularium Ordines, tantas Ecclesie Dei, omni tempore, utilitates attulisse, ut ad eas considerandas, & instaurandas Romani Pontifices prædecessores nostri magnam jure optimo diligentiam semper adhibuerint, dignum, quin potius debitum reputamus, ut eorundem Pontificum vestigijs inherentes ad eas pastoralis vigilantie partes jugiter intendamus, ut in eisdem Ordinibus regularis observantia, facta testè conservetur, & si quæ illi obesse dignoscuntur, opportuna constitutionis ministerio salubriter removeantur. Alias, siquidem fel. recordationis Clementi Patre VIII. prædecessori nostro, per Procuratorem Generalem Fratrum de Monte Carmelo nuncupato exposito, quod cum in Bulla S. Cruciatæ, & alijs privilegijs ab Apostolica Sede concedi solitis, detur facultas eligendi Confessarium idoneum ab Ordinario approbatum, qui possit Christi fideles absolvere à casibus Ordinario, & Sedi Apostolicæ reservatis: Religiosi prædicti Ordinis, seu eorum nonnulli, etiam prædictis facultatibus uti præsumebant in detrimentum eorum regularis discipline.

Quare idem Clemens prædecessor tuus perpetuò valitura constitutione declaravit facultatem, & concessionem Sanctæ Cruciatæ, & aliorum indultorum prædictorum, quantum ad prædictum articulum eligendi Confessarium, & absolvendi à casibus reservatis non habere locum cum Fratribus, & Sororibus Monialibus quorumcumque Ordinum, & Congregationum cujuscumque instituti Mendicantium, & non Mendicantium, tam in Provincia Hispaniæ, quam extra eam ubilibet constitutis, neque eis suffragari, sed ejusdem Clementis prædecessoris intentionis fuisse, quod iidem Fratres, & Moniales quantum

ad Sacramentum Pœnitentie, seu Confessionis administrationem dispositioni suorum Prælatorum subiecti essent, prout in dicti Clementis prædecessoris in simili forma Brevis, desuper die 23. Novembris anno 1599. Pontificatus sui anno octavo, expressis literis, quarum tenores pro expressis haberi volumus, plenius continentur.

Nihilominus quod, sicut nobis, non sine animi nostri molestia, innouit, nonnulli Ordinis Fratrum Prædicatorum Profectores, prætextu Bullæ ejusdem Sanctæ Cruciatæ, ac dictorum indultorum, Confessarium hujusmodi, qui eos, ut præfertur, absolvat, eligere posse prætendant, & forsitan eligant etiam ad præsens, postquam literæ nostræ sub die 14. Junii anno 1624. Pontificatus nostri anno primo, super facultate eisdem Regularibus Confessarium ad effectum hujusmodi eligendi ad quinque annuum tunc proximum concessam emanatam, pridem ab anno, & ultra expiraverunt, in maximum statum, & regularis observantiæ præjudicium.

Nos præmissis, quantum nobis ex alto, conceditur obviare, ac felici tam eorumdem Fratrum Prædicatorum, & Beatæ Mariæ de Monte Carmelo Religiosorum, quam omnium, & quorumcumque aliorum cujuscumque Ordinis, Congregationis, Societatis, & instituti, etiam speciali mentione, & notâ digni utriusque sexus, cum Mendicantium, quam non Mendicantium, sui, atque directioni, & aliorum Christi fidelium saluti consulere volentes, præfataque Clementis prædecessoris declarationem, in inhaerentes, illamque tenore præsentium, innovantes, ac, quatenus opus sit, ampliantes; Motu proprio, & ex certa scientia, & matura deliberatione nostris, deque Apostolicæ plenitudinis potestate, concessimus, nem Sanctæ Cruciatæ, quæ respectu facultatis hujusmodi etiam Laicis, & Clericis, Secularibus cujuscumque status, gradus, & qualitatis, & conditionis etiam speciali notâ dignæ quoad casus reservatos, etiam in Bulla Cœnæ Domini (hæresi excepta), contentos, non nisi in foro conscientie, non, autem in foro externo, suffragatur, aliorumque indultorum hujusmodi, quantum ad prædictum articulum eligendi Confessarium, & absolvendi prædictis a casibus reservatis, etiam in Bulla Cœnæ Domini contentis, cum Fratribus, & Monialibus prædictis Fratrum Prædicatorum, & aliorum quorumcumque Ordinum, & Congregationum, Societatisque, & instituti prædictorum Mendicantium, & non Mendicantium.

„dicantium, tam Provinciæ Hispaniæ, quam
 „extra eam ubilibet constitutorum, locum
 „minimè habuisse, neque habere, neque il-
 „lis ullo modo suffragari potuisse, neque
 „posse, excepto dumtaxat illo quinquen-
 „nio, quo litteræ nostræ huiusmodi, ut præ-
 „fertur, duraverunt. Siquidem die 14. men-
 „sis Junii 1629. proximè præteriti, jam ex-
 „piraverunt. Sed nostræ intentionis fuisse, &
 „esse, quod iidem fratres, & Moniales, quan-
 „tùm ad Sacramentum Pœnitentiæ, seu Cõ-
 „fessionis administrationem, Ordinariæ dis-
 „positioni suorum Prælatorum, & Sedi
 „Apostolicæ, quoad sibi reservata, subiecti
 „sint, earundem tenore præsentium perpe-
 „tuò declaramus. Decernentes præsentibus
 „nostras litteras de subreptionis, vel obrep-
 „tionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis
 „nostræ, aut alio quocumque defectu, à
 „quoquam impugnari non posse. Sicque, &
 „non aliter, in omnibus, & singulis præmis-
 „sis per quoscumque Iudices Ordinarios, &
 „Delegatos, etiam Causarum Palatii Apo-
 „stolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ec-
 „clesiæ Cardinales, etiam de latere Legatos,
 „Vicelegatos, ac Sedis Apostolicæ Nuntios,
 „ac Cruciatæ Commissarios, & quovis alios
 „quavis auctoritate fungentes, sublatà eis,
 „& eorum cuilibet quavis aliter iudicandi,
 „& interpretandi facultate, & auctoritate,
 „interpretari, & iudicari deberi, ac irritum,
 „& inane, si secus super his à quoquam
 „quavis auctoritate scienter, vel ignoranter
 „contigerit attentari. Non obstantibus præ-
 „missis, ac omnibus, & singulis illis, quæ in
 „prædictis Clementis prædecessoris litteris
 „concessa sunt non obitare, cæterisque con-
 „trariis quibuscumque. Quibus omnibus, &
 „singulis illorum omnium, & singulorum
 „tenores præsentibus pro sufficienter ex-
 „pressis habentes, illis aliàs in suo robore
 „permanentibus, hac vice dumtaxat speciali-
 „ter & expresse derogamus, cæterisque con-
 „trariis quibuscumque. Ut autem præsen-
 „tium tenor omnibus innotescat, volumus
 „cas in valvis Basilicæ Principis Apostolo-
 „rum, & in acie Campi Floræ de Urbe, ut
 „moris est, publicari, ipsasque sic publicatas
 „omnes, & singulos ubique existentes ita
 „afficere, ac si omnibus personaliter intima-
 „tæ essent. Quodque præsentium transump-
 „tis, etiam impressis, manu alicujus Notarii
 „publici subscriptis, & sigillo personæ in
 „dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis,
 „eadem prorsus ubique fides adhibeatur,
 „quæ præsentibus ipsis adhiberetur, si forent
 „exhibita, vel offensæ. Dat. Romæ apud S.
 „Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris
 „Tom. III.

die 19. Junij 1630. Pontificatus nostri an-
 „no septimo.

Reduco ad clausulas eandem, sicut & alias, N. 3.
 „quas allaturus sum, Bullas, ut breviori sy-
 „nopli expeditius comprehendatur.

Ait ergo Urbanus suæ constitutionis fi- N. 4.
 „nem esse disciplinam Regularem restaurare, Urban.
 „occasione laxissimæ interpretationis collap- VIII.
 „sam.

Ait secundo, quòd Clemens VIII. præ- N. 5.
 „decessor suus, perpetuò valiturà constitu- Clem.
 „tione, die 23. Novembris anni 1599. expedi- VIII.
 „dità, declaraverit, quòd Cruciatæ, quan- Urban.
 „tùm spectat ad eligendum vi Cruciatæ Con- VIII.
 „fessorem, à suorum Prælatorum dispositio-
 „ne independentem, à quo à reservatis absol-
 „vi possit, dummodo à Diocessano approba-
 „tus sit, neutiquam Regularibus favens.

Ait tertio, le non sine gravi molestià au- N. 6.
 „disse, adhuc dari Religiosos, qui pretextu
 „Cruciatæ ac disforum Inultorum, Confessarium
 „huiusmodi, qui eos absolvat, eligere posse præten-
 „dant, & forsan eligant etiam ad præsens. Idco
 „inherendo declarationi Clementis VIII. Clem.
 „eamque innovans, & quatenus opus sit am- VIII.
 „plians, motu proprio, & ex certâ scientiâ, & VIII.
 „de Apostolica plenitudine potestatis asserit, con-
 „cessionem Cruciatæ, quantum ad articulum
 „eligendi Confessarium, & absolvendi à re-
 „servatis, etiam in Bullâ Cœnæ contentis, in
 „Religiosis cujuscumque Ordinis, locum mi-
 „nimè habuisse, nec habere, neque illis ullo modo
 „suffragari potuisse, neque posse, excepto tan-
 „tùm illo quinquennio, quo litteræ nostræ hu-
 „iusmodi duraverunt, quæ tamen die 14. Ju-
 „nij anni 1629. jam expiraverant.

Ait quarto se, etiam à Cruciatæ Commis- N. 7.
 „sarijs, imò quibusque alijs etfi Cardinalibus,
 „& Legatis à latere, adimere omnem aliter
 „interpretandi facultatem: quin ita iudican-
 „dum esse, & irritum, & inane, si secus su-
 „per his à quoquam, quavis auctoritate, sci-
 „enter, vel ignoranter contigerit attentari.
 „Legatur P. Bardi, qui Urbani VIII. Bullam Urban.
 „ad litteram trahit, & pag. 52. n. 22. vel ex hac VIII.
 „solâ Urbani VIII. Bullâ concludens eruit ar- P. Bard.
 „gumentum in eos, qui dicunt, Cruciatam
 „minimè suffragatam Regularibus vivente
 „Urbano VIII. attamen eo vitâ functo suf-
 „fragari, quatenus subsequens Cruciatæ re-
 „vocat omnes anteriores Pontificum declara-
 „tiones. Sed de hoc infra.

Verùm, ne quis idiota eidem Urbano N. 8.
 „contradictionem imponat, quatenus asserit,
 „quòd in ordine ad electionem Confesso-
 „ris, & absolutionem à reservatis, numquam
 „Cruciatæ suffragari potuerit, excepto quin-
 „quennio, quo litteræ suæ duraverunt, quo
 „posito,

Pp ij

posito, ita argui potest: Vel Cruciatæ suffragatur Regularibus, vel non? Si non suffragatur, quomodo PP. Dominicani concessit durare, quinquennio facultatem eligendi Confessorem, qui prætexit Cruciatæ absolveret? Si suffragatur, quomodo Urbanus dicit numquam suffragari potuisse? At levia hæc sunt: tum quia Urbanus definit quidem Cruciatam numquam suffragari potuisse, nec posse; at non definit non posse, si speciali suo novo indulto hoc addere velit privilegium, quo Cruciatæ ex se non gaudet. Tum quia ex eo quod Papa Urbanus dedit eo quinquennio talem facultatem, non fit, quod eam dederit vi Cruciatæ.

§. II.

Bulla Clementis X.

SUMMARIUM.

Clementis X. Bulla, n. 9.

Doctores, qui eam trahunt, n. 10.

Clementis scopus, n. 11.

Declarat, quod nemo audire possit Moniales sine speciali approbatione, n. 12.

Et quod pro una vice approbatus nequeat secundo vice eas audire, ibid.

Quod Regulares simpliciter approbati sint illimitate approbandi, n. 13.

Et quod possint tempore Paschatis audire Confessiones, etiam infirmorum, monendo se infirmum audisse, n. 14.

Quod nequeant iterum examinari, nisi nova accedat causa, n. 15.

Quod Episcopi nequeant à toto Conventu adimere facultatem confitendi, n. 16.

Quod non revixerint privilegia à Tridentino sublata, n. 17.

Quod potens absolvere à casibus Papa reservatis, non ideo possit à reservatis ab Episcopo, n. 18.

Quod quidquid contra hanc Bullam attentetur erit irritum, n. 19.

CLEMENS EPISCOPUS, &c.

N. 9. **S**uperna Magni Patris Familias præordinatione creditum Nobis universalis Ecclesiæ mysticum Agrum circumspecta providentia custodire, atque excolere (quantum ex alto conceditur) satagentes, animum in eas curas libenter intendimus, quibus valeant diffidia inter villicos, & operarios componi, iurgia tolli, scandalis, atque offensionibus aditus præcludi; ut quibus una fides, una Mater Ecclesia, &

unus Dominus, qui charitas est, & pacis cogitationes, fiat etiam cor unum, atque anima una; sic etenim evulsis oportune zizaniis, dum plantamus, & rigamus, incrementum dabit Deus; quo benedictis messis multa, fructu centesimo, caelestis horreum congregabitur.

Sanè cum Sacri Concilij Tridentini Decretis providè statutum fuerit, ut Regulares cujuscunque Ordinis, nisi à superioribus de vita, moribus, & scientia examinati, & approbati fuerint, ac de eorum licentia etiam in Ecclesijs suorum Ordinum prædicare non possint, cum qua licentia personaliter se coram Episcopo præsentare, & ab eis benedictionem petere teaneantur, antequam prædicare incipiant; in Ecclesijs vero, quæ suorum Ordinum non sunt, ultra licentiam suorum Superiorum, etiam Episcopi licentiam gratis ab eo dandam habere teneantur, sine qua in ipsis Ecclesijs non suorum Ordinum nullo modo prædicare possint. Atque ut nullus Sacerdos, si vè Regularis etiam suorum Ordinum, contradicente Episcopo, prædicare, præsumat. Itidemque cum nullus Sacerdos Regularis possit confessiones Sacularium, etiam Sacerdotum audire, nec ad id idoneus reputari, nisi aut Parochiale Beneficium obtineat, aut ab Episcopis per examen, si illis videbitur esse necessarium, aut alias idoneus judicetur, & approbationem, quæ gratis detur, obtineat, privilegij, & consuetudine quacunque non obstantibus, innotuit Nobis dubitationes nonnullas circa benedictionem, licentiam, contradictionem, examen, & approbationem, ejusmodi in aliquibus Diocesisbus extitas fuisse, ex quibus controversiæ, & diffensiones præmultæ indiem subsequi possent occasione privilegiorum, quæ per Sedem Apostolicam Religiosis Ordinibus concessa fuerunt.

Nos attendentes, quod alijs diversis temporibus prædictæ dubitationes, & controversiæ nonnullis Prædecessorum nostrorum Summorum Pontificum Constitutionibus, earumque declarationibus definitæ fuerint; ejusmodi definitiones in unum collectas, ut magis, magisque diffensionum tollantur semina, & in posterum firmior, in Agro Dominico pax Christi floreat, pro summo, quo fungimur, Apostolatus officio novis Apostolicis litteris munientes, duximus, & roborandas; itaque de consilio nonnullorum Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium, & dilectorum filiorum Romanæ Curie Prælatorum,

torum pietate, doctrina, & prudentia præstantium, & matura deliberatione nostra, atque ex certa scientia hac generali, & perpetuò valitura Constitutione decernimus, & declaramus.

Regulares, qui in Ecclesijs sui Ordinis prædicare voluerint, teneri ab Episcopo Diocelano benedictionem petere; prædicare, tamen posse, quamvis illam non obtinuerint. Quod, si Episcopus benedictionem nedum non concesserit, sed etiam contradixerit, nec in prædictis quidem Ecclesijs licere Regularibus prædicare. Eosque contravenientes ab illo tamquam Sedis Apostolicæ Delegato, censuris, alijsque poenis Ecclesiasticis in vim Constitutionis fel. record. Gregorij XV. Prædecessoris nostri incipientis, Inscrutabili Dei providentia, coerceri, & puniri posse. Episcopum tamen absque iusta, & rationabili causa, contradicere non debere. Et huiusmodi benedictionem teneri etiam Regulares petere, si in quibuscumque Oratorijs sui Ordinis sermonem coram Populo, vel in Ecclesijs, aut ad crates Monasteriorum Sanctimonialium eorum iurisdictioni subiectarum, licet clausis januis, & nullus Sæcularis ibi interfuit, habere voluerint. Posse autem Episcopum licentiam concessurum Regularibus in Ecclesijs, quæ suorum Ordinum non sunt, prædicare volentibus, illos quamvis ab Universitatibus, aut à Magistratibus laicis nominatos, etiam si Episcopi antecessores per tempus immemorabile hanc licentiam absque examine concedere contulerint quoad doctrinam examinare; si ita ipsius arbitrio, quod moderatum, & discretum esse debet, visum fuerit. Et licentiam prædicandi semel ipsam concessam, ob rationabiles causas licet occultas, prædicationem tamen concernentes, suspendere. Non posse tamen Episcopum generatim prohibere Regularibus quin in Ecclesijs suorum Ordinum prædicent.

Ad hæc Religiosos ab Episcopo ad confessiones Sæcularium in sua Diocesi audiendas approbatos non posse in aliâ Diocesi eas absque Episcopi Diocesani approbatione audire, quamvis Pœnitentes subditi sint ejus Episcopi, à quo ipsi Religiosi jam fuerant approbati; & generaliter approbatos ab Episcopo ad personarum Sæcularium confessiones audiendas, nequaquam censi approbatos ad audiendas confessiones Monialium sibi subiectarum; sed

gere quoad hoc speciali Episcopi approbatione; atque approbatos pro audiendis confessionibus Monialium unius Monaste-

rii, minimè posse audire confessiones Monialium alterius Monasterij. Iudemque Confessores extraordinarios semel deputatos, atque approbatos ab Episcopo ad Monialium confessiones pro una vice audiendas, haud posse expleta deputatione in vim approbationis huiusmodi illarum confessiones audire, sed toties ab Episcopo esse approbandos, quoties casus deputationis contigerit. Ceterum in Monasterijs, ac etiam Collegijs, ubi iuxta Regularia instituta vivitur, posse tam Prælatos Regulares, quam Confessores Regularium eorumdem Monasteriorum, seu Collegiorum, audire confessiones illorum Sæcularium, qui inibi sunt verè de Familia, & continui Commensales, non autem illorum, qui tantum ipsis deserviunt. Illos autem Religiosos, qui ad confessiones audiendas idonei generaliter reperti fuerint, ab Episcopis generaliter quoque, & indistinctè absque aliqua limitatione temporis, certorumque locorum, aut generis personarum in Diocesi propria admittendos. Quoad ceteros verò, qui non adeo idonei reperiuntur, si petierint se admitti, arbitrio Ordinariorum relinqui, ipsos cum limitata facultate, prout eisdem Ordinarijs magis expedire videbitur, probare, & admittere. Semel autem simpliciter approbatos posse in Diocesi Episcopi approbantis quovis anni tempore, etiam Paschali, & quorumcumque etiam infirmorum confessiones audire absque ulla Parochorum, vel ipsius Episcopi licentia; de qua tamen confessione teneri dictos Religiosos eorumdem infirmorum Parochum illico certiore reddere. Et hoc posse illis ab Episcopo sub pœna suspensionis à facultate audiendi confessiones præcipi: sufficere tamen, ut certioratio huiusmodi fiat saltem per scripturam apud ipsum infirmum relinquendam.

Et eos, qui dictis Religiosis simpliciter, approbatis Paschali tempore confessi fuerint, Constitutioni, quæ incipit, Omnes, utriusque sexus, quoad confessionem dumtaxat satisfecisse censendos. Regulares verò, ad ejusmodi confessiones audiendas prævio examine simpliciter, & absque ulla temporis præfinitione ab ipsomet Episcopo, seu eius autem ab ejus Vicario, aut ab Antecessoribus Episcopis approbatos, non posse ab eodem, qui sic approbavit, iterum examinari, aut ab eisdem confessionibus audiendis suspendi, seu licentias, illis concessas, revocari, nisi nova superveniente causa, quæ ipsas confessiones concernat. De qua tamen haud necessarium esse, ut in actis constet.

Pp iij

nec,

neque eam teneri Episcopum ipsis Regularibus significare, sed Sedi Apostolicæ dumtaxat, ubi eam sibi aperiri postulaverit. Porro si Regulares cum scandalo, aut aliis inhonestis vivant, vel aliquod delictum committant, per quod rationabiliter Episcopi iudicio videantur à confessionibus suspendendi, in quò ipsius Episcopi conscientiam oneratam esse volumus, cum præcipua Ministri Sacramenti Pœnitentiæ qualitas sit vitæ integritas, ac morum honestas, utique eam causam ad confessionis ministerium pertinere, ac proinde nihil obstarè, quominus ob eam possit Episcopus Regulares à semetipso approbatos suspendere, aut repellere à confessionibus audiendis. Attamen confessiones audiendi facultatem omnibus simul unius Conventus Regularibus Confessoribus adimi ab Episcopo, inconfulta Sede Apostolica, nullatenus posse. Ex facultatibus per Mare Magnum, aliavè privilegia Regularibus, cuiuscunque Ordinis, instituti, aut Societatis, etiam Jesu, concessis, factam eis non esse potestatem absolvendi in casibus ab Episcopo sibi reservatis. Et per confirmationes dictorum privilegiorum, quas Regulares à Sede Apostolica post Sacrum Concilium Tridentinum obtinuerunt, nequaquam revixisse privilegia prius ab eodem Concilio, aut deinde Apostolicis etiam Decretis sublata, atque extincta, si quæ habebant absolvendi à casibus Episcopo reservatis.

Et habentes facultatem absolvendi ab omnibus casibus Sedi Apostolicæ reservatis, non ideo à casibus Episcopo reservatis posse absolvere. Posse autem Regularem Confessorem in ea Diœcesi, in qua est approbatus, confluentes ex alia Diœcesi à peccatis in ipsa reservatis, non autem in illa ubi idem Confessor est approbatus, absolvere, nisi eisdem Pœnitentes noverit in fraudem reservationis ad alienam Diœcesim pro absolutione obtinenda migrasse. Vigore supradictorum privilegiorum nequaquam licere Regularibus, etiam satisfacta parte, absolvere Pœnitentes à censuris quoad externum, & iudiciale forum, & absolutos ab eis in foro pœnitentiali, utique non censeri absolutos in exteriori iudicio, & contentioso. Quinimò censuris Ecclesiasticis irretitos, & denunciatos ab Episcopis cogi posse gerere se pro talibus, etiam si à Regularibus fuerint absoluti. Quoties exhibitis aliquibus Regularium Apostolicis privilegijs coram Episcopo, ab eo iudicetur ipsa non suffragari casui, de

quo agitur, si dictorum privilegiorum verba obicula sint, & ambigua, non esse ad Metropolitanum provocandum, sed cum ejus sit interpretari, cõpõs est cõsiderare dictorum privilegiorum interpretationem Sedi Apostolicæ iudicio, prout alias Constitutione Prædecessoris nostri fel. record. Clementis IV. statutum fuit esse requirendam. Idem non minus vivimus, licet in Decretis sic, & non alias, per quos cumque iudices Ordinarios, vel Delegatos, quavis auctoritate, & dignitate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, etiam de legatione Legatos, Vicelegatos, Nuntios, & quovis alios, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definitur debere. Irritum quoque, & inane quicquid fecerit super his à quibuscunque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attemptari.

Non obstantibus quibuscunque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis in favorem quarumcunque personarum, atque quorumvis Ordinum tam Mendicantium, quam non Mendicantium, Militiarum, etiam Sancti Joannis Hierosolymitani, Congregationum, Societatum etiam Jesu, & eusculvis alterius instituti, etiam necessariorum, & in individuo exprimendi, Monasteriorum, Conventuum, Capitulorum, Ecclesiarum, & aliorum quorumcunque tam Sæcularium, quam Regularium locorum, necnon illorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, vel consuetudinibus, etiam immemorabilibus, exemptionibus quoque, indultis, & privilegijs, etiam in corpore juris clausis, aut ex causa, & titulo oneroso, vel in limine foundationis concessis, etiam Mari Magno, seu Bulla aurea, aut alias nuncupatis, Consecrationum deputationibus, eorumque, atque aliarum inhibitionibus, quibus Episcopi deferre, minimè teneantur, quibuscunque aliis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriis, & derogatorijs, aliisque efficacioribus, & in solitis clausulis, necnon irritantibus, & alijs decretis, etiam Motu proprio & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, aut alias quomodolibet, etiam per viam communicationis, seu extensionis concessis, & iteratis vicibus approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus, & formis,

formis, specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti forent, præsentibus pro plenè, & sufficienter expressis, & insertis habentes, illis, quoad ea, quæ eisdem præsentibus ad versantur, alias in suo robore permanentibus, harum serie specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque, quæ.

Ceterùm quia difficile foret præsentibus litteras ad singula quæque loca deferri, ut ea tamen omnibus innotescant, mandamus illas ad valvas Ecclesiæ Lateranensis, & Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, atque Cancellariæ Apostolicæ, & in acie Campi Floræ affigi, & publicari.

Volentes, quòd earumdem præsentium litterarum transcriptis, etiam impressis, manu tamen alicuius Notarii publici subscriptis, & sigillo Prælati, seu personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, in iudicio, & extra illud, ubi opus fuerit, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ ipsis originalibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum decreti, declarationis, derogationis, mandati, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum se noverit incursum. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Maiorem Anno Incarnationis Dominicæ millesimo sexcentesimo septuagesimo, undecimo Kal. Julij. Pontificatus nostri Anno primo.

G. Dat.

I. G. S. I. S. I. S.

Visa de Curia P. Ciampinus. D. Ciampinus.

N. Inter Clementis X. Bullas septima est, eam trahit Joannes Clericus editus Venetijs anno 1706. in *Erotematis Ecclesiasticis* pag. 434. & paucis demptis, Felix Potestatis editus eodem anno Venetijs in *Examine Confessorum* tom. 1. n. 3290. & Monacelli in *Appendice ad suum Formularium Legale Practicum*, editum Romæ anno 1703. pag. 317.

N. Ait ergo se ex certa scientiâ, & perpetuò valiturâ constitutione decernere, & declarare, (non dicit approbare) se eo fine ad hanc Bullam edendam inductum, ut dubia

& diffensiones Episcopos (idem est de Ordinarijs) inter & Regulares ortas circa jurisdictionem, examen, & approbationem, occasionem privilegiorum Regularibus concessorum, competere, & quidem hanc suâ perpetuò valiturâ constitutione.

Declarat Regulares generaliter ab Episcopo approbatos ad confessiones Sacularium audiendas, nullatenus approbatos esse, ut Monialium sibi subiectarum confessiones audiant; quin approbatos pro uno Monasterio, nequire audire confessiones alterius Monasterij; immò pro unâ vice approbatos, non posse, ea deputacione expletâ, vi præteritæ approbationis iterum eas audire; sed toties iterum approbandos, quoties ad eas audiendas deputentur.

Declarat Religiosos, qui ad confessiones audiendas fuerint ab Episcopis reperti generaliter idonei, esse generaliter, & absque ullâ limitatione locorum, temporum, aut personarum, admittendos in eadem Diocesi: si verò non ita generaliter idonei sint, relinquendam iudicio Ordinariorum absolvendi limitationem.

Declarat Regulares semel simpliciter ab Episcopo approbatos, posse etiam tempore Paschali in eadem Diocesi Episcopi approbantis, absque ullâ (seu aliâ) Episcopi, aut Parochi licentiâ confessiones etiam infirmorum audire; ita tamen ut Parochus moneatur de confessione infirmi auditâ. Quòd si Regularis secus egerit, poterit ab Episcopo cogi sub pœnâ suspensionis à confessionibus audiendis.

Declarat Regulares simpliciter absque ullâ limitatione, prævio examine ab Episcopo (non à solo Vicario) approbatos, non posse ab eo Episcopo iterum examinari, aut ab audiendis confessionibus suspendi, nisi nova accedat causa confessiones concernens. Quæ tamen nova causa non est Regulari manifestanda ab Episcopo: satis, si Sedi Apostolicæ, quoties postulaverit, reveletur. Quòd si nova accedat causa integritatem, & honestatem concernens, poterit Episcopus eum Regularem à se alias approbatum à confessionibus audiendis arceere.

Declarat nequire Episcopos, inconsultâ Sede Apostolicâ, adimere facultatem audiendi confessiones ab omnibus simul unius conventus Regularibus.

Declarat privilegia ante Tridentinum Regularibus concessa, & à Tridentino sublata, non revivisse: & derogat omnia prorsus privilegia, quæ sunt contra hanc suam constitutionem, etsi titulo oneroso concessa, & specialiter nominanda.

Decla:

N. 18. Declarat, quòd habens licentiam absol-
vendi à casibus Sedi Apostolicæ reservatis,
absolvere nequeat à casibus ab Episcopo re-
servatis.

N. 19. Demum declarat irritum quidquid super
his à quopiam quavis autoritate sulto scienter
vel ignoranter contigerit attentari. Ex quâ
clausulâ manifestè inferitur omnes Confes-
sarium secus operantium absolutiones fu-
turas non tantum illicitas, sed invalidas.

§. III.

Bulla Innocentij Duodecimi.

SUMMARIUM.

Disti Pontificis Bulla, n. 20.

Est valde proluxa, n. 21.

*Declarat reprobam à Paulo V. & alijs, opi-
nionem, quòd vi Cruciatæ possit quis ab omni
ubicumque approbato absolvi, n. 22.*

*Se motu proprio, & de Apostolica Sedis plenitu-
dine decernere, quòd Cruciatæ nil novi juris
induxerit, & comprehendit tam Saculares,
quam Regulares, n. 23.*

*Declarat Confessiones faciendas futuras invali-
das: & Confessores jure ipso suspensos, n. 24.*

*Omnem opinionem oppositam reprobam, ut perni-
ciosam, n. 25.*

Abolat omnem consuetudinem, ibid.

*Vetat sub excommunicatione sibi soli reservatâ,
ne quis tueatur contrariam, n. 26.*

*Tollit omnem à quocumque etiam expresse no-
minando facultatem aliter interpretandi, n.
27.*

INNOCENTIUS PAPA XII.

Ad perpetuam rei memoriam,

N. 20. **C**Um, sicut non sine gravi animi no-
stri dolore ex nonnullorum Venera-
bilium Fratrum Episcoporum Regni
Portugalliæ, & aliorum timoratæ conici-
entis virorum delatis ad Nos querelis ac-
cepimus, in Regno præfato revixerit, ac
in dies magis invalescat opinio per quas-
dam felic. rec. Pauli V. Urbani VIII. &
Clementis X. Romanorum Pontificum
Predecessorum nostrorum Constitutiones,
nec non plura Congregationum tunc exi-
stentium S. R. E. Cardinalium Concilij
Tridentini Interpretum, ac respectivè ne-
gotijs, & consultationibus Episcoporum,
& Regularium præpositorum Decreta du-
dum damnata, & reprobata, quâ innixi
plerique illarum partium privilegia, & in-
dulta per litteras Apostolicas pro Cruciatâ
Sanctâ emanatas, seu, ut vocant, Bullam

Cruciatæ, concessâ, ita intelligenda esse
existimant, ut facultas in litteris, seu Bul-
la hujusmodi Christi fidelibus attributa,
confitendi peccata sua cuilibet Confessario,
per quemcumque Ordinarium ad confes-
siones audiendas approbato, locum habeat,
& habere censeatur, etiam si is non fuerit
Ordinarius loci, in quo confessiones præ-
fatas excipi contigerit; hinc est, quod
Nos ex debito Pastoralis officij, quod hu-
militer nostræ meritis licet, & viribus locu-
gè impari commisit divina dignatio, an-
imarum periculis in re tanti momenti, que-
lis est sacramentalis confessio, quantum
Nobis ex alto conceditur, paternâ chari-
te occurrere cupientes, necnon Consti-
tutionibus, & Decretis supradictis inhaeren-
tes, de Venerabilium fratrum nostrorum,
eiusdem S. R. E. Cardinalium, primum,
quidem supradictis negotijs, & consulta-
tionibus Episcoporum, & Regularium
præpositorum, tubinde verò etiam aliorum,
in totâ Republicâ Christianâ contra hære-
ticam pravitatem generalium Inquisito-
rum à Sede Apostolicâ specialiter deputa-
torum, qui opinionem præfata ex me-
gro examinarunt, remque totam mature
discusserunt, consilio, ac etiam motu pro-
prio, & ex certâ scientiâ, & maturâ deli-
beratione nostris, deque Apostolicæ pote-
statis plenitudine, tenore præsentium, de-
cernimus, & declaramus Bullam Cruci-
atæ Sanctæ nihil novi juris induxisse, nul-
lumque privilegium continere quoad ap-
probationem Confessariorum contra for-
mam ejusdem Concilij Tridentini, & præ-
dictarum Constitutionum Apostolicarum,
adeo ut Confessarij tam seculares, quam
Regulares, quicumque illi sint, in vim di-
ctæ Bullæ Cruciatæ à penitentibus ad au-
diendas eorum sacramentales confessiones
electi, nullatenus confessiones hujusmodi
audire valeant sine approbatione Ordina-
rij, & Episcopi Diocetani loci, in quo ip-
si penitentes degunt, & Confessarios eli-
gant, vel ad excipiendas confessiones re-
quirunt, nec ad hoc suffragari approbatio-
nem semel, vel pluries ab alijs Ordinarijs
aliorum locorum, & Diocesium obtentam,
etiam si penitentes illorum Ordinariorum,
qui Confessarios electos approbant, sub-
diti forent; confessiones autem aliter, &
contra earundem præsentium, aliarumque
Apostolicarum Constitutionum formam
deinceps faciendas, & excipiendas respecti-
vè, præterquam in casu necessitatis in mor-
tis articulo, nullas fore, irritas, & invali-
das, & Confessarios ipso jure suspensos

esse, & etiam rigide puniendos ab ipsis Ordinarijs locorum. Porro quaecumque contrariam opinionem tamquam falsam, temerariam, scandalosam, & in praxi perniciosam, praetento quovis contrario usu, contrariaque consuetudine etiam antiquissima minime obstantibus, motu, scientia, deliberatione, & potestatis plenitudine patribus harum serie damnamus, & reprobamus, contrariumque usum, ac contrariam consuetudinem huiusmodi penitus, & omnino abrogamus, & abolemus. Ac proinde omnibus, & singulis Christi fidelibus neiuscunque status, gradus, conditionis, & dignitatis existant, etiam specificam, & individua mentionem, & expressionem dignis, ne supradictam opinionem docere, tueri, aut ad praxim deducere quovis modo audeant, seu praesumant sub poena excommunicationis per contrafacientes ipso facto abique alia declaratione incurrenda, a qua nemo a quoquam, praeterquam a Nobis, seu Romano Pontifice pro tempore existente, nisi in mortis articulo huiusmodi constitutus absolutionis beneficium obtinere valeat, interdicimus, & prohibemus. Decernentes etiam easdem praesentes litteras, & in eis contenta quaecumque etiam ex eo quod in praemissis interesse habentes, seu habere quomodolibet praecedentes, cuiusvis status, gradus, ordinis, praeminentiae, & dignitatis existant, seu alias specificam, & individua mentionem, & expressionem digni, illis non consenserint, seu ad ea vocati, citati, & auditi, causaeque propter quas praesentes emanarint, sufficienter adductae, verificate, & iustificate non fuerint, aut ex alia quolibet, etiam quantumvis juridica, & privilegiata causa, colore, praetextu, & capite, etiam in corpore iuris clauso, etiam enormis, enormissimae, & totalis laesionis, nullo umquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vicio, aut intentionis nostrae, vel interesse habentium consensus, aliove quolibet etiam quantumvis magno, & substantiali, ac incogitato, & inexcogitabili, individuaeque expressionem requirente defectu notari, impugnari, infringi, retractari, in controversiam vocari, aut ad terminos iuris reduci, seu adversus illas apertionis Oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque iuris, facti, vel gratiae remedium intentari, vel impetrari, aut impetrato, seu etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine paribus concessio, vel emanatio quempiam in iudicio, vel extra illud uti, seu se juvare nullo modo possit;

sed ipsas praesentes litteras semper firmas, validas, & efficaces existere, & fore, tuolque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac ab illis, ad quos spectat, & pro tempore quodcumque spectabit, inviolabiliter, & inconcussè observari; sicque, & non aliter, in praemissis per quoscumque Iudices Ordinarios, & Delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac dictae S. R. E. Cardinales etiam de latere Legatos, & Sedis praefatae Nuntios, ac memoratæ Cruciatæ Sanctæ Commisarios, aliosve quoslibet quaecumque praeminentia, & potestate fungentes, & futuros, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiti, debere, ac irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus praemissis, ac Apostolicis, & in Universalibus, Provincialibusque, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, & ordinationibus, nec non quorumvis Ordinum, Congregationum, Societatum, & Institutorum, aliisque quibuscumque iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate, alia roboratis statutis, & consuetudinibus, Privilegiis quoque, Indultis, & litteris Apostolicis eisdem Ordinibus, Congregationibus, Societatibus, & Institutis, illorumque, superioribus, & personis, ac alijs quibuscumque, sub quibuscumque verborum tenoribus, & formis, ac cum quibuscumque derogationum derogatorijs, aliisque efficacioribus, efficacissimis, & insolitis clausulis, irritantibusque, & alijs Decretis, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine paribus, seu ad quaecumque personarum, etiam quavis Ecclesiastica, vel mundana, dignitate fulgentium instantiam, aut eorum contemplationem, seu alias quomodolibet in genere, vel in specie etiam consistorialiter concessis, ac pluries, & quantumvis vicibus confirmatis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque toris tenoribus, specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda, foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, exprimerentur, & intererentur, praesentibus pro plenè, & suffici-

„sufficienter expressis, & incertis habentes,
 „illis alias in suo robore permanens, ad
 „præmissorum effectum hac vice dumtaxat
 „specialiter, & expressè derogamus, ac de-
 „rogatum esse volumus, ceterisque contra-
 „rijs quibuscumque. Ceterum, ut eadem
 „præsentis litteræ omnibus facilius innotef-
 „cant, nec quisquam illarum ignorantiam
 „valeat allegare, volumus, & Apostolicâ
 „authoritate decernimus, ut illæ ad valvas
 „Basilicæ Principis Apostolorum, ac Can-
 „cellariæ Apostolicæ, necnon Curiae gene-
 „ralis in Monte Citorio, & in acie Campi
 „Floris de Urbe per aliquem ex Curforibus
 „nostris, ut moris est, publicentur, illarum-
 „que exempla ibidem affixa relinquantur,
 „ita ut sic publicatæ omnes, & singulos,
 „quos concernunt, perindè afficiant, ac si
 „unicuique illorum personaliter notificatæ,
 „& intimatæ fuissent: utque ipsarum præ-
 „sentium litterarum Transumptis, seu ex-
 „emplis etiam impressis, manu alicujus No-
 „tarii publici subscriptis, & sigillo personæ
 „in Ecclesiasticâ Dignitate constitutæ mu-
 „nitis eadem prout fides tam in iudicio,
 „quam extra illud ubique locorum habeat-
 „ur, quæ ipsis præsentibus haberetur, si fo-
 „rent exhibitæ, vel ostentæ. Datum Romæ
 „apud Sanctam Mariam Maiorem sub An-
 „nulo Piscatoris die xix. Aprilis M. DCC.
 „Pontificatus nostri anno nono.

I. F. Cardinalis Albanus.

N. Valde prolixa est, eandem tamen suismet
 21. verbis nil immutato transcribere duxi, ne in
 Feliz. desiderio esset quod omittitur; cum quoad
 præcipuum punctum refert Felix tom. 1. n.
 3858.

N. Declarat primò damnatam, ac reproba-
 22. tam fuisse à Paulo V. ab Urb. VIII. à Clem.
 Paul. V. X. ex pluribus S. Conc. Tridentini Con-
 Urban. gregationibus, sententiam tuentem, quòd
 VIII. vi Cruciatæ liceat cuique cum omni ap-
 Clem. X. probato à quocumque Ordinario confiteri,
 etsi ab Ordinario loci, in quo fit confessio,
 approbatus non sit.

N. Secundo, se præmisso, iterato, & serio
 23. ejus opinionis examine nixum dictorum
 Pontificum Decretis, consilio, ac etiam pro-
 prio motu, & ex certâ scientiâ, de Apostoli-
 cæ Sedis plenitudine, decernere, quòd Cru-
 ciata nil novi juris induxerit, & quòd Con-
 fessores tam Sæculares, quàm Regulares, vi
 Cruciatæ ad audiendas confessiones electi,
 nullatenus vi Cruciatæ possint eos Pœnitentes
 audire, nisi dicti Confessores ab Episco-
 po aut Ordinario loci, in quo confessiones
 audiunt, sint approbati.

N. Tertiò declarat nullas, irritas, & invali-
 24. das fere confessiones contra hanc suam con-
 stitutionem, & alias Pontificum constitu-
 tiones deinceps faciendas, excepto mortis
 articulo: & Confessores ipso jure suspensos,
 & rigide puniendos. Vide mi Lector quid
 laxæ interpretationes Interpretibus probe-
 rint.

Quartò quamlibet opinionem contra N.
 riam, motu proprio, & ex plenitudine potestatis,
 25. tis, damnat, & reprobatur, ut falsam, teme-
 rariam, scandalosam, perniciosam, non ob-
 stante quacumque in oppositum consuetu-
 dine, quam omnino abolet, & derogat.

Quintò verat omnibus Christi Fideiibus, N.
 etiam de necessitate nominandis, sub excom-
 26. municatione ipso facto, absque aliâ declara-
 tione, incurrendâ, soli Papæ, excepto mor-
 tis articulo, reservatâ, nequis dictam opi-
 nionem taceatur, doceat, & quovis modo
 practiceat.

Demum ait, se decernere, suas præsentis N.
 litteras semper firmas, validas, & efficaces
 27. existere, & fore, & inviolatè servandas: sub-
 latâ omnibus, etsi Cruciatæ Commillariis,
 & S.R.E. Cardinalibus, etiam de latere Le-
 gatis, & Nuntijs, aliter interpretandi fa-
 cultate; adeo ut iudicari & definiti debeat
 irritum, & inane, quidquid sciens, aut ig-
 noranter in oppositum attentetur. Non ob-
 stantibus quibuscumque privilegijs, etsi ju-
 ramento, Apostolicâ confirmatione, aut
 aliter roboratis.

§. IV.

*Dislarum Clementis, & Innocentij Bullarum
 identitas, & differentia.*

SUMMARIUM.

*Conveniunt, quòd utraque est perpetua valida,
 & est definitiva, & derogat omni opposita con-
 suetudini, n. 28.*

*Utraque declarat Confessiones esse invalidas,
 ibid.*

*Differunt, quòd Clemens X. est quasi totus con-
 tra privilegia Regularium. At Innocentius di-
 rigitur tam ad Sæculares, quàm Regulares vi
 Cruciatæ absolventes, n. 29. 30.*

*Et quòd Innocentius plures addat, contra opinio-
 nes, censuras, & contra opinantes, penales,
 n. 31.*

Conveniunt 1. quòd utraque est à Papâ N.
 28. ut Capite Ecclesiæ; utraque perpetua
 valitura; utraque definitiva & declarativa:
 quin titulus Bullæ Innocentij XII. est, Sæ-
 29. culissimus D. N. Innocentij Declaratio. Secundo,
 quòd utraque non tantum est legislativa,
 quætenus

quatenus oppositas opiniones, sed ita est definitiva, ut frequenter dicat, se decernere, se definire, se declarare *irritum inane*, & *invalidum*, quidquid secus super his scienter, aut ignoranter attentetur: & confessiones sub opinione damnata faciendas, futuras invalidas. Tertiò, quòd utraque derogat quibuscumque consuetudinibus, & privilegijs alijs à Sede Apostolica concessis etiam expressione dignis, quæ his Bullis adversantur.

N. 29. Clem. X. in XII. Differunt 1. quòd Clementis X. Bulla dirigitur quasi tota ad Regulares, & in privilegia ab illis asserta, absolvendi vi eorù omnes, omnia, & ubique, etiam in Dicecesi, in quâ absolventur, approbati non sint. At Bulla Innocentij XII. dirigitur ad omnes Confessarios, sive seculares, sive Regulares: & in privilegium ab illis assertum, absolvendi omnes, etiam in Dicecesi, in quâ absolventur, approbati non sint; cum enim ab antecedentibus Pontificibus damnata fuisset opinio asserens, licere non approbato à Diocesano ubique absolvere; & licere approbato à quocumque Diocesano ubique absolvere, Doctores aliqui subinde negarunt, hoc vetari Regularibus, sed tantum secularibus Confessarijs, qui non gaudent Regularium privilegijs: hinc Clemens X. edidit Bullam, quâ negat Regulares tali frui privilegio. Rursus cum alij Doctores post dictam Clem. X. Bullam disseminare ausi fuerint, vetari quidem Regularibus ne privilegiorum suorù pretextu absolvant in Dicecesi ubi non sunt approbati; nulli tamen Confessori, sive seculari sive Regulari, vetari, ne ut *Cruciata* absolvat, ubi non est approbatus, dummodo à quocumque alio Diocesano fuerit approbatus: hinc Innocentius XII. compulsus fuit edere Bullam negantem, hoc vi *Cruciatae* licere.

N. 30. Differunt 2. quòd Clemens X. descendit ad plures particulares casus Regularium. At Innocentius XII. omnes alloquitur Confessores vi *Cruciatae* absolventes.

N. 2. Differunt 3. quòd Innocentius XII. plures adjicit censuras Theologicas contra opinionem tuentem, Confessores alibi ab aliquo Diocesano approbatos posse vi *Cruciatae* absolvere, ubi non est approbatus: similiter contra ita opinantes plures addit censuras poenales.

§. V.

Clausula utriusque Cruciate, Hispana, & Lusitana.

S U M M A R I U M.

Clausula Cruciate Hispana, n. 32.

Clausula Lusitana, n. 33.

Longè ampliora concedit Cruciate Hispana, ib.

Cum ex professo acturus, & pugnaturus sum pro Innocentij XII. Decreto, 32. necesse duxi præmittere clausulam utriusque Bullæ *Cruciate Hispanis*, & *Lusitanis* concessam, cui plures Theologi nixi sunt, inferendo quemlibet Sacerdotem à quocumque Ordinario approbatum posse vi *Cruciate* in Confessorem eligi, etiam in loco, in quo non est approbatus. En clausula *Cruciate Hispanicæ*: Item quò omnes, & singuli prædicti purius ad Deum preces fundere, & efficacius Divinum auxilium implorare possint, conceditur, ut possint eligere Confessorem *secularem*, vel *cujuscumque etiam Mendicantium Ordinum Regularem*, ex his, qui ab Ordinario; (& quoad Regulares, qui semel tantum approbati fuerint) & ab eo quorumcumque peccatorum, & censurarum, (etiam Sedi Apostolicæ, & in Bulla Cænæ Domini reservatorum, & reservatarum) plenariam indulgentiam, & remissionem, semel in vitâ, & semel in mortis articulo: aliorum vero Sedi Apostolicæ non reservatorum, ac reservatarum, toties, quoties constiterint, absolutionem, & remissionem, mediante salutari penitentia, secundam culpæ indigentiam, obtinere, modo in casibus, in quibus necessaria erit, per ipsos, vel dato impedimento, per heredes, aut alios satisfactio fiat. Hæc Bulla Latina pro Hispanis apud P. Mendo disp. 22. de *Cruciate* Bulla.

En clausula *Cruciate Lusitanis* concessæ: Et ut purius preces Deo fundere, & eo efficacius Divinum auxilium implorare possint, quò magis a peccatorum vinculis absoluti, in his literis contenta adimpleverint: ut isdem omnibus, dicto anno durante, quemcumque Presbyterum *secularem*, vel *cujuscumque etiam Mendicantium Ordinum Regularem*, ex his, qui ab Ordinario; (& quoad Regulares, semel tantum approbati fuerint, in Confessorem eligere. Hæc *Cruciata* Latina pro Lusitanis apud P. No. gueira in *Lusitanæ Cruciate* expositione disp. 14. Porro manifestum est, quòd quamvis longè ampliora concedat *Cruciata Hispanis* concessa, quàm quæ *Lusitanis*, ut ex utriusque contextu liquet, & ostendit P. No. gueira d. 15. nam *Hispana* nullum ex se excipit in Bulla Cænæ casum; excipit autem *Lusitana* plures, nempe Hæresim, conspirationem in personam, & statum Romani Pontificis, falsificationem litterarum Apostolicarum, & supplicationem; nec non duodecimum, decimumtertium, & decimumquartum in Bulla Cænæ contentum: attamen in ordine ad nostrum punctum, nempe

cx vi

ex vi Cruciatæ quilibet Sacerdos approbatus ab Ordinario eligi possit ubique in Confessione, nullum omnino inter utramque Cruciatæ Bullam est discrimen.

SECTIO II

Advertenda.

S. I.

Aligua ex Tridentino.

SUMMARIUM.

Ait cuilibet Sacerdoti vi Ordinationis conferri potestatem absolvendi, n. 34.

Ait approbandum tamen ab Episcopis, nisi sit Parochus; & derogat cuique consuetudini, ibid.

Insignes Tridentini prerogative, n. 35.

Reges Catholici sunt Tridentini Protectores, imò omnes Reges, ibid.

Ad eos recurrere potest pro Tridentini defensione, ibid.

Nullus quantumcumque doctus, & laureatus, nisi sit approbatus, absolvere potest, n. 36.

Nec licite, nec valide, n. 37.

Sacerdotes vi ordinationis habent tantum potestatem remotam; vi approbationis habent proximam, ibid.

Tridentinum ait non approbatus reputandum non aptum, n. 38.

Derogat omni immemorabili consuetudini, n. 39.

Invalide unus Sacerdos non approbatus absolvit alium Sacerdotem, ibid.

Invalide Parochus suas vices dat Sacerdoti non approbato, ibid.

Cur Tridentinum dicat Sacerdotem approbandum ab Episcopis, n. 40.

Etsi Tridentinum unice dicat, Sacerdotem ab Episcopo approbandum, præciscendo an esse debeat diocesanus; autamen ex definitione Pontificum constat, Tridentinum intellexisse diocesanos, n. 41.

Ubi eadem rationis identitas in opinionibus, idem quoque damnationis motivum, n. 42.

Si hæc ratio perpensa fuisset, vix ulla opinio damnanda fuisset, n. 43.

Laxorum Interpretum argumentum, n. 44.

Scopus Tridentini est prospicere juri Episcoporum in Confessores sui gregis, ibid.

In Decretis non solus verborum sonus, sed finis notus attendendus, ibid.

Omnes opiniones circa confessionem à jure Episcopali se subtrahentes, sunt falsa, ibid.

N.
34

P Ræcipuum, quod præ oculis habendum, est Tridentini Decretum sess. 23. de Reformatione cap. 15. quod dicit: *Quam-*

vis Presbyteri, in sua Ordinatione, & peccatis absolvendi potestatem accipiant, decernit tamen Sancta Synodus, nullum etiam Regularem posse Confessiones Sacularium, etiam Sacerdotum, audire, nec ad id idoneum reputari, nisi aut Parochiale beneficium, aut ab Episcopo per examen, si illis videbitur necessarium, aut alius idoneus judicetur; & approbationem, que gratis detur, obtineat; privilegio & consuetudine quacumque, etiam immemorabili, non obstantibus. Hæc Tridentinum.

Quamvis autem selectissima potest in N. Tridentini commendationem referre, satis superque erit illud attentè revolvere, prodibit illico Spiritus Divini Magisterium Ecclesiam suam instruens, quid credere, quid agere, quid fugere, quid reformare debeat. Satis quod refert Barbosa in collectione ad Tridentinum sess. 25. de Reformatione cap. 3. n. 2. Carolum V. in Germania, & Hispania curasse ut Tridentini Decreta recipere: Et idem à Philippo II. ejus Filio prelitum: & Hispaniarum Regem vocari Concilii Tridentini Protectorem, ad quem recurri legitime potest pro defensione eorum, qui in Tridentino continentur. Quin & de Reformatione cap. 20. n. 15. ait non tantum Regem Catholicum, sed supremos Reip. Catholice Principes esse Decretorum Concilii Protectores. Omitto Doctores copiose jura morem ab eo citatos. At, me iudice, quod omnem excedit laudem est, institutum Romæ Congregationem, ejus maxima cura est Tridentini Decretis invigilare.

Sed redeo ad Trid. Decretum. Ecce præmò, per tunc nullum excludi quemcumque ab Episcopo non approbatum; ergo nullus, etiam Regularis, etiam Theologus, & juris Canonici laurea celeberrimus, si ab Episcopo approbatus non sit, aut Beneficium Parochiale non habeat, absolvere potest. Lege P. Sarr. tom. 4. in 3. p. d. 28. sess. 5. & 6. P. Fagund. lib. 2. Ecclesie Præceptum lib. 7. c. 3. Card. de Lug. d. 21. de Pœnit. & alios passim. Porro per Beneficium Parochiale seu Curatum venit Beneficium curæ animarum conjunctum, seu, ut alij, venit Beneficium cum jurisdictione ordinariâ, ut ait P. Sarr. l. c. sess. 4. n. 21. P. Fagund. l. c. n. 41. P. Barti p. 2. tr. 5. cap. 2. n. 4.

Ecce 2. per tunc non posse decerni à Tridentino, nullum absolvere posse nec licite, nec valide, nisi sit ab Episcopo approbatus; ex- cipe semper qui Beneficium Curatum habent ex gr. Parochi in sua Parochia, Episcopi in sua Diocesi, & Prælati Regulares copii in sua Diocesi, & Prælati Regulares maiores quoad suos subditos. Ita P. Sarr. lib. 6. de Matr. d. 38. n. 20. Bossius de triplici

Privilegio Jubilæi *scilicet* 3. n. 79. & alii apud Barb. in Collect. *scilicet* 23. de Ref. *cap.* 15. n. 4. & 5. Dixi non posse *valde*: quia et si omnes Sacerdotes vi Ordinis habeant absolventi facultatem; ea tamen ut executioni mandetur, eget approbatione: ergo qui sine approbatione absolvit, quia sine potestate proximam absolvit, invalidè absolvit: & qui à non approbato absolutus fuit; quia absolutus non fuit; tenetur, ut novit, confessiones reiterare. De quo infra.

N. 38. Ecce 3. Confessorem ab Episcopo non approbatum; ex Tridentino reputandum non idoneum; et si foret doctrinam, & virtute conspicuus. Cur autem non est reputandus idoneus? sane, non quia careat absolventi potestate? hanc enim ex vi Ordinis habet, ait, expressè Tridentinum, sed quia ea potestas erat quasi conditionata, seu nisi ab Episcopo sacerdos ille approbaretur, ut Tridentinum declarat.

N. 39. Ecce 4. Concilium hoc suum Decretum vult adeo inviolabiliter observandum, ut derogat omnibus privilegijs, & omnem etiam immemorabilem abolet consuetudinem, suæ definitioni oppositam, insinuat obiter antiquo Sacerdotum more, se mutuo absolventi, & Parochorum consuetudine, qui suas vices absolventi oves suas committunt Sacerdoti cui volebant, et si non approbato ab Episcopo. Quæ opiniones sunt certo falsæ, & Tridentino oppositæ.

N. 40. Ecce 5. non sine magno mysterio à Tridentino expressum ab Episcopis, non ab Episcopis, quod tamen à nemine observatum, legi inueniens non satis unius Episcopi approbationem, ut precluderet aditum lententis assentientibus, quod approbatus in uno loco sit ubique approbatus; & approbatus ab Episcopo antecedenti sit approbatus subdituto alio. Vult ergo Tridentinum Sacerdotem ab Episcopo, immo ab Episcopis approbandum. Ab Episcopo loci, si Confessor audiat confessiones eo in loco, & eo non mutato. Ab Episcopis, si hic & alibi, aut mutato eo in loco Episcopo approbato.

N. 41. Ecce 6. quod licet Tridentinum expressis verbis unice tradat, quod sit necessaria approbatio Episcopi, preiudicando, an Dixerint, an cujuscumque, atque adeo ex vi Tridentini textus unice damnata sit hæc ei eontradiçtoria, *Non est necessaria approbatio Episcopi*; attamen negari nequit, quod alijs successu temporis à Pontificibus damnatæ non opponantur ipsi Tridentino. Pater ex Pontificibus, qui damnantes sinistras aliquas Doctorum interpretationes, & opiniones, expressè fatentur se Tridentino in hære-

re, immo ideo damnant, quia Tridentino oppositæ; ergo signum est, quod dictæ opiniones à Pontificibus damnatæ intelligebantur à Tridentino damnatæ. Pater quoque ex fine Tridentini, qui est Episcoporum auctoritati, & jurisdictioni prospicere: ergo quæcumque opinio eludens hunc Tridentini finem præintelligitur à Tridentino damnata: & ideo Pontifices dum aliquas subinde damnarunt, sepius fatentur se Tridentino in hære; quali implicitè saltem forent à Tridentino damnatæ.

Ratio à priori est; quia ubi est eadem rationis identitas, & damnationis motivum, si una damnatur, damnatur & alia; sed eadem est motivi identitas in hac, *Non est necessaria approbatio Episcopi Diocesani*, ac in hac, *Non est necessaria approbatio Episcopi*; ergo si hæc, ut opposita Tridentino assenti, approbationem Episcopi esse necessariam, est damnata; etiam illa censenda est damnata. Minor probatur; quia motivum ob quod damnata est hæc, *Non est necessaria approbatio Episcopi*, est, quia tollit, tum subjectionem Confessorum necessariam, & Episcopis omni iure debitam; tum ne Episcopi suas vices respectu suarum ovium impleant, ejiciendo lupos, seu Confessores nullius doctrinæ, & virtutis; sed hoc idem motivum inest, ut patet huius propositioni, *Non est necessaria approbatio Episcopi Diocesani*; ergo si prima damnatur à Tridentino, & ista. Similiter si opposita primæ deciditur à Tridentino ut vera, nempe, *Est necessaria approbatio Episcopi*; opposita quoque secundæ intelligitur identitate motivi decisa ut vera, nempe, *Est necessaria approbatio Episcopi Diocesani*.

Hoc si advertissent Patroni damnatarum, quod ubi est eadem motivi identitas, idem est utriusque opinionis meritum, ita ut, si una damnatur, & alia; si una approbatur, & alia; nullam dedissent Pontificibus ansam damnandi expressis terminis eorum opiniones, Decretum, & finem Tridentini eludentes; & quod amplius miror est, non ducti aliquâ gravi ratione, sed unice hac, quod eorum opiniones non opponantur expressis terminis Tridentino. Ita enim arguunt.

Ex Tridentino non est necessaria nisi approbatio Episcopi; ergo Sacerdos aliquo in loco ab aliquo Episcopo approbatus potest ubique absolvere. Aliæ posteriores ita: Ex Urbano VIII. & alijs non est necessaria nisi approbatio Diocesani; ergo limitatè à Diocesano approbatus potest illimitatè absolvere. Aliæ demum post Decretum Clementis X. quin post Innocentij XII. Bullam in sua rudi literaturâ contumaces ita: Non est necessaria

cessaria nisi Diocesani approbatio: ergo à Diocesano antecedenti approbatus, est à sequenti non approbatus; recusante examen Confessore, poterit sub Diocesano sequenti absolvere. Sanè si idem est, ut est, reprobationis motivum in aliatis consequentijs, ac in illà primà, *Non est necessaria Diocesani approbatio*; quid interest, quòd illæ formalibus terminis non opponantur explicite Tridentino; quasi vero in Decretis Tridentini, & Pontificum purus verborum materialium cortex, non eorum sensus formalis, & multò minùs Tridentini scopus, qui est subiectio Confessariorum respectu Episcoporum; nec non Episcoporum finis & munus, in providendis pro suo grege Confessariis aptis, attendendus non foret, præsertim cum Pontifices clariori lucè à Divino Spiritu illustrati taceant, se inhere Tridentino? Si ergo illas damnant, illæ eadem opiniones supponuntur à Pontificibus ab ipso Tridentino damnatæ: non formalibus verbis, ut certum est; sed identitate finis & motivi: cum enim Tridentinum definiat necessariam Episcopi approbationem, definire intelligendum est, Diocesani Episcopi; rursus Diocesani Episcopi facultatem limitatam aut illimitatam; similiter Diocesani tunc præsentis eo tempore, quo Sacerdos absolvit, non quo discessit: & cum opposita Tridentino, *Non est necessaria approbatio Episcopi*, sit damnata, intelligendum quoque, quòd Tridentinum in eadem, vi identitatis motivi damnaverit has, *Non est necessaria Diocesani: Non est necessaria illimitata approbatio ad illimitatè absolvendum: Non est necessaria Diocesani præsentis, satis antecedentis, otiosi rennente Episcopo: præsentis*. Omnes enim istæ jurisdictionem Episcopi lædunt, omnes Episcopalem vigilantiam in suum gregem ab Episcopis exterminant.

S U M M A R I U M.

Approbatio, & Jurisdictio quid? & qualiter
differant? 45.
Jurisdictio absolventi invalida, nisi à Diocesa-
no, ubi quis absolvit, sit approbata, n. 46.
Cur? ibid.
Alexand. VII. damnat, quòd injustè reprobatus
valide absolvat, ibid.
Mortibundus potest à simpliciter Sacerdote absolvi,
ibid.
Regulares, ut saculares absolvant, præter Epif-
copi approbationem, egent sui Prælati licentia,
n. 47.

*olim concessa Regularibus privilegia adhibenda
faculares, etsi dicti Regulares non jurent ab
Episcopo approbati, n. 48.
Sunt a Tridentino revocata, ibid.
Clemens X. in sua Bulla plura statuit in favorem
Episcoporum supra in Regularibus, n. 49.
Quando Papa loquitur ut Papa? n. 50.
Decretis definitivis, & legislativis, quia defi-
nitivis, etsi non promulgentur, dummodo con-
sistent, stant & tenentur lege naturali, ibid.
Damnata a Papâ non est scandalosa, quia dam-
natur, sed damnatur, quia scandalosa, quia
A Decretis Papa definitivis, nec a Legibus in
definitione fundatis, nulla fieri potest suppli-
catio, n. 51.*

Dixi tom. 1. d. 1. n. 123. quid fit Approbatio; & quid Jurisdicatio. Illa est publicum de doctrina, & moribus Sacramenti, siue ea constet per examen, siue per publicam famam. Hec est expedita absolventi licentia, quæ limitari, & non limitari potest, juxta concedentis arbitrium, & Sacerdotis meritum; qui enim jurisdictione absolventi Ordinis, ut ait expresse Tridentinum *sess. 23. de Reform. cap. 15.* consecretur, ea tamen invalide exercetur, nisi in eos subditos, in ordine ad quos Ecclesia, ejusque Episcopi approbantes determinant: excepto, ut Trident. *de declarat.* mortis articulo, in quo omnis Sacerdos simplex, seu non approbatus absolvere potest, ob inditum vi ordinis jurisdictionem. Porro approbatio, & jurisdictione ita inter se differunt, ut mutuo separabilia sint: nam omnis Sacerdos habet jurisdictionem, nec tamen omnis est approbatus: similiter potest laicus per errorem approbati, nec tamen habet jurisdictionem. Alia inter utramque discernitur, dat P. No. *pag. 14. n. 11.*

Secundo advertendum tam necessariam esse in omni Sacerdote, Beneficio curato non fruente, Episcopi Diocesani approbationem; (non dico ad licentiam, sed ad ipsum Sacramentum Pœnitentie valorem) ut nulla fit sine ea approbatione absolutio. Patet ex a me dictis tom. 1. d. 1. n. 123. & excitato Tridentini textu *sess. 23. de Ref. c. 15.* in quo dicitur non posse confessiones audire, & non esse reputandum idoneum; etsi vero ita non posse, intelligi queat, licet, & alia tamen verba idoneitatem valide absolventi excludunt: sic quia amens, dormiens, laicus, mulier non sunt idonei absolvere, invalide absolvunt: Pater quoscunque ex Alex. VII. dam-nante, quod consensit Regulari, *etiam si per se sit probato ab Episcopo, cui præstatum fuit, laici faciat Confessionis præcepto.* Non ergo licet

laris ille satisfacit; cur autem? nam sua peccata candidè exponit, cum dolore, & proposito accedit. Sanè non nisi quia Regularis ille, cui confessus fuit, non erat ab Episcopo approbatus: ergo ad absolutionis valorem necessaria, etiam in Regularibus, Episcopi approbatio. Vid. P. Moy. *tom. 1. tract. 3. d. 7. qu. 1. n. 8. & qu. 2. n. 1.* & nos infra. Dixi autem omnes à Dicoesano approbandos ut absolutio sit valida, excipiendo illos, qui gaudent Beneficio curato, & mortis articulo; illi enim ex sui officij sui ratione gaudent potestate ordinaria absolvendi, saltem duas oves, adeoque approbandi ab Episcopo non sunt, cum vi officij sui valide absolvant. Qui vero moriuntur, ab omni simplici Sacerdote absolvi queunt, ex vi Ordinis dantis cuiusque Sacerdoti absolvendi facultatem, qui in mortis articulo jacent.

N. Tertiò quòd Regulares, præter Episcopi approbationem, egent licentia sui Prælati, non quidem, ut *valide* absolvant seculares; nam ad absolutionis valorem, satis est Episcopi approbatio; sed ut eos licite, sine mortali, aut veniali culpa, prout quilibet Prælatus, suis insistent regulis, judicaverit, absolvat; ut rectè P. Bardi *pag. 273. n. 47. 48.* 49. P. Fagundez in 2. Ecclesiæ Preceptum *lib. 7. cap. 2. n. 32.* Potestatis *tom. 1. n. 3287.* & alij.

N. Quartò dubitari non posse, plura hæc-
48. nus Regularibus Confessariis concessa fuisse privilegia, juri Canonico inserta, præcipue in Clementinâ Dudum de sepultura, inter quæ conceditur à Papâ PP. Dominicani, & Franciscani, ut eorum Confessarij à suo Superiore præsentati Episcopo, & ab hoc injustè reprobati, possint absolvere valide seculares. Alia per disputationis decursum dabo privilegia, inter quæ aliqua sunt qualificata, alia non. Illa sunt expressè nominanda; dum revocantur hæc non, ut docent omnes DD. scribentes in caput. 1. de *Rescript.* At equè certum est plurima Regularium privilegia fuisse à Tridentino l. c. revocata per clausulam, *non obstantibus privilegijs, & quacumque immemorabili consuetudine;* idemque severioribus verbis præstitum ab Urban. VIII. à Clem. X. & ab Innocent. XII. Dixi, plurima, non dixi, omnia, ut constat ex ipsamet prudentissimâ Clementis X. Bullâ, in quâ dum plures opiniones ampliantes Regularium facultatem reprobant, reprobant quoque plures, quæ eam coarctant, approbando oppositas: & idè præcipit, ne Regulares reperti per examen generaliter idonei, cum limitatione admittantur; ne sine novâ superveniente causâ iterum ab eo-
Tom. III.

dem Dicoesano examinentur: ne, inconfulta Sede Apostolica, tollatur integro conventui Regularium absolvendi licentia. Lege quæ dedi *d. 1. n. 120. 123.* ex P. Suar. *d. 28. p. Sazbi de Pœnit. sect. 1. n. 15.* Card. de Lugo *disp. C. de 21. de Pœnit. n. 6.* P. Moy. *tom. 1. tr. 3. d. 7. qu. 2. m. 1.* qui, & fere omnes alij, etiam ante Clem. X. Bullam hoc ipsum statuentem, docuere, concedendum illimitatam absolvendi licentiam Regulari reperto illimitatè idoneo; quin contra justitiam cum Episcopum peccaturum graviter; si post examen eam negaret. Ratio est; quia ipsa approbatio, si prævio examine fiat, est sententia de idoneitate: ergo nequit negari absolvendi licentia juxta idoneitatis limitatæ aut illimitatæ mensuram. Vid. P. Nogueira *p. Nogu. d. 14. sect. 15. & 16.*

Quintò recolenda hæcenus à me tradita d. N. 1. 2. 3. doctrina de Pontificijs Decretis, quorum aliqua esse possunt Papæ ut Doctoris privati, alia ut Doctoris totius Ecclesiæ: in his esse prorsus infallibilem, in illis posse esse fallibilem est certum. Tota difficultas est in discernendo, quandonam Papa in suis Decretis se habeat ut Papa, quando ut Doctor privatus. Dedi autem *d. 2. n. 3. ad 29.* certa signa, ex quibus hoc colligere possumus, nempe, cum Papa omnes Christi Fideles alloquitur, non tantum cum motu proprio, certâ scientiâ, & de plenitudine potestatis, quæ omnia sæpè insunt Decretis purè legislativis; sed cum declarat doctrinam aliquam, eamque sine replicâ vult ab omnibus cæco mentis obsequio admittendam, comminatis in opinionem oppositam censuris Theologicis; & in opinantes oppositum censuris pœnalibus. Ex his signis intuli l. c. Decreta Clem. VIII. Urban. VIII. Alexand. VII. & Clem. VIII. Innoc. XI. esse ex Cathedrâ, & quamvis ea Decreta promulgata non forent, dum modo aliunde certo content esse, ob legem naturalem obligantem sequi, quod est certissimè verum, admittenda, ut docui *d. 2. n. 54. ad 75.* Dixi quoque *d. 2. n. 31. & 36.* pram esse de vocè questionem, an dictorum Pontificum declarationes dicenda sint definitiones ex Cathedrâ. Similiter *d. 1. n. 5. ad 9. & n. 15. ad 40. & d. 3. n. 21.* dedi quæ disputatione de Decretis Pontificijs veteris; & quod ipsa Pontificis censura supponat opinionis damnabilitatem, quâ suppositâ, Papa declarat damnatam; ut tradidi *d. 1. n. 79. & d. 2. n. 28. & 92.* Non ergo opinio damnata ex, gn. ut scandalosa, sit scandalosa per Papæ declarationem; sed contra, quia in se ex suo objecto intrinsecè est scandalosa, ideo talis declaratur à Papa. Dixi quoque *d. 1. Qqij nam,*

num. 84. 86. 116. damnata à Papâ esse pro utroque foro improbabilem, nec umquam, nisi ex errore, fuisse probabilem, & conscientie regulam; quin talem in se esse, qualem Papa qualificat; & esse, ut dedi d. 1. n. 101. 103. & d. 2. n. 36. 103. ad 113. tum directe, tum reflexe improbabilem. Demum docui quid necesse sit, (d. 3. n. 67. ad 72.) ne culpa aut excommunicatio incurratur.

Conc. Vien. Joan. Ant. de Panorm. An autem opinio aliqua definita à Papâ ut probabilior (ut accidit in Concilio Vienensi, quod sententiam tuentem in Baptismo remitti culpam, & infundi gratiam, & habitus, definivit probabiliorē negante) reddat oppositam improbabilem, dixi tom. 1. tr. 1. Vide Joan. Anton. de Panormo, qui hoc cap. 7. art. 11. per totum studiosè digerit.

N. 51. Atamen inter cetera, quæ circa Pontificia Decreta latè discussi, nil magis pro præsentis disputatione tenendum, quam quod inter Decreta, alia sunt pure declarativa, nempe quæ veritatem aliquam pro totâ Ecclesiâ declarant; alia purè legislativa, nempe quæ aliquid vetant, aut præcipiunt; alia mixta, nempe quæ pro totâ Ecclesiâ aliquid simul declarant, & jubent. Declarativis ita standum, ut statim ac consent, etsi non promulgentur, eorum veritas ab omnibus sit amplectenda; nec ab illis fieri potest supplicatio, ut innui d. 3. n. 53. 61. quis enim, nisi excors sit, exemptionem à non credendâ veritate sibi certo notâ postulet? Legislativis purè talibus ita standum, ac statim alijs Legislatorum Legibus, quæ diversis sæpe subjacent uno in loco circumstantijs, nec quod prudenter in uno loco præcipitur, & in alio præcipitur, & ideo à purè Legislativis fit supplicatio, quin experientia docet non omnem legem Pontificiam ubique obligare; ita lex de jejunio obligat plerisque ne sagimen edant, non ita in Sicilia regno. Declarativis simul, & legislativis, si lex fundetur in declaratione, standum inviolabiliter: tunc enim lex Pontificia non vetat purè praxim, sed praxim objecti, & opinionis declarat ex objecto scandalosa: & ideo toties inculcavi, quod etsi Papa non vetaret talem opinionem, & praxim, dummodo aliunde constaret Papæ definitio, quod opinio sit scandalosa, tencor lege naturali ab ejus praxi abstinere. Hæc immobili intellectu tenenda, & applicanda Decretis Urb. VIII. Clem. X. & Innoc. XII. illic enim patebit ea esse à Papâ ex Cathedrâ definiente, & totius Ecclesiæ Legislatore, sunt enim declarativa; & quia talia, sunt legislativa.

Urban. VIII. Clem. X. In. XII.

§. III.

Reliqua.

SUMMARIUM.

Papa nequit definitionem alterius Papa revocare: potest legem, & privilegia, n. 52. & 56. 57.

Aliqua à Pontificibus privilegia Regularum revocata, ibid. & n. 53. 54.

Pontifices utentes verbis de futuro non derogant futurorum Pontificum auctoritati. Omnes sunt aequales, n. 55.

Maximum discrimen inter Pontifices definientes, & legem ferentes, ibid.

B. Pius V. refert viginti sex gravamina, quibus Regulares ab Episcopis vexantur, n. 56.

Omnia privilegia, quibus Episcopali juri contra Tridentini dispositionem præjudicantur, sunt revocata, n. 57.

An Regulares in suis Ecclesijs concionari possint remittente Episcopo? Ibid.

Omnes Papæ aequali definitivâ, & legislativâ potestate gaudent, n. 58.

An Regulares possint extra Italiam vi suorum privilegiorum absolvere ab omni casu Papæ reservato, exceptis qui in Bullâ Cene, ibid.

Catalogus excommunicationum, extra Cane casus, soli Papæ reservatarum, ibid.

Excommunicantur recipientes pro Religiosis ingressu, ibid.

Jus Episcopale summè attendendum, n. 59.

Possunt Episcopi augere Canonum penas, exceptâ lata sententia excommunicatione, ibid.

Dignitas Episcopalis quam timenda, ibid.

Leges sint pauca, n. 60.

Dictum S. August. & S. Thome in eis, qui leges multiplicant, ibid.

Excommunicationes sint raræ. Acutissima Sciti reflexio, ibid.

In præsentia materiâ præponendi Theologi Melanini, n. 61.

Insigne Gersonis dictum de Theologi, quid magis favere debent potestati, sive spirituali, sive seculari, quam veritati, ibid.

Magnum inter Cruciatam Hispaniam, & Lusitanam discrimen, n. 62.

SEXTO, certum prorsus esse, nullum Pontificem posse, vel tuam, vel aliorum Pontificum ex Cathedrâ loquentium definitionem retractare: si enim hoc posset, nullus Papa foret infallibilis. Potest tamen quilibet Papa suam, aut aliorum Pontificum legem purè Ecclesiasticâ, in neutro jure, nec Divino, nec naturali, fundatam revocare: nec non privilegia vel à te, vel ab alijs cōcessa tollere, aut restituere. Pater hoc experientia oculorū: Clem. X. quia Clemens X. declarat, quod privilegia

Bonif. VIII. privilegia olim à Bonifacio VIII. & Clemente V. in Clementinâ *Dudum*. de sepulturâ Regularibus concessa, quod satis illis erat, ut se præsentarent Episcopo, non verò, quod ab eo approbarentur; declarat, inquam, Clemens X. fuisse à Tridentino revocata, etsi ea inclusa forent in corpore Juris aut ex titulo oneroso, vel in limine foundationis, etiam Mari Magno, seu Bullâ aureâ.

N. 53. Patet ex Urban. VIII. qui in Bullâ suâ, *In speculâ*. editâ anno 1630. dicit, se in Bullâ editâ anno 1624. concessisse PP. Prædicatoribus per quinquennium facultatem eligendi Confessarium, qui Cruciatæ indulto absolveret; quod tamen privilegium, elapso quinquennio, expiravit, negando quod vi Cruciatæ quilibet à quolibet approbato absolvi possit à reservatis.

N. 54. Patet ex textu Trid. toties citato *sess. 23. de Ref. c. 15.* & ex postremis Clementis X. & Innocentij XII. Bullis, qui inhærentes vestigijs Clementis VIII. & Urbani VIII. quorum totus conatus fuit extirpare abutsum in Religionibus inductum, ad Prælatorum Regularium clamores de observantiâ Regularium conquirentes, excitati, edicere dicti duo, Clemens VIII. anno 1599. & Urb. VIII. anno 1630. Bullam, quâ declarant nullum inesse Cruciatæ privilegium, aut facultatem, ut Regulares pro libito absolventur à quolibet approbato. Horum vestigijs inherendo Clemens X. tollit omne privilegium Regularibus concessum secularibus absolviendi, si Regularis sit à Diocesano approbatus, si non: Innocentius vero omnem somniam in Cruciatâ facultatem, ut tam secularis, quam Regularis à quolibet approbato, vi Bullæ Cruciatæ, absolvi possit: de quo plura paulo post.

N. 55. Septimo, quod licet Pontifices utantur verbis de futuro, dicendo constitutiones suas *perpetuo valituras*, & Urban. VIII. in Bullâ anno 1628. die 17. Novembris emanatâ, in quâ tractat de Privilegijs Regularium absolviendi à casibus Bullæ Cœne, & à reservatis ab ipsis locorum Episcopis ait: Proinde Regulares cujusque Ordinis in vim Privilegiorum, aut Confirmationum hujusmodi, quatenus vel hæcenus obtinuerunt, vel deinceps, (*N.B.*) *forte obtinebunt* non posse quemquam absolvi à casibus reservatis in Bullâ Cœne, aut loci Ordinarijs. Si tunc fecerint, absolutiones nullas atque irritas fuisse ac fore. Hæc Urban. VIII. Licet ergo Pontifices utantur verbis de futuro, non inde sequitur, quod succedentes Pontifices æquali non gaudeant autoritate, siue definitiva, siue pure legislativâ, quâ anteriores: gaudent

Tom. III.

enim, nam idem, servatâ tamen eadem Pontificum anteriorum definitione, iterum definire possunt: similiter idem concedere, aut negare possunt, quod anteriores, prout hic nunc Ecclesiæ regimini conveniat, aut disconveniat: & ideo Urbanus VIII. appositè dixit, *forte obtinendorum*: potest enim se se offerre occasio, quæ reviviscantiam Privilegiorum exigit. Quare totus Pontificum, ut pure legislatorum, non ut definitium, conatus, (ut notavi *initio hujus §. n. 52.* est enim maximum inter utrumque discrimen bene tenendum, ne quis enormiter labatur dum utuntur verbis de futuro, non est tollere à sequentibus Pontificibus facultatem concedendi privilegia hæcenus concessa, quæ non nisi ob abutsum, ut inter cæteros fatetur Urban. VIII. non verò ob malitiam illis insitam sublata sunt; sed totus conatus est declarare à Tridentino revocata ea privilegia, & decidere, quæ absolutiones eorum prætextu datæ sint nullæ. Quod si ex speciali indulto à Pontificibus concederetur privilegium, ut possunt, nam supra Tridentinum sunt, alicui aut aliquibus Regularibus, ut à casibus Bullæ Cœne absolveret, aut à reservatis ab Episcopo, absolutiones tunc forent validæ.

Octavo, scio Tridentinum *sess. 24. de N. Ref. cap. 4.* expressè statuere, quod *Nullus, si- 56. ve secularis, siue Regularis, etiam in Ecclesijs, Triden. suorum Ordinum, contradicente Episcopo, prædicare presumat.* Scio quoque quod *sess. 23. de Ref. cap. 15.* asserat, *nullum etiam Regularem posse confessiones secularium audire sine Episcopi approbatione.* Attamen simul scio, quod Pius V. suâ Bullâ quadragesimâ primâ, quæ incipit, *Etsi Mendicantium*. editâ 6. Maji anni 1567. in quâ referuntur viginti lex gravamina, quibus Episcopi vexant Regulares, ponit inter illa, quod Regulares non possint in proprijs Ecclesijs, contradicente Episcopo, prædicare; & quod Theologiæ Lectores à suis Superioribus præsentati, nequeant seculares audire nisi ab Episcopo approbentur. Oppositum autem statuit Pius V. concedens ut prædicent, & absolvant. At Privilegia omnia, in quibus Episcoporum auctoritati contra Tridentini dispositionem præjudicatur & adversatur, Barbosa ait *sess. 25. de Ref. cap. 21.* à B. Pio V. 13. Kalendas Martij anno 1565. revocata, quin supradictam Bullam Pij V. quæ incipit, *Etsi Mendicantium*. dicitur à Gregor. XIII. revocata, quantum ad ea, quæ Episcoporum auctoritati contra dispositionem Tridentini adversantur. Verumtamen siue ea B. Pij V. Bulla fuerit à Greg. XIII. revocata, siue exposita, Qq iij satis

tatis erit meo Lectori legere Barboſam ſeſſ.
24. de Ref. cap. 4. n. 21. 22. 23. qui ex Ur-
Urban. VIII. & Greg. XV. ait, quod Regu-
Greg. XV.
lares in ſuis Eccleſijs prædicare poſſint, pe-
citi, etſi non obtenta Epſcopi benedictione:
non vero poſſint, non tantum non obtenta,
ſed ea negata, ut vult Tridentinum. Sed
Bulla Clementis X. hæc omnia decedit, ei-
que omnino ſtandum; ait enim, Regulares,
qui in ſui Ordinis Eccleſijs prædicare vo-
luerint, reſeri ab Epſcopo benedictionem
petere; prædicare tamen poſſe, quamvis il-
lam non obtinuerint. Quod ſi Epſcopus
benedictionem nedum non conceſſerit, ſed
etiam contradixerit, nec in prædictis Eccle-
ſijs licere Regularibus prædicare. Hæc Cle-
mens X. nixus Urbano VIII. & Greg. XV.
Clem. X.
Triden.
immo Tridentino, quod licet, ut ipſam
Sancta Synodus ſeſſ. 25. de Ref. cap. 21. ſub-
ſcriptum quoad omnia a ſe delicta, & ſtatuta,
ſit Sedi Apoſtolicæ, attamen Clemens X. ſe
conformat ipſi Tridentino.
N. 58.
Ecce quam certum eadem tum definitiva
tum legislativa poteſtate omnes Pontifices
ſive præteritos, aut præſentes, ſive futu-
ros gaudere, nec quidquam per verba de
futuro a futuris Pontificibus detractum. Ec-
ce etiam in manu Pontificum eſſe confirma-
re aut derogare privilegio, quod alter Papa
aut Concilium conceſſit, aut negavit; im-
mo quod idem conceſſit aut negavit, ut con-
ſtat ex Clemente VIII. qui Decretum a ſe
emanatum anno 1601. quo ſtatuebat, quod
nullus ſecularis, aut Regularis intra Italiam,
extra Romam, ſuorum privilegiorum vi,
abſolveret a caſibus Bullæ Cœnæ; immo ab
alijs caſibus Sedi Apoſtolicæ reſervatis, ſub-
ſequenti anno 1602. die 26. Novembris mo-
deratus fuit, explicando, ſuo illo anteriori De-
creto unice vetari ne abſolvât a caſibus Cœ-
næ, & a caſibus reſervatis ab Epſcopis, nec
non a violatione immunitatis Eccleſiaſticæ, a
violatione clauſuræ Monialium ad malum
finem, a duello, a violentis manibus in Cleri-
cos immiſſis, a ſimoniâ reali ſcienter contra-
cta, & a confidentiâ beneficiâ, adeo ut ab
omnibus alijs Sedi Apoſtolicæ reſervatis, (ad-
do, exceptis novis caſibus a Papâ ſibi, præter-
quam in morte, reſervatis) Regulares vi ſuo-
rum privilegiorum abſolvere poſſint, ait Felix
Potest. tom. 1. n. 3473. qui deinde n. 3549. ſub-
dit catalogum excommunicationum ſoli Papæ
reſervatarum præter caſus Cœnæ: quas inter
eſt, *ſans aut recipiens aliquâ per modum pacti,
& conditionis, ob ingreſſum Religionis.* Quæ
excommunication, quò in contemptu hodie
ſit inter illos, qui Prælaturas ambiunt, Re-
gulares, eo exterminando immoderate cu-

piditatis motivo, ut Tyronum ingreſſu
maſſupitum proprium impingent, ulcu-
rando maiori Tyronum numero Religi-
onem opprimere, nemo eſt, qui non deplo-
ret.

Nono certum Epſcoporum authorita-
tem omni conatu tuendam, tanto magis,
quòd ex Jure Canonico meſt illis poteſtas
augendi ipſas Canonum penas, excepta li-
te ſententiæ excommunicatione, cum edi-
cta edunt pro morum reformatione: & ſape
accidit ut ipſi Epſcopi in contradictionis
ſignum ponantur dum improbis reſiſtunt:
ideo eorum regimen dicitur laborioſum,
quàm a D. Chryſoſt. quem citat Barboſa de
offic. & poteſt. Epſcoporum. 2. gl. 2. n. 16. ſol.
vocat. *Abyſſus* ærumnarum; & a S. Bern.
ſerm. 12. in Cantica hortatur his verbis:
*Fratres, revereamur Epſcopos, ſed cavendum
eorum labores, ſi labores penſemus, non æſtimemus
honores.* Hæc Monacchi in Formul. pag. 366. n. 3.
Simul tamen æquè cavendum, ne
Superiores in legibus ſub mortali, & ſub ce-
ſuris ferendis ſint faciles, juxta illud Chriſti
D. Matth. 15. *Alligant onera gravia, & im-
portabilia, & imponunt ea humeris hominum;*
digito autem ſuo nolunt ea movere. Quare S. Th.
Thom. 1. 2. q. 107. art. 4. ait: *In quibus le-
gibus humanis etiam Auguſtinus Epſt. 119. c. 19.
vult moderationem eſſe attendendam, ne
converſatio Fidelium oneroſa reddatur.* Qui
Religionem noſtram ſervilibus premunt
oneribus, adeo ut tolerabilior ſit conditio
Judæorum, qui legalibus ſarcinis, non hu-
manis præſumptionibus ſubjiciuntur. Idem
ait Scotus in 4. diſt. 19. q. 1. Litt. E. monens
magnâ opus eſſe prudentiâ in excommuni-
cationibus. *Frequens, inquit de tuo tempore
eſt hujus gladij percuffio, qui tamen raro in-
venitur ab Apoſtolo extractus.* In omnibus Apo-
ſtoliſtis Pauli non invenies, quod ex-
communicant, niſi tribus vicibus, nempe,
primâ ad Cor. 5. ad Galatas 1. & 1. ad Ti-
motheum. Idem tradit Tridentinum ſeſſ. 25.
de Reform. cap. 3. *Vi gladij Eccleſiaſticus
magnâ cum circumſpectione evaginatur, ne
contemnatur, & perniciem potius quam ſa-
lutem inferat.*

Decimo certum, quòd in præſenti mat-
riâ magis habendi ſunt Theologi juniores,
quàm antiquiores, qui ante Alex. VII. ſer-
ſere: cum enim plures ab Alex. VII. & ſe-
quentibus Pontificibus damnaſe fuerint, &
plura nova Pontificum Decreta prodierint,
præcipue Clementis X. & Innocentij XII.
quibus opiniones ab antiquis magni nominis
Theologis aſſertis certò probabiliſſis re-
punguntur, hinc in hæc materia de Conſe-
ſſorum

tionum valore, & Confessariorum potestate, modernis, qui de hoc scribere, antiquis præferendis, atque adeo præ ceteris legendis. P.

P. Moy. in tertia editione, P. Cardenas, Felix Potestatis, P. de la Fuente in sua Theol. Reformatâ, P. Nogueira in Cruciatâ Luti-
 P. Card. tana, P. Mendo in secunda editione Lugdu-
 Felix. nenâ Cruciatâ Hispanâ, P. Bardi in eam-
 P. de la dem, Bruno Neuffer in Polyanthea, Lum-
 Fuente. bier in Dumnatas, M. Hozes in eadem, Joan.
 P. Nog. Antonius de Panormo in suo Scrutinio Do-
 P. Méd. ctrinârum. Immo quò moderniores, eo, cæ-
 P. Bardi. teris paribus, hæc in materiâ meliores, ut
 Neuffer. notaverat P. Nogueir, d. 14. n. 13. Quia ve-
 Lumbi. ro de Theologis mentio est, prætere nolo
 Hozes. insignis Gersonis dictum tom. 1. tr. de Exam.
 Joan. doctrinâ p. 2. conf. 5. qui loquens de Theo-
 Anton. logis ait: Tolerabilius esset nullo habere, quam
 de Pa- tales pati: non partiales, non seductos, non fa-
 normo. scinos, non questuosos, aut invidiosos: non potesta-
 Gerson. ti seculari, non spirituali, plus quam veritati
 faventes. Hodie tamen conquiritur, quili-
 bet proplacito suo, aliqui, qui minus verita-
 ti faveant, plus potestati.

N. Undecimò certum magnum inter Bullam
 62. Cruciatâ Hispanâ, & Lutiânam quoad
 P. Nog. facultatem absolviendi interesse discernimen,
 notat P. Nogueir, d. 15. sect. 6. nam in Luti-
 tana plures reservati in Bullâ Cœne casus
 excipiuntur, nempe primus, undecimus,
 duodecimus, decimustertius, decimusquar-
 tus, quos omnes non excipit Hispana. Luti-
 tana negat, ait P. Nogueir, d. 15. sect. 8. fa-
 cultatem comparandi aliam eodem anno, ut
 semel vi prioris Cruciatæ absolutus à reter-
 vatis in Bullâ Cœne, possit iterum eo anno
 à similibus casibus absolvi. At Hispana hoc
 permittit.

S E C T I O III.

Quid Confessores possint tam circa Sæculares,
 quam circa Regulares?

N. D. Latatissimam materiam, tot diversissi-
 63. mis, locorum, temporum, persona-
 rum, statuum, tam ex parte poenitentis, &
 Confessarij, quam ex parte approbantis, vel
 limitatæ, vel illimitatæ, & intermixtam, non
 exiguo labore ad hæc duo capita reduci. Pri-
 mo, quid Confessarius, sive sæcularis, sive
 Regularis, valide possit circa sæculares au-
 diendos. Secundo, quid Confessarius, sive
 sæcularis, sive Regularis, valide possit cir-
 ca Regulares audiendos. Quia vero hujus
 absolutionis valorem antiqui colligunt ex
 privilegiis, alij ex Cruciatâ, ideo tum ea,
 tum hæc examinanda.

S. I. Duplex conclusio.

S U M M A R I U M.

Nullus Confessor nisi approbatus à Diocesano,
 ubi absolutus, potest vi privilegiorum, aut
 Cruciatæ absolvere valide sæculares, n. 64.
 Nullus quoque nisi approbatus à Prelato Regu-
 lari potest vi Cruciatæ absolvere Regulares
 valide, n. 65.

Quid potestas delegata, quid ordinaria? n. 66.
 Ordinarii conveniunt illis, qui Beneficio Parochia-
 li gaudent, ibid.

Ratio laxarum interpretationum fuit stare ver-
 bis, non sine Tridentini, n. 68.

Egm. similis est tueri Episcopale jus, quoad sum-
 gregem reformandam, n. 69.

Sine approbatione Confessorum, Episcoporum in-
 tentionem obtineri nequit, ibid.

P. Prima: Nullus Confessor, sive sæcularis, N.
 sive Regularis, nisi sit à Diocesano lo- 64.
 ca, in quo confessiones audit, approbatus,
 potest, sive ex vi Cruciatæ, sive ex vi privi-
 legiorum, supra taxatâ ab Ordinarijs appro-
 bationis limitationem, sæculares valide ab-
 solveri.

Secunda: Nullus Confessor, sive Regu. N.
 laris, sive sæcularis, nisi à Prelato Regula- 65.
 ri eorum Religiosorum, quorum confessio-
 nes audit, approbatus sit, potest vi Cruciatæ,
 supra concessâ à Prelato limitationem, va-
 lide absolvere Regulares.

Loquor semper de Confessore absolvente N.
 ex potestate delegatâ, non ex ordinariâ, 66.
 seu quam quis ex officio suo habet: qui
 enim ex ordinariâ absolvent, quæ convenit
 illis, qui Beneficio curato gaudent, ut sunt
 Episcopi, Vicarij generales, Parochi, & re-
 spectivè ad sibi subiectos Prelati Regulares,
 hi omnes valide sibi subditos, absque novâ
 Diocesani approbatione, in sua Diocesi,
 aut Parochiâ absolvent.

Loquor quoque tum de sistâ privilegio- N.
 rum à Tridentino, Urban. VIII. Clem. X. & 67.
 Innoc. XII. revocatorum reviviscentiâ, tum
 de toties explosâ ab iisdem Pontificibus
 Cruciatæ facultate, absolviendi ab omni pec-
 cato omnes, qui eâ Cruciatâ utuntur: etsi
 Confessor nec in ordine ad sæculares sit ab
 Episcopo Diocesano, nec in ordine ad Re-
 gulares sit ab horum Prelato approbatus.

Porro præcipua ratio, quâ aliqui, & N.
 quidem non pauci, ducti sunt, ad docen- 68.
 dum exoticas opiniones à Pontificibus con-
 fixas est, quòd Tridentinum unice requirat
 Episcopi approbationem; ergo, inquebant,
 alicubi

alicubi ab aliquo Episcopo approbatus, potest ubique absolvere. Similiter Cruciatam unice exigit ut eligatur approbatus ab Episcopo; ergo, inquebant, approbatus, vi Cruciatam electus, potest omnes ab omnibus casibus, seculis paucissimis, quos excipit, absolvere; tanto magis, inquit, quod per novam Cruciatam eludantur omnia Pontificia anteriora Decreta, utpotè sibi suoque indulto opposita. Præter hanc prorsus frivolam rationem, ut Regulares se ab Episcoporum jurisdictione subtraherent, privilegia olim illis concessa, & a Tridentino revocata; & quidem, ut ait Urb. VIII. ob eorum abusum in sui præsidium convocabant, sive ea inessent Juri Canonico, sive vivæ voceis Oraculo, seu quæ in Bullis expressa non sunt, & facile, quia soli vocantur, varietati, & æquivocationi subfunt: quæ omnia dictus Urban. VIII. revocavit. Vid. P. Card. Carden. *disf. 2. a n. 310. ad 384.* qui præclare rem omnem solvit.

N. 69. Facile in auras diffaretur tanta improbabiliū opinionum seges, quin numquam solem vidissent, si earum Patroni unicum Tridentini scopum, qui erat Episcoporum jurisdictioni, & auctoritati prospicere, considerassent. Quomodo enim Fidelium reformatio à Tridentino intenta obtineri possit, nisi per Episcopos? Quomodo Episcopi, nisi Pastores, Judices, Medicos, Magistros (hæc enim sunt Confessariorum munia) cognoscant, eorumque integritatis in docendo, & vivendo consij sint? Igitur eligendi, & approbandi ab Episcopo ipso pro sua Diocesi Confessores, non tumultuariè recipiendi, nec sibi commisso gregi cæcis oculis præficiendi: omnis ergo opinio, quæ hunc Tridentini scopum non promovet, eliminanda; omnis, quæ promovet, amplectenda. Idem esto judicium de Regularium observantiâ.

§. II.

Rationes.

SUMMARIUM.

Tridentinum illimitatè loquitur, n. 70.

Interpretantes restringunt, ibid.

Inanctio, ibid.

Cur non sit satis, ut Confessor sit alibi approbatus? n. 71.

Clement X. ait se declarare quod alij anteriores Pontifices declaraverunt, n. 72.

Refero ex Clemente X. plures ab eo rejectas, ib.

Innocentius XII. quam vehementer invehatur in opinionem, quod quilibet alibi approbatus, non tamen hic, possit vi Cruciatæ validè ab-

solvere, num. 73.

Declarat tales confessiones esse invalidas. Excommunicat docentes. Vetat cuique interpretari aliter suum Decretum, ibid.

Cruciatam nullum novum jus à Tridentino diversum induxit, n. 74.

Urbanus VIII. negat Cruciatam habuisse locum in Regularibus, quæ ait pendere quoad Sacramentum Penitentia à suis Prelatis, ibid.

Innocent. XII. negat tam de secularibus, quam de Regularibus, quod vi Cruciatæ possint ab alibi approbato absolvi, ibid.

Omnes hæc sunt definitiones Pontificia, ibid.

Alex. VII. damnavit, quod Mendicantes possint absolvere à reservatis ipsi Episcopi. Quid valida sit confessio cum Regulari inquit reprobo. Quod Curati possint confiteri simpliciter Sacerdoti. Quod Regulares pro foro interno possint privilegijs derogatis, n. 75.

Decreta Pauli V. Clementis VIII. Urbani VIII. Clementis X. Innocent. XII. sunt definitiva, & legislativa, n. 76.

Offendo inductione Decretorum Urbani VIII. ibid.

Clementis X. n. 77.

Innocentij XII. n. 78.

Nota in ea decreta, ibid.

DD. tuentes eas definitiones esse de fide, n. 79.

Prima sumitur ex Trid. *sess. 23. de Ref. N. cap. 15.* derogante omnibus Regularium privilegijs, & omni immemoriali consuetudini (intellige, oppositis Episcoporum auctoritati) & definiente absolute, quæ ulla limitatione, neminem, nisi sit ab Episcopis approbatus, absolvere posse, quin nec talem Confessorem habendum pro idoneo; ergo est contra expressam Tridentini mentem, & illimitatum ejus Decretum, quod omnibus etiam Regularibus negat, quod, nisi sint ab Episcopo approbati, absolvere nequeant, finistis interpretationibus eludere. Quid enim oppositum magis Tridentino universaliter neganti, quin deroganti omnem consuetudinem, & privilegium, quam illud limitare per privilegia, quibus derogavit? Quid magis à vero alienum, quam Decretum negans omni non approbato ab Episcopo facultatem absolvendi, exponere, quod vi Cruciatæ cuique approbato, etiam alibi, eam det? Quid Tridentini intento magis adversum, quam asserere, satis cujusque Episcopi approbationem, ut quis ubique validè absolvat? quasi verò unius Episcopi approbatio foret Pontificis approbatio, respectu cujus totus orbis Christianus una Diocesis est: & omnes Episcopatus unus Episcopatus forent. Nemo igitur, nisi som-

niet, dicere potest, quod ad tuendum Decreti Tridentini Decretum, satis sit Episcopi approbatio, intelligendo cujusque Episcopi, sed necessariam Episcopi Diocesani, cujus in loco Confessor audit Confessiones, approbationem. Nec enim asseri potest, cuique Episcopo tantam inesse facultatem, ut quilibet ab eo approbatus, sit pro omni Diocesi, cui ille non praeest, approbatus: nec quod Papa cuique Cruciatu habenti talem concesserit facultatem, ut quemlibet quocumque in loco approbatum in suum Confessorem, in loco, quo non est approbatus, eligere possit.

N. Confirmitur: quia Tridentini finis fuit
71. Episcoporum auctoritati prospicere, ut facilius munus suum obirent, invigilando Diocesanorum suorum reformationi, per Medicos spirituales vitae, & doctrinae integritate à se approbatos, non ab alio; non enim aequalia in omni Diocesi vitia, aequalis ubique cultura; & qui uni infirmitati medendae satis, non satis laepe medendae alteri: ergo approbatio, quae in una Diocesi satis, non satis pro altera: ergo Confessor à Diocesano, cujus in loco absolvit, est necessario approbandus. Hoc verò intentum omnino frustratur, si uno in loco approbatus, sit ubique approbatus; & admissis privi legijs Regularium, quibus Tridentinum derogavit, & asserio Cruciatu indulto, quod liceat vi Cruciatu quemlibet, etsi non à Diocesano, aut Praelato Regulari approbatum eligere, ut seculares, aut Regulares à reservatis absolvat: cui Cruciatu indulto omnino ficto restitit totis viribus Clem. VIII. & Urban. In. XII. VIII. & Innoc. XII.

N. Secunda sumitur ex Clemente X. qui in suo exordio aperte dicit, se collectis in unum Pontificum antecessorum constitutionibus, & declarationibus, his novis suis Apostolicis Litteris eas roborare. Si ergo vult iterum roborare suorum Praedecessorum constitutiones, evidens est, quod, quae Clemens X. in sua Bulla decernit, & ex certa scientia, & perpetuo valiturâ suâ constitutione declarat, fuisse prius à suis Praedecessoribus declarata. Sed quod Clemens X. in hac sua Bulla declarat, est, non posse Regulares alibi approbatos, sine nova Episcopi, cujus in Diocesi vivunt, approbatione seculares audire: non posse Regulares generaliter ab Episcopo pro audiendis secularibus approbatos, Moniales sine speciali approbatione absolvere: non posse Regulares pro uno Monasterio approbatos, audire alterius Monasterij Moniales, nec pro una vice approbatum, aut pro mense, posse se-

pius, aut elapso mense eas audire: non posse qui habet absolvendi à casibus Sedi Apostolicae reservatis facultatem, absolvere à reservatis per Episcopum: non revivisse sublata à Tridentino Regularium privilegia per novam confirmationem: quin idem Clem. X. aperte ea omnia annullat clausulis irrefragabilibus: & quod caput est, declarat irritum quidquid contra suum Decretum, etiam ignoranter attentetur: ergo haec omnia ex mente Clementis X. fuisse prius à suis Praedecessoribus stabilita: ergo interpretatio vel ex vi privilegiorum, vel ex vi Cruciatu est planè contra Tridentinum, & Pontificum Bullas, ante Clementem X. de hac re editas: ergo ex Tridentino alijsque prioribus Pontificum Decretis, nemo, si vi privilegiorum, si vi Cruciatu absolvere potest, nisi sit approbatus ab Episcopo pro Sæcularibus, aut à Praelato Regulari, pro Religiosis, loci in quo absolvit.

Tertia sumitur ex Bulla Innocentij XII. N. qui totus dicit, & jure merito fervet in opinionem, & opinantes, quod Confessor uno in loco approbatus possit vi Cruciatu absolvere omnes ad se accedentes, etsi non sit approbatus ab Episcopo loci, in quo confessiones audit. Porro tam vehementer in hanc opinionem invehitur, ut eam dicat damnatam ac reprobam à Paulo V. Urban. VIII. Clem. X. & pluribus Tridentini Congregationibus, eamque iterum à se examinatam, atque adeo, inherendo dictis Pontificum Decretis, se proprio motu, seu consilio, & ex certa scientia, & matura deliberatione, de Apostolica Sedis plenitudine, decernere, quod Confessores, si sint Sæculares, si Regulares, vi Cruciatu electi, nequeant absolvere eligentes, nisi dicti Confessarii sint ab Episcopo aut Ordinario loci, in quo confessiones audiunt, approbati: etsi eligentes forent poenitentes ejusdem Confessoris, alibi quoad illos approbati. Quin irritas, & invalidas fore confessiones in posterum, contra hoc Decretum, & alias Pontificum constitutiones faciendas; & omnem oppositam quomodocumque opinionem, ex plenitudine potestatis declarat, & damnat, ut fallam, temerariam, scandalosam, & in praxi perniciosam; & Confessores oppositis opinionibus inhaerentes declarat ipso jure à confessionibus suspensos; & derogat, & abolet omnem contrariam consuetudinem, & vetat omnibus Christi Fidelibus, etiam expressè nominandis, sub excommunicatione ipso facto, absque aliâ declaratione incurrendam, soli Papæ, excepto mortis articulo, reservatâ, ne quis eam opinionem doceat &c. Immo ne ullus, etfi

etli S. R. E. Cardinalis, aut à latere Legatus, aut Commissarius Generalis ipsius Cruciat equaliter interpretari audeat suas has litteras, quæ semper firmæ, validæ, & efficaces habendæ sunt, & semper inviolabiliter servandæ; & quidquid scienter aut ignoranter contra eas tentetur, irritum, & inane futurum. Non obstantibus quibuscumque privilegijs, etsi juramento, Apostolicâ confirmatione, aut aliter roboratis.

N.

74.
Paul. V.Clem.
VIII.
Urban.
VIII.

Quarta sumitur ex Paulo V. aperte dicente, quod Cruciatum nil novi juris à Tridentino stabilitum induxerit, & irritum inane quidquid in oppositum attentatum fuit, & à Clem. VIII. qui in Bullâ anni 1599. declaravit, fatente Urbano VIII. quod Cruciatum quantum ad eligendum Confessorem, & absolvendum à reservatis, nullum habeat in Regularibus locum, quos in ordine ad Sacramentum Pœnitentiæ suorum Prælatorum dispositioni subiectos asserit: & ex Urb. VIII. declarante de plenitudine potestatis, motu proprio, & ex certâ scientiâ, & innovante Clementis VIII. Declarationem, si opus sit, quin ampliante concessionem Cruciatæ, & quantum ad articulum eligendi Confessarium, & absolvendi à reservatis, numquam in Confessarijs, cuiusque Ordinis sint, locum habuisse, nec habere, neque illis ullo modo suffragari potuisse, nec posse: & tollit omnem etiam à Cruciatæ Commissarijs, imò Nuntijs à latere interpretandi facultatem, quin ita semper judicandum: & irritum, & inane quidquid secus five scienter, five ignoranter tentetur: & ex Innocent. XII. expressè dicente Cruciatum nil novi juris induxisse, nullumque privilegium continere, quoad approbationem Confessorum contra formam Tridentini, & prædictarum Constitutionum Apostolicarum; adeo ut Confessarij tam sæculares, quàm Regulares, vi Cruciatæ electi, nullatenus huiusmodi confessiones audire valeant &c. ergo ex tot Pontificijs definitionibus constat vi Cruciatæ neminem absolvere posse aut absolvi posse, nisi Confessor absolvens sit approbatus vel ab Episcopo loci in ordine ad sæculares, vel à Prælato Regulari, & quidem quoad reservatos, in ordine ad ejusdem status Regulares: lege quas omitto Sacri Concilij Tridentini authenticas declarationes apud P. Carden. *disp. 2. de Damn. qu. 2. & 3. Felicem n. 3849.* P. Bardi, P. Mendo, P. Nogueira in P. Bardi. Cruciatæ.

P. Card.
P. Nog.
P. Mendo.
P. Bardi.
N.75.
Alexan.
VII.

Quinta sumitur ex aliquibus ab Alexand. VII. damnatis, inter quas sunt istæ: 1. Mendicantes possunt absolvere à casibus Episcopo reservatis, non obtemperant ad id Episcoporum facultate: 13. Satisfacit præcepto annuæ confessionis, qui confitetur Regulari Episcopo presentati, sed ab eo in jussu reprobat: 16. Qui beneficium Curatum habent, possunt in Confessariis, simplicem Sacerdotem non approbatum ab Ordinario eligere: 36. Regulares possunt in foro confessionis sui privilegij, quæ sunt expresse revocata per Concilium Tridentinum. Hæc omnes ab Alexand. VII. imò iterum à Clemente cum alijs pluribus damnatæ fuere. Cum ergo ab Alexand. VII. ut Capite Ecclesiæ, ut docuitur, 1. tr. 1. de Decret. Pontificijs d. 2. n. 3. ad 75. fuerint damnatæ saltem ut scandalosa, sub pœnâ excommunicationis ipso facto incurrendâ, & sibi soli reservatâ, à quocumque, qui eas nisi impugnandi grati tractet. Rursus cum illæ, nec non aliæ à Clem. X. ut Ecclesiæ Capite reprobatae sint, declarante irritum, & inane quidquid à quovis, cuiuscumque authoritatis sit, scienter, aut ignoranter in damnatarum favorem tentetur: manifestum est quod quoad Sacramenti valorem dictæ opiniones erunt insufficientes. Immo cum juxta me tom. 1. l. c. d. 2. s. 3. omnes à Papa qualitercumque damnatæ, contentis ijsdem circumstantijs sint certis talis, erunt præciatæ damnatæ: certis talis de valore.

Sexta ex Pontificum, dum se gerunt tamquam Ecclesiæ Magistri, infallibilitate, sed Paulus V. Clem. VIII. Urb. VIII. Clem. X. & Innoc. XII. se gerunt in suis Bullis ut Ecclesiæ Magistri, ergo in eo quod declarant, decernunt, definiunt, infallibiles sunt. Maior patet ex fuscis probatis nostro tom. 1. l. c. d. 1. nec hodie res in dubium vocari potest. Minor quoque patet, tum signis certissimis, quibus colligimus quando Pontifices loquantur definitivè tamquam totius Ecclesiæ Magistri, ut docui latè d. 2. n. 3. ad 75. cum ex ipsis Pontificum citatorum clausulis, ex quibus evidenter colligitur eorum decreta in hac Confessionis materia esse definitiva simul & legislativa; imò quia definitiva sunt, ideo sunt legislativa: & quamvis non essent legislativa vi legis Pontificiæ, adhuc dato quod definitivae sint, essent à lege naturali vetitæ, ut dixi l. c. & hic d. 30. s. 2. ad finem.

Ut autem meam fidem liberem, ecce 1. N. quid Urbanus VIII. in sua Bullâ, in jussu, editâ anno 1630. die 19 Junij, dicit de Bullâ Clement. VIII. sui antecessoris: Quare idem Clemens prædecessor suus perperam, caltata, Constitutione declaravit, facultatem Cruciatæ, & aliorum indultorum, quantum ad articulum eligendi Confessarium, & absolvendi à reservatis, non habere locum cum Regularibus: ad quod

Urban. VII. quoad Sacramentum Pœnitentiæ, ejusque ministracionem, subjecti sint Prælatorum suorum dispositioni. Rursus idem Urb. VIII. ait, se inhære Clementis VIII. declarationi: ergo ex Urbani mente Clem. VIII. se habuit definitivè. Ecce 2. quid Urb. VIII. de se dicat, ait enim se motu proprio, & ex certâ scientiâ, ac maturâ deliberatione, deque Apostolice plenitudinis potestate declarare, sanctâ Cruciatam quoad effectum eligendi Confessarium, qui tam seculares, quam Regulares (de utrisque enim loquitur) possit pro foro interno absolvere à casibus reservatis, etiam in Bullâ Cœnæ contentis, locum minime habuisse, neque habere, neque illis ulla modo suffragari potuisse, neque posse, excepto dumtaxat illo quinquennio, quo litteræ nostræ (alludit ad PP. Prædicatores, quibus per quinquennium concesserat tale privilegium) duraverunt. Subdit: Sed nostræ intentionis fuisse, & esse, quantum ad Sacramentum Pœnitentiæ, ejusque ministracionem, ut Regulares Ordinariæ dispositioni suorum Prælatorum, quoad sibi reservata subiecti sint, tenere præsentium perpetuò declararent. Rursus ait: Ita ab omni iudice judicandum, (en potestas legislativa nixâ priori definitivæ) sublatâ à quovisq; etiam S. R. E. Cardinali, etiam de latere Legato, etiam Cruciate Commissario, aliter judicandi, & interpretandi facultate. Quin si aliter judicetur, & interpretetur, irritum ac inane esse quidquid fecerint, vel ignoranter tentent, ergo Urbanus VIII. in hac suâ constitutione se habuit definitivè.

N. 77. Clem. X. Ecce 3. quid Clemens X. dicat in suâ Bullâ, Supernâ. Primò priorum Pontificum de hac materiâ constitutiones vocat expressè definitiones; aut enim, quòd etsi dictæ controversiæ Prædecessorum suorum declarationibus definitæ fuerint; placuit tamen ejusmodi definitiones colligere, & roborare, & ex certâ scientiâ, & maturâ deliberatione, hâc generali, & perpetuò validâ constitutione decernere, & declarare. Secundo ante finem ait: Decernentes sic, & non alias &c. irritum quoque & inane quidquid fecerit super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attemptari contigerit; post quæ pergit, adductis omnibus juris terminis, ad revocationem quorumcumque privilegiorum, sive in corpore juris clausorum, sive titulo oneroso sive alitercumque concessorum, ergo Clemens X. in hac suâ Bullâ se habet definitivè non tantum quoad ea, quæ de novo addit, sed etiam quoad alia, quæ Antecessores sui definierunt, de novo eisdem veritates definiendo.

Clem. X. Nota autem quòd licet Clemens X. non

loquatur nisi de Regularibus; qui si non sint ab Episcopo Diocesano loci, in quo confessiones audiunt, approbati, absolvere nequeunt; attamen de secularibus quoque Confessariis intelligendus est: nam Bulla Clementis X. nititur Tridentino requirenti approbationem; & Pontificibus exponentibus quòd debeat esse Diocesanus loci, in quo quis absolvit.

Ecce 4. mens Innocentij XII. quæ incipit, N. Cum sent. ait 1. quòd cum à Regni Portugallie Episcopis non sine gravi animi sui mœrore audierit, quòd reviviscat opinio à Paulo V. Urbani VIII. Clem. X. damnata, & reprobata, quâ facultas in Sancta Cruciatâ concessa ita intelligenda sit, ut liceat cuique eligere quemlibet alibi, non tamen ubi Confessor absolvit; approbatum, se motu proprio, & ex certâ scientiâ, & maturâ deliberatione, deque Apostolice potestatis plenitudine, decernere & declarare, Bullam S. Cruciatæ nil novi juris induxisse, nullumque continere privilegium, quoad approbationem Confessorum, contra formam Tridentini, & prædictarum Constitutionum Apostolicarum, (nempe Pauli V. Clem. VIII. Urbani VIII. Clem. X.) adeo ut Confessores, tam seculares, quam Regulares, quicumque sint, in vim Cruciatæ à penitentibus ad audiendas confessiones electi, nullatenus eas audire valeant sine approbatione Ordinarij & Episcopi Diocesani, in quo fit confessio: & confessiones contra dicta Decreta aliter deinceps faciendas, excepto mortis articulo, nullas fore, irritas, & invalidas; & quamlibet contrariam opinionem, præterito quovis contrario usu, se motâ, scientiâ, deliberatione, & potestatis plenitudine paribus, damnare, & reprobare. Denum pergit ad censurandam ut falsam, temerariam, scandalosam, in praxi perniciosam quamcumque contrariam opinionem: & ad excommunicandos, excommunicatione sibi soli reservatâ, omnes, qui eam opinionem doceant &c. & ad extirpandam præsumptam cujuscumque etiam expressione digni facultatem, dictam Cruciatam aliter interpretandi: ergo Innocentius se habet definitivè; quin tuam Bullam vocat Declarationem.

His positis, ecce ineluctabile argumentum. N. Quidquid Pontifices ut totius Ecclesiæ Magistri definiunt, certâ fide tenendum; sed allegati Pontifices definiunt, Cruciatam non habere locum nec in secularibus, nec in Regularibus, quin nec unquam habuisse, nec habere, nec illis suffragari potuisse, nec posse, ne quidem quoad forum internum, ut à reservatis absolvi possint; sed standum in his dispositioni suorum Prælatorum; rursus definiunt

definiunt nil novi juris supra Tridentinum concessisse; & omnia privilegia revocata; & omnes tales confessiones irritas, & invalidas; & omnes oppositas interpretationes esse reprobatas, & damnatas: ergo certâ fide hæc omnia tuenda sunt. Vid. P. Card. disp. 2. a n. 188. P. Moyam tom. 1. tr. 3. d. 8. qu. 8. a n. 24. P. Nogueir. d. 20. scilicet. 4. P. Bardi 1. p. pag. 52. Felicem n. 3446. P. Mend. d. 20.

Nil porro est, quod miretur M. Hozes à me relatus disp. 22. n. 180. & Andreas à Matre Dei, ille Carmelita Calceatus, hic Discalceatus, uterque doctus; quod nostri Doctores, P. Moya, P. Mendo, P. Bardi, P. Nogueira, & alij, omnes uno ore, & calamo testentur, quod opinio asserens, Cruciatam favore Regularibus quoad absolutionem, sit certò improbabilis, falsa, temeraria, scandalosa, & maiori censurâ digna; etenim, si Decreta considerentur, non aliter dici potest, salvâ Pontificum definitione.

SECTIO IV.

Aliqua confessiones ex absolutionis nullitate invalidæ.

§. I.

Refero aliquas.

SUMMARIUM.

Judicij Pontificij supereminetia in Tridentini intelligentiâ, n. 80.

Adversariorum Interpretum fundamentum prorsus nullum, ibid.

Moderni Confessores debent longè plura scire, n. 81.

Refero plures confessiones ex nullitate absolutionis invalidas, n. 82.

Invalide absolvit approbatus à Diocesano antecedenti, resistente Episcopo sequenti, n. 83.

Legis verba à sine legis distinguenda, ibid.

P. Suar. ait, quod mens legis cognita, sit verbis legis preferenda, ibid.

Pontificum finis, n. 84.

Qui errare in hac materiâ non vult, sequatur opiniones juri Episcoporum faventes, n. 85.

Exemptio à Confessariis prætensa absolvendi sine Episcoporum, aut Prelatorum Regularium approbatione, ruina saculi, & claustrij, ibid.

Harmonia Ecclesiasticæ Hierarchiæ in subordinatione consistit, n. 86.

Expono, ibid.

Quid Romanus Pontifex, quid Ecclesia Romana? Ibid.

Pontificis definitiones sunt sonus in omnem terram, ibid.

Pontificia infallibilitas nulli est Generali Concilio

convenit, ibid.
Nil prodest, quod Confessor sit approbatus ab alio, n. 87.
Est temerarium asserere satis approbatus à Diocesano anteriori, n. 88.
DD. mecum sentientes, n. 89.

Dixi, quòd si Tridentini mens fuisset N. Theologis æquè nota, ac fuit Pontificis Successoribus, qui clariori Spiritus luce illuminati uno ore clamant, suas Bullas Tridentino inhærere, ita ut opiniones, quas aliqui expressis verbis damnant, ab ipso prius Tridentino prædampnatæ intelligi debeant, nec ulla Theologis data fuisset aia, laxa interpretationibus Tridentini mentem elucidendi, nec ullum datum fuisset motum Pontificibus, repetitis centuriis, & novis Decretis damnatas aliquas de novo toto conatu exterminandi. Puidum sane fundamentum, ex eo quòd Tridentinum dicit, nullum sive sæcularem sive Regularem absolvere posse nisi sit per examen approbatus, inferre quòd uno in loco approbatus possit ubique absolvere; sive ex privilegio concessis Regularibus, sive ex vi Cruciatæ requirantis unicè approbationem Episcopi. En fermentum, quod ingentem opinionum massam corrumpit; & quidem tam efficaciter, ut teste Urban. VIII. Clem. X. Innoc. XII. absolutiones sub dictis opinionibus date sint prorsus irritæ, inanes, & invalidæ; quare si pietate, & doctrinâ florere semper debuit Confessor; hodie abs dubio, post evulgatâ præcipuè Clem. X. & Innoc. XII. Decretâ, longè maiori, Confessores moderni, sapientiâ opus habent, ne invalide absolvant, ob tot damnatas opiniones ad absolutionem spectantes, & ingentes censuras illis addictas. Nulli ergo quantumvis celebri doctrinâ, & sanctitate Theologo, si aliquas, ut frequentissimè occurrit in eorum lectione in tract. de Pœnitentia, de Cruciatâ, de Regularium privilegijs, sustineat ex subinde damnatis, stari in hac materiâ poterit sine periculo invalide absolutionis. Prodeat modo in lucem Confessor, Latini idiomatis penitus ignarus, & confascinato unius Summule vulgaris farcimine gloriosus. Audiat confessiones: quid non absolvet, et si sit incus damnatarum contra Tridentini interpretationem? quem non absolvet hic, & ubique, et si limitatè quoad personas, tempus, locum approbatus sit? cum tamen non nisi ad exactam approbationis trutinam, juxta Tridentini mentem à Pontificibus expolitam, absolvendi facultas à Diocesano, aut Prelato Regulari concessa sit.

N. 82. Invalide: ergo Regularis aut secularis absolvet faculares non approbatus à Diocesano loci, in quo confessiones audit. Invalide Mendicantes sine speciali pro casibus eo in Episcopatu reservatis approbatione absolvet. Invalide, ut in prolixiori synopsi n. 252. dicam, Regularis, etiam iniuste ab Episcopo reprobatus absolvet faculares. Invalide habens beneficium curatum eliger pro libito Confessorem ab eodem suo Episcopo non approbatum. Invalide Regulares post toties derogata à Tridentino privilegia, & numquam restituta, ut ait Urban. VIII. Alexand. VII. Clemen. X. & Innoc. XII. absolvet. Invalide Confessor cum suo poenitente ad alium transiens Episcopatum absolvet poenitentem, si Confessor ille non sit ab ejus loci Episcopo approbatus. Invalide, cum aliquâ limitatione personarum, loci, temporis, casuum approbati, absolvent alios eâ limitatione non inclusos. Invalide quilibet alibi approbatus poterit vi Cruciatæ eligi ut absolvat in Diœcesi, in qua approbatus non est. Invalide ab antecedenti ejusdem Diœcesis Episcopo approbatus, poterit, eo mutato, vel vitâ functo, & substituto ejus in locum alio Episcopo, à quo approbatus non fuit, poterit, inquam, vi Cruciatæ eâ in Diœcesi, ut antea, absolvere. Invalide Regularis sine Prælati licentiâ absolvet Regulares.

N. 83. Hoc tenaciter tenendum ob aliquos remurmurantes, & Tridentini cortici, non finis nixos, qui asserunt Sacerdotem ab antecedenti Diocesano approbatum, posse substituto novo eam in Sedem Episcopo, sine hujus approbatione, quin cum ejus renitentia, absolvere omnes ut antea. Fundant hanc damnabilem interpretationem in cortice verbali Tridentini. Aiunt vi Tridentini non exigi nisi approbationem à Diocesano, ut deinde Pontifices declararunt, sed absolvens renitente Episcopo novo, cum approbatione Episcopi antecedentis, à quo approbatus in eadem Diœcesi fuit, absolvit cum approbatione Diocesani antecedentis; ergo ita absolvens nil contra Tridentinum operatur; & validè absolvit. Consideret Lector perniciosam talium Interpretum animositatem unicè fundari, quod ea opinio non opponatur Tridentino, seu ejus verborum cortici, etsi opponatur evidenter ejus fini. Si illi distinguerent in lege verba a fine legis, nil tale, nec ista, nec alij laxiores protulissent. Audiatur P. Suar. lib. 6. de Legib.

P. Suar. cap. 1. n. 1. & P. Moya tom. 1. tr. 3. d. 8. qu. 8. n. 35. esse Theologorum & Juris interpretum regulam, quod mens legislatoris utcumque sufficienter cognita, sit verbis legis præ-

Tom. III.

ferenda. Cui principio Pontifices nixi moti N. 84. fuere ad plurimas deinde similes interpretationes damnandas, & quod mihi maximam vim faciat ad dicendum, se eas damnando inherere Tridentino. Sed quomodo inherere, cum Tridentini verbis non opponantur? Quia tamen opponuntur fini à Tridentino intento, & à Pontificum longè plus, quàm aliquorum interpretum, mente perspecto; ideo Papæ, dum oppositos fini intento reprobant, approbat oppositas in Tridentino latentes. Finis Tridentini fuit reformare tum fidem, tum mores per suos Canones, & Decreta. Hunc finem ut tutius, & securius, & facilius obtineret, ad Episcopos descendit, quorum autoritas, & jurisdic-tio si eludatur, actum de reformatione. Subjecit ergo, quocumque revocato privilegio, etiam Regulares in ordine ad faculares audiendos ipsis Episcopis, datâ (quæ forsan naturæ lege Episcopis, ut Episcopis conveniebat) facultate, ut de vitæ, & doctrinæ integritate Sacerdotum, authenticum, si placuerit, testimonium fumeret. Hic est Tridentini finis, cui Pontifices è supernâ specula definientes inhæserunt: cui fini tuendo si Authores damnatarum invigilassent, nemo eorum tam distonas interpretationes dedisset, nec ex eo quia opiniones eorum non opponuntur verbali cortici Tridentini, docuissent ut practicabiles. Expono. *Tridentinum purè exigit approbationem Episcopi: ergo (inquie-bant) non Diocesani: ergo uno in loco approbatus, est ubique approbatus. & approbatus pro viris, est etiam pro faminis: ergo nemo iterum examinan-dus: nec non laxillimè æquè ac plurimæ si-miles interpretationes, à Pontificibus præ-tento per Tridentinum sine nixis damnatæ, & deinceps damnabiles.*

Quare tota non errandi in hac materiâ regula, quam Christus Dom. tamquam tecum-85. dam post naufragium Tabulam instituit, est, soli stare interpretationi, quæ Tridentini finem protegit, nempe interpretationibus, Episcoporum jurisdictioni, & Prælatorum Regularium auctoritati prospicientibus; nisi oppositum sit certum. Quam utramque, cum dictæ laxæ interpretationes ferè in totum pessumdarent, adicitis in sui favorem innumeris privilegijs, imo adscriptâ in Cruciatæ Bullâ, quam numquam habuit, facultate, ideo plurimè damnatæ, privilegia derogata à Tridentino, & alijs Pontificibus, & exposita Cruciatæ, quod in ordine ad se subtrahendum à Diocesani approbatione, & eximendi se à fine, à Tridentino, intento, nil prolit, multò minùs Regularibus quoad suos Prælatos. A quâ exemptione tum Episcoporum,

Re

coporum,

vice audiendas approbandus iterum, ut validè eos iterum audiat. Si ergo hæc definita sunt, adeo ut multiplex sæpe sit necessaria approbatio, &c, quod caput est, ab eodem numero Diocesano Episcopo, quanto magis, si non est expressis terminis definitum, erit ex urgentiore saltem identico motivo definitum, quodd mutato ejusdem Diocesis Episcopo nemo validè confessiones audiet, nisi à novo Episcopo approbetur? & multo magis nemo validè absolvet, hoc novo Episcopo reluctante, & antiquas approbationes cassante?

N. 89. Quare audiendi modò non sunt Doctores à Barbosa citati, & non rejecti *señ. 23. de Ref. cap. 15. n. 39.* tuentes Regularem ad eandem Diocesim, in qua approbatus fuerat, revertentem non egere novà approbatione, etsi ejus Diocesis Episcopus mutatus fuerit. Sed audiendi P. Nogueir. *d. 14. n. 184.* P. Fagundes in 2. Ecclesiæ præceptum *lib. 7. cap. 2. n. 26.* P. Bardi *tract. 5. cap. 2. n. 38.* P. Mendo *d. 22. n. 58.* & alij, quin ipse Clemens X. ut dixi. Si enim limitatè ab Episcopo approbati possunt denuo ab eodem Episcopo examinari, nam exemptio à novo ejusdem Episcopi examine subeundo convenit unicè Regulari illimitatè ab eo approbato; quanto magis nullatenus à novo Episcopo approbati, etsi illimitatè ab antecedenti fuerint approbati, possunt à novo Episcopo examinari, quo examine reculato invalide absolvant?

§. II.

Idem intentum contra laxas Cruciata interpretationes.

S U M M A R I U M.

Eadem culpa peccant interpretantes Cruciata, ac qui Tridentinum, n. 90.

Ostendo, n. 91.

Nulla absolutio independens ab Episcopo est valida, etsi detur vi Cruciata, n. 92.

Nulla quoque si sine consensu Prælati detur Religiosis vi Cruciata, ibid.

Nulla omnes Confessiones, si ve quis absolvat, si ve absolvatur, n. 93.

Etsi hæc sint vera, Confessor plura potest vi Cruciata electus, quam non electus, n. 94.

N. 90. Q Uod evenit in laxissimis Tridentini textus interpretationibus, quarum unicum fundamentum fuit, niti puris Tridentini verbis, deluso verborum fine, cum tamen finis legis sit anima legis, hoc ipsum accidit in Cruciata textu interpretando. Dice-

Tom. III.

bant illi Tridentinū unicè petit ut Sacerdos sit approbatus: ergo approbatus alibi potest hic, imò ubique absolvere; & omnes aliæ similes allatæ cōsequentie à Pontificibus damnatæ. Dicunt isti Bullæ Cruciata Relaxatores: Cruciata cuique concedit facultatem eligendi Confessorem à Diocesano, ubi confessiones audit, approbatum, à quo possit à quocumque peccato & censurâ etiam in Bullâ Cœnæ reservatâ absolvi; ergo Regularis habens Cruciata poterit ab omni casu reservato, & censurâ absolvi à quolibet Confessore approbato à Diocesano: & plures similes indignæ illationes à Pontificibus damnatæ. At ut paulò antè evidenter fundamenti nullitatem ostendi, quòd non nuda Tridentini verba, sed verborum motivum attendi debet, quod erat, *Subjectio Confessorum ad Episcopos Diocesim, in quibus absolviunt*: quod motivum Tridentini versans ante mentem Pontificum fuit cautâ, ut omnes opiniones laxitate suâ hoc motivum ledentes, damnarentur à Pontificibus, quin dicerent se eas opiniones damnare, inherendo Tridentino; nam quia sunt oppositæ menti Tridentini, ideo eas damnant.

Ita in præsentī attendendum est Cruciata motivum, nempe ut purius ad Deum preces fundere possint; & Dei auxilium efficacius implorare. At quis imploret efficacius Deum, & purius preces fundat, deserto Tridentino, ejusque Decreto contempto, novum in Cruciata jus à Tridentino diversum statuendo, cum definitum à Pontificibus Clem. VIII. Urban. VIII. Innocen. XII. sit, nullum novum jus in Cruciata inesse? Quis sequendo opiniones circa absolvendi facultatem laxissimas, & Religiosis Cœtibus, ut ait Urban. VIII. summè præjudiciales, delusa omni Prælatorum Regularum, cui respectivè subditi sunt Regulares, auctoritate, & spiritali conscientie dependentiâ, dixerit penes Deum impetrativas? Quis facultatem absolvendi à reservatis, quam Urbanus VIII. definit, nunquam suffragari fuisse, nec potuisse, nec suffragari posse Regularibus? per quæ verba de præterito ostendit, nunquam concessam fuisse talem facultatem Cruciata: quæ omnia confirmat Innocentius XII. in sua Bullâ, ampliando ad omnes sive seculares, sive Regulares, & motu proprio decernendo, omnem oppositam opinionem, quocumque modo laxantem, quod liceat vi Cruciata absolvi à reservatis ab Episcopo, & à non approbato ab Episcopo ubi absolviatur: & irritas, nullas, inanes tales absolutiones, dixerit esse meritorias apud Deum vota.

Rij

Quare,

- N. 92. Quare, sicut sola ea opinio, ne absolutio & Confessio secularium invalida sit, sustinenda est, quæ non tollit substantialem, ut ita loquar, à Confessarijs, quicumque sint, respectu Episcoporum, ubi absolvent, subordinationem: ita in præsentì loquens de Confessarijs, sive secularibus, sive Regularibus, absolventibus seculares vi Cruciatæ, ea sola tenenda, quæ jurisdictioni Episcopali in Confessores, sive seculares, sive Regulares, favet; nulla vero, quæ Confessoris, sive secularis sive Regularis, violato Episcopali Diocesani jure favet Confessori aut poenitenti. Similiter sola illa à Regularibus poenitentibus amplectenda erit opinio, quæ Regularem observantiam promovet; nulla vero quæ tam graviter in re adeo substantiâli, qualis est dependentia Religiosorum à suis Prælati in materiâ reservatorum labefactat. Fateor me tantâ claritate, & rationum pondere, & Pontificum multiplici definitione rapi in opinionem quod Cruciatæ non favet Regularibus quoad absolvendi facultatem, sive activam sive passivam, supra facultatem à Præfato Regulari concessam alteri, ut absolvat, aut ut absolvatur, ut vix mihi possibile sit credere dari aliquem oppositum opinantem. Perpendat qui contra totam hanc doctrinam operatur, sive absolvat, sive absolvatur, absolutiones esse nullas, confessiones quoque nullas, ut Papæ definiunt. Hicne fructus Poenitentis Sacramenti, ut poenitens suas confessiones repetere teneatur? Hocne laxè opinandi præmium, ut Confessor monere teneatur poenitentem quod invalidè absolverit: & se de invalidâ absolutione accusare?
- N. 94. Ex dictis neutiquam inferendum Cruciatam vix prodesse, si necesse est ut Confessor vi Cruciatæ electus debeat esse approbatus ab Episcopo loci, in quo quis absolvit: etenim Confessor vi Cruciatæ electus adhuc plura potest, quæ non potest vi Cruciatæ non electus; potest enim à multis casibus Papæ reservatis absolvere, potest vota commutare, &c. quæ alter non potest. Non me detineo in referendis confessionibus vi absolutionis invalidis; quas dedi n. 72. 73. 74. 75. 82. 88. 89. 92. 94. & infra n. 147. 183. 185. 188. 197. 198. quæ facillè videri possunt.

S E C T I O V.

Adversariorum Replica.

S. I.

Alique.

S U M M A R I U M.

Quod responsa data à Tridentini Congregatione

sint pura leges, num. 96.
Idem dici potest de responsa dato Lusitanis, n. 97.
Ostendo Decreta Clementis X. & Innoc. XIII. esse definitiones, n. 98. & 99.
Opiniones à Pontificibus damnatæ damnantur quia in se male, n. 100.
Sunt in se intrinsecè, & extrinsecè improbabiles, & ex solo errore probabiles, ibid.
Aium satis esse approbationem Diocesani antecedentis, n. 101.
Finis legis anima legis, n. 102.
Opponitur fini Tridentini, & Innocentij, ibid. & n. 103.
Ille talis absolveret non approbatus. Simili interpretatione eludam damnatas à Clemente X. n. 104.
Necessaria est nova novi Episcopi ratificatio saltem ut quis vi Cruciatæ in eâ Diocesi absolvat, ibid.
Nulli Episcopo subderetur Confessor ille, n. 105.
Episcopus transiens ad aliam Diocesim nullo in priori, n. 106. 107.
Facultas absolvendi durat usque dum non recedatur, n. 108.
Non satis ut damnata mutetur, nisi deserat malum ob quod damnata est, n. 109.
Hæc opinio, satis prioris Diocesani approbata, ut quis vi Cruciatæ absolvat, quam mala, ibid. & n. 110.

Prima est, quod omnia S. Congregatio. N. nis Tridentini responsa data Archiepiscopo Hispalensi anno 1611. & à Paulo V. confirmata, & à P. Carden. disp. 2. adducta, & data Archiepiscopo Valentino anno 1677. immo ipsa Clementis X. Bulla emanata anno 1670. sint ad summum leges pro locis, in quibus evulgatæ fuere, non vero Pontificiæ definitiones. Quod si pure leges sunt, non tollant oppositarum opinionum probabilitatem: & multo minus dictæ opiniones erunt veritæ quia scandalosæ, sed e contra erunt scandalosæ, & impracticabiles, quia veritæ: ergo ab illis saltem, qui eas adhuc certò probabiles judicant, erunt, ubi non evulgatæ, practicabiles.

Idem dici potest tum de responsis, instans. N. tibus Archiepiscopo Vlyssipontensi, paucis 97. antè mensibus cum magnâ virtutum opinione vitâ functo; & Episcopo Lenceni, ejus in Sedem, si meritis locus erit, omni jure collocando, cujus ardentissimum pro Dei lege tuendâ zelum nostro Tomo primo, nec non prodigam bonorum suorum in pauperes effusionem, brevi periodo commendavimus: his enim primarijs Lusitanis Prelatis Sacra Episcoporum, & Regularium Congre-

Congregatio anno 1698. (biennio ante Innocentij XII. Decretum) votis omnium plenè concurrentibus, teste Monacelli in tuo Formulario Legali Practico, *titulo 12. pag. 366.* referente Cardinale Coloredo, decidit, quòd Clementis X. constitutio, quæ incipit, *Superna*, servanda sit, expulso quolibet etiam Cruciatæ privilegio: tum de ipso Innocentij XII. Decreto, nempe, quòd nullam definitionem contineat; quinimò etiam dato quòd còtineret, & definiret quòd Confessor, nisi à Diocessano approbatur, nequat vi Cruciatæ eadem in Diocesi absolvere; attamen hanc saltem non vetat, quòd Confessor approbatus à Diocessano antecedenti, possit, remittente Episcopo sequenti, eadem in Diocesi absolvere: semper enim verum est quòd absolvi approbatus à Diocessano loci, in quo audit confessiones.

N. Sed contra; quia quod Decreta Clem. X.
98. & Innoc. XII. sint definitiones ex Cathedra, (sunt enim ab illis ut rotam Ecclesiam docentibus) est prorsus evidens: nam Clemens X. expressè ait se in unum colligere priorum Pontificum definitiones, & roborare: se ex certâ scientiâ hæc sua generali & perpetuâ auctoritate constitutione discernere, & declarare irritum, & inane, quidquid contra has suas litteras tentetur: ergo oculis ipsis constat, quod Clementis X. Decretum sit definitivum: quin ex hæc ipsâ Clementis Bullâ constat priorum Pontificum Bullas fuisse quoque definitiones. Similiter, quod Decretum Innoc. XII. directum contra Confessores vi Cruciate absolveres, sit definitivum ex Cathedra, est prorsus evidens: ait enim se ex debito Pastoralis officij cupientem occurrere animarum saluti in re tanti momenti, quales est Confessio Sacramentalis, ex Apostolice Sedis plenitudine declarare & discernere, quod nemo, nisi sit ab Episcopo, aut Vicario loci, in quo confessiones audit, approbatus, possit vi Cruciate absolvere, & confessiones deinceps faciendas, (nempe, quod vi Cruciate liceat Confessori non approbato, eo in loco absolvere) præterquam in mortis articulo, nullas fore irritas, & invalidas. Rursus ait se contrariam opinionem tamquam falsam, temerariam, scandalosam, & in praxi perniciosam, præfens quoque viciis, & antiquissimâ consuetudine, dammare, & reprobare; & omnem consuetudinem, abolere, sub additâ excommunicatione; & sublata omnibus facultate aliter interpretandi, &c. Prefecto si talis declarandi modus, in quo Pontifex totius sui Magisterij vires, quia legislatoris, conatus exurit censurando oppositas opiniones, ut falsas, definiendo absolutiones, & Confessiones in

validas, decernendo Cruciatam nil novi ju-
ris induxiffe, declarando tales Confeflores
ipfo facto fufpenfos, comminando excom-
municationem fibi foli referuatam, derogan-
do omni confuetudini, tollendo ab omni
perfonâ, etfi foret S. R. E. Cardinalis, Com-
miffarius Generalis Cruciatæ, & Nuntius
cum poteflate Legati de latere, facultatem
aliter interpretandi, &c. profecto fi hic lo-
quendi modus non eft Papæ ut Papæ, igno-
ro qualis efle debeat: ergo Decretum Innoc.
XII. eft à Papâ ut Papâ, eique, ut latè do-
cui. tom. 1. fr. 1. cæco mentis obliquo ftan-
dum.

Confirmo hoc ipsum ijs omnibus argumē- N.
tis, quibus d.2. *scil.* 1. probavi Decreta Clem. 99:
VIII Vrbani. VIII Alex. VII. & VIII. & In-
noc. XI. fuisse ex Cathedrâ: et si proposition-
es in Congregationibus prius discussæ fue-
rint, quibus dicti Pontifices sæpe interfue-
re; attamen ipsi Pontifices sunt, qui in suis
Decretis loquuntur, ipsi qui de Apostolicæ
Sedis plenitudine decernunt, & statuunt;
ipsi qui totam alloquuntur Ecclesiam: (nil
enim tale convenit Pape, ut purè Presidi
alicujus Congregationis, & multò minùs
Congregationibus;) ergo ut prudentissimè
monet in sua Theologia Reformatâ P. de la
Fuente *quæ.* 19. n. 239. nemo in dubium
vertere possit, considerato Decretorum tenore,
ea Decreta non esse à Papâ. Addo, quod si
Clemens X. loquens de priorum Pontificum
hâc in Confessionis materia Decretis,
ait fuisse *definitiones*; cùm tamen nec Clem.
VIII. nec Vrbani VIII. nec aliorum antiquio-
rum Pontificum Bullæ tam præfatis loquan-
tur verbis, nec tantâ loquantur efficacîâ, quâ
idem Clem. X. & Innoc. XII. loquuntur;
quomodo dubitare quis, ne quidem impru-
denter, possit, eadem Clementis X. & In-
nocentij XII. Decreta non esse definitiones
ex Cathedrâ?

Ex hac doctrina colligitur opiniones à N.
Pontificibus definitas ut falsas, temerarias 100.
&c. non esse malas quia vetitas; sed econtra
esse vetitas, quia in se malas: & quia à Papà
infallibili iudicio cognoscūt ut male, ideo
definiuntur, & vetantur ut in se male. Nam
Papæ supponunt damnabilitatem opinionis
objecto intrinsecæ, ut docui d. t. n. 79. &
d. 2. n. 28. Rursus cognoscunt ejus opinio-
nis innotam improbabilitatem, non faciunt,
quæ deinde à sua definitione detegitur; at-
que adeo licet ex errore aliquibus visa fuerit
probabilis; attamen omnis damnata iudicio
definitivo à Papà, est & erit ex se improbab-
ilis, & est talis in se, qualem Papa qualitat:
quâ Papæ definiens qualificatione posita,

fit pro utroque foro certissime, tum directè, tum reflexè improbabilis. Vid. quæ docui d. 1. n. 79. 84. 101. 103. & d. 2. n. 76. Hinc patet falsitas replicæ: sunt enim definitiones Papæ ut Papæ: sunt leges, at non sunt puræ leges, quin sunt leges supponentes definitionem rei, quam lex verat; nam ex eo quod tales absolutiones sint irritæ, & opinionones, quibus nitebantur, sint scandalosæ, verat Papa ut tales: cum ergo non sint puræ leges verantes eas opinionones, sed sint prius definitiones declarantes hoc, & illud non licere, consequenter nullam relinquunt oppositis opinionibus probabilitatem. Nil enim est probabile, quoties oppositum est certum, ut saepe ostendi. Quod si aliqua censeretur hodie probabilis, hoc esset ex errore, vel vincibili, & invalidè Sacerdos absolvit, & peenitens absolvitur; vel invincibili, & tunc quid faciendum sit, dicam infra: est enim meo iudicio difficultas summè ardua.

N. 101. Secunda replica est, quia ex eo quod Innocentius XII. asserat, neminem vi Cruciatæ posse validè absolvere, nisi sit à Diocesano loci, in quo confessiones audit, approbatus, inferre, neminem vi Cruciatæ absolvere posse, nisi sit approbatus à presenti Diocesano loci, in quo confessiones audit; est pervertere textum. Cur enim addatur à presenti, quasi Diocesani antecedentis approbatio pro eâ Diocesi satis non sit, etsi Diocelanus sequens non approbet, immò reprobet omnes à se vocatos ad examen, renitentes accedere? Ita aliqui Lusitani olim.

102. Sed contra 1. quia hæc, & similia ex pessimo fursure argumenta, prodire dixi ex nudo Tridentini textu, quin etiam ex Bullarum Pontificiarum exsucco cortice. Finis, & motivum sunt anima legis: ut ergo ex hoc nudo Tridentini textu, quod nemo absolvat, nisi ab Episcopis approbatus, derivarent hæc; necesse non est ut sit à Diocesano approbatus; satis ut ab aliquo Episcopo Sacerdos approbetur, ut ubique absolvat; nec non aliæ damnatæ à Clemente X. opinionones, quia oppositæ Tridentini fini, etsi non verborum cortici. Ita quoque in Bullis Pontificiis idem Tridentini finis, ad quem Papæ respiciunt; & motivum ob quod eas ediderunt, retinendus est: ergo licet ea opinio non videatur cortici Bullæ Innocentij XII. opposita, est tamen tum fini Tridentini, tum Bullæ Innocentij XII. Vtriusque finis est integram dare Episcopis pro suo grege in Confessariis jurisdictionem: sed ea opinio, satis ut quis sit à Diocesano antecedenti approbatus, ut vi Cruciatæ absolvat eos Diocelanos, tollit ab Episcopo sequenti jurisdic-

tionem in dictum Confessarium: ergo &c. Quod enim approbatus fuerit ab antecedenti tempore quo vixit, aut Diocesim non mutavit, facit ut Sacerdos ille, eo regnante Episcopo, potuerit eos Fideles absolvere at non facit, ut, Episcopo sequenti renitente, eos absolvere possit, cum tota Episcopi antecedentis jurisdictione in sequentem, cuius oves in ordine ad absolvendi facultatem sunt ipsi Confessarii, translata sit. Qui ergo talis Sacerdos absolvat, cum sine jurisdictione absolvat? suppono enim revocam à sequenti Episcopo facultatem. Sanè si Confessor ex Clem. X. injustè ab Episcopo suo post annum reprobatus, à quo ante annum approbatus fuit, absolvere nequit, cum tamen res sit de eodem Episcopo, de eadem Diocesi, & de eodem Sacerdote, qualiter retenti eadem Diocesi, non retento eodem Episcopo, quin renitente successore, absolvere poterit? cum longè maius hæc opinio includat prejudicium quàm antecedens à Clemente X. damnata.

N. 103. Quare cognoscant Adversarii hoc modo arguentes errorem suum. Sacerdos approbatus à Diocesano licitè, & validè vi Cruciatæ, eo in loco, quo approbatus est, absolvit: sed ego sum approbatus à Diocesano antecedenti; ergo licitè & validè nunc absolvō. Ecce, inquit, maior est Innocentij, minor est certa, consequentia est legitima. Cognoscant, inquam, errorem. Ecce oppositus simili forma syllogismus. Sacerdos non approbatus à Diocesano invalidè absolvit; sed tu non es approbatus à Diocesano hodierno; ergo invalidè absolvis. Ne ergo in re tam seriâ sophisticis nugis nos detineamus, scito, quod non pura verba, sed finis ad quem diriguntur, perpendendus: unde etsi in verbis nulla foret oppositio, est tamen in ratione finis omnimoda oppositio. Nam Innocentius asserens Confessorem approbatum validè absolvere vi Cruciatæ eo in loco quo est approbatus, non intelligit per approbationem, cuiuscumque Diocelani approbationem, sed Diocelani tunc temporis in eâ Diocesi regnantis, quo Confessor absolvit, ita ut non satis sit approbatio Diocelani antecedentis; nam sibi contradiceret, quatenus si satis foret approbatio data ab Episcopo antecedenti, nec necessaria foret Diocelani sequentis, quo tempore erit, dos absolvit, approbatio, verissimum erit, quod nunc absolvat, non approbatus à Diocesano presenti. Præterea non salvetur subordinatio Confessoris ad suum Episcopum presentem, toties à Tridentino, aliisque Pontificibus, & ab ipso Innocentio inculcata: ergo ut Sacerdos vi Cruciatæ absolvat

nunc valide, non satis approbatio Episcopi antecedentis, sed necessaria etiam sequentis, quo tempore Sacerdos absolvit.

N. 104. Clem. X. Confirmo: quia simili interpretatione eludi poterunt damnata à Clemente X. Ut enim dicit Adversarius, quod ad audientiam confessionem satis sit antecedentis Episcopi approbatio, non autem necessaria sit sequentis, quo tempore quis absolvit; ita ego inferam, quod semel approbatus limitatè ad tempus, aut locum, aut ad personas ab Episcopo, non erit iterum ab eodem Episcopo approbandus, nam per Adversarios, approbatus à Diacono valide absolvit: quæ tamen sequela à Clemente X. damnata sunt.

Si ergo approbatus à Diacono eget novâ ejusdem Diaconi pro eadem Diaconi, istædemque personis approbatione, quanto magis approbatus à Diacono antecedenti, & substituto ejus in locum alio Episcopo, Confessor, ut valide absolvat, egebit novâ novi Episcopi approbatione, ut valide absolvat, nisi novus Episcopus tacite aut expresse ratihabeat approbationes Episcopi antecedentis? Rursus inferam, quod si necessaria non est nova novi Episcopi approbatio, nemò ab Episcopo antecedenti approbatus poterit à novo Episcopo examinari; quod quid jurisdictioni Episcopali injuriosius?

N. 105. Quin quoniam cuicumque Episcopo Confessor à Diacono priori approbatus subdatur? non antecedenti, quia ille modò nullam habet in eâ Diaconi jurisdictionem, adeo ut Episcopus ille antecedens nequeat nunc ullum ejus Diaconi subditum eadem in Diaconi, substituto novo in eam Sedem Episcopo, absolvere. Si ergo Episcopus antecedens nullam modò habet in eisdem suis olim Diaconos jurisdictionem, totaque ejus ex suo Episcopali munere collata jurisdictione transijt cum eo ad Diaconum, cujus est Episcopus; quâ ratione dicetur, quod purus Sacerdos ex potestate delegatâ sibi à priori Episcopo, poterit nunc absolvere eos Diaconos, non approbatus à novo Episcopo? Non sequenti; nam Confessor ille absolvit non approbatus à novo Episcopo: ergo Confessor ille absolvit, quin alicui Episcopo subdatur.

N. 106. Hoc argumentum mihi invictum est: Episcopus Diaconis A, transiens ad Diaconum B, nequit vi prioris jurisdictionis in Diaconum A habitæ absolvere, approbare, aut reprobare Fideles, & Sacerdotes Diaconis A: ergo multò minus Confessor vi approbationis habitæ à priori ejusdem Diaconis Episcopo poterit, sine novâ novi Episcopi approbatione, eos Diaconis subditos ab-

solvere: Ut enim fuisse Diaconis A Episcopum, non est, postquam ad aliam Sedem migravit, esse modò Episcopum ejus Diaconis A; ita fuisse approbatum ab Episcopo priori pro Diaconis A, non est modò, (nisi novus Episcopus ratihabeat priorem approbationem) non est, inquam, esse modò pro Diaconis A approbatum.

Confirmo 2. Hæc propositio est certa: Episcopus vi officij sui potest sibi subditos absolvere: si quis autem inde inferat, quod Episcopus ab unâ ad aliam Episcopalem translatus possit absolvere, ordinare &c. in Diaconis A, quam reliquit, sine novo novi Episcopi placito, rem absurdam dicit, omnem taxatam limitibus Episcopalibus jurisdictionem confundens; quin incurret talis Episcopus absolvens in eadem Diaconis A a se relicta, incurret, inquam, in damnatam à Clem. X. absolvendo ubi nec est amplius Clem. X. Episcopus, nec est approbatus. Longè absurdius dicturus est, qui asserat, Confessorem ab Episcopo priori approbatum, posse, invito novo Episcopo, in eadem Diaconis absolvere. Si enim Episcopus, qui fuit, & modò non est, nil habet quod in Diaconis antecedenti a se relicta exerceat, sine novi Episcopi licentiâ; ita multò minùs qui approbatus fuit, non tamen est modò approbatus, nempe à novo Episcopo, nil habet quod in oves ejusdem Diaconis exerceat, sine novâ novi ovium Pastoris licentiâ.

Dices semper verum esse, quod talis Confessor sit approbatus à Diacono; & quod non absolvat nisi approbatus à Diacono. Sed retorquero: Semper verum erit, quod Episcopus ordinans, aut absolvens, qui olim fuere oves suæ, non ordinabit, nec absolveret nisi oves suas: ergo Episcopus ad aliam Sedem mutatus, poterit, sine placito novi Episcopi, omnia munera in Sede a se relicta exercere quæ antea: ut ergo hoc non tenet, nec illud. Ratio est; quia jurisdictio alligata est tali personæ & limitationi locorum; quæ si tollantur, tollitur jurisdictio; ne alias perpetuæ inter Episcopos rixæ oriantur: ita ob rationis identitatem, & servetur subordinatio Confessariorum Episcopis debita; neve inter Episcopum, & Confessores oriantur scandala, approbatio data à priori Episcopo, & usus facultatis absolvendi limitatur quousque durat Episcopus, quo mutato, nisi ea approbatio à novo Episcopo ratihabeatur, & multò magis si novus Episcopus ei reluctetur, habetur pro non datâ. Si enim ex Clemente X. potest idem Episcopus obligare eundem Confessarium ut iterum approbetur à se, & opposita est damnata; quanto magis

magis novus Episcopus obligare potest eundem Confessarium, à se numquam approbatum, etsi à priori Episcopo approbatum, ut approbetur? & opinio opposita erit ob rationis identitatem longè magis damnata.

N. Demum videnda doctrina à me tradita
109. *disp. 3.* pro tollendo à damnatis scandalo: dixi enim parum interesse ut propositio mutetur, si ab eà non tollatur scandalum, quod saepe ex ipsa mutatione augeri potest: ut patet in hac, *Licet filio gaudere de parricidio*; quæ maius scandalum, & magis damnata habenda est, ac hæc, *Licet filio gaudere de parricidio in ebrietate patrato*: ergo cum hæc opinio, *Licet Confessori à priori Episcopo approbato, non tamen à sequenti, absolvere vi Cruciatæ*, maius malitiæ genus, retentâ eadem specie malitiæ, contineat, quàm hæc damnatæ, *Licet Confessori ad annum approbato, eo expleto adhuc absolvere, si hæc & alie similes damnatæ sunt*, longè magis ob eandem malitiæ identitatem ea censenda damnata. Vt enim illa, *Licet, expleto anno, sine nova approbatione absolvere, tollit subjectionem Confessoris ad annum approbati ab Episcopo approbante*; ita hæc, *Licet Confessori à priori Episcopo approbato absolvere, etsi non sit approbatus à sequenti*, tollit omnimodam Confessoris ad Episcopum præsentem subjectionem, à quo numquam ne quidem ad annum approbatus fuit; & perit omnis vigilantia Episcopi in sui gregis Confessores. Quare dum à Clem. X. & Innoc. XII. exigitur ut Confessor sit approbatus à Diocesano loci, in quo quis absolvit, per Diocesenum non venit, qui fuit, & modò non est, sed qui est, dum Confessor absolvit: ergo nisi sit approbatus à Diocesano, qui est, aut ratihabeatur approbatio Diocesani prioris, Confessor etiam vi Cruciatæ invalidè absolvit.

§. II.

Alia Replicæ.

SUMMARIUM.

Conatus Adversariorum delusus, n. 110.
Dicunt per novæ Cruciatæ publicationem derogari omni Pontificiæ definitioni, n. 111. 112.
Si ita esset, Commissarius esset supra Papam, n. 113.
Ejus tantum est leges interpretari, & tollere, cuius est condere, ibid.
Quin si ita esset, Pape errarent in Fide, n. 114.
Urbanus VIII. non sustulit à Cruciatâ privilegium, nam ei non inerat, sed decidit non inesse, n. 115.

Prelatus ita se habet quoad confessionem ad suos Religiosos, ut Episcopi ad suos seculares, n. 116.

Conatus Innocentij XII. contra Confessores absolventes vi Cruciatæ sine Diocesani dependentiâ, n. 117.

Quantum devient dantes tale jus Cruciatæ, n. 118.

Papa potest quidem ampliare Cruciatam, seu aliam condere, non tamen ex vi præsentis dare tale jus, cum ei non insit, n. 119. 120.

Si antiqua Cruciatæ non suffragatur, nec nova, n. 121.

Nulla in Pontificibus culpa, quod non addant in Cruciatâ, eam non favere Regularibus, n. 122.

Si finis Tridentini attenderetur, vix illa esset damnabilis, ibid.

An supplicatum sit Papa pro Cruciatâ? n. 123.
Urbanus non excludit Regulares, cum Cruciatæ eos non includat, ibid.

Papa nequit derogare legibus in definitionibus datis, nec pro hoc supplicari, ibid.

Eque male confunduntur leges Papa cum definitionibus, ac definitiones cum legibus, n. 124.

Approbare opiniones non est definire earum veritates, n. 125. 126.

Papa sæpè utramque oppositam approbat, ibid. & n. 126.

Nil addendum, aut tollendum Decretis, ibid.
Probabilis non est illud, cuius oppositum non est probabile, n. 126.

Lex posterior derogat priori, etsi nullam de illa mentionem faciat, n. 127.

Nullus inferior potest annullare legem sui Superioris, & multo minus Commissarius definitionem Papa, n. 128.

Dixi §. antec. sect. 4. §. 2. & omnem N. Adversariorum conatum ipsi Cruciatæ textui nixum, concedentem, ut quilibet, qui eam habet, eligere possit Confessarium, secularem, aut Regularem, etsi semel tantum (loquendo de Regularibus) à loci Ordinario approbatum, qui ab omni peccato, & censurâ etiam in Bullâ Cœnæ reservatâ, absolvere possit, semel in vitâ, semel in articulo mortis. Ostendi autem, quod per Dicoesenum, aut Ordinarium, salvâ Fide Catholicâ, quâ parère debemus Pontificiis Definitionibus, veniat Dicoesanus tum loci, in quo Confessor, tum temporis, quo Confessor absolvit: tunc enim absolvit, im- portat tempus præsens, seu coexistentiam simultaneam Dicoesani approbantis, & Confessoris absolventis: ex quo patet quàm enormiter devient, qui satis esse dicunt approbatio-

approbationem Diocesani antecedentis, ut Confessor nunc absolvat, renitente Diocesano praesenti: ita enim arguo: Nemo absolvere potest sine licentia Diocesani loci, in quo absolvit: sed talis Confessor absolvit sine licentia Diocesani loci, in quo absolvit; ergo invalidè absolvit.

N. Modò consideranda est altera ratio, in qua Adversarij dissonas fundant Cruciatæ interpretationes. Dicunt enim per novam Cruciatæ publicationem derogari à generali ejusdem Bullæ Commissario cuique limitationi Pontificiæ: ex quo fit, semper verum esse, quòd omnis Sacerdos, secularis, aut Regularis, vi Cruciatæ possit quemlibet, & se mutuo à reservatis absolvere.

N. Confirmat: Vel Motus proprii Pontifici fieri ante, vel post Cruciatæ concessionem? Si ante, revocati fuere per clausulas contrarias in Cruciatâ contentas: si post, revocati fuere à Commissario, cui inest facultas revocandi omnia, quæ Cruciatæ opponuntur: ergo vi Cruciatæ, non obitante tali Pontificum motu proprio, potest quis à quolibet absolvi.

N. Sed contra 1. quia si ita foret, Commissarius longè plus posset quam Papa, eludendo omnem etiam definitionem Pontificiam, quòd ex ipsis terminis implicat; eo enim ipso definitio Pontificia infallibilis non esset. Stipendum sanè quòd cum Cruciatâ certis gaudeat privilegijs, aliqui neutiquam illis contenti agglomerent alia, quæ ipsam Catholicam Fidem, ejusque visibile caput everunt. Quid enim magis Luci Catholice oppositum, quam auctoritas in Commissario ut definitiones Pontificum reddat nullas? Quis Bullæ Cruciatæ peritus magis, quam Papa eam concedentes, Commissario, nisi eadem à Papâ emanet, nil potente? Profecto non amplius miror absurdas Cruciatæ interpretationes, nempe, quòd uno in loco approbatus possit vi Cruciatæ electus, ubique, ab omni casu, & censurâ absolvere, dum hanc audio, quòd Commissarius per novæ Cruciatæ publicationem, nullas reddat priorum Pontificum definitiones, cum tamen ejus tantum sit leges, & Bullas interpretari, & tollere, cujus est condere.

N. Contra 2. Si per novæ Cruciatæ publicationem, limitationes à Clem. VIII. & Urb. VIII. additæ ex. gr. ne Regularis à reservatis absolvatur, tollerentur, Pontifices in fide errarent; etenim Urbanus VIII. expressè ait, quòd Cruciatâ Regularibus nunquam suffragari poterit, nec possit. Si ergo Cruciatâ nec potuit, nec potest suffragari ex mente Urbani VIII. hoc declarantis, sanè

evidenter colligitur, quòd Cruciatæ nullum, inquam, tale privilegium inest; & quidem etiam tunc novæ Cruciatæ à Commissarijs promulgabantur. Si ergo nulla talis facultas inhaesit præteritis, & praesentibus Cruciatis, ex Urbano VIII. etli de novo publicatæ fuerint, hoc ipso nulli Cruciatæ inest, etli publicetur. Porro exemplificavi in Regularibus: attamen hæc doctrina locum habet in omnibus ex ipso Innocentio XII. damnante opinionem, quòd Confessor, quicumque sit, alibi approbatus, electus vi Cruciatæ possit ubique absolvere: quin tales confessiones aut irritas, & invalidas. Nec dici potest hos Pontifices non locutos ex Cathedra; ostendi enim ita locutos; nam totam Ecclesiam docent hanc veritatem, & volunt indubitanter admittendam.

Confirmo 1. Quòd numquam fuit, redire non potest; & quòd vitam non habuit, reviviscere nequit: sed ex Urban. VIII. numquam fuit in Cruciatâ tale privilegium, activum aut passivum, ut quis, five secularis, five Regularis, habens Cruciatam possit à quolibet approbato ubique absolvi, & absolvere: ergo numquam talis facultas redit per novæ Cruciatæ publicationem.

Confirmo 2. Implicat, ut Papæ declarent, quòd sit valida absolutio secularium, nisi qui eos absolvit, sit approbatus ab Ordinario loci, in quo absolvit: ergo implicat ut sit valida Regularium absolutio, nisi absolvantur à Confessore approbato à Praelato Regulari, cui dicti Regulares subduntur. Ut enim se habet Ordinarius loci ad seculares, eorumque Confessores etli Regulares; ita se habet Praelatus Regularis ad Religiosos sibi subditos, eorumque Confessores: ergo si secularis nequit vi Cruciatæ absolvi nisi ab approbato à loci, in quo absolvit, Ordinario, nequibunt Religiosi vi Cruciatæ absolvi, nisi ab approbato à Praelato, cui subsunt dicti Religiosi. Rursus sicut seculares vi Cruciatæ absolvi nequeunt, nisi juxta limitationem Ordinarii maiorem aut minorem, adeo ut nisi Confessores specialiter approbentur pro reservatis Episcopo, nequibunt vi Cruciatæ eos seculares à dictis reservatis absolvere; ita quoque nisi Confessor absolvens Regularem, specialiter à Superiore quoad casus Religiosis reservatos approbetur, nequibit Religiosus ille vi Cruciatæ absolvere à reservatis alium Religiosum, etli Confessor foret à Superiore aliunde quoad alia non reservata absolvenda approbatus.

Confirmo 3. specialiter ex Innoc. XII. damnante quòd Confessor vi Cruciatæ possit absolvere *nbi & eos*, ad quos non est approbatus;

probatis; Autores enim hoc docentes extendebant, prout poterant, quoad omnem locum, quoad omnem personam, quoad omnem casum Bullam, ut plenè constet ex Clem. X. qui ideo ad tot casus particulares descendit, non minùs, ac privilegia à Regularibus extendebantur. Ait 1. Innocentius quòd ea opinio dudum fuerit *damnata*, & reprobata à Paulo V. ab Urban. VIII. & à Clemente X. Ait 2. se ex certà scientià *decernere*, & *declarare*, *Cruciatam* nil novi juris induxisse, nec ullum continere privilegium Confessariorum contra formam Tridentini, aliasque Apostolicas constitutiones: atque adeo Confessores à Cruciatæ electos nequire confessiones audire sine Diocesani licentià cuius in loco audiunt confessiones. Ait 3. similes confessiones fore nullas, irritas & invalidas: & Confessores ipso facto suspensos, & puniendos. Ait 4. se damnare ut falsam, scandalosam, & temerariam, & in praxi perniciosam omnem contrariam opinionem, non obstantem quocumque contrario usu, quem omnino abolet. Ait 5. se omnibus præcipere, ne contrariam opinionem doceant, edant, defendant, prædicent, sub poenâ excommunicationis sibi soli reservatæ. Ait 6. has litteras inviolabiliter observandas, nec in dubium vocandas. Ait 7. se ab ipsis etiam Legatis de latere, & Cruciatæ Commissarijs tollere omnem aliter interpretandi facultatem, & irritum fore omne scienter aut ignoranter contra tentatum. Rogo modo, cuiusnam credendum àn Innocentio torà energià Pontificiâ suam mentem exponenti, omnem interpretandi facultatem tollenti; multiplici censurarum, & poenarum genere opinionem, & opinantes dampnanti; omne somnium jus quoad dictas absolutiones à Cruciatâ eliminanti, utpote Tridentino, & alijs Pontificum declarationibus è diametro oppositum àn inquam, credendum magis sit Innocentio XII. an talibus Interpretibus Cruciatæ? Unus Papa, una ergo veritas.

N. 118 Sardonico sæpe excepi risu laxos hos Cruciatæ Interpretes, qui sicut Cruciatæ Bullam supra definitiva Pontificum Decreta, ita Bullæ Commissarium supra ipsum Pontificem extollunt. Negat Urbanus VIII. & alij Pontifices hoc jus absolvendi esse in Sacerdote non approbato à Diocesano loci, in quo quis tunc absolvit. Concedunt isti tale jus inesse Cruciatæ. Negant Papæ quòd Commissarius declarare possit tale jus inesse Cruciatæ: concedunt isti quòd possit, immo hoc declarat, inquit, dum novam Cruciatam evulgat. Cuiusnam credendum?

Non illis, qui binò pede in via veritatis claudicant, ut isti Interpretes.

Dices: Pius V. aliqua privilegia Regularibus concessa ita confirmans ut nullo tempore sint revocabilia, non autem à sequenti. Pius V. bus Pontificibus potestatem revocandi illa; nam de plenitudine potestatis Pontificis sunt revocabilia, ergo et si Papæ antecessores, & posteriores dixerint Cruciatam nunquam suffragatam fuisse, nec potuisse Regularibus, ut possent vi Cruciatæ absolvi, & absolvere (quod idem dicendum de Confessarijs sæcularibus) absque Diocesani approbatione, aut supra approbationis limites, poterit tamen Cruciatæ de plenitudine potestatis suffragari.

Respondet, quod si Papa ampliaret Cruciatam, posset ad quòd retenta Cruciatâ, ut modo est, quod ea de facto suffragata fuerit, aut possit, est certo falsum, nam à Papâ definitum Cruciatam, ut modo est, nullam talem facultatem habuisse, nec habere posse, ne igitur à Cruciatâ, ut est, transeat ad aliam, quæ esse potest. An autem Papa ampliorem alteri Cruciatæ dare possit facultatem? Mihi videtur, quod si ea non imberet absurda contra observantiam Regularem, ob quæ Clemens VIII. & Urban. VIII. moti sunt ad sua Decreta edenda, negando Cruciatæ vi posse Regulares à refectione vatis absolvi à quolibet, et si à Prelato Regulari non approbato: similiter si ea non everteret finem à Tridentino, & Pontificibus prætensum, subijciendo Confessores Episcopis Diocesanis, negando valde absolvi, qui absolvitur à non approbato à Diocesano, tunc Papa posset ampliorem concedere Cruciatam; secus non posset.

Dices 2. Cruciatâ loquitur illimitatè, nam N. omnibus eâ gaudentibus dat facultatem ut 121. absolvi possint à quolibet approbato ab Ordinario: ergo cum nova Cruciatâ eâ illimitatâ clausulâ oratur, ideo ipso limitationes Clem. VIII. & Urban. VIII. quoad Regulares, & limitationes Clem. X. & Innoc. XII. etiam quoad sæculares supergreditur. Sed contra 1. quia si quolibet nova Cruciatâ eandem clausulam continet, quàm antiqua, antiqua autem et si eâ illimitatâ clausulâ utens juxta Clem. VIII. & Urban. VIII. definitionem non fuit, nec potuit Regularibus suffragari; consequenter nulla moderna hoc poterit. Contra 2. quia nemo, si verè loquatur, dicere potest quòd Clem. VIII. & Urban. VIII. limitant Cruciatam, quia quia cognovere lumine Pontificio esse in se limitatam, ideo definire eam nunquam suffragatam, nec suffragari potuisse Regularibus;

bus; quod ipsum deinde Clem. X. & Innocent. XII. definire, negando vi Cruciatę posse aliquem absolvi, etiā non approbato, quoad reservatos ab Ordinario. Si ergo Cruciatā limitata à Pontificibus non fuit, sed ex se est limitata, & quia talis declaratur non valere, quomodo nova Cruciatā, cū sit eadem ac antiqua, dicitur illimitata?

N. Neque verò culpandi Pontifices sunt, eò
122. quod cū facile possent ad maiorem intelligentiam, & præcavendam omnem finistram interpretationem, addere aliquam limitationē, non addant. Sed contra 1. numquid culpa est Pontificū, quod aliqui nec Bullam Cruciatę, nec Bullas Pontificum intelligant? Numquid quod nō distinguant definitiones Pontificias, quę sunt de re, ut in se, à Legibus Pontificijs, quę sepe sunt de re mala quia veritatē Numquid non prodire oracula Pauli V. Clem. VIII. Urb. VIII. Clem. X. Innoc. XII. at quo penes aliquos emolumento? Numquid tot Decretis Pontificijs hinc inde conclusi ex prave libertatis amore non redire ad ea laxissimē interpretanda? Numquid non idem malus timendus exitus apud illos, qui omne timoris frænū, excutunt? Si Tridentini finis exigentis ut Confessor ab Episcopo approbaretur, ob oculos primorum Interpretum versatus fuisset, nequaquam fuisset à Pontificibus exponendus, quod per Episcopum veniat Diocesanus. Si idem finis à subsequētibz Interpretibus animadversus fuisset, nequaquam Clemens X. suum Decretum, in quo plura damnat, edidisset. Si demum idem finis ceteris Interpretibus notus fuisset, nequaquam Clem. VIII. Urban. VIII. & Innoc. XII. opus habuisset Decreta sua contra suppositam in Cruciatā facultatem in lucem prodere. Teneatur igitur præ mente Tridentini & Pontificum finis; nempe subiectio Confessorum respectu Diocesanorum, non quomodocumque, sed juxta approbationis limitationem, prout Episcopus coram Deo iudicabit; & hoc retento, illico peribunt privilegia sublata Religiosorum; illico somniata in Cruciatā facultas: quibus nil magis fini pretento oppositum.

N. Dices 3. supplicatum Urban. VIII. nomine Catholici Regis à Generali Cruciatę Hispanę Commissario, ut indicat Leander à SS. Sacram. tom. 1. tr. 5. de Pœnit. ne in Bullā excluderet Regulares, ut à casibus reservatis vi Cruciatę absolvi possent. Sed contra; quia transmissā hanc supplicatione ut verā, quid tum? Numquid Urbanus excludit Regulares? Non fanē: nam, ut dixi,

Cruciatā illos non includit; quod autem non includat, est certum ex ipsa Urbani definitione, quę longē distat à lege; lex enim supponit definitionem: ergo si Bulla non includit, nam numquam suffragari potuit Regularibus, quomodo Urbanus, quod Bulla non includit, à Bullā excludit? Hęc si ab Adversarijs penetrarentur, hęc non obicerentur. At quia inasueti sunt Decretis Pontificijs, nec in iisdem distinguunt leges à definitionibus; & multo minus leges fundatas in definitionibus, à puris legibus, & putant quod sicut liberum est Papę ferre aut non ferre legem, (quod verum est de purā lege, vetante aliquid indifferens) ita Papę liberum sit definire hoc, aut oppositum; & ferre aut non ferre legem de re definitā; ita mirum non est, si in hac materiā Adversarij alias docti adeo se divertant. Contra 2. quia tom. 1. tr. 1. de Decretis Pontif. d. 3. num. 53. 61. docui cum P. Card. in damnatas ab Innoc. XI. disp. 2. n. 226. 227. posse quidem supplicari Papam, ut puram legem suspendat, numquam tamen ut definitionem, & legem in hac fundatam suspendat: quin etsi daretur, quod hanc legem in definitione fundatam suspenderet, adhuc vi legis naturę teneremur stare definitioni Pontificiæ, ut sepius declaravi: ergo cū à Pontificibus definitum sit Cruciatam nil novi juris contra aut supra Tridentinum induxisse, ita ut sæculares possint vi Cruciatę absolvi à quolibet approbato; aut ab approbato à Diocesano, sed cū limitatione casuum, temporis, personarum; & cū ab iisdem definitum sit, Regularibus nil umquam suffragari potuisse Cruciatam, ut independentem à suorum Prælatorum jurisdictione absolverentur, consequenter ab his definitionibus nequit Pontifex supplicari: si enim à definitionibus retrahendis supplicari posset ut alias ferret, fallibilis foret.

Porro ut aliqui Doctores confundunt definitiones cum legibus Pontificijs, ita dividunt alios, hanc materiam parum callentes, qui omnem legem Pontificiam confundunt cum Pontificiā definitione; tam clarum autem est hos errare, quā illos. Si enim lex Pontificia foret definitio, cū sepe illę pro rerum varietate mutatę sint, mutatę fuissent definitiones Pontificiæ; atque adeo, quod hodie aut hęc est de fide, posset cras, aut alibi non esse de fide; quod repugnat: ergo non omnis lex Pontificia est definitio. Nam per definitionem venit veritas de fide credenda; & definitio tendit ad hominis intellectum, lex ad hominis voluntatem.

N. Nec per hoc, quod Ecclesia aut Papa ap-
125. probet

probet doctrinam, aut responſionem, eam definit ut veram; aliàs cum libri Divi Hieronymi, & Divi Augustini ſepe, ut ait Abulensis, inter ſe contradicentes approbentur ab Eccleſia, Papa approbaret ut veram utramque contradicentiam, ut dixi d. 8. n. 46. d. 10. n. 66. & d. 11. n. 124. 176. Similiter Sixtus IV. & V. approbant utramque opinionem contradicentiam de Chriſto D. venturo, & non venturo, Adamo non peccante, tamquam fidei, pietati, & rationi conſonam: quin Sixtus V. minùs probabilem ſibi approbat ut probabilem, nam approbat hanc orationem, *Peccatores non abhorret, ſine quibus numquam foret tanto Digna Filio*; quæ oratio nititur opinioni Thomiſtica, Sixtus V. autem fuit Scotiſta: ob quam orationem in Aragoniæ Regno, ut dixi d. 11. n. 124. 128. 176. diſtinguor ortæ ſunt contentiones: ergo approbare opinionem, aut responſionem, non eſt definire earum veritatem, ſed earum probabilitatem, & reſpondentium prudentiam. De cætero ſi approbare opinionem, & responſionem foret definire veritatem ejus, Papa approbans definiret utramque veram, quod implicat. Quare cauſiſſimè ſemper juxta Fidei regulas de Pontificibus eorumque Decretis loquendum; quidquid enim addatur quod illis certò non convenit, quidquid tollatur, quod illis certò convenit, ſemper ineſt periculum Pontifici infallibilitatis, quam mordicus etiam ipſa ſanguinis effuſione tueri tenemur: dum definit ex Cathedrâ, infallibilis eſt; dum purè approbat, ex. gr. reſponſionem Divi Thomæ, aut Divi Bonav. eorumque contrarias opiniones, tunc non definit, ſed purè laudat utriuſque reſponſionem, nec tendit in reſponſionis aut opinionis veritatem, ſed in probabilitatem; ergo tunc non definit ex Cathedrâ, nec eſt infallibilis.

N. Ad rem facit, quod in quolibet meo Tomo ſæpius notavi, non eſſe idem probabilius, ac cujus oppoſitum non eſt probabile; quod idem amplexum vidi à nobili Scotiſta Joan. Anton. de Panormo in ſuo Scrutinio Romæ edito, anno 1709. cap. 7. art. 11. n. 7. citato Card. de Lugo d. 20. de Fide ſect. 3. a n. 119. aliàs nullum eſſet diſcrimen inter probabilius, & certò verum; & Papæ definientes aliquam propoſitionem eſſe probabiliorem, definirent certò veram; quod eſt prorsus falſum, cum ſepe ſuſpendant judicium de veritate utriuſque opinionis opoſite. Ita Innoc. III. in cap. litteras tuas de reſtitutione mulieris, ait: *Nos autem ad præ-*

ſens nullam ex prædictis ſententijs reprobamus, nec cuiquam earum præjudicium ex noſtra reſponſione volumus generari. Aliud ergo eſt approbare probabilitatem, aliud definire veritatem. Nolo autem omittere quod S. Thomas 3. p. qu. 7. art. 1. ad 1. notavit, quod aliquando Pontifices non loquantur determinative, ſed opinative: quæ cum ita ſint, conſtat quæ maturitate Decreta Pontificum libranda ſint, ne Pontifici attribuatut aut tollatur quod ei attribuendum, aut tollendum non eſt.

Ad confirmationem dico, quod præter N. quamquod lex poſterior deroget priori, etſi de illâ nullam faciat mentionem, ut dicitur cap. 1. de conſtitut. in 6. & ex Gloſſa ibidem, adeoque per ſubſequentes Pontificum definitiones intelligi poſſint clauſula Cruciatæ fuiſſe derogatæ; attamen, ut aliàs notavi, & modo notatum reperi in P. Bardi pag. 52. n. 23. Regulares numquam in Cruciatâ incluſi fuerunt quoad privilegium eligendi Confeſſorem, & abſolvendi à reſervatis, ut definire Clem. VIII. & Urban. VIII. Si ergo incluſi non ſunt, quid habet Commiſſarius cum illis, nec quoad eos includendos, cum hoc nequeat, non enim poteſt Cruciatam condere, ſed ſolus Papa; nec quoad excludendos, cum incluſi non ſint?

Omitto quæ DD. aliqui dicunt de Commiſſario aliquo tum Hiſpano, tum Luſit. no, quod hic die 7. Martij ſiſus facultati interpretandi Cruciatam, declaravit eam eſſe vere Religioſis, ut pro libito eligant approbatum, a quo à reſervatis abſolvi poſſunt. Sed reverà hæc facultas ſomniata eſt, nullus enim inferior annullare poteſt quod fecit Superior; & multò magis definitionem: & ideo Urb. VIII. & expreſſioribus verbis Innoc. XII. tollit omnem a quocumque etiam digniſſimo, & nominando facultatem aliter interpretandi Cruciatam, quare talis auſus non potuit non eſſe temerarius. Vid. P. Bardi pag. 58. Omitto leviora: quod Decreta Pontificum, cum ſint leges, egeant promulgatione: quod non complectantur omnes Religioſos. At dixi leges nixas Definitioni non egeſſe promulgatione. Quod verò omnes Regulares includat, patet, tum quia dicit, Mendicantes, & non Mendicantes; tum quia dicit, Regulares.

SECTIO VI.

Obiectio difficillima.

§. I.

Quia pleraque confessiones erunt invalidae, adeoque repetendae.

SUMMARIUM.

Quia ad summum dici potest confessiones praetextu Cruciatæ, aut privilegiorum factas, fuisse illicitas, non invalidas, n. 129.

Hoc argumentum petit regulam pro discernenda confessione illicita ab invalida, n. 130.

N. 129. **E**N obiectio, quæ me dirè ex cruciat. Vel confessiones factæ cum approbato à quolibet Diocesano, & sine approbatione proprij, & factæ cum Regulari ab alio, non à Diocesano, approbato, dicente se vi suorum privilegiorum posse absolvere, & factæ à seculari aut Regulari vi Cruciatæ, sub iudicio certò probabili de valore absolutionis, sunt tantum illicitæ, vel etiam sunt invalidæ? Si invalidæ, omnes repetendæ erunt; quo quid durius, quam obligare, qui bonâ fide cum dolore, & proposito, omnia sua peccata summo cum rubore confessi sunt, putans se posse validè vi Cruciatæ absolvi, teneatur omnes eas confessiones repetere, & peccata in eis deposita teneatur iterum subicere? Idem est de alijs opinionibus iudicium, sub quibus aliquis bonâ fide credit se validè absolutum; quod omnes illæ confessiones repetendæ erunt ob absolutionis nullitatem: ergo dici non potest esse invalidas, sed tantum illicitas ex parte Confessoris. Atque adeo dum Urban. VIII. dixit Cruciatam non suffragari potuisse Regularibus, sensus sit non potuisse licitè suffragari, non verò validè; & dum Clem. X. & Innoc. XII. dictas confessiones aiunt irritas, & invalidas, velint unicè esse ex parte Confessoris absolventis illicitas; eo modo, quo contractus illicitus, & turpis, dicitur in iure impossibilis. Quin ne quidem dici potest fuisse illicitas ex parte Confessoris, quatenus potuit bona fide iudicare, se, vi suorum privilegiorum, aut vi Cruciatæ habere jurisdictionem ad validam absolutionem activam conferendam; non minus ac poenitens bonâ fide iudicat ad validam absolutionem passivam recipiendam se habere facultatem.

N. 130. Hoc argumentum, non nisi penes illos, qui per extrema procedunt, facilem habere potest solutionem: nempe vel obligando omnes, qui hæc tenus bonâ fide, tum Confessoris iudicantis se posse absolvere sub

Tom. III.

opinionibus dein damnatis; tum poenitentis cum dolore, & proposito omnia mortalia factis, obligando, inquam, ad omnes tales confessiones iterandas; quod vix possibile & durissimum est: vel neminem obligando ad eas confessiones repetendas, quatenus uterque, tam Confessor, quam poenitens bonâ fide processit; hoc verò laxissimum est: ut enim poenitens bonâ fide putans se habuisse dolorem, cognoscens deinde se eo caruisse, teneatur, ut de sua necessariâ dispositione dubitat, repetere confessiones ex defectu sui doloris invalidas; ita quoque Confessor dubitans de suæ absolutionis valore, immò conscius de nullitate, tenebitur poenitentem monere ut confessiones repetat, quin poenitens ipse, si ve ex notitiâ Confessorij, si ve aliunde sibi persuadens nullam fuisse Confessoris absolutionem, tenebitur ad iterandas factas sub dictis damnatis opinionibus de absolutionis valore confessiones. Petit ergo hoc argumentum regulam, quâ conscientia mederi possimus: si enim dixerimus omnes invalidas, omnes repetendæ: si nulla, nulla repetenda.

§. II.

Premittenda.

SUMMARIUM.

Potestas absolvendi est de essentia Sacramenti Poenitentia, n. 131.

Laicis non convenit ex Tridentino, ibid.

Ea potestas etsi sit juris Divini, simul tamen est juris Ecclesiastici quoad usum, ibid.

Alia est ordinaria, alia ex privilegio juris, alia delegata. Quid? n. 132.

Qui ex officio absolvit, videtur per ipsam beneficii curati electionem approbati quoad absolvendum, ibid.

Quibus ex iure conveniat potestas absolvendi, ibid.

Qui sit sensus horum verborum, Error communis, Titulus coloratus, consuetudo, dant jurisdictionem? n. 133.

Quinam hujus, Ecclesia dat jurisdictionem? Ibid.

Absolvens sine Ecclesie consensu, invalidè absolvit, ibid.

Quid Christus D. quid Ecclesia det potestatis Sacerdotibus? Ibid.

Quid error communis; quid titulus putativus? n. 134.

Unum est separabile ab alio, n. 135.

Quodnam satis sit, ut iudicetur, quod Ecclesia certam det jurisdictionem, n. 136.

Omnes timent errorem cum titulo satis esse, ib.

Non ita sine titulo, n. 137.

Ss

Omnes

Omnes quoque, quod solus titulus sine errore, n.

138.

Consuetudo est certum jurisdictionis signum, n.

139.

Consuetudo juxta, supra, & contra legem, quid?

Ibid.

An dari possit consuetudo legitima contra leges

Canonicas? ibid.

Quando Ecclesia suppleat jurisdictionem? n. 140

N.

131.

Certum 1. jurisdictionem seu absolven-

di potestatem esse de essentia Sacra-

menti poenitentiae instituti ad formam judi-

cij, unde qui hoc negant, ut tueantur licere

absolvere sub jurisdictione certo probabili,

ne incurrant in damnatam ab Innoc. XI.

quod licet in Sacramento uti materia, & for-

ma tantum probabili, relicta tutiore, negant rem

evidentem; quod longe peius est, quam so-

lutionem argumenti ignorare. Est igitur po-

testas, immo, per me, intentio absolventi de

essentia Sacramenti poenitentiae, non minus,

ac ut late docui in tract. de Sacramento, inten-

tio baptizantis, consecrantis, & contrahen-

tium, est de essentia Baptismi, Eucharistiae,

in fieri, & Matrimonij, ut etiam dixi d. 22.

n. 227. Hec absolventi potestas, quia vi Or-

dinis Sacerdotalis à Christo D. confertur,

ideo laicis non convenit, ut ait Tridentinum

sess. 23. de Ref. cap. 15. & sess. 14. cap. 7. et si

autem hoc utrumque sit de jure Divino,

quod vi Ordinis conferatur, & quod laicis

non inest; attamen ea absolventi jurisdic-

tio est simul juris Ecclesiastici, ad quod perti-

net ampliare, limitare, quomodo, quando,

qualiter, ad quos, & in quos exercere ea ju-

risdictio possit, prout Pontificibus in Do-

mino visum fuerit. Hanc enim dispositio-

nem Christus D. Ecclesiae capiti, ceteris-

que ejusdem Episcopis reliquit: qui, si Sa-

cerdotes aptos invenerint, juxta eorum ap-

ptitudinem, quae in vitae, & doctrinae in-

tegritate consistit, ampliore, aut limita-

tiorem jurisdictionis utrum, quoad tempus,

loca, personas concedunt: et si ergo po-

testas absolventi sit à jure Divino, attamen

ejus usus, & exercitium est ab Ecclesia, sine

qua ea potestas, praeterquam in articulo

mortis, est nulla.

Certum 2. jurisdictionem absolventi

aliam esse Ordinariam, aliam ex privilegio

juris, aliam Delegatam. Ordinaria est, quae

competit vi officij, qualis est Episcopi res-

pectu suae Diocesis, Parochi respectu suae

Parochiae, Praelatorum Regularium res-

pectu sibi subditorum. Hae jurisdictiones Ordina-

riae approbatione non eget, quia approbatus pro

tali munere, eo ipso censetur quoad ejus

muneris officia approbatus. Ex privilegio juris est, quam jus concedit tanquam per-sonale privilegium, ut pro arbitrio eligat pro suo Confessario etiam non approbatus. Hanc passivam, ut quis à quolibet absolvi possit, jurisdictionem dicunt Cardinales, Nuntios, Episcopos, & supremos Praelatos Regulares habere. At si habeant, si non habeant, quod non disputo, ne umquam verum sit, quod non approbatus absolvere possit, dicerem quod eo ipso quod talis Sacerdos eligatur à illis viris, eo ipso ab illis approbatur, nam judicatur aptus pro dan-da absolutione: ergo jurisdic-tio haec passiva, ut quis absolvatur, etiam à jure concessa, praesupponit semper Confessoris approbationem. Delegata est, quae exerceri nequit sine Episcoporum loci, in quo quis absolvi, approbatione; quae posita, delegatur Sacerdoti libertas utendi potestate absolventi vi Ordinis collata.

Certum 3. ne minus periti reguli Theologorum, & Juristarum loquendi phrasae se implicant, dum frequenter hos audiunt terminos; quod error communis, quod consuetudo, quod titulus coloratus dant jurisdictionem, non est sensus, quod revera eam dent; sed sensus est, quod quoties ea adfuerint, toties Ecclesia amplius Sacerdotis jurisdictionem; & Reges Judicum auctoritatem. Similiter dum dicitur, Ecclesiam dare jurisdictionem, non est sensus, quod potestas absolventi non sit vi Ordinis à Christo D. collata, est enim: sed sensus est, eam exerceri non posse sine Ecclesiae consensu: hinc quia usus ejus potestatis pender ab Ecclesia, ideo ea potestas dicitur dari ab Ecclesia dante utrum. Quare si Ecclesia non consentiat, perinde est (ex-cipe mortis articulum) ac si Sacerdos eam potestatem non haberet: & ideo laudandi mihi iterum Pontifices, quod absolutiones datas siue vi Cruciatæ, siue vi privilegiorum, siue praesens à Cruciatæ, & privilegiorum, absolutiones, inquam, datas à Sacerdote per loci Dioecesanum non approbato vocare irritas, nullas, invalidas; quia perinde sunt, ac si non darentur: etenim Sacerdos sine Ecclesiae consensu absolvens, perinde se habet ac non absolvens; sed non absolvens facit Sacramentum poenitentiae irritum, nullum, & invalidum: ergo etiam ille, qui si-lum, & invalidum contra Pontificum consensum absolvit. Distingui igitur potest in Sacerdote potentia remota, & proxima jurisdic-tionis. Illa non est nisi jus absolventi collatum à Christo D. cuiuslibet Sacerdoti. Haec est di-ctum jus completum à consensu Ecclesiae per suos Episcopos.

Sci-

N. 134. Sciendum porro, quid sit error communis, & quid titulus coloratus. Error communis est, quando idem error habetur communiter tamquam veritas, & quidem penes prudentes. Titulus coloratus seu putativus est, quando datur titulus aliquis, in quo ille error fundatur: constat hoc in Sacerdote, qui nemine contradicente audit confessiones; immo fictis litteris Parochum se fingit: in quo casu fictæ litteræ sunt titulus; & simul sunt fundamentum erroris communis, quo indubitanter habetur, ut approbatus, immo ut Parochus.

N. 135. Certum 4. adest posse errorem cum titulo putativo, & sine eo: & titulum cum eo, & sine eo errore communi. Adest error communis cum titulo tum in dato exemplo, tum in Sacerdote, cui a legitimo Superiore collatus sit titulus Parochi, qui tamen ob defectum occultum est incapax, vel quia irregularis, vel quia simoniacus, &c. Adest error sine titulo, cum putatur ex gravissima ratione approbatus, & non est. Adest titulus coloratus sine errore communi, cum quis falsam fingit suæ approbantis authenticam. Adest titulus coloratus cum errore, quando supposito titulo electionis in Parochum, reputatur communiter Parochus.

N. 136. Certum 5. Theologos inter se satis discordes esse, quodnam ex relatis satis sit, ut Ecclesia conferre censenda sit Sacerdoti certam jurisdictionem. Quod error communis cum titulo colorato satis sit, est inter T. T. & Jurisconsultos omnino certum, ut legere est in P. Carden. *dis. 2. in dam. ab Innoc. XI. n. 148.* Fundantur Jurisconsulti in lege *Barbarius. ff. de officio Prætoris*; & in *caput. Insanis. 3. qu. 7.* quo decernitur, quod si servus, qui jurisdictionis incapax est, ignoretur esse servus, & ex delegatione dederit sententiam, sententia ab eo lata sit valida: hoc verò, ut rectè notat P. Cardenas, non quatenus verum titulum exercendæ jurisdictionis habuerit, sed quia Princeps ob publicam utilitatem sententiam fecit validam. Fundantur Theologi, quia si error communis cum titulo putativo non dat jurisdictionem ob commune Fidelium bonum, innumerus Fidelium numerus æternæ subiceretur damnationi, etsi invincibili ignorantia laborarent; immo ducti titulo putato ab illis certo, quod Sacerdos ille jurisdictionem haberet, eam ipsam incurrerent ruinam. Lege P. Sanch. *lib. 3. de Matrim. d. 22. n. 5.* Card. de Lugo de Pœnit. *d. 23. sect. 8.* & alios.

N. 137. Quod satis sit error communis sine titulo ut Princeps, & Ecclesia certam dent jurisdictionem, non est adeo certum, quin plerumque

que conferri negant, legendi apud P. Sanch. *l.c.* & P. Card. *l.c.* quibus addo Card. de Lugo *tom. 2. de Just. d. 37. n. 23.* Potestatis *tom. 1. n. 3262.* Hi tamen citati DD. tuentur quod sententia asserens solum errorem communem satis esse ut Ecclesia det jurisdictionem, tuentur, inquam, esse certo probabilem: eorum ratio est; quia eadem sequuntur inconvenientia, si sub solo errore communi non conferatur jurisdictione, ac sequuntur si sub errore communi, & titulo colorato non conferatur; ergo si sub errore communi conjuncto cum titulo colorato conferatur; ne innumeræ pereant animæ, conferatur quoque, si adsit solus error communis sine titulo colorato.

Quod demum solus titulus coloratus sine errore communi conferat, est prorsus certum ex eadem ratione, & nervosè probatur à P. Card. *a. n. 159.*

Certum 6. quod præter dicta signa, ex quibus certo colligitur Principem, & Ecclesiam certam conferre jurisdictionem, est ipsa quoque consuetudo legitima, & non derogata, ut latè expendit P. Card. *l. c. a. n. 161.* collectis pluribus ex jure textibus, quibus aperte dicitur, quod consuetudo det jurisdictionem. Hoc ipsum tamquam certum ab ipso Tridentino supponitur, ait enim *sess. 2. de Reform. cap. 3. Si alicui ex prædictis Dignitatibus in Ecclesijs Cathedralibus, vel Collegiatis de jure, seu consuetudine jurisdictione non competat*: ergo ipsa consuetudo evidens indicium est collatæ ab Ecclesia jurisdictionis. Nota autem quod consuetudo alia est juxta legem; hæc autem est optima legum interpretis; alia præter legem, nempe quæ novam à legis obligatione distinctam obligationem inducit; ut in aliquibus Regnis lex jejuniij, quæ ex se non obligat abstinere à lacticiis, obligat tamen eo in Regno, ubi utus est, quolibet jejuniij die sive intra, sive extra Quadragesimam ab illis abstinere. Alia contra legem, & hæc derogat legi, non quidem Divinæ, aut naturalij, quæ à nullâ consuetudine tolli possunt, sed humanæ, sive Ecclesiasticæ, sive sæculari. Hæc tamen consuetudo contra leges, etsi Canonicas, ut licita sit, debet vel tacita Superiorum permissione, vel ejus legis præscriptione, esse introducta. Hinc P. Mendo in sua Epitome *verb. consuetudo*, P. Gobat. *P. Med. P. Gob. Potest. tom. 1. tr. 9. n. 23. Felix tom. 1. n. 243.* & alij asserunt, dari posse consuetudinem contra leges Civiles, & Canonicas, & contra impedimenta jure humano dirimentia Matrimonium; contra ritus Sacramentorum, non tamen eorum substantiam, ut satis experientia ipsa docemur.

Ss ij

Modò

N. 140. Modò præcipuum difficultatis punctum est determinare, quando Ecclesia suppleat jurisdictionem; quo deciso, facile erit definire, an confessiones factæ sub probabilitate jurisdictionis, etsi prorsus suppositivæ, fuerint invalidæ, adeoque iterandæ.

§. III.

Objectionis solutio.

SUMMARIUM.

Toties Ecclesia certam dat absolventi potestatem, quoties datur inter classici DD. certò probabilis de jurisdictione opinio, n. 141.

Doctores, ibid.

Aliquæ illationes pro reservatis, ibid.

Rationes, n. 142. 143.

Opinio debet tunc esse certò probabilis, n. 144. 145.

Si non sit certò probabilis, sed dubia de probabilitate non dat, n. 145.

Non satis judicium certò probabile de jurisdictione, sed supervenire debet reflexum, quòd eo stante Ecclesia det certam jurisdictionem, n. 146.

Nulla Confessio ratione absolutionis est invalida, quoties absolutio fundatur, vel in errore communi, vel in titulo colorato, vel in legitima Ecclesia consuetudine, vel in certà de jurisdictione absolventi probabilitate, n. 147.

In his Ecclesia det certam jurisdictionem Confessori, ibid.

Absurdà oriuntur ex ipsà hypothese absurdà, supposità ut verà, n. 148.

Cur Innocentius XII. dixerit, confessiones deinceps faciendas, futuras nullas? n. 149.

An error inculpabilis satis sit, ut Ecclesia det absolutioni valorem? n. 150. 151.

Ignorantia culpabili non dat, n. 151.

Quid importent illa voces, error invincibilis, titulus coloratus, opinio certò probabilis de jurisdictione, dant jurisdictionem, seu valorem? n. 152.

Jurisdictio absolventi est de essentiâ Sacramenti confessionis, n. 153.

Ita insertur ex Tridentino, ibid. & n. 154.

Ecclesia nil directè potest circa materiam, & formam Sacramentorum, n. 155.

Eadem materia confessionis in moribundo, ac in sano, ibid.

N. 141. Dico toties Ecclesiam certam dare Confessori jurisdictionem, quoties adest certò probabilis inter classici Doctores de jurisdictione opinio. Ita expressè P. Card. diff.

P. Card. 2. à n. 161. qui plurimos expressis eorū verbis recitat, quos inter P. Lessium lib. 2. de

Just. cap. 29. dub. 8. n. 68. dicentem: Non solum error communis, sed etiam probabilis Doctorum assertio efficit ut Ecclesia det jurisdictionem. Idem ait P. Suar. tom. 4. in 3. p. d. 27. sect. 2. n. 7. scribens, esse universalem C. de Ecclesia u. sum: si autem est universalis, uti liquet esse certus: ut Sacerdotes secunde utantur huiusmodi jurisdictione, nempe probabilis. Idem Card. de Lugo d. 19. de Penit. sect. 2. n. 31. facit dicens, quòd sit Ecclesia totius prædicti usus absolventi sub iudicio de certò probabilis jurisdictione. Idem P. de la Fuente in sua Theologia reformatà, ait enim quòd in illis, quæ ad Sacramenti valorem ex Ecclesiæ dispositione requiruntur, licet sit opinio probabilis: & hanc sententiam plurimis recitat ait moraliter certam. Idem P. Nogueira d. 7. à n. 81. pag. 76. dicens, quòd jurisdictio absolventi à reservatis ex opinione probabilis sit certa, conferente illam Ecclesiæ; & citat P. Suar. tom. 4. in 3. p. d. 32. sect. 5. P. Sanchez lib. 3. de Matrim. d. 20. n. 4. & d. 22. n. 65. & in Summa lib. 1. cap. 9. n. 3. Balthus Ponce lib. 5. de Matrim. cap. 19. & 20. P. Palao tom. 1. tract. 1. d. 2. P. Tambur. lib. 1. in Decal. cap. 3. §. 3. n. 21. & plures alios, quibus addo P. Mendo disp. 25. cap. 3. & seq. dicentem, omnes confessiones vi suppositæ facultatis vi Cruciatæ factas esse repetendas, nisi ex errore invincibili dictæ opinionis judicatur fuerint certo probabiles.

Ratio conclusionis est; quia Ecclesia certò dat jurisdictionem, quoties penes sapientes adest error communis, putatus invincibiliter veritas, ut asserunt omnia jura, & Theologi: ex. gr. cum aliquis Sacerdos habetur invincibiliter apud plerisque prudentes, ut approbatus, cum non sit: vel cum habetur ut Parochus ex testimonio ficto, habito invincibiliter ut vero, cum non sit: sed opinio certò probabilis de jurisdictione habetur ut certò vera de probabilitate jurisdictionis, atque adeo est error communis de probabilitate jurisdictionis: ergo Ecclesia tunc dat certam jurisdictionem: ergo quoties Confessor ex certo probabilis de jurisdictione iudicio absolvit, habet ex communi Ecclesiæ praxi certam ab Ecclesiâ jurisdictionem.

Secunda ratio est; quia approbata consuetudo Ecclesiæ aut Principis consuetudo certam

p. Card. ribus : & utramque dilucidè probat P. Cardenas *diff. 2. num. 161. ad 171.* quem hanc in materia omnibus præfero; nullus enim hanc ex professo tractat, quin supponunt ut certam.

N. 144. Interim tenacissimè tenendum, me semper loqui de opinione *certò* probabili de jurisdictione: soli enim Sacerdoti habenti illud *certò probabile* iudicium Ecclesia certam dat jurisdictionem; non vero dubitanti de probabilitate jurisdictionis & sue opinionis: ex quo principio bene intellecto, & applicato deducuntur illationes: quæ confessiones sint validæ & non iterandæ; quæ ex defectu jurisdictionis invalidæ, & iterandæ.

N. 145. Ideo in conclusione dixi, Ecclesiam toties dare certam jurisdictionem, quoties opinio est certa de probabilitate jurisdictionis: si enim de eâ sit dubia, tunc Ecclesia certam non dat jurisdictionem. Qui enim esse possit ut Ecclesia certam conferat ei jurisdictionem, cui ita probabile est, ac non est probabile se habere jurisdictionem? dubium enim est ad utrumque contradictorium; sed contradictoriū probabilitatis est non probabilitas: ergo si probabilitas est dubia, etiam non probabilitas est talis, ut sæpe docui: ergo quoties probabilitas jurisdictionis est dubia, Ecclesia non dat jurisdictionem: ergo, cum nemo absolvere possit, nisi certâ gaudeat jurisdictione, hanc autem nemo dubitans de probabilitate jurisdictionis ab Ecclesiâ habeat, consequenter nemo de jurisdictionis probabilitate dubius absolvere potest; nec licitè, eò quia exponet certè frustrationi Sacramentum; nec validè, eò quia Sacramentum erit invalidum ob jurisdictionis defectum, quam Ecclesia non dat ei, qui non habet certum de probabilitate jurisdictionis iudicium.

N. 146. Porro tenendum firmiter est, nullum iudicium certum de probabilitate sive maiori, sive minori jurisdictionis satis se solo esse, nam semper adest periculum frustrandi Sacramentum, atque adeo necessarium est recurrere ad principium reflexum, quod Ecclesia, ut constat ex Fidelium praxi, certam det ei jurisdictionem, qui habet certum de probabilitate jurisdictionis iudicium. Ex hoc principio, ut innui paulo ante, resolvemus, quæ confessiones fuerint, aut sint validæ, & non iterandæ, quæ non. Innui quoque, me plenè niti doctrinæ P. Cardenas; nemo enim ex pluribus à me lectis in tam arduâ, & dilatâ materiâ est, qui maiorem dederit lucem, præcipuè post 1. ab Innoc. XI. damnatam, & alias plures à Clem. X. & Innocent. XII.

Tom. III.

Ad argumentum §. 1. allatum, quod erunt N. 147. invalidæ omnes confessiones nixæ opinionibus improbabilibus de jurisdictione: quod approbatus in unâ Diocesi validè absolvat in aliâ: quod Regulares vi Cruciatæ absolvi possint à reservatis: quod ejusdem Cruciatæ vi possit alibi approbatus eligi ubique: quod vi privilegiorum juris corpori inferorum possint Regulares indistinctè absolvere omnes, & absolvi: & aliæ similes opiniones. Ad argumentum, inquam, dico omnes similes confessiones tam certò levibus, & improbabilibus opinionibus nixas, fuisse certo ex se invalidas, nisi (N.B.) tales improbables opiniones fuerint ex ignorantia, & errore inculpabili à Confessarijs sibi olim certò probabiles. Si enim tales reputatæ fuerint, tunc non fuerint invalidæ: eò quia, ut dixi, Ecclesia Confessarijs ignorantia, & errore invincibili laborantibus certam dat jurisdictionem. Si enim Ecclesia certam dat jurisdictionem ei, cui jurisdictio est certò probabilis, immò ei, qui ex titulo putativo aut errore communi habetur ut approbatus, etsi non sit, ut docet Fidelium praxis, & plerique T.T. inter quos P. Suar. P. Less. Card. de Lugo, P. de la Fuente, & alij, quanto magis Confessori invincibiliter putanti se certo validè vi Cruciatæ aut privilegiorum absolvere, & invincibiliter credenti satis sibi esse ut alibi sit approbatus, & ut validè absolvat fœminas, satis ut possit validè absolvere viros; & ut validè absolvat ab Episcopalibus reservatis, satis ut ab aliquibus Pontificijs absolvere possit? Nemo enim, ut rectè ait P. Carden. *diff. 2. n. 72.* tenetur repetere confessionem, si certo probabiliter judicet fuisse bonam: ergo si tales poenitentes contriti, & integrè confessi sunt Sacerdoti putato vel errore communi, vel ex titulo colorato, approbato: & tales Confessores ex errore omnino inculpabili putarunt se validè sub dictis opinionibus absolvere, eò ipso illæ confessiones repetendæ non sunt, nam validæ fuerunt, eò quia Ecclesia positis illis circumstantijs certam illis Confessarijs dedit jurisdictionem.

Video aliquos ad hanc responsionem titubare; sed nemo ad certam responsionem titubare potest, nisi qui negligat circumstantias, sub quibus ea datur. Quis enim Catholicus non sciat quod ignorantia invincibilis excuset à peccato formali, immò, juxta fere omnes T.T. honestet formaliter actum? Contra quod tamen Catholicum principium quàm horrenda objeuntur! puta, quod mentiens non peccabit &c. quæ omnia d. 5. & 6. latè diluimus, dicendo, quod, Ss iij si quod

si quod oritur absurdum, oritur ex hypothesi ipsa; nempe, quod mentiens invincibiliter ignoret mendacium esse peccatum: quia hypothesi absurdà datà ut verà, de fide est eum mentientem non peccare formaliter. Ita accidit in casu nostro. Omnes illæ confessiones factæ sub dictis opinionibus à Papà damnatis, & ex se certò improbabilibus, & cognitæ ut talibus, sunt ex nullitate absolutionis ex se invalide. Quod si factæ supponantur eum Confessariis earum damnatarum inscijs, suasque interpretationes putantibus ex invincibili errore sibi certo probabilibus, immo veris, tunc quia Ecclesia in tali casu supplet jurisdictionem, dicendum eas confessiones, si cætera adfuerunt, fuisse certo validas: quod si hoc videatur alicui absurdum, culpet hypothesim, nam optima Logica docet, quod ex falso supposito ut vero, sequitur verum.

N. Modo certum est, quod omnis fictitia probabilitas, quam aliqui dabant damnatis, est tam patens, & à tot Decretis Pontificijs reprobata, ut solus ille ignorare possit eas

149. opiniones esse scandalosas, falsas, temerarias, perniciosas, qui *apertis oculis*, ut ait D. Gregorius, *ad ignem vadit*: atque adeo absolutiones sub iidem collatas esse prorsus nullas.

S. Greg.

In. XII. Quare appositè prorsus Innocentius XII. declarat omnes confessiones deinceps faciendas, futuras irritas, & invalidas, supponendo vix possibilem deinceps Decretorum, & damnatarum ignorantiam: en ejus verba: *Confessiones autem aliter, & contra earumdem presentium, aliarumque Apostolicarum constitutionum formam deinceps faciendas, & excipiendas, præterquam in casu necessitatis in articulo mortis, nullas fore, irritas, & invalidas.*

Clem. Idem asseruerat Clemens X. utens verbis de futuro; ait enim, *irritum quoque quidquid fuerit super his quavis auctoritate scienter, vel ignorantè contigerit attentari.* Quæ omnia maxime favent nostre responsioni.

N. Dices: Ex textu Clementis citato. constat confessiones ignorantè faciendas, habendas ut irritas; ergo præterita, etsi ignorantè factæ, fuere irritæ; ergo dici nequit potuisse ex ignorantia invincibili esse validas: nam ad summum sequitur præteritas non fuisse illicitas, quatenus ignorantia invincibilis excusat à peccato; fuisse tamen invalidas, quia ignorantia inculpabilis non dat valorem; alias inculpabiliter putans se esse Sacerdotem, cum non sit, validè in morte absolveret, quod nemo dicet.

150. Clem. X.

N. Sed contra 1. quia egregiè Clemens ait, confessiones deinceps faciendas, etsi ignorantè fiant, seu ignorando esse damnatas

151. Clem. X.

opinionibus sub quibus sunt, futuras irritas. Supponit enim talem ignorantiam non posse non esse culpabilem, ob rationes à Pontificibus proscriptas; Ecclesia autem non dat jurisdictionem laboranti ignorantia culpabili. Quis enim toties damnatas, & tot centuris affectas, & ubique notas suspicari possit invincibiliter ignorari? Sanè via hoc moraliter possibile est in Confessore; & quicumque ignorantia obtendatur, semper erit vincibilis; quod hodie datur in eo Confessione. Quod si reverà ignorantia sit eo in Confessore & penitente adhuc hodie inculpabilis, eà supposità, confessio ex vi jurisdictionis valida erit, quia Ecclesia tunc tali Confessori analphabero dat jurisdictionem: & si quod inde absurdum, est vi absurde hypothesi; quod hodie datur in eo Confessore post tot Decreta adhuc ignorantia invincibilis.

Contra 2. quia hoc ipsum argumentum N. solum manet, dum dixi has phrasas, *confessio, do, error communis, titulus coloratus, quæ certis probabilis, dat jurisdictionem seu valorem, non significare, quod ipsa eam dent, led esse motivum judicandi, certumque indicium quod Ecclesia certam tunc det jurisdictionem, seu valorem in illis, quæ quoad valorem Sacramenti pendunt à dispositione Ecclesiæ, non in alijs: ergo cum esse aquam aut non aquam, esse Sacerdotem, aut laicum quod nemo laicus, nil mirum quod nemo laicus, cum careat Ordine, cui nititur jurisdictio, absolvere possit, nec Ecclesiam supplere jurisdictionem, cum omnis, durante statu laicali, incapax sit facultatis.*

Ex hac doctrina refutata manet responsio N. data, ut dicitur à Theologis Romanis, qui 1737 adfiterentur examini propositionis primæ ab Innocentio XI. damnatæ; nempe quod damnata unice loquatur de alijs Sacramenti partibus, quæ sunt de jure Divino; non de jurisdictione, cujus commissio, & limitatio est ab Ecclesiâ. At, eorum Romanorum pace, hoc non videtur subsistere, ut ait P. Card. diff. post 2. n. 140. quia Tridentinum sess. 14. cap. 7. Titulus dicit, *persuasum semper in Ecclesiâ Dei fuisse nullius momenti eam absolutionem esse debere, quam Sacerdos in eum profert, in quem ordinariam, aut subdelegatam non habet jurisdictionem.* Si ergo absolutio sine jurisdictione ex perpetuo Ecclesiæ consensu est nulla, signum est jurisdictionem esse de jure Divino: neque necessariam ad valorem absolutionis: neque enim Ecclesiâ circa ea quæ sunt de essentia Sacramenti aliquid directè potest, ut docetur in materiâ Sacramentorum, etsi possit indirectè, ut clarè constat in Matrimonio, annul-

annullato hunc aut illum contractum, quo annullato, non adest contractus naturalis ad Matrimonij Sacramentum requisitus; & econtra, quo validato, adest. Præterea vix negari potest jurisdictionem absolventi non esse de jure Divino, cum Tridentinum *sess. 23. de Ref. c. 15.* expressè dicat conferri vi Ordinis à Christo Domino. Vid. *disp. 20. n. 227.* ubi dedi regulam discernendi essentialiam. Longè magis reprobata manet eorum responsio, qui difficultate pressi audent dicere jurisdictionem absolventi esse partem essentialiam, aut integram, non verò de essentiali Sacramenti. Illi enim ludunt verbis, dum concedunt esse partem essentialiam, negant verò esse de essentiali; quid enim est pars essentialis, quàm pars essentialis totius? Ergo si jurisdic-tio est pars essentialis Sacramenti Confessionis, est de essentiali illius. Isti verò aperte dicunt falsum, nam sine jurisdictione nulla est absolutio, ait Tridentinum *sess. 14. c. 7.* ergo nullum est Sacramentum. Accedit quòd Pontifices definiunt nullum esse Sacramentum ejus, qui à non approbato absolvitur, falsum dixissent; ergo supponunt necessariam ad Sacramenti valorem tum jurisdictionem, tum approbationem.

N. 155. Dices: Videtur falsum quòd Ecclesia nil directè possit circa materiam, & formam Sacramentorum: cum ipsi Theologi hoc posse videantur; nam jacens moribundus, satis ut unum tantum mortale exprimat, si cætera nequit, sanus omnia exprimere tenetur: ergo juxta omnes T. T. alia est materia Sacramenti quando quis sanus est, alia quando quis moribundus est. At hæc levia sunt, nam eadem ubique materia, nempe omnia mortalia, quæ quis habet, in suâ conscientia sunt semper; si potest, confitenda, ut rectè P. Bardi pag. 86. n. 39.

S E C T I O VII.

Alia objectio ex generali activâ, & passivâ absolventi facultate.

§. I.

Argumentum.

S U M M A R I U M.

An omnes Papa eadem gaudeant potestate, n. 156.
Urbanus VIII. extendit Cruciatam ad quinquennium, ibid.
An facultas data à Legato à latere intelligenda ad normam Tridentini, & Pontificum? n. 157. 158.

O B jicies: vel futuri Pontifices eâ amplissimâ facultate gaudent quâ præteriti, vel non? Quòd gaudeant, videtur innegabile, nam ab eodem Christo D. eandem illimitatam omnes in ordine ad regendam Ecclesiam hauriunt facultatem. Quod non gaudeant eadem illimitatâ facultate, indicare videntur Bullæ præteritorum Pontificum *perpetuo*, dicit Clem. X. inter cæteros, *valuisse*, quibus decernitur, & declaratur, quòd non approbatus non possit absolvere; quòd approbatus uno in loco, non possit vel vi privilegiorum, vel vi Cruciatæ absolvere, & absolvi: ergo Pontifices futuri nequebunt alicui dare privilegium, ut à quolibet, sive approbato, sive non approbato, absolvi possit. Rursus non poterunt Cruciatam extendere ad quinquennium, ut præstitit Urbanus VIII. ita ut Regulares absolvi, & absolvere quemlibet possint. Nam ex definitione ejusdem Urban. VIII. Cruciatæ nil potest Regularibus suffragari: & ex definitione Clementis X. confessiones factæ cum Sacerdote non approbato, aut alibi approbato, etiam sub cujuscunque privilegij prætextu sunt nullæ: & ex definitione Innoc. XII. similes confessiones factæ vi Cruciatæ sunt irritæ: ergo sequentes Pontifices eâ amplissimâ facultate non gaudent, quâ antecedentes. Hoc autem durissimum est.

Quòd si dicatur, ut dici debet, quòd omnes eâ amplissimâ gaudeant facultate, sequitur 1. quòd si Papa futurus concederet alicui privilegium ut à quolibet absolvi posset, tales absolutiones essent validæ: si autem forent validæ, eo ipso Clem. X. Urban. VIII. Innoc. XII. & quotquot Papæ absolutiones datas à non approbato, vel ab alibi approbato, vel Regulari sine Superioris consensu, definiere esse nullas, invalidas, & irritas, non esse definitiones infallibiles, quin esse fallibiles.

Confirmari potest: Demus Legatum à latere dare alicui Sacerdoti facultatem activam ut possit quemlibet absolvere, & passivam ut à quolibet absolvi possit. Ecce, vel ea facultas intelligenda est ad normam Tridentini, & Pontificum, ita ut Sacerdos ille, sive secularis, sive Regularis, nullum regularem absolvere possit, nisi sit approbatus ab Ordinario loci, in quo absolvit; & ita ut Sacerdos ille nullum Regularem absolvere possit, nisi habitâ à Prælato Regulari, cui Religiosus ille subijcitur, licentiâ: (idem servatâ proportionem dico de facultate passivâ, ut Sacerdos ille, quicumque sit, à quolibet absolvi possit.) Vel, inquam, ea collata à Legato facultas activa, & passiva intelligenda

genda est ad normam Tridentini, & Decretorum de hac re à Pontificibus emanatorum, attentis eorum limitationibus; vel eadem activa, & passiva facultas absque tali limitatione intelligenda? Si cum limitatione intelligenda; ergo Pontifex non potuit tam amplam dare Legato facultatem, quam antiqui Pontifices dedere. Si sine limitatione intelligenda; ergo quis validè absolvi potest à non approbato; & potest omnem, absque eo quod sit approbatus, validè absolvere: ergo est falsum, eas definitiones esse Pontificias, & confessiones factas cum non approbato esse nullas.

§. II.

Mea Responsio.

SUMMARIUM.

Legatus quid? n. 159.

Representat juris fictione suum Principem delegantem, ibid.

Pro maiestate Principis sui habet locum inter Legatos, nisi aliter statuatur, ibid.

Legati Pontificij dicuntur Nuntij, n. 160.

A solo Papa eliguntur, ibid.

Inter eos alij sunt Nati, alij à latere, alij de latere. Quid, & qui? ibid.

Alij DD. aliter dividunt, n. 161.

Etsi Legatorum Pontificiorum jurisdictio non sit in omnibus equalis; attamen omnes sunt in hoc aequales, quod Papa nulli prorsus eorum conferre possit suam infallibilitatem, n. 162.

Aliqui Legati in fide pravaricati, ibid.

Damnata ab Innoc. XI. Fides stat cum notitia probabili, n. 163.

Res dicta, ut à Deo, ab homine fide dignissimo, credenda fide Divina, ibid.

Decreta Pontificum non confundenda, ibid.

Papa quomodo judicetur à suo Confessore, num. 164.

Nuntius in sua Legatiâ potest ab omni, & omnes absolvere, n. 165.

Potest utramque facultatem activam, & passivam dare cuilibet, ibid.

Archiepiscopus potest per se, & per alios absolvere, dum visitat, subditos suffraganeorum, n. 166.

Pape aequales in omni re, n. 167.

Nuntius dans facultatem Sacerdoti etiam Regulari, ut absolvat, & absolvat omnes in sua Legatiâ, approbat tacite, ibid.

Semper verificatur, quod non nisi approbatus absolvat, & ab approbato absolvat, n. 167. 168.

Alia responsio, n. 169.

Facultas Nuntij est ad normam Tridentini, n. 170.

Confessores Regum, Principum &c. absolvant ubique, etsi non approbati ubique, ex consuetudine, n. 171.

An Episcopi pro libito possint ubique eligere Confessorem? n. 172.

Doctores negant communiter; non ego, ibid.

Ex his nil inde contra sinem Tridentini, n. 173.

An facultas data à Legato, ut quis à quocumque absolvi possit, sit personalis, & extendatur extra Legatiâ, n. 174.

Legati nomen, si nominis etymologia spectetur, ait Neuss. *disp.* 214. ex Hermes in Fasciculo Juris publici *cap.* 29. non Neuss. derivatur à legendo, sed à legando; nec, ut proprie loquendo, convenit, nisi qui à statu publico independente, ad alium publicum independentem mittitur ob publica negotia, ut docent communiter cum Grotio *lib. 2. cap.* 18. omnes Doctores: atque adeo qui ab inferiori dependenti ad Superiorem mittuntur, improprie dicuntur Legati, ut constat ex *Lege finali ff. de Legationibus*. Cum ergo Legati fictione juris representent personam delegantem, consequenter Legato ea sedes, & locus inter alios Legatos, & Principes debetur, quæ deberetur Deleganti, si alij Delegantes adessent; nisi aliter conventum foret. Ita in Imperatoris electione, ait Neuss. *l. c.* cum Grotio *l. c.* §. 4. & Hermes *l. c.* *cap.* 27. n. 18. Legatus hujus aut illius Electoris præcedit quidem alios Legatos, & Principes, non tamen Electores. Hac de Legatis in genere.

Mihi totus sermo est de solis Legatis Pontificijs, qui latinâ voce Nuntij, græcâ *App. 168. crifarj*, ait Neuss. *disp.* 138. n. 12. vocantur, & à solo Summo Pontifice instituuntur & mittuntur, ut vices Papæ gerant in eo Regno, & re, ad quod, & pro quâ mittuntur. Sunt autem in triplici differentiâ, ex eodem Neuss. *d.* 214. n. 3. nempe, Legati Nati, Legati à latere, Legati de latere. Nati, sunt qui ratione Ecclesiæ, cujus sunt Episcopi, ipso jure Legati prærogativâ funguntur; talis est Elector Colonien-sis, Archiepiscopus Pragensis, & Salis-burgensis in Germaniâ, Cantuariensis in Angliâ, Rhemen-sis in Galliâ &c. Legati à latere, hodie non sunt nisi Cardinales, qui quia propinquiore sunt Pontifici lateri, & mittuntur, ideo dicuntur Legati à latere. Legati de latere sunt, qui eâ, quâ Legati à latere, funguntur potestate, attamen Cardinales non sunt. Hæc Neuss. *Neuss. Joan. Aliter aliquo modo procedit alter moder-nus, selectæ, & omnigenæ sacræ eruditionis de Pe-nis Scotista Joan. Antonius de Panormio in eodem* *Sera-*

Scrutinio Doctrinarum, quia *cap. 3. art. 15.* dividit Apostolicæ Sedis Legatos in *Natos*, qui ratione dignitatis ipso jure sunt Legati, ut recensiti Archiepiscopi; in *Missos*, qui à Papâ in aliquam Provinciam, aut Regnum mittuntur; in *Legatos à latere*, quos alij vocant *Legatos à facie*; nempe qui, (servato Leonis Papæ loquendi modo *Epist. 14. ad Faustum*, quod de *Latere* suo miserit qui defensionem veritatis assisteret) nempe qui de Papæ latere mittuntur, hodieque invaluit usus ut sint Cardinales, quia hi præ cæteris Pontificis lateri assunt. Porro Legatorum non est una eademque jurisdictio, ut bene Emmanuel Gonzales in *lib. 1. Decret. cap.*

N. Cum non ignoretis de *Officio Legati n. 6.* est 162. tamen una eademque omnium fors, in hoc, quod Papa nemini omnino, quamcumque ei amplissimam conferat auctoritatem, numquam tamen ulli eorum suam conferre potest infallibilitatem, ut scitè Card. Turreci-

in *Summâ de Ecclesiâ lib. 2. cap. 104. 105.* Infallibilitas enim est soli Papæ à Christo D. concessa, & est incommunicabilis, ut rectè

P. Suar. *lib. 4. de Legib. cap. 6. n. 22.* Mi-
Canus *lib. 5. de Locis Theol. cap. 5. P. Va-*
lent. *disp. 1. qu. 1. pu. 7. §. 45.* Delbene de Lo-
cis Theol. *subtit. 258. n. 4.* & alij citati à
Joan. Anton. de Panormo *l. c. art. 15. per to-*
rum. Experientia quoque docet, ait ex Del-
bene de *Offic. S. Inquisit. part. 2. dubit. 195.*
sect. 18. n. 2. & Antonius Panormo *n. 4.* quod

hæc infallibilitatis prærogativa à nullo Papâ sit alicui Legato à latere, etsi nomine suo assisteret tamquam Consilij Præses, concessa; etsi enim præviè instructi fuerint de Apostolicæ Sedis sententiâ, se habent tunc Legati illi ut Præcones mentis Pontificiæ, cui soli convenit infallibilitas, ipsdemque Legatis ut Præconibus standum, dummodo ab acceptâ à Papâ instructione non aberrerint. Accedit, plura adduci posse exempla Legatorum Apostolicæ Sedis, ait Panormo *n. 4.* quos tam in Concilijs, quam extra illa prævaricatos novimus in Fidei materiâ; ergo nulli umquam Legato, etsi Apostolicæ mentis conscio, & quacumque maximâ auctoritate donato, convenit infallibilitas; nec ullus, excepto Papâ, eam sibi appropriare potest.

N. Verum quidem est, ut omnes, & nos 163. cum illis in *tract. de Fide* docuimus, quod aliud est mysterium quod proponitur; aliud proponens illud; aliud fides rei dictæ, aut ejus evidentia; aliud fides, aut evidentia dicentis, quæ toto cælo inter se distant. Nam Fide Divinâ tenemur credere mytheria, quoties moraliter certum est proponi ut à Dep-

dicta: at ipsi proponenti neutiquam Fide Divinâ credere debemus, sed unicè humano prudenti judicio; ita ut si proponentis auctoritas videatur certa moraliter, ei standum sit; eaque suppositâ, tenemur Fide Divinâ credere rem propositam ut à Papâ definitam; quod si de proponentis auctoritate non adit certitudo moralis, sed pura probabilitas, aut probabilioritas, tunc tali auctoritati stare non tenemur, tantò magis post damnatam ab Innoc. XI. quod *Fides stat*

cum notitia probabiliter revelantis; non ergo stat cum notitia tantum probabiliter proponentis.

Hæc advertere duxi, tum ut firmissima sit semper Papæ infallibilitas, & quidem solius Papæ; tum ut ipsa Decreta Pontificia non legantur perfunctoriè, ut læpissimè accidit: nec quæ definita non sunt, habeantur pro definitis; & contra definita pro non definitis: nec quæ solius Papæ sunt, alteri communicentur; aut contra: nec quod ab altero deciditur, habeatur tamquam à Papâ decusum. In his enim omnibus Papæ infallibilitas, pro quâ velut pro aris & focis ab omni Catholico pugnandum, periclitatur.

N. De-
mum, cum de potestate à Papâ Legato à latere, aut de latere communicatâ, in ordine ad absolvendum loquendum sit, ne quis in hoc erret, putans Papam hanc neutiquam communicare posse, eo modo quo nequit definitivam infallibilitatem, hæc à me præmittenda duxi. Ipse enim Papa dum confitetur, subdit se Confessori, cui contulit jurisditionem absolvendi: ergo jurisdictio absolvendi est communicabilis à Papâ, non ita jurisdictio definiendi. Qualiter autem Papa, qui est supremus in terris Judex à nemine judicandus, non operetur contra hoc privilegium, dum subdit se Confessori, & Confessoris judicio, acutè hoc à Divo Thom. & D. Bonav. quos sequitur Card. Turreci. in *Summâ de Ecclesiâ lib. 2. cap. 104. & 105.* & Joan. Anton. de Panormo *n. 5.* solvitur; quatenus Papa se habet ut pœnitens, & Confessor se habet tamquam Christus D. cui subdi, non est Papani esse minorem alio homine.

N. Porro suppono tamquam certum, quod 165. Nuntius, si sit, si non sit Legatus, habeat utramque facultatem, tam activam, quam passivam, nempe ut quemlibet in suâ Nuntiaturâ aut Legatiâ absolvere possit; & ut à quolibet absolvi possit, etsi Regularis sit. Hoc verò non tantum experientia plurimorum Nuntiorum didici, quos intime tractavi, & quorum plerique equè ornavunt Purpuram, ac à Purpurâ ornati fuere, & in omni litteraturâ genere præstantissimi equè ac prudentissimi, à quibus talis facultas Regulari

Inn. XI.

N.

164.

S. Tho.

S. Bonav.

C. Tur.

Joan.

Anton.

de Pa-

normo.

N.

165.

gulari alicui pro interiori foro concessa, ne
Episcoporum, & Prelatorum Regularium
querelis cauta daretur; sed etiam ratio ipsa
hoc demonstrat. Si enim Episcopus, & Prae-
latus Regularis respective ad sibi subdito
possunt vi officij sui; ille dare alicui Sacer-
doti faculari facultatem activam, & passiv-
am ut quolibet in sua Diocesi absol-
vat, & absolvatur a quolibet; hic dare Sacer-
doti Regulari sibi subdito eam facul-
tatem ut a quolibet etiam Sacerdote secu-
lari approbato absolvi possit, & quemi-
bet ejusdem sui instituti absolvere possit
quanto magis Nuntius, qui omnibus etiam
Archiepiscopis, & omnibus Praelatis, five
saecularibus, five Religiosis, praest, & cu-
jus Regni Dioceses, in quo est Nuntius,
sunt quasi una Nuntij Diocesis, poterit vi
officij sui, & potestatis suae alicui Sacerdoti,
quem coram Deo probum & timoratae con-
scientiae, & scientiae virum
judicat, pro tota sua Legatiâ concedere fa-
cultatem activam, ut pro foro interno, ne
rumores excitentur, omnes omnino absol-
vere possit; & passivam, ut ab omni Sacerdote
absolvi possit?

N. 166. P. Suar. P. Reg. P. Galp. Hurtad. Barbol.

Confirmo: quia communis sententia est, cui subscribunt P. Suar. *tom. 4. in 3. p. d. 25. sess. 1. n. 14.* P. Reginaldus *lib. 1. n. 34.* P. Gaspar. Hurt. *d. 10. de Poenit.* & alij, quibus adhaeret Barbola in collectaneis ad Tridentinum *sess. 23. de Reform. cap. 15. num. 26.* quod Archiepiscopus Metropolitans, dum actu visitat, absolvere possit subditos Episcoporum suffraganeorum, tam per se, quam per alios: ergo multo magis Nuntius per quemlibet Sacerdotem sibi in Legatiâ subiectum potest alios eadem in Legatiâ commorantes absolvere; & cuilibet alij dare facultatem ut eâ in Legatiâ à quolibet absolvi possit. Accedit quod Legatus sit Ordinarius in suâ Legatiâ, ut habetur *cap. 2. de officio Legati lib. 6.* & ideo plerique cum P. Sanch. *lib. 3. de Marr. d. 28.* P. Gaspar. Hurt. *difficul. 9. de Marr. n. 30.* potest in suæ legationis provincia interesse Matrimonio, & eam facultatem alteri concedere, ait Barbola in Trid. *sess. 24. de Ref. c. 1. n. 101.*

P. Sanch. Barbol.

N. 167. *Clem. X. Urban. VII. In. XII.* Ad objectionem dico omnes Pontifices eadem prorsus infallibilitate, & potestate gaudere, quâ omnes præteriti: nam eandem illimitatam potestatem, & infallibilitatem vi Pontificiæ dignitatis à Christo D. recipiunt. Ad instantiam ex Clem. X. Urban. VIII. Innoc. XII. definitibus factas cum non approbato, aut alibi approbato, eas confessiones esse invalidas; atque adeo futuram quoque invalidam confessionem factam ex

vi facultatis activæ, & passivæ concessam à Nuntio vel Papâ, dico, numquam sequi, quod confessio fiat cum non approbato à Diœcesano: etenim Nuntius dando tali Sacerdoti facultatem ut omnem in sua Legatâ absolvere possit, eo ipso cum approb. pro totâ suâ Diœcesi. Similiter numquam sequitur, quod Confessor ille absolvatur a non approbato à Diœcesano, aut a non habente à Prælato Regulari licentiam, si Confessor ille fit Regularis: etenim Nuntius ille dando illi Sacerdoti, selectę ut dico virtutis, licentiam ut a quolibet absolvi possit, eo ipso tacitę approbat pro tali Sacerdote omnem Sacerdotem; & tollit pro eo casu omne Religionis obstaculum, cum super omnes Prælatos tam purę Ecclesiasticos quàm Regulares sit.

Hoc ipsum multò magis dicendum de N. Papa, qui omnem omnino facultatem habet: quam præteriti, & potest, qui præiudicat Pontificum priorum definitiombus, vel eadem quæ Antiquiores privilegia restituere, aut ampliare; vel alicui concedere specialem facultatem activam, & passivam quoad omnia peccata, & censuras. Nec unquam verificabitur, quòd non approbatus poterit abolvere, & abolvi à non approbato; nam per ipsam quam dat tali personæ facultatem passivam, approbat omnes, quos illa persona eligit Sacerdotes ut eum absolvant: & per facultatem activam approbat ubique eam personam pro omnibus, & absoluturus est.

Scio aliter occurri posse huic argumento, N
quod vel Pontifices presentes, & futuri non 166
gaudent eâ potestate, quâ antecedentes vel 167
lii gaudent, Decreta Virban. VIII. Clem. X.
Innoc. XII. non erunt definitiva, nec infalli- 168
bilia: dici enim potest definiti invalidi esse in 169
côfessiones cum non approbato, nempe
si Papa de facultatem pro opposito, ex in-
dulto particulari. At quis non videt in-
gram difficultatem manere, quod ea Decreta
non erunt infallibilia? Ergo mea responsio tenenda, quæ simul tueretur cum infallibilitatem
Decretorum, tum æqualem in omni Papa
potestatem.

Ad confirmationem dico facultatem ac-
tivam, & passivam, quam Papa ex singulari
indulto, aut implet per suā Legatū Non-
ius daret, intelligendam ad normam Tri-
dentini, & Decretorum Vrbani VIII. Cle-
mentis X. & Innocentii XII. Quod si so-
jungas: Sed hæc Decreta definiunt nullam
esse a non approbato abolitionem: ergo
nulla erit absolutio data a Sacerdote, cui Pa-
pa, aut Nuntius dictam activam, & passivam

nam facultatem concessit. Concedo minorem, & nego consequentiam, quin ejus suppositum: supponit enim hunc Sacerdotem non esse à Papà aut Nuntio approbatum, cum sit saltem tacite per ipsam facultatem sibi concessam, ut possit absolvi, & absolvi.

N. Ex hac ipsa doctrinà benè perceptà solvitur contra dicta Decreta in damnatarum favorem, aliud argumentum, sumptum ex Archiepiscopis, Cardinalibus, Episcopis, immo ex Regibus, Principibus, ceterisque Magnatibus. His enim liberum est eligere ex consuetudine, & Papæ exemptione pro libito Confessorem, ait Felix tom. 1. n. 3275.

Felix. & quidem ut plurimum eligunt non approbatum saltem in omni Diocesi per quam transeunt, retento eo, quem pro itinere ducunt: ergo Urban. VIII. & Clem. X. Decreta non sunt infallibilia, nam hi absolventur validè à non approbato ab Ordinario loci per quem transeunt, aut in quo se detinent. At dico validè absolvi, quin infallibilitas ledatur. Hi enim omnes vel à jure, vel à legitimâ consuetudine exempti sunt ab Episcoporum quoad hoc jurisdictione ob privilegium, ut ubique absolvantur: cum ergo Ecclesia certam det absolvendi facultatem ex certâ consuetudine, dat quoque approbationem: ergo semper qui absolvit, absolvit approbatus à Diocesano loci, nempe à Papà, qui totius Ecclesiæ Catholice Episcopus est: etsi enim per Diocesana veniat loci Episcopus, attamen loquendo de personis exemptis, dici potest quod veniat Papa, omnium Diocesanorum supremum Caput, & omnium Diocesani supremus Diocesanus. Totus enim Fidelium omnium, & quorumcumque grex est una Papæ Diocesis.

N. Dixi Episcopum posse pro suo libito eligere Confessorem quicumque, à quo absolvi possit: etsi enim sciam quod P. Bardi pag. 233. n. 15. P. Mendo sect. 22. n. 16. P. Nogueira pag. 161. n. 21. qui citat P. Arriagam d. 42. de Pœnit. sect. 3. n. 17. referant responsum unius Cœgregationis, in qua Papa declaravit, quod Episcopus ratione privilegij, de quo agitur in cap. finali de Pœnit. & remiss. non possit eligere in Confessorem, Sacerdotem sibi non subditum, qui à proprio Ordinario non fuerit approbatus; sermo est de Episcopo extra suam Diocesim existente; & negatur quod absolvi in eâ possit, nisi ab approbato ab Episcopo loci, in quo ille Episcopus confitetur: etsi, inquam, hæc sciam; attamen hæc duriuscula mihi videntur, & contra Episcopi decorem: etenim si Bulla Clem. X. negans universaliter, quod

quis absolvi possit nisi à Sacerdote approbato à Diocesano, non tollit juxta omnes T. T. quod Episcopus A transiens per Diocesim B, absolvi possit à Confessore sibi subdito approbato ab Episcopo A in suâ Diocesi; etsi non ab Episcopo B; cur tollit quod Episcopus absolvi possit in Diocesi B, à non approbato ab Episcopo Diocesis B, sed quasi à se, dum eligit, cum privilegium Episcopi sit personale? Si ergo in favorem Episcopi poenitentis Bulla Clementis stat in primo casu, & in alio.

Addo nec Tridentinum, nec Pontifices illud exponentes vetare, ne quis ex certâ consuetudine aut certo privilegio nullatenus derogatis per quæ eximitur ab alijs, absolvatur à non approbato à Diocesano: nec definite omnes confessiones cum non approbato à Diocesano factas, esse nullas, etsi quis certissimo in oppositum privilegio non derogato gauderet. Hoc enim nec Tridentinum vetat, nec Papæ definiunt. Quare teneatur finis à Tridentino preteritus, & à Pontificibus tanto vigore promotus; quo cognito, omnia objecta, & obijcienda evanescunt. Finis est Episcoporum in suos Confessores jurisdictionem intactam servare, (idem dic de Prelatis Regularibus quoad suos) quâ servatâ, Episcopi suum gregem reformare possunt, quâ non servatâ, perit omnis Episcoporum sollicitudo. Hoc motivo ductum est Tridentinum, & deinde Pontifices concessa alijs Regularibus privilegia, & consuetudines universales, quatenus eidem fini oppositas derogare; nec non eam arbitriam Cruciatæ interpretationem ei fini oppositam. Quin Pontifices processere ad plurimas opiniones damnandas, & ad definiendum, confessiones illas vi Cruciatæ, aut privilegiorum, aut vetustæ consuetudinis deinceps faciendas, esse & fore invalidas. Cum ergo nec Tridentinum, nec Pontifices derogarint dicto Archiepiscoporum, Regum, &c. quos exemptos voluerunt, privilegio aut consuetudini; præcipue cum tale privilegium sit singulare, & non nisi paucissimorum, atque adeo non oppositum scopo Tridentini; & non nisi aliquem Episcopum, & quidem rarissime respiciat; rursus cum tale privilegium aut consuetudo rati habeatur ab Ecclesia, quæ certam tunc dat illis Confessarijs Regum &c. jurisdictionem, atque adeo eos Confessores per ipsam certam, quam illis dat, jurisdictionem, quodammodo tacite approbet, & rati habeat eorum absolutionem, consequenter nil adest contra Tridentinum, nil contra Pontificias definitiones, quod nullæ sint confessiones à non approbato à Diocesi-

Dioecetano, nam illæ confessiones Regum &c. sunt cum approbato à supremo Ecclesiæ Dioecetano, etsi non cum approbato ab hoc aut illo Dioecetano: quorum approbatio, nisi accedat speciale Papæ privilegium, & ab eo non revocetur, alias ad absolutionis valorem est necessaria. Quomodo nil contra Trident. & Pontifices, quod Regulares, quia exempti, absolvant suos, & absolvantur sine licentia Episcopi, ut etiam faciunt curati.

N. Dubitari hic posset, an privilegium à
174. Legato concessum alicui ut à quolibet absolvi possit, locum habeat etiam extra Legatiam, nam videtur privilegium personale aligatum soli personæ, non loco? Novi virum Hispani typis celebrem, qui hoc mordicus defendebat: at quia dictus Author apud me satis lusus videtur, nullatenus approbo. Patet hoc tum ex ipsorum intentione Legatorum, qui suis facultatibus uti nolunt, ubi Superiores non sunt, ne alii Episcopis, aut Prelatis Regularibus extra suam Legatiam suis, minimam conquerendi occasionem offerant. Tum quia ille eam facultate gaudens absolveretur à non approbato; nec à Legato, quia absolvens est extra Legatiam; ergo à Legato non censetur approbatus: nec à Dioecetano ut supponitur; ergo ille absolveretur à non approbato. Quare dictum privilegiū est personale, limitatum tamen ad Legatiam, ob rationem, & inconvenientiam adductas; quæ dictus Author non ponderavit.

§. III.

Ex Jubileo universali.

SUMMARIUM.

An Regulares vi Jubilei universalis à reservatis absolvi possint à quolibet, etsi non approbato à suo Prelato, approbato tamen? n. 175.

Maximum Cruciatam inter, & tale Jubileum discrimen, n. 176.

Papa loquuntur aliter de Monialibus, aliter de Regularibus in Jubilei Bulla, n. 177.

Excipiendum, nisi Religio aliter disponat, ibid.

Maior inter Religiosos est confitendi difficultas, eo quia absolvens saepe in Superiorem eligitur, n. 178.

Superioribus valde cavendum, ne Religiosorum confessiones fiant illis intolerabiles, ibid.

Quam arduum Religiosis confitendi præceptum, ibid.

N. 175. Ita arguitur: Si Regulares nequeunt vi Cruciatæ absolvi à quolibet etsi seculari, in eo loco, quo Regularis sua peccata depo-

nit, approbato; neque poterunt à reservatis absolvi vi Jubilei universalis à quolibet etiam in Dioecesi, ubi sua peccata deponit, approbato: eadem enim utroque in casu abundat, quod eluditur Prelatorum Regularium regum; quod aditus pateat, spe Jubilei, inobservantijs religiosi. Idem, proportionem servatā, dici potest de Sacerdote absolvente, & absoluto vi Jubilei universalis. Si ergo licet Regularibus vi Jubilei universalis sine Superiorum consensu eligere approbatum à Dioecetano Episcopo, à quo absolvatur à centurijs, & calibus reservatis, licet quoque vi Cruciatæ; vel si hoc non licet, nec illud.

Pro responsione sciendum, maximum in N. ter Cruciatæ, & Jubilei universalis Bullam 176. intercedere discrimen; & omitti duobus C. de primis, quæ ex Card. de Lugo d. 20. de Pœnit. a. n. 186. trahit P. Bardi pag. 63. cent. 1. Suar. tom. 4. de Relig. tr. 4. cap. 16. num. 7. nempe, quod Jubileum semel tantum, & quidem pro paucissimis diebus, eam facultatem confitendi cum quolibet approbato à Dioecetano loci, concedit, quibus diebus elapsis, expirat. At Cruciatæ si concedit, concedit pro semper; atque adeo tollit pro semper jurisdictionem Prelatorum Regularium in sibi subditos Religiosos, quoad confessorij designationem, & approbationem. Cum ergo hoc incongruens non interveniat in Bulla Jubilei, nil mirum, quod hoc concedatur vi Jubilei, (loquor de universalis) & negetur vi Cruciatæ fieri posse. Confirmo: quia Jubileum universale gravissimis de causis totius Ecclesiæ dirisimis agitate procellis, & quidem inunctis præcipuis Religionis Catholice virtutibus, pietatis in Deum, charitatis in pauperes, & mortificationis sensibilibus, proponi semper solet. Quid ergo mirum, si Ecclesia Fidelium mater, ut oves maxime aberrantes Deo reconciliat, expandat prodigas clementiæ manus, & misericordiae ubera, concedendo à ferè omnibus, quantumcumque enormibus culpis priusnam, & ad manum in quocumque approbato ab Episcopo absolutionem? Si ergo Jubileum universale ex natura sua tam amplum est, cur in Regularibus, quibus illud quoque proponitur, limitandum, cum Regulares sint nobilissima Ecclesiæ portio?

Accedit quoque, quod inductione con-N. stet, à Jubileo limitari expresse, quod si-177. mitandum vult. Legatur Jubileum Anni Sancti sub Innocentio XII. editum die 19. In Januarij anno 1700. quod incipit, Pastoralis sollicitudo; ecce loquendo de Monialibus, & Jubi-

Jubileo illis concessio, sermonem faciens de earum Confessarijs, dicit, quod *debeant à locorum Ordinarijs ad id deputari*; non ergo in earum libertate est illos eligere: nil autem simile Jubileum dicit de Regularibus, sed unice dicitur quod possint sua peccata confiteri approbato ab Ordinario: ergo cum Bulla Jubilei non limitet Regularem ut confiteatur peccata sua alteri Regulari, aut sine sui Prælati Regularis licentia, non est cur nos limitemus. Quin si Cruciatæ & Jubileum conferantur, apparebit ex utraque, quod Regularis non possit vi Cruciatæ absolvi à quolibet approbato loci in quo absolvitur; nam Cruciatæ expresse ait Regulares quoad absolutionem subijci Prælati Regularibus: nil autem tale dicit Jubilei universalis Bulla. Hanc sententiam sustinent citati, quibus addo P. Tamburin. tom. 2. pag. 37. Felicem tom. 1. n. 1443. & alios. Hæc doctrina tenet, nisi certa sit Superiorum voluntas pro hac aut illa Religione in oppositum, quatenus huic privilegio olim renuntiavit, nec tacite consentit.

N. 178. Demum accedit, quod cum nullum inter ardua Regularis disciplinæ præcepta sit adeo contra hominis inclinationem ac confessio; & quidem cum hoc aut illo determinato homine, cui sæpe vel antipathia naturalis, vel concepta ex motivo aliquo aversio resistit. & cum in aliquibus Religionibus, ne quidem pro reservatis absolvendis Confessor aliquis designetur; vel si designatus est, sæpe ignoratur, sed toties quoties Superior vel per se, vel per alium conveniendus: & cum inter ipsos Regulares frequentissimum sit, ut qui modò est Confessarius, sit deinde Superior, atque adeo à timido & verecundo poenitente, instante Dæmonum suggestionem, & propriæ bonæ æstimationis jacturâ, putetur in Superiorem eligendus: & cum hoc distet inter sæculares, & Religiosos, ut ait S. Bernardus, quod Religiosi tardius cadunt, & citius surgunt, atque adeo suis passionibus, & tentationibus obnoxij quoque sint ac sæculares; ob hæc, & alia gravissima motiva à paucis scita, à paucioribus ponderata, convenientissimum fuit, ut Jubileum non excluderet Regulares, sed absolvi à reservatis possent à quolibet eâ in Diocesi, ubi vivit, approbato, ut tandem miscellus ille Religiosus, verecundiæ culpabili ductus virus suum deponere posset, absque eo timore, quem diffidentia augeat; ideo P. Suar. tom. 4. in 3. p. d. 29. sect. 1. ponderat, quod quamvis Prælati possint alios casus reservare præter undecim, qui pro more reservantur; habent enim jurisdictionem ordinariam in suos sub-

Tom. III.

ditos, non tamen possunt pro libito, quos voluerint, reservare: & P. Moya tom. 1. in 3. d. 8. qu. 11. n. 17. 18. 19. scitè monet, quod Superiores faciles sint in concedendâ facultate pro reservatis. De reliquo (addo ego) periculum erit, ne novas laxas interpretationes introducant, ut accedit in Cruciatæ interpretatione. Vid. P. Mendo, P. Nogueira d. 20. P. Palao, & alios passim.

S E C T I O VIII.

Regula, & Illationes.

§. I.

Quæstio Lectoris. Responsio Authoris.

S U M M A R I U M.

Cur tam dilatata materiam limitarim? n. 180.

Minus scitur, si principia ignorantur, ibid.

Quid præstiterim? n. 181.

Abs dubio, mi Benevole Lector, si ex numero eorum es, quorum brevis summa totus Theologicæ sapientiæ thesaurus, indignaberis, quod cum in more positum sit in tam dilatata, & spinosa Confessionis materia, dissecas in dubia, & responsiones proponere quæstiones; nunc agendo de Confessarijs, eorumque approbatione, nunc de Regularibus, eorumque privilegijs; modò de Cruciatâ, modò de reservatis, atque in alias, & alias subdividere: ego neglectis hic divisionibus, & subdivisionibus, ad hoc unum me limitarim, nempe quæ approbatio sit necessaria in absolvente sæculares, quæ in absolvente Regulares. Fateor ita esse, me rem paucis conclusisse: & quod summè mihi arduum fuit, materiam adeo dilatata ad sua principia scholastico more reduxisse: quibus cognitis, facillimæ sunt illationes, & pauca dubia trita Parcemia est, si charta cadit, tota scientia vadit. Quid prodest mentem dubiolis, & responsionculis torquere? Quid de papyro in chartam, & de chartâ in papyrum, ait aliud adagium, ut familiare est vulgari idiomate Summulis, Typographos fatigare, nisi hæc ad sua principia, unde emanant, reducantur? Scietur hoc aut illud, at non scientur alia; immò nec scietur hoc vel illud, si ejus principium ignoretur. Qui ergo scire cupit, fontem petat, ubi aqua purior; non rivulos.

Ego post transcriptas Urbani VIII. Clem. N. X. Innocentij XII. Bullas, nec non Tridentini, & Cruciatæ textum, solâ duplici conclusionem totam hanc de absolutionis activæ, & pas-

& passivæ valore materiam comprehendere volui: siquidem iudico ad eas omnia reduci, cum iisdem rationibus, quibus duplex nostra conclusio incedit, solvantur omnia, quæ ex laxis interpretationibus, ex privilegijs, ex Cruciata derivantur, ut fuscè ostendo. Præterea ne animo cadant, qui hæcenus invalidè absoluti sunt; & ne in peius ruant, qui laxioribus novis interpretationibus aditum parent; & ut Confessor sciat quæ ejus absolutio, quantum est ex parte sui, sit aut non sit valida, remedium dedi, quo præteritis confessionibus mederi possimus, & præservativum præscripti pro futuris, certa trahendo indicia, quod Ecclesia certam tali Sacerdoti conferet jurisdictionem. Inferui his plura alia curiosa, & necessaria circa Papæ definitiones & leges, circa Papæ infallibilitatem, nulli umquam etsi Legato à latere communicabilem, circa Legatorum, Episcoporum, & Prælatorum Regularium activam, & passivam absolvendi facultatem &c. Si hæc, mi Lector, præstiti, plura scies pauca legendo; si non præstiti, dolebo.

§. II.

Illationes.

SUMMARIUM.

Nostorum principiorum utilitas, n. 182.
Omnis confessio facta cum non approbato à Diocesano loci, in quo quis absolvit, est nulla. Similiter si excedat, n. 183.
Omnis confessio eludens jurisdictionem Episcopi, aut sui Prælati est nulla, n. 184.
Regulares olim privilegijs magnis dotati, n. 185.
Plurima sustulit Tridentinum, ibid.
A Cruciata nullum jus indultum, n. 186.
Nil favet Regularibus quoad absolutionem, ibid.
Regulares peccant, si sine licentiâ sui Prælati absolvant seculares, n. 187.
Approbatio Episcopi necessaria ad validam, Prælati ad licitam secularium absolutionem, ibid.
Nulla absolutio sub opinione incertò probabili est valida, n. 188.
Omnis sub errore communi, sub non derogatâ consuetudine, sub titulo colorato, sub opinione certò probabili est valida, ibid.
Quomodo judicium reflexum de validâ absolutione sit certum, etsi directum sit de eâ tantum certò probabile? n. 189.
Nemo absolvere licetè potest, nisi sit certus de suâ jurisdictione, n. 190.
Prima ab Innoc. XI. damnata de tutiori in Sacramentorum valore sequendâ, n. 191.
Dico, quod tò tutior sit pro unice tutâ, n. 192.

Nemo ex certò tutis tenetur in Sacramentis ad tutiorem. Inductio, ibid.

Opinio negans fatendas circumstantias, non spectat ad valorem. Doctores, n. 193.

Cur peccata dubia sint de valore confessionis confitenda, non ita circumstantia pure aggravantes, ibid.

Attritio ex motivo amoris Dei, seu contrita perfectâ, etsi spectet ad valorem, non est necessaria ad confessionem, sed satis attritio supernaturalis, n. 194.

Doctores, ibid.

Cur confessio sacrilega non sit Sacramentum, si communicatio sacrilega? n. 195.

S. Thom. ait, quod in foro confessionis creditur homini, & pro se, & contra se, ibid.

Nulla opinio obligans ad aliquid, quod ab alio præcepto vetatur, est tuta, n. 196.

Honorius III. vetuit, ne in Calice plus aquæ, quam vini misceretur pro consecratione, ibid.

UT oculis attrêctes principiorum utilitatem; & quod longè expeditius sit tractare principia, quàm ad quaestiuiculas etiam per modum Dialogi divertere, ecce tibi plures ex jactis principijs illationes, ut tuo Marte alias colligas.

Prima est: Mordicus tenendum, omnem confessionem, quæ fit cum Confessore nò approbato à Diocesano loci in quo quis absolvit; vel si cum approbato à Diocesano, non tamen Confessor se continet intra approbationis limites, esse omnino nullam. Ex hoc principio Clemens X. descendit ad plures damnandas, ejus in Bullâ legendas.

Secunda est, omnem futuram opinionem, N. cujus interpretatio Tridentini finem, & Pontificum definitiones eludat, & proportionem servatâ Superiorum in Religiosis subjectionem exterminat, rejiciendam, & habendam ut damnabilem, & absolutiones sub dictis opinionibus futuras nullas.

Tertia est, quod licet olim Regularibus N. ex Bonif. VIII. in Extravag. Super cathedram de sepultura, & à Clem. V. in Concilio Viennensi in Clementinâ, Dudum de sepultura, concessum fuerit privilegium, ut Regulares, dummodo se præsentarent Episcopo, etsi nolenti dare licentiam, haberentur tamquam idonei, ut seculares audirent: immo Benedictus XI. hoc ita ampliaverat, ut ne Regulariter, sed satis erat, ut eorum Regularium Prælati, quomodocumque Episcopo significarent, se aliquos ex suis Religiosis designasse pro audiendis secularium confessionibus: quod tamen Benedicti privilegium deinde à Clemente V. revocatum fuit, consuetudine

mante se unice privilegio à Bonifacio VIII. concessio.) Hodie tamen certissimum ex Tridentino, & Pontificijs definitionibus est, ea omnia privilegia revocata: & necessariam ad absolutionis valorem Dioecesani loci, in quo quis absolvit, approbationem.

N. 186. Quarta est, Cruciatæ Bullam nullum novum jus, quoad sine approbatione Dioecesani validam absolutionem, induxisse; sed in omnibus jus à Tridentino, & Pontificibus stabilitum, sanctè servandum. Similiter nullum vi Cruciatæ haberi quoad Regulares privilegium, ut sine Superiorum suorum licentiâ absolvi à quolibet possint à reservatis, & omnes confessiones ratione invalidæ absolutionis fore nullas, ut à Paul. V. Clem. VIII. Urban. VIII. & alijs definitum est, nec sãlvã Catholicã fide doceri potest oppositum.

N. 187. Quinta est, quod præter Episcopi approbationem necessaria in Regularibus sit quoad sæculares audiendos Prælati licentiâ; cum hoc tamen discrimine, quod approbatio Episcopi est necessaria ut absolutio data à Regulari sit valida, licentiâ verò Prælati, ut ea absolutio sit licita; de quo legi potest P. Bardi. P. Bardi tract. 5. cap. 2. n. 46. P. Mendo d. 22. P. Nog. n. 107. P. Nogueira d. 14. num. 125. Porro tam necessaria est Episcopi approbatio, ut si accideret, quod Episcopus approbaret non aptum, & reprobare aptum aptus invalidè, non aptus validè absolveret;

N. 188. Sexta est, quod nulla absolutio data sub opinione dubiè, tenuiter, probabiliter, aut incertò probabili de jurisdictione est valida, aut licita. Quod non sit valida, patet; quia valor illius est dubius, si autem ejus valor est dubius, eo ipso absolutio est illicita, eo quia sine necessitate exponit Sacramentum frustrationi: econtra omnis absolutio data sub opinione fundatâ vel in errore communi, vel in titulo putativo, vel in consuetudine, & praxi Ecclesiæ, vel in opinione certò probabili de jurisdictione, est certò valida, & licita. Constat ex dictis, eò quia præsentè quocumque ex recensitis signis Ecclesiæ certam dat Sacerdoti absolventi jurisdictionem. Non me detineo in solvendo argumento satis obvio, quomodo jurisdictio Ecclesiæ sit certa, cum jurisdictio sit tantum certò probabilis; si autem est tantum certò probabilis, etiam non jurisdictio erit probabilis. Non, inquam, me detineo, quia similia argumenta sæpius à me soluta, & ab omnibus solvenda. Dixi enim, quod ipsi judicio speculativo, aut practico incerto, supervenire potest principium certum, quod licet me non certificet de honestate, licentiâ, aut veritate materiali rei, attamen me certi-

Tom. III.

ficat de formali honestate, & licentiâ rei. Ecce non sum certus de non obligatione recitandi pensum diurnum ob capitis dolo-rem: non sum certus quod res præcepta à Superiore sit in se licita; attamen, accedente in utroque casu Superioris mandato, certus sum de licita non recitatione, & de honestate formali rei præceptæ. Non sum certus, stante errore communi, siue non, siue cum titulo colorato, quod hic homo sit Parochus; quin oppositum est in re verum: quod verò sit Sacerdos, est tantum ex suppositione erroris verum; & tamen sum certus quod absolutio data ab eo Sacerdote sit valida. Idem accidit in casu nostro. Habens certam tantum probabilitatem jurisdictionis non est directè certus de jurisdictione; est tamen reflexè certus ex principio superveniente fundato in Ecclesiæ praxi, quod Ecclesiæ certam tunc det jurisdictionem. Legge d. 20. & d. 26. per totam.

Sexta est, quod ne quis prudenter exponat Sacramentum Poenitentiae, nullitati, debet esse certus saltem reflexè de jurisdictione; sit autem ex Ecclesiæ praxi certus, quæ certam dat ex errore communi, aut titulo putativo, aut ex opinione certo probabili de jurisdictione, aut ex errore invincibili, jurisdictionem. Dixi prudenter, seu quantum est ex parte hominis, satis ut ponat materiam, & formam certò tutam seu validam, quam, si Ecclesiæ supplere potest, tunc supplet, ut accidit in jurisdictione, cujus usus pendet ab Ecclesiâ; non ita, si non potest; non enim facere potest, ut baptizatus sine aquâ, aut intentione, sit baptizatus.

Dices: In materia Sacramentorum tene- tur quis ad tutiorem de valore, ut decidit Innoc. XI. sed opinio obligans ad fatendas circumstantias; obligans ad contritionem perfectam in confessionis Sacramento; obligans ne quis absolvat quoties jurisdictio non est directè certa, est tutior suâ oppositâ negante: ergo.

Respondeo 1. me tom. 2. d. 14. per exten- sum exposuisse primam ab Innocentio XI. 192. damnatam. Dixi enim primò, quod licet, formalissimè loquendo, liceat in Sacramentis qualibet certò probabilis practicè, attamen nulla, quæ Sacramentum exponit nullitati, est certò probabilis, ut rectè P. Card. Card. tertiâ parte Cris. d. 56. cap. 17. à num. 418. & in exposit. damnatarum disp. 2. n. 10. Secundo dixi, quod Innoc. XI. vetet, licere sequi probabiliorè minus tutam; vult enim, ubi agitur de valore, sequendam tutiorem minus probabilem præ probabiliori minus tutâ, ut scitè P. Card. n. 13. qui advertit n. 41.

Trij difficile

difficile esse discernere minùs tutas de valore, præsertim in Sacramento Poenitentiae, & Matrimonio: & n. 59. ait, quòd opinio, quæ negat valorem, sit tutior, quia non exponit Sacramentum frustrationi. Tertio dixi quòd in damnatà to *tutius* stet adverbative, ita ut sequi non possimus quæ non est certo tuta; non verò comparative, ita ut ex certò tutis materijs, teneatur ad magis tutam. Vide P. Cardenas l.c. qui ad plures casus particulares descendit. Unice ergo Innocentius obligat, & jure meritò, ne quis inter tutam & non tutam eligat non tutam; sic enim exponitur Sacramentum nullitati absque ullà necessitate, peccando contra virtutem Religionis, & proximi salutem: non verò ut inter duas certò tutas obligat, ut tutiorem eligamus: nemo enim inter duas certò aquas naturales, tenetur potiùs uti aquà magis defæcatà, quàm aliquàlter turbidà; nemo ex duobus vinis certò utralibus tenetur ad vinum Cretense, aut Hispanicum, quàm ad minùs generosum; nemo inter duos Confessores certò approbatos, ad approbatum potiùs immediate à Papa, de cujus autoritate nemo ambigere potest, quàm ab alio Episcopo: nemo ut quis mortale ritè confessum, in omni confessione repetat. Quin percurrantur latè tractantes de valore materiæ, & formæ cujuslibet Sacramenti, patebit illico, quòd inter certò tutas sequenda non sit tutior: ex. gr. tutior est opinio asserens calicem, & patenam intectis manibus tangendam, & tamen opinio hoc negans est longè probabilior, quin certa, nempe quòd ut quis validè sit ordinatus, opus non est ut patena, & calix, & reliqua instrumenta manibus intectis tangantur, ait Neussl. d. 108. q. 16. Dian. p. 12. tr. 1. ref. 19. Tutior opinio asserens tangendum immediatè caput, non solos capillos, per manuum impositionem: & tamen opinio negans est longè probabilior, & certa, ait Card. de Lugo in suis Responsis moralibus dub. 1. resp. 9. de cætero si tutior de valore semper sequenda, omnia Sacramenta ob valoris defectum, esto opinio foret certò tuta, forent reiteranda.

N. Respondeo 2. cum P. D. Thyrtio in suis 193. selectis tom. 3. d. 49. sect. 3. & P. Cardenas in 1. P. Thyrt. damnatam ab Inoc. XI. diff. 2. n. 107. quòd P. Card. opinio obligans aut deobligans à confitendis circumstantijs purè aggravantibus non spectet ad Sacramenti valorem; quod enim ad Sacramenti valorem spectat, seu ad valorem confessionis vocalis, est ut quis confiteatur peccata, ad quæ certò obligatur: sed circumstantiæ purè aggravantes non sunt certò peccata; ergo ad eas non tenetur. Ne tamen in-

de inferatur, quòd neque faciet confessionem invalidam, qui non confitebitur peccata dubia: est enim magnum discrimen, nam, ut alias docui, ex antiquissima Ecclesiæ praxi, adeoque ex Traditione Apostolica habemus confitenda peccata negativè dubia, seu ea de quibus nullam aut levem habeo tam pro peccato, quàm non peccato rationem. At ubinam hæc Ecclesiæ praxis de tendendis circumstantijs purè aggravantibus? Ergo ea de peccatis dubijs est, hæc de fatentibus circumstantijs non est circa valorem Sacramenti.

Quod dicitur de contritione, fateor quòd N. venietur circa valorem tam opinio negas cum 194. ad confessionem necessariam, quàm affirmans. At re perpenda, nisi hæc questio toto conatu ab aliquibus sanctitatis specie promotà ludat in verbis; & ejus Authores moderni, inter quos M. Natalis in Epist. Moral. pag. mihi 50. confundant attritionem, quæ palissim vocatur contritio imperfecta, cum perfectà innixà Deo, ut in se bonus est, non ut nobis bonus est, nullum prorsus ex quibuscumque coacervatis textibus solidum habet fundamentum. Si enim perfectà contritio necessaria foret, ad quid absolutio, cum antequam proferatur, peccata vel formaliter, ut ego cum pluribus post P. Valq. docui in Tractatu de Poenitentia, vel dispositivè remissa sint per gratiam, quæ sequitur ad contritionem? Ad quid hoc Sacramentum confessionis institutum, & quidem tam arduum? Ad quid conciones tum Christi D. tum Joannis Baptistæ, tum omnium Sanctorum ad populum, ut quidem terroribus, & minis urgentes? Ad quid infernus, & Cælum apertum? Sanè melioris conditionis fuissent Judæi, immò meliores forent omnes Gentiles, qui si perfectam contritionem eliciant, per eam salvari possunt; nos verò tenemur tum ad contritionem perfectam, tum ad confessionem vocalem, tum ad poenitentias à Confessore acceptandas, si salvari volumus. Quare rectè P. Carden. diff. 3. n. 64. opinionem oppositam vocat improbabilem. Idem sentit Joan. Anton. de Panormo cap. 7. art. 5. d. n. Panorm. 11. ad 39. qui solvit quiddam Henricus à S. Ignatio pro oppositâ adducit; & concludit quòd continua Ecclesiæ praxis, & doctrina Cathecismis inserta, & Concionatorum omnium sæculorum, & Theologorum sit, quòd ad confessionis valorem necessaria non sit attritio ex motivo amoris Dei, seu contritio perfecta. Omitto textus M. Natalis in Paraphomenis Theol. Moralibus l. 6. facilis apparentie.

Cur verò confessio sacrilega non sit S. N. Sacramentum, sit communio sacrilega? Ratio 195. patet;

patet; quia si est sacrilega; non est nisi quia ex parte poenitentis deficit vel dolor, vel propositum, vel integritas: ergo cum talis confessio sit invalida, nil mirum si non est Sacramentum. Ut enim S. Thom. in supplem. q. 8. art. 5. ad 2. ait, in foro confessionis creditur homini, & pro se, & contra se: si ergo homo ille accedat sine dolore, aut proposito, aut omisso mortali, et si ea se habere fateretur, Sacramentum non erit. At communio sacrilega est Sacramentum, quia quod male malus eam sumat, non tollit ab illa valorem, & est Sacramentum in re. Alter Joan. Anton. de Panorm. cap. 7. art. 10. n. 10.

N. Dices ineptam videri explicationem quod opinio tutior sit illa, quae obligat, quam quae deobligat; nam certum est miscendam pro Missae Sacrificio aquam; ergo qui plus aquae quam vini miscet, erit tutior de valore sacrificij; quam tamen opinionem Honorius III. cap. Perniciosas. de celebratione Missae, vocat perniciosam. At facilis solutio: nam opinio docens plus aquae miscendum quam vini, non est tutior, quin est certo falsa, quia est contra legem vetantem: sed opinio tutior illa sola est, quae asserit miscendam aquam, contra negantem: haec est tutior, non illa.

SECTIO IX.

Dubia.

S. I.

Aliqua.

SUMMARIUM.

Parochus non est ratione sui officij ubique aptus absolvere, etiam extra suum Episcopatum, n. 197. 198.

Juxta me, nisi ex tacito Episcopi consensu, potest Parochus extra suam Parochiam absolvere, n. 199.

An idem sit mortis articulus, ac periculum probabile mortis? Doctores, n. 200.

Certum, quod quilibet simplex Sacerdos potest in mortis articulo ab omni peccato, & censurâ absolvere, ex Tridentino, n. 201. 202.

An licitè possit praesente approbato? Ibid.

Valde variant Doctores, ibid.

Judicio licitè possit etiam praesente approbato; non ita si Sacerdos simplex sit excommunicatus, n. 202. 203.

Tridentini textus est illimitatus, n. 203.

Absolutio illa pro censuris valet tantum pro foro interno; si enim vivat, tenetur comparere ante eum, a quo absolvi potest, n. 204.

Absolutus vi Cruciatæ non tenetur comparere, Tom. III.

nisi ut externè absolviatur à censuris, quarum absolutionem non concedit, n. 205.

Absolutio cum onere comparendi dicitur ad reincidentiam. Cur? Ibid.

Dubie reservata non sunt reservata, n. 206.

Clemens VIII. reformavit suam Bullam de dubie reservatis, ibid.

Nullum peccatum est Papae reservatum, nisi ob censuram, & qui ab hac absolvi potest, & ab illo, & e contra, ibid.

Etsi simplex Sacerdos possit absolvere venialia, & mortalia vitæ confessio, non potest tamen licitè se exponere, n. 207.

Bulla Innocentij XI. ibid.

An detur obligatio confitendi venialia, vel ex precepto confessionis annuae, vel ex regulâ, n. 208.

Hæresis Lutheri, ibid.

An veterum Sacerdotum simplici absolvere mortibundum praesente approbato, n. 209.

Plurimi sub articulo mortis comprehendunt periculum probabile, & quidquid de uno docent, docent de alio, n. 210.

Absolutus in articulo mortis suis divellit à quacunque mortali absolutus; nec iterum repetenda, si vivat. Idem dicendum de censuris, non tamen pro foro externo, ne Judicibus praediciatur, n. 212.

An Capitulum Sede vacante revocare possit approbationes Regularium datas a priori Episcopo? n. 213.

Primum oritur ex ipso Tridentino sess. N. 23. de Ref. c. 15. vetante ne quis etiam Regularis absolvat, nisi vel Parochiale officium habeat, vel ab Episcopis sit approbatus. Dubitari modò potest, an Parochus vi sui officij possit ubique absolvere in totâ Diocesi Episcopali, vel tantum in suâ Parochia, ita ut nequeat extra suam Parochiam absolvere, nisi ab Episcopo quoad alias approbetur? Alias autem per Beneficium Parochiale venire dixi, omnia beneficia curam animarum habentia, ut Episcopatus, Archiepiscopatus, & aliqui Abbates, Archiepresbyteri, Archidiaconi.

Legi aliquos, & quidem satis classicos N. Doctores, qui docent Parochum, si vi Cruciatæ aut Jubilæi eligatur in Confessorem, Barbos. 197. posse non tantum in Episcopatu, quo est Parochus, sed in omni alio, ubi non est, validè absolvere. Fundatur; quia Tridentinum unice dicit quod approbatio sit necessaria ei, qui non habet Beneficium Parochiale: ergo ut Parochus ubique validè absolvat, nullâ eget approbatione. Ita P. Mendo d. 22. n. 28. P. M&B. apud Barbosam sess. 23. cap. 15. n. 19. & alij. At hæc opinio neutiquam sustineri potest. Tr. iij. post

post Clement. X. qui ne quidem vult quod Confessor extra Diocesim, in qua est approbatus, absolvere possit suum Poenitentem in alia Diocesi ubi non est approbatus. Præterea, quod ille sit Parochus, facit, ne sit approbandus ubi est Parochus, & suum officium exercet, non vero ubi non est: ergo cum ubi non est Parochus sit purus simplex Sacerdos, & se habeat quali omni Parochiali Beneficio careret, consequenter includitur in Decreto Clementis X. vetantis ne ullus absolvat ea in Diocesi ubi non est approbatus, & se habet ibidem ut non Parochus. Adde ea opinione eludi omnem Episcoporum in Confessores jurisdictionem, adeo à Tridentino, & Pontificibus inculcatam; nam omnes Parochi possent ubique absolvere, quia sunt Parochi ubique; quod si ita est, possent quoque alia Parochi munera ubique exercere, ob eandem rationem, quia Parochi ubique sunt; hoc autem nemo dabit. Ut ergo Parochi autoritas ad suam tantum Parochiam extenditur, ita etiam potestas absolvendi sine approbatione, ad summum extendetur ad ejus Parochie Diocesim. Vide P. Nogueira d. 14. sess. 4. n. 33. & a. n. 41. Non ergo approbo quod docet P. Bardi, pag. 266. n. 14. quod Parochus sit ubique approbatus.

P. Nog.

P. Bardi.

N.

199.

Dixi ad summum: ego enim puto Parochum non posse absolvere, nisi in sua Parochia, aut loco, ubi Beneficium curatum habet; & ut possit in toto Episcopatu, aut in alia ejus Episcopatus Parochia, egere Episcopi tacito saltem consensu, & approbatione. Urgent me ad hoc eadem rationes: quia si Parochus salvo suo officio potest non se subtrahere ab Episcopi approbatione, tenetur; nam prius jurisdictioni Episcopali, quam Parocho prospiciendum: potest autem, si dicatur, quod in loco ubi ille est Parochus, non eget approbatione; ubi verò non est, tenetur ergo ita dicendum. Rursus, quia ut Parochi officium, & jurisdictionem quoad alia sibi propria non egreditur limites loci ubi non habet beneficium, in his enim ita se habet ac si Parochus non esset; ita quoque privilegium absolvendi sine alia approbatione non egreditur locum ubi tale Beneficium habet, sed erit privilegium locale, atque adeo si absolvere velit extra locum ubi habet Beneficium, egeat Episcopi approbatione. Hinc quidquid in contrarium videmus, quod unus Parochus absolvat in Parochia alterius, & quod se mutuo juvent in oppositis Forensibus, est ex tacito Episcopi consensu, qui omnem suum Parochum approbare fortasse vult, & saepe debet necessi-

tate compulsus pro omni sua Diocesi. Nota autem, quod licet Curati vigesimo quinto anno expleto sint ratione sui officij approbati, ut possint mulieres audire, non sit, ut bene P. Card. diff. 2. a. n. 232. ut non Curati, quamvis Regulares sint, ante quadragessimum annum expleto (aut alium quemcumque pro Diocesano arbitrio) possint valide audire mulieres, ut Clement. X. declaravit. Ratio est; quia approbatio Regularium, & aliorum, qui officio Parochiali non gaudent, remittitur judicio Episcopi, ut dicit Tridentinum; ergo nil prodest judicium Prælati Regularis exponentis suum Religiosum, ut mulieres absolvat, nisi judicium Episcopi præcesserit.

Alterum est ex eodem Tridentino sess. 14. de Ref. cap. 7. dicente, *Verumtamen per admodum, ne hac ipsa occasione aliquis perat, in eadem Ecclesia Dei semper custoditum sui ut nulla sit reservatio in mortis articulo, acque illis omnes Sacerdotes quoslibet poenitentes a quovis peccatis, & censuris absolvere possint.* Circa hunc textum aliqua scitu digna occurrunt. An idem sit articulus mortis, & mortis periculum? Plerique cum P. Suar. tom. 4. in 3. p. 2. p. d. 26. sess. 4. n. 2. Card. de Lug. d. 18. de P. Poenit. n. 21. P. Sanch. in Sum. lib. 2. cap. 13. P. Bardi tract. 6. cap. 6. n. 14. dicunt esse idem, eo quia ex jure patet ex cap. *Eos qui de sent. excomm. in 6.* quod quem Pontifex à principio vocaverat articulum, in fine vocat periculum mortis. Revera tamen aliquantulum distinguuntur: nam articulus mortis est, cum mors, moraliter loquendo, certo proxime imminet, sive ea procedat ab infirmitate, seu ab intrinseco, sive ab extrinseco, quatenus ab hoste est perimendus, aut à Jodice morti indubitate adjudicatus. Periculum autem mortis aliud est proximum, & hoc confundi solet cum articulo mortis aliud remotum, sive ea mors oriatur ab intrinseca causa, sive ab extrinseca: tales sunt dilatate navigationes aut infirmitates. Certum porro est quod Doctores non conveniunt in exemplis, nam quæ aliqui enumerant inter pericula mortis remota, numerant alij inter proxima, alij sub mortis articulo ea recensent. Certum porro est ex Tridentino no. 7. quod quilibet Sacerdos simplex, seu 201. non approbatus quemlibet ab omni peccato, & censurâ in articulo mortis constitutum, absolvere possit; quod idem periculo mortis proximo applicandum. Totum inter DD. dubium est, an hoc licitè possit simplex Sacerdos, si adit alius approbatus. Sunt qui asserunt, si adit alius approbatus, quam de censuris, firmant tam de peccatis, quam de censuris, quos citat Diana 1. p. 14. 5. res. 5. & 3. part. Diana tract.

tract. 4. resol. 57. & 4. p. tract. 4. resol. 161.
 P. Tab. quibus accedit P. Tamburinus *lib. 3. de Me-*
 C. de thodo Confess. *cap. 7.* Sunt qui negant cum
 Lugo. Card. de Lugo *d. 18. de Pœnit. n. 24. P.*
 P. Méd. Mend. *d. 22. n. 6.* sunt qui concedunt à pecca-
 P. Nog. tis, negant a censuris simplicem Sacerdotem,
 F. Bard. præsentem eo, qui habet facultatem absolvendi
 ab illis, absolvere posse. Sunt demum, qui
 distinguunt, dicentes, quod vi Cruciatæ qui-
 libet a censuris, quæ Sacramentorum recep-
 tionem impediunt, absolvere possit, non ita
 ab alijs, de quo legi potest P. Nogueira, qui
dilucidè d. 17. sect. 18. an. 153. P. Bardi tr.
6. cap. 6. P. Mendo l. c. hęc tractant.

N. 202. Ego in tantâ sententiarum varietate sen-
 tio quod simplex Sacerdos, etiam præsentem
 approbato, tum validè, tum licitè, quem-
 libet in articulo mortis constitutum absol-
 vere possit. Quod validè, nemo negabit, nam
 vi Ordinis simplex Sacerdos habet, ut ait
 Tridentinum *sess. 23. de Ref. c. 15.* absol-
 vendi facultatem; hic autem, ut validè
 exerceat, non eget ullâ approbatione, ut pa-
 tet ex *sess. 14. de Ref. cap. 7.* dicente, *Piè*
semper in Dei Ecclesiâ custoditum, ut nulla sit
in mortis articulo reservatio; & ex hoc princi-
pio Tridentinum infert, omnes Sacerdotes
quoslibet pœnitentes à quibuslibet peccatis, &
censuris absolvere posse: ergo cum Tridenti-
 num tam illimitatè loquatur, simplex Sa-
 cerdos validè saltem tunc absolvet. Quod
 vero etiam licitè, non video ullam restrin-
 gendi rationem. Ut enim, dum Tridenti-
 num restringit, nos quoque restringere de-
 bemus, & ideo cum Tridentino extra ar-
 ticulum mortis restrinximus facultatem vi
 Ordinis cuilibet Sacerdoti concessam ad so-
 los ab Episcopo approbatos; ita dum Tri-
 dentinum sine ullâ prorsus limitatione dicat,
omnes Sacerdotes quoslibet pœnitentes à qui-
buslibet peccatis, & censuris absolvere pos-
se, non video cur Tridentini illimitatum as-
 sertum non sit sustinendum. De cætero, si
 limitationibus arbitrarijs detur locus, nullus
 inter T. T. vel in hæc solâ questione dissen-
 sionum finis. Dixi, arbitrarijs; nam assigne-
 tur textus, lex aut præceptum obligans sim-
 plicem Sacerdotem, ne præsentem approbato
 absolvat; ut assignatur quoties Confessarij
 facultas limitatur. Præterea contingere po-
 test ut in articulo mortis constitutus sum-
 mam habeat confitendi cum Sacerdote ap-
 probato difficultatem; cur ergo pœnitens
 ille gaudere nequibit privilegio cuilibet
 etiam simplici Sacerdoti concessio, ut possit
 eum ab omni peccato, & censurâ absolvere?
 Quod si repetatur non posse, quia adest ap-
 probatus, hoc ipsum negatur: da enim cer-

tam legem aut præceptum limitans Triden-
 tini textum evidenter quoad omnia illimi-
 tatum. Unus tantum hæc in re mihi scrupu-
 lus est, quod simplex Sacerdos possit non ef-
 N. se aptus confessionibus audiendis, aut esse 203.
 hæreticus. At hoc idem contingere potest
 cum approbato; ut enim inter approbatos
 plures adlunt non apti, ita inter non appro-
 batos plures sunt apti. Quod si hoc contin-
 gat, & in articulo mortis constitutus cog-
 noscat cum simplici Sacerdote non esse
 aptum, aut esse hæreticum, tunc ei confi-
 teri nequit, ne Confessor peccet: non quia
 simplici Sacerdoti tunc confiteri nequeat, sed
 quia tali confiteri nequit: quod idem con-
 tingere potest cuilibet pœnitenti etiam in-
 tra, & extra articulum mortis, qui nemini,
 hæretico, aut non apto cognito certo ut
 tali, etsi approbato, confiteri licitè pote-
 rit.

Hoc tamen adverto, quod si ille in peria-
 culo mortis constitutus non moriatur, etsi N.
 204. repetere non teneatur peccata reservata, ut
 rectè Maltrius *d. 21. n. 222. Felix n. 3355.*
 P. Suar. P. Valq. C. de
 nam tunc simplex Sacerdos habet de jure, Lugo.
 teste Tridentino, potestatem absolvendi ab
 omnibus reservatis: aliter tamen de censu-
 rarum reservatione quoad forum externum
 loquendum, ut rectè P. Suar. *d. 30. de Pœ-*
 nit. P. Valq. *qu. 93. de Pœnit. C. de Lugo*
d. 18. de Pœnit. P. Bardi tr. 6. in Cruciatam
cap. 6. nam à censuris non absolvitur pœni-
 tens ille, nisi cum onere comparendi, & pe-
 tendi abolitionem à censuris, si non moria-
 tur. Excipe tamen pœnitentem, qui habeat
 Cruciatam, hic enim constitutus in articulo
 mortis, & à simplici Sacerdote absolutus
 non tenetur, si vivat, comparere, ut à censu-
 ris, quas Cruciatæ concedit, absolvatur, sed
 tantum ab alijs, quas Cruciatæ non concedit.
 Quare absolutio data cum onere comparen-
 di dici solet absolutio ad reincidentiam; eo
 quia negligens comparere tempore debito,
 præter culpam, non obediendo ei præcepto,
 incidit in censuram, à quâ absolutus fuit, ut
 exponit Bardi *tr. 6. cap. 4.* Addo ex Felice
 Potest. *tom. 1. n. 3245. ad 3248. 3355.* plu-
 rimos, inter quos C. de Lugo, Pontius, Ma-
 strius *d. 21. qu. 8. n. 203.* sub mortis articu-
 lo ipsum probabile periculum comprehen-
 dere, cum hoc tantum discrimine, ut in pe-
 riculo mortis Sacerdos absolvat directè ab
 omni etiam reservato peccato; à censuris ve-
 rò reservatis non nisi sub conditione quod
 periculo elapso teneatur se præsentare ut à
 censuris absolvatur. Vide P. Moyam *pag. 300. n. 12.*

Locutus sum de peccatis certò reservatis, 206.
 à qui-

à quibus quilibet etiam simplex Sacerdos poenitentem in periculo proximo mortis constitutum absolvere potest; multo magis si dubie reservatus sit: si enim dubium sit de reservatione, tunc necesse non est ut quis in eo periculo sit, ut absolvi possit à quolibet, dummodo proportionaliter ad suos Superiores approbato, ut rectè sentit *Mastr. d. 21. qu. 9. n. 234.* P. Ardekin *tom. 2. pag. 208. n. 11.* quos citat & sequitur *Felix num. 3313.* qui tamen in hoc recedit, quòd velit fatendum idem iterum peccatum, si deinde noverit certò reservatum, quòd negat *Mastr. Scio Clementem VIII. anno 1601. inter reservatos comprehendisse etiam casus Cœnæ dubie reservatos; ac simul scio, anno subsequenti 1602. eundem Clementem prius suum Decretum moderatum fuisse, omisâ clausulâ, clarè vel dubiè contentis.*

P. Suar. Concludo cum P. Suar. *tom. 4. in 3. p. d. 29. P. Mèd. sect. 2. P. Mendo d. 23. n. 18. P. Nogueira d. 15. num. 14.* nullum peccatum esse Papæ reservatum, nisi ratione censuræ; & qui ab illâ absolvere potest, potest regulariter à peccato; & qui à peccato, potest ab illâ. Qui vero curiosus est nosse casus Papæ reservatos, etiam extra jus canonicum, legat P. Nogueir.

Felix. Neuffer l. c. sect. 4. & Felicem, & Neuffer d. 73. n. 34. & P. Moya P. Moyam.

N. Occasione qua de jurisdictione simplicis

207. Sacerdotis in eos, qui mortis articulo versantur, locutus sum, aliquid de ejusdem jurisdictione circa venialia, aut mortalia alias

Inn. XI. confessa, præsertim post Innocentij XI. Bullam de Communionis quotidianâ, innuere volo: etiam enim, ut rectè differit P. Carden.

P. Card. diff. 2. an. 386. conflet ex Ecclesiæ praxi, cuilibet Sacerdoti inesse jurisdictionem absolventi validè venialia, hodie tamen, ut Innocentius XI. in citatâ Bulla decidit, non licet simplici Sacerdoti se exponere ad ea audienda, ob summa quæ inde sequuntur inconvenientia. Unum meis vidi oculis Romæ, dum Theologiam audirem, quo nullum maius expertus sum. Cum enim die Jovis Sancti in Divi Bartholomæi Basilicâ confessiones audirem, aderat simplex Sacerdos, qui se eâ doctrinâ ductus, quòd validè venialia, & mortalia alias confessa absolvere posset, confessionibus expoluerat. Audivit plures, quos, quia mortalibus de novo commissis premebantur, sine absolutione dimisit. Accessere ad me rogantes, an ego mortalia absolverem. Culpavi ignorantiam primi, & secundi; ut tamen tertius me eadem interrogatione fatigavit, rogavi, ut quid hoc interrogabat. Respondit, quia Religiosus ille in Confessionario expositus non nisi venialia

absolvit, rejectis omnibus, qui cum mortali accedunt. Perpende, mi lector, Confessoris verè simplicis animositatem, violatò confessionis sigillo: qui enim ab eo non absoluti dimittebantur, palam erat astantibus culpâ mortali laborare. Quare ob hoc, & alia nota inconvenientia sanctè ab Innocentio XI. Episcopis indictum, ne Sacerdotes simplices se audiendis confessionibus exponant licet enim validè (et si, hoc negat *Felix n. 3240. & Mastrus*) venialia, & mortalia alias confessa absolvere possint, atamen illicitè omnino se exponunt confessionibus audiendis. An autem detur obligatio confitendi aliquando venialia, in eo qui non per 208. cavet integro anno mortaliter, vel ratione præcepti Ecclesiastici, ut semel in anno confiteatur; aut ratione regulæ ex gr. confitendi semel in mense, legi potest *landatus super Scortista Joan. Anton. de Panorm. cap. 7. art. 1. n. 29. 30.* qui Lutheri propositionem in Leone X. damnatam, *Nulla modo premissa* *confiteri venialia*, nec ullus umquam ex SS. *1. l. x. PP. ea confessus est*, egregiè rejicit.

Dices Canones antiquos unice concedere N. simplici Sacerdoti potestatem absolventi in articulo mortis, si non adit approbatus; ita *cap. Aurelius, cap. Presbyteri*: quin hoc innuit Tridentinum, dum ait eam potestatem concedi, ne quis pereat sine confessione: sed præsentè approbato non est tale periculum: ergo. Idem dicendum, præsentè Sacerdote Catholico, aut non excommunicato, non posse hæreticum aut excommunicatum. Ita *Felix Potest. tom. 3. n. 172.* Sed contra, et si ita foret quòd canones antiqui hoc ita explicaverint, quid tum, si Tridentinum in canonicis posterius (lex autem posterior prævalet priori) absque ullâ prorsus limitatione loquatur? Præterea certum per Felicem, & omnes T. T. est, quòd simplex Sacerdos præsentè approbato validè moribundum absolvet. Si ergo validè, & nulla detur lex vetans licere, nam Tridentinum illimitatè loquitur, cur non licet? Rursus in tali Theologicarum sententiarum discordiâ, an simplex Sacerdos possit an non; an excommunicatus approbatus potius quàm non approbatus non excommunicatus, & aliarum similitum, periculum immineret, ne moribundus sine absolutione periret, & interrogare deberet Confessores, quis sit approbatus, quis Catholicus, quis habeat facultatem à casibus reservatis, & similia. Si enim semel aperiatur aditus interpretando Tridentino illimitatè loquenti, & dicatur non posse simplicem Sacerdotem absolvere præsentè approbato, dicam non posse approbatum pro non

non reservatis, presente approbato pro reservatis &c. Hæc ergo omnia moribundus, ne absolventi sit occasio peccati, præcise debet.

N. Deinde est discrimen inter simplicem Sacerdotem excommunicatum, & non excommunicatum: excommunicato vetatur absolvere ob censuram quâ ligatur, non ita non excommunicato: detur enim lex vetans, ne non approbatus absolvat moribundum, cum Tridentinum expresse dicat posse.

N. Nota verò, quod jam prænotavi. Primò, quòd plurimi DD. sub mortis articulo comprehendunt probabile periculum; ita C. de Lug. Pontius, Matr. disp. 21. qu. 8. n. 207. Quinam autem dicendi sint in mortis periculo, an prægnantes, an navigantes, an tauros Hispano more agitantes, an milites in aciem dispositi, dabit fultè Bossius discept. 2. à n. 6.

N. Secundò, quòd si ille moribundus restitatur sue salutis, etsi non teneatur comparere, ut à peccatis absolvatur, quantumcumque reservatis, quia fuit ab illis directè absolutus, & nemo subicere debeat iterum clavibus quòd fuit directè absolutum; quinimò etsi ille idem in mortis articulo constitutus fuerit quoque directè ab omni censurâ absolutus: attamen cum magno discrimine; nam à censuris absolutus, absolvitur cum onere comparendi coram eo, qui cum absolvere potest; eaque à censuris absolutio valet unicè pro foro interno; non pro externo Iudicis, cui præjudicari non potest. Quòd si non compareat quàmprimum coram competenti Iudice à quo absolvatur, in eandem censuram incidit juxta caput, Eos qui. de sent. excom. in 6. lib. 5. & mortaliter peccet violando legem obligantem comparere.

N. Tertiū dubium est; quòd cum Clem. X. Bulla sit eā prudentiā digesta, ut nemo inficiari possit, eam Spiritus Sancti magisterio constructam; ita enim Episcoporum jurisdictioni favet, ut simul faveat Regularibus; concedendo utrique plura ut licita, reprobando utrique plura ut vetita; quæritur modò, an sicut Episcopus suspendere potest pro suo jure, sive adsit, sive non adsit nova causâ approbationes ab Episcopo antecedenti Regularibus quoad absolvēdos sæculares concessas revocare, eoque Regulares novo examini subicere, ut Clem. X. decidit; ita quoque capitulum Sede vacante possit facultatem absolvendi Regularibus quoad sæculares ab Episcopo demortuo concessam revocare pro suo jure, sive nova adsit causâ, sive non; eosque examini subdere.

Hoc dubium paucis solverem, at quia N. quotidiana est, & multis obnoxia contentio- 214) nibus, ideo modò ejus solutionem transmittito ad calcem Disputationis. Considerabo ibi utriusque sententiæ motiva. Ponderabo N. quòd si stricto jure procedatur, nullus contentionum finis. Ostendam quale jus Capitulo conveniat in Regulares adeo, ut ei obfistere nequeant. Indicabo quid agendum casu, quo juri obstitatur.

§. II.

Alia dubia præcipuè circa Cruciatam, & Episcoporum, & Prelatorum Regularium facultatem.

SUMMARIUM.

Opinio asserens Regulares vi Cruciate absolvi posse à reservatis, nec intrinsecè, nec extrinsecè est probabilis, n. 216.

Doctores hoc tuentes, n. 217.

An Legislator supplicatus, si taceat, consentiat? n. 218.

Supplicatio pro Cruciate ut faveat Religiosis, non est authentica, n. 219.

Stultè supplicatur Papa, ut non definat, aut definitionem suspendat, n. 220.

Licet per Regis supplicationem suspendatur obligatio Pontificie legis, non tamen definitionis, ibid.

Tridentinum concessit Episcopis facultatem absolvendi à casibus Bullæ Cœne occultis, num. 221.

Textus Bullæ Cœne, qui revocare videtur eam facultatem, n. 222.

Bullæ Cœne antiquiores Gregorio XIII. eam revocationem non continebant, ibid.

De jure communi, & non tantum ex novo Tridentini inerat Episcopis facultas absolvendi ab omni Papali occulto, n. 223.

Per occultum venit hic crimen, quod juridicè probari nequit, n. 224.

Tota vis negandi fundatur in Bullâ Cœne, & in tertiâ ab Alexan. VII. damnatâ, docente fuisse toleratam à Congregatione interpretationem, quòd Bulla Cœne vetet, ne Episcopi absolvant casus publicos contra Cœne Bullam, non verò ne occultos absolvant, n. 225.

DD. hoc tuentes, n. 226.

Doctores id ipsum, etiam post tertiam damnatam, ibid.

Tuentes opinionem stantem pro Episcoporum facultate esse adhuc hodie probabilem, ibid.

Negantes eam opinionem esse veram, immò esse probabilem hodie, n. 227.

Quartum est, an saltem ob extrinsecam N. authoritatem sit hodie probabilis opi- 216) nio

Urban.
VIII.

nio asserens Regulares posse vi Cruciatę absolvi, inscio tuo Prælato, à quolibet retervato? Dico autem nec intrinsecè nec extrinsecè esse probabilem, quin retentā Cruciatā, ut de facto est, ne quidem fieri posse intrinsecè aut extrinsecè probabilem. Ratio est; quia habet contra se infallibile definitivum Papę judicium, quod negat Cruciatę, ut de facto est, inesse tale jus: Urbanus enim mentem Pontificum Prædecessorum, & ipsius Cruciatę explicans, utitur non tantum verbis de futuro, sed de præterito, dicens, *Cruciatam nunquam Regularibus quoad abolitionem suffragari potuisse*; alijque Pontifices expresse definiunt, nullum ei jus inesse, sed quod contra se habet judicium Pontificum definitivum, nequit esse intrinsecè probabile: rursus quod habet contra se infallibilem auctoritatem, nequit esse extrinsecè probabile, nam, ut toties dixi, de essentia opinionis intrinsecè, aut extrinsecè probabili est ut nil certum sive ex ratione sive ex auctoritate habeat: ergo retentā Cruciatā, ut de facto est, opinio stans pro validā Regularium absolutione vi Cruciatę nec est, nec esse potest intrinsecè, aut extrinsecè probabilis. Dixi, retentā Cruciatā, ut de facto est; si enim Papa eam ampliaret, aliamque ederet, quę facultatem præsentiam concederet, tunc qui absolveretur, foret ex vi alterius Cruciatę, aut alterius privilegij, quod Papa concederet, non vi hujus Cruciatę, aut præsentium privilegiorum.

- N. Hoc scio, ut suprà innui contra Hozes, 217. Torrecillam, & alios, qui inclinant in oppositum, quod Nostri, & exteri ferè omnes eam opinionem censurant; nam M. Joan. à S. Thom. ait non esse securam; Card. de Lugo *de Penit.* vocat illam certissimè falsam; P. Bardi pag. 50. & 60. temerariam, & falsam; P. Mendo d. 24. num. 122. omnino improbabilem; Lumbier tom. 3. in 1. *damnatam* n. 1996. protervam, pertinacem, & perniciosam, quin Confessores sub hac opinione absolventes vocat *carnivorous*, quia animas devorant; P. Moya, tom. 1. pag. 343. P. Card. *disp.* 2. a n. 178. P. Nogueira, & quotquot vidi eandem opinionem, & quod caput est, adhuc antequam Innocentij XII. Decretum prodiret, acerrimè censurant: quid autem facturi essent citati Doctores, si post Innocentij Bullam scripsissent? Movet dubium pag. 347. n. 1. P. Moya; quid, si quis adhuc putans probabilem opinionem quod Confessor possit vi Cruciatę absolvere Regularem à reservatis, poenitens verò Confessoris mentem ignoraret, maneretne

poenitens absolutus? Movet, inquam, hoc dubium P. Moya, resolvens quod poenitens maneret absolutus; quod approbo, si poenitens sit adeo hebes, vel nil omnino sciat quid, & à quo absolvendus; de reliquo poenitens accedet cum malā fide petens absolvi à non habente facultatem. Ceterum dubium illud, de probabilitate opinionis stantis pro validā absolutione reservatorum vi Cruciatę, vix est hodie possibile: si tamen quis supponat post tot Decreta Papę eam opinionem reprobantia, huic dubio respondendum erit, quod similibus dubijs supponentibus ignorantiam aliquam invincibilem, & omnia quę orientur absurda, non in responsionem, sed in hypothesein rejicienda erunt.

Potest hæc exarata, oblatum mihi fuit opus N. Petri de Murga Benedictini, qui in opere 218. suo Canonico, & Morali *tom.* 1. de Appel-lationibus, *titulo* de Constitutionibus *qu.* 2. Lucernæ impresso, & Typographi culpamendis copioso, examinat an licite suspendi possit executio constitutionis, & legis Apostolicę, si Papa super tali constitutione supplicatus fuerit: & quamvis num. 3. dicat non posse, si Decretum sit ex Cathedra, & spectet ad fidem, & mores; atamen num. 6. dicit quod si lex Papę non spectet ad fidem, & mores, et si foret pro omnibus Fidelibus, possit hæc Pontificia lex licite suspendi, factā Papę applicatione: & n. 8. addit, quod tunc obligatio legis Pontificę suspenditur, nec peccat, qui eam non servat; legislator enim supplicatus, si taceat, & nil respondeat, censetur consentire, & legis obligationem tacite tollere. Tandem ad rem n. 9. loquens de Constitutione Urbani VIII. veratilis Regularibus usum Cruciatę, quoad facultatem eligendi Confessarios, refert dictum Leandri à SS. Sacramento *tom.* 1. *tr.* Leandri 4. *disp.* 12. *qu.* 58. quod de dictā Bulla fuerit idem Urbanus de mandato Regis Catholici supplicatus à Commisario Generali Cruciatę: quā supplicatione posita, dum contrarium non constet de mente Pontificis, non renuam concedere esse probabilem. Hæc Murga, qui eam doctrinam non impugnat, ut plerique alij, qui eam referunt.

At sicut doctus Murga ea quę tradit n. 7. Murga 8.9. ex P. Moya *tom.* 1. *tr.* 6. *disp.* 1. de Le. P. Moya gibus *qu.* 1. n. 16. pag. mibi 453. exhibet, cur non ex eodem P. Moya transcribit quorūque responsionem, quam ei argumento supplicationibus nixo dedit *tom.* 1. *tr.* 3. *disp.* 8. n. 34.? Ait enim neutiquam constare authentice, quin, et si constaret authentice Pontificem supplicatum fuisse, nil inde deducitur ex eo principio, quod supplicatus, si non respon-

respondeat, consentit, aut standum verbis legis, etsi legislator dicat se aliter intellexisse: illud enim temperandum est, & hoc plus quam temperandum, videlicet, si non fequantur maxima inconvenientia, pro quibus vitandis necessarius est consensus expressus: similiter si ea lex prior novo posteriori Decreto non explicetur; tunc enim prioris legis verba à sequenti legislatoris intentione nullam habent vim: nam anima legis est intentio legislatoris, ut bene P. Suar.

P. Suar. lib. 6. de Legib. cap. 1. n. 16.

N. At, his omnibus omisiss, datà adhuc ut authenticà Commissarij Cruciatæ supplicatione, rogo, quid supplicari? an ut Papa revocaret suam definitionem, quin priorum Pontificum definitiones, nempe Clem. VIII. Leonis XI. Pauli V. (hi tres enim ultimi Clem. VIII. successerunt, & Urban. VIII. precesserunt) hoc verò fatuè supplicaretur: quis enim Papam supplicet, ne in suis definitionibus sit infallibilis? Ergo cum Urbanus definierit Cruciatam minimè suffragatam Regularibus, nequirit supplicari ut suam definitionem suspenderet. An ut Papa non vetaret Regularibus usum Cruciatæ? Hoc autem itultè quoque supplicaretur; nam supplicaretur ne vetaret id, quod definivit indirectè saltem ut malum: per hoc enim quòd Papa definiat Cruciatam nunquam fuisse Regularibus quoad absolutionem, definivit absolutiones illas vi Cruciatæ datas esse nullas, & intrinsecè malas: ergo licet Papa supplicatus possit alias suas puras leges suspendere, non tamen hanc fundatam in definitione; quin etsi suspenderet, adhuc Regularis ipsa lege naturali teneretur non absolvere vi Cruciatæ, dummodo aliunde sciret, fuisse à Papà definitum, quòd Cruciatæ quoad absolutionem nil profit Regularibus independentè à Superioris arbitrio. An ut Papa concederet facultatem Regularibus ut à quolibet approbato absolvi possent? At hoc non est ad rem: non enim supplicatum fuit pro tali facultate, quam Papa potest absolute dare; sed ut vi Cruciatæ hoc fieri posset, quòd stante præfenti Cruciatæ, cui nullum tale jus inest, fieri nequit. Concludo cum P. Cardenas, qui postquam diss. 2. n. 186. retulit hanc supplicationem Adversariorum dicentium, quòd ex parte Regis Hispani rogatus fuerit Urbanus VIII. ne in sua Bullà exprimeret dictam exceptionem Regularium, respondens huic argumento n. 226. ait: In hac quoque clarè conspicitur hallucinatio Adversariorum, non distinguenti declarationem doctrinæ à lege. Dicendum ergo, quòd quamvis per supplica-

tionem Regis suspendatur obligatio legis, non tamen suspenditur declaratio doctrinæ morum facta à Romanà Cathedrâ. Declaravit Clemens VIII. opinionem de absolutione in absentia esse falsam, & temerariam. Numquid si Rex Catholicus supplicaret, prodesset aliquo modo ejus supplicatio, vel ut suspenderetur declaratio, vel ut revocaretur? Quis tale monstrum potest admittere? Cum ergo multi Romani Pontifices declaraverint, concessionem Bullæ quoad absolutionem à reservatis non potuisse suffragari Regularibus, atque invalidè esse absolutos, qui eà usi fuissent; nihil prodest supplicatio legis contra certam veritatem doctrinæ morum. Hac ad litteram P. Carden. qui, quæ disputat, comprehendit.

Quintum dubium est, an Episcopi hodie N. absolvere possint à casibus oculis in Bullâ Cœnæ reservatis? Fateor, me post laboriosam plurimum Doctorum lectionem nil didicisse quam dubitare; & nil certi decidi posse, nisi quid certi asseratur ex ipsâ Bulla Cœnæ, quo facultas à Tridentino concessa Episcopis eludatur. En verba Tridentini sess. 24. de Ref. cap. 6. *Liceat Episcopis in irregularitatibus omnibus, & suspensionibus ex delicto oculis provenientibus, excepta eâ, quæ oritur ex homicidio voluntario, & exceptis alijs deductis ad forum contentiosum, dispensare: & in quibuscumque casibus oculis, etiam Sedi Apostolica reservatis, delinquentes quoscumque sibi subditos in Diocesi suâ, per se ipsos, aut Vicarium ad id specialiter deputandum, in foro conscientie gratis absolvere, impositâ poenitentia salutari. Idem & in Hæresis crimine in eodem foro conscientie, eis tantum, (nempe Episcopis) non eorum Vicariis, sit permissum. Ita Tridentinum.*

En Bullæ Cœnæ verba, quæ post viginti N. fulminatas, contra viginti casus, excommunicationes, easdem centurias reservat, quibus reservatis, nullus ex istis casibus absolvi potest: casus enim ratione censuræ reservati, sicut sublata censurâ non manent amplius reservati, & à quolibet absolvi possunt, ita censurâ non ablata, à nemine, quam qui potest censuram tollere, absolvi queunt. Ceterum, inquit Bulla Cœnæ Gregorij XIII. *a prædictis sententijs nullus per alium, quam per Romanum Pontificem, nisi in mortis articulo constitutus, nec etiam tunc, nisi de statuta Ecclesiæ mandatis, & satisfaciendo, cautione præstitâ, absolvi possit; etiam prætextu quarumvis facultatum, & indulgentiarum, quibuscumque personis Ecclesiasticis, secularibus, & quorumvis Ordinum, etiam Mendicantium, ac Militiarum Regularibus, etiam Episcopali vel alia maiori dignitate præditis, &c.*

P. Card.

Urban. VIII.

Et c. Nec non laicis etiam Imperiali, & Regali, & aliâ mundanâ excellentiâ fulgentibus, per Nos, & dictam Sedem, & cujusvis Concilij Decreta &c. Quod si forte aliqui contra tenorē presentium talibus excommunicatione, & anathemate laqueatis, vel eorum alicui absolutionis beneficium impendere de facto presumpserit, eos excommunicationis sententiâ innodamus. Non obstantibus privilegijs, indultis &c. ex quavis causâ, etiam per viam contractus &c. aut cum quibuscumque clausulis, etiam derogatoriis derogatorijs concessis. Hæc Bulla Cœnæ.

N. Vt certa ab incertis segregem, sciendum
223. 1. quod Episcopis de jure communi inerat
P. Méd. Triden. jurisdictionio in omnes casus occultos, quocumque modo reservados, ut rectè P. Mend.
disp. 23. n. 62. & hoc ipsum supponi videtur à Tridentino l. c. dum ait, *Liceat Episcopis*, non quasi novum illis dans indultum, sed innuens quod jure communi habent.

N. Sciendum 2. per crimen occultum non
224. venire vel purè internum, in nullum prodens actum externum, vel si prodit in aliquem, nulli est manifestus; sed tō occultum, sumitur juridicè, seu vel quod non est notorium, ut ait Barb. in *Collect. sess. 2. de Ref. cap. 6. n. 25.* vel quod probari juridicè nequit, ut ait P. Sanch. lib. 2. Oper. Mor. cap. 11. n. 11. P. Mendo in *Cruc. d. 23. n. 59.* Felix tom. 1. n. 3317. nec ad forum Judicis contentiosum reduci potest. Vt ergo sit occultum, satis, ne sit notorium notorietate juris, aut notorietate facti.

N. Sciendum 3. totum dubium oriri ex Bulla
225. Cœnæ Gregorij XIII. cui omnes subsequentes insistant: etenim anterioribus Cœnæ Bullis nulla prorsus inerat clausula derogans facultati Episcoporum à Tridentino
Triden. asserere, quoad absolvendum omnes casus Bullæ Cœnæ occultos. Quare tota difficultas reducitur ad hoc, an eadē facultas quoad casus occultos in Bulla Cœnæ reservados in sit post Gregorij Bullam, quæ antea inerat, & Tridentinum approbat? Augetur difficultas ex tertiâ ab Alexand. VII. damnatâ: Sententia asserens Bullam Cœnæ solum prohibere absolutionem heresis, & aliorum criminum, quando publica sunt; & id non derogare facultati Tridentini, in quâ de occultis criminibus sermo est, anno 1629. 18. Junij in Consistorio Sacre Congregationis Eminentissimorum Dominorum Cardinalium visa, & tolerata est. Ergo hæc oppositæ illationes veræ sunt: Bulla Cœnæ non tantum vetat absolvi posse casus publicos, sed etiam vetat absolvi posse occultos. Similiter: Ergo derogata est facultas à Tridentino concessa Episcopis, ut casus Cœnæ occultos absolvi possint.

Scio plurimos gravissimos Doctores, ante tertiam ab Alexandro damnatam, sentisse, quod per Bullam Cœnæ Gregorianam, (cui uniformes sunt subsequendum Pontificum Bullæ) nullatenus facultas à Tridentino Episcopis concessa, quoad absolvendum ab omni occulto Cœnæ crimine, derogata sit. Ita Barbosa l. c. Leander à SS. Sacram. de Barbo. Censuris tr. 2. d. 17. qn. 45. & 46. P. Di. castillo de Censuris tr. 10. dub. 5. pag. 65. P. Mendo d. 23. cap. 5. & alij innumeri. Quam post tertiam ab Alexandro damnatam hoc ipsum posse Episcopos, nempe absolvi ab omni casu occulto Bullæ Cœnæ, judicant P. Arfdekin, Lumbier, Hozes, Torrell, la, Bolco, & inelyti Sancti Galli Theologi, ejus in celeberrimo Monasterio maxime spiritus mei voluptate aliquot diebus me detinui, raptus à singularissimâ eorum Patrum Benedictinorum religiositate, & austeritate, qui tamquam Angeli in medio nationis prave (sunt enim ab Hæreticis ex omni latere circumdati) absque ulla exaggeratione haberi possunt. Igitur insignes ejus Monasterij Theologi idem docent tom. 10. tract. 1. qn. 5. & novissimè Valentinus de Mare De in suo tom. Conscientie tract. 1. cap. 1. n. 30. qui ait, probabile esse quod dicti casus Cœnæ occultis non excludantur à privilegio, quod Tridentinum concessit Episcopis, & citat Cursum Moralem Patrum Salmancensium subdens hoc non opponi Alexandro tertiam damnanti. Idem repetit tr. 5. exponens dictam tertiam damnatam; ait enim Hispano idiomate in Latinum converso: Nota, quod tantummodo damnatur in tertia damnatâ, quod visa, & tolerata fuerit: ut enim aliqua propositio omnino damnetur, satis ut id quod copula principalis affirmat, nempe fuisse vitam, & toleratam, sit falsum. Citat Cursum Moralem tom. 4. tract. 18. cap. 4. pun. 2. §. 11. n. 130. Hæc dictus & expeditus Valentinus.

Oppositam sententiam, quod Episcopi N. post Bullam Cœnæ Gregorianam nequeant
ab ullo occulto Bullæ Cœnæ casu absolvi, docent plurimi apud Barbosa l. c. n. 59. Card. de Lugo de Fide d. 23. Neuller disp. 96. qui et si oppositam tument, quod possint Episcopi, vocat n. 18. adhuc hodie certum probabilem, nempe post tertiam ab Alexand. VII. damnatam; attamen num. 21. ait, esse certum probabilius, quod hodie sine speciali Pontificis indulto, nemo Pontifice inferior habet facultatem absolventi pro foro conscientie ab ullo casu Bullæ Cœnæ, & censurâ annexâ, siue casus sit publicus, siue occultus. Similiter P. Moya tom. 1. tr. 3. d. 8. qn. 5. §. 2. n. 5. P. M. qui

qui probabilius tãrum negat hanc Episcopis
 inesse hodie facultatem, Potestatis tom. 1. n.
 3331. accedit P. Cardenas tom. 1. d. 9. cap.
 20. art. 5. n. 345. qui negat sententiam stan-
 tem pro Episcopis post tertiam damnatam,
 esse hodie probabilem. Idem asserit Nogueir.
 in Bullâ Cruc. d. 15. n. 110.

§. II.

Idem dubium quoad occultos contra
 Bullam Cœne.

S U M M A R I U M.

Si nihil certum hic dicatur, nil dicitur, num.
 228.

Mœa perplexitatis motiva, ibid.

DD. negantes Episcopis facultatem quoad oc-
 cultos Bulla Cœne, simul tamen asserentes op-
 positam esse extrinsecè hodie probabilem, ib.
 & n. 229. 230.

An sit damnata tota tertia, an solum ejus prædi-
 catum, ibid.

Tuentes posse hodie Prælatos Regulares absol-
 vere suos ab occultis contra Cœnam, n. 229.

Papa nil innovant in Prælati Regularibus
 quoad suos, sed quoad sæculares, ibid.

Relapsus in hæresim, ibid.

Absolutio ab hæresi pro foro externo solis Inquisi-
 toribus competit, ibid. & 230.

Damnata, quod Prælati Regulares possint ab
 hæresi absolvere sæculares, &c. ibid.

Jura componi debent potius quàm corrigi, ibid.

Non omnia Regularium privilegia purè à Tri-
 dentino revocata, n. 230.

Tridentinum nullum abstulit privilegium Re-
 gularibus quoad suos, circa confessiones eo-
 rum, ibid.

Cur Papa plura Prælati Regularibus concess-
 rint privilegia quoad suos, quàm Episcopis
 quoad suos, ibid. & 231.

Damnata de Prælati Regularibus quoad sæcu-
 lares, n. 230.

Pius IV. finito Tridentino confirmavit privilegia
 Regularium Tridentino non opposita, ibid.

Illustr. D. Coccini dictum, n. 231.

Absolutio ab hæresi pro foro externo competit tan-
 tum Inquisitoribus, pro foro interno, ibid.

Rationes sententia tuentis posse hodie Episcopos
 absolvere ab occultis contra Cœnam, n. 232.
 233. 234.

DD. tuentes vi officij Episcopalis convenire Ep-
 scopis facultatem absolvendi ab occultis Papa-
 libus, & esse in illis ordinariam, n. 232.

Juris correctio pro possibili vitanda, quin jura
 concordanda, ibid.

Si interpretatio data Bullæ Cœne, quod hæc ve-
 teri publicos, non occultos, teneret, tum Bullæ
 Tom. III.

Cœne, tum Episcopis faveret, n. 233.

Quia vix credi potest, quod Bulla Cœne inna-
 tam Episcopali officio facultatem tollere velit,
 n. 234.

Damnata quod fuerit visa &c. quid in eâ
 damnetur? n. 235.

Damnata, Prælati Regulares, &c. ibid.

Tridentinum solis Episcopis, non eorum Vicarijs,
 concesserat facultatem absolvendi ab hæresi
 occultâ, ibid.

Perplexus hæreo, cuinam sententiæ cer-
 to me desponsem: nisi enim certo me de-
 sponsem, parum refert quidquid dicam, sem-
 per enim libebit, quolibet ex oppositis sequi,
 si utraque maneat certo probabilis. Augetur
 perplexitas ex ipsis Doctoribus, qui post ter-
 tiam damnatam scripsere: qui quamvis ad-
 hæreant sententiæ neganti Episcopis facul-
 tatem absolvendi à casibus Cœnæ occultis,
 adhuc tamen oppositam stantem pro facul-
 tate Episcoporum vocant certo probabilem,
 etsi hanc non sequantur. Ita Neusser l. c. &
 P. Moya l. c. qui, post hæc relata ex P. Card.
 l. c. n. 43. verba (Alexander Septimus in præ-
 dicto Decreto declarat, Bullam Cœnæ ve-
 tare absolutionem à casibus occultis, deroga-
 ndo facultati Tridentini) ait n. 5. sed cer-
 tum esse non asseram, ob rationem allatam,
 licet probabiliter ex Pontificis declaratione
 deducatur. Ratio autem erat, quia damnatio
 unice cadit in prædicatum propositionis: sed
 prædicatum tertiæ ab Alexandro damnatæ
 erat, quod fuerit visa, & tolerata interpreta-
 tio Bullæ Cœnæ, quod sola delicta publica
 ab Episcopis absolvi nequeant: ergo damna-
 tio unice cadit in asserentem quod ea inter-
 pretatio visa, & tolerata fuerit. Præterea hæc N.
 perplexitas robur sumit non tantum à se-
 quentibus sententiam stantem pro facultate
 Episcoporum, sed ab ipsidem, qui eam negant,
 simul tamen, adhuc post tertiam damnatam,
 affirmant quod Prælati Regulares possint si-
 bi subditos absolvere ab omni casu Bullæ
 Cœnæ occulto: adeo ut quod hodie conce-
 dunt Prælati Regularibus quoad suos, ne-
 gent hodie Episcopis quoad suos; & econ-
 tra. Inter alios est Leander à Murcia tom. 2.
 lib. 4. disp. 1. resol. 8. & Felix Potest. tom. 1.
 part. 4. cap. 5. n. 3372. ad 3425. Probatur
 quia nemo spoliandus jure certo sed jus con-
 cessum Regularibus Prælati ut possint suos
 ab omni occulto Bullæ casu absolvere est
 certum; revocatio autem talium privilegio-
 rum non est certa, quin nec est dubia, ut la-
 te, & efficaciter suadet ex copiosis, quas al-
 legat in favorem eorum privilegiorum, Bul-
 lis, casque cum magnâ voluptate legi: qua
 Vv Bullæ

Bullæ et si quoad amplitudinem sint inæquales, ex illis tamen simul sumptis constat privilegiorum amplitudo. Dixi esse inæquales, quatenus aliquæ excipiunt relapsum in hæresim, nempe novam in abjuratam de vehementi hæresim lapsum, ut ex Carena ait Felix n. 3387. aliæ nullum omnino, nisi conspirationem contra Summum Pontificem. Porro absolutio ab heresi (notat idem Felix) est tantum *pro foro conscientia*, quia pro foro externo competit Inquisitoribus tale privilegium ex Bullâ Pauli V. & Alexandri VII. Secundo ait idem Felix n. 3397. quia vitanda est correctio juris, quando commodè fieri potest conciliatio: ergo cum Bulla Cœnæ non exprimat Prælatos Regulares erga sibi subditos, rectè intelligi potest negare omnibus, sive Episcopis, sive Regularibus, sive cuique infra Papam, facultatem absolvendi *seculares* ab occultis contra Cœnæ Bullam criminibus. Hæc præclarus Scotista infertur plerumque motivo, ob quod Pontifices induci fuerunt ad concedendam Prælati Regularibus facultatem absolvendi suos subditos ab omni contra Cœnæ Bullam occulto crimine, ne, inquit, delinquentes prætextum fumant vagandi extra claustra, ut absolutionem obtineant.

N. Confirmat idem Felix a n. 3406. quia certum prorsus est non omnia Regularium privilegia fuisse à Tridentino revocata, cum ipsum Tridentinum *sess. 25. de Regularibus, & Monialibus cap. 20.* expressè dicat, *In ceteris omnibus prælatorum Ordinum privilegiis, & facultatibus, quæ ipsorum personas, loca, & jura concernunt, firma sint & illæsa*: ea igitur unice revocata sunt, quæ Tridentini Decretis adversantur, ut constat tum ex Pius IV. Bullâ Pij IV. quæ incipit, *In Principis Apostolorum*, emanatâ post terminatum Tridentinum, tum ex Greg. XIII. confirmante privilegia Regularium Tridentino non opposita. Cum ergo Concilium nil mutarit pro Prælati Regularibus quoad suos subditos, quantum ad Sacramentum Pœnitentiæ, quin foveatur ordinaria Regularium Prælatorum potestas, & dependentia subditorum à suis Prælati: e contra cum per Cruciatam lèdatur ea ordinaria Prælatorum potestas, & cedat, ut ait Urbanus VIII. in maximum regularis observantiæ præjudicium, privilegium illud in Cruciatâ fictum, quod Regulares vi Cruciatæ à quolibet independentes à sui Prælati licentiâ absolvi possint ab omni casu reservato; hinc justissimè ab Urban. VIII. Clem. X. Innoc. XII. illud fictum in Cruciatâ privilegium è medio tollitur; viceversa concessa à Pontificibus privilegia, ut Præ-

lati Regulares absolvant suos ab omni casu occulto Bullæ Cœnæ, illæsa manent. *Legge N. dictum præclarum Scotistam a n. 3412. ad 221. 3424.* qui selectissima tradit, & ad oculum ostendit ex M. Donato, viro doctissimo, & summè religioso. *tom. 1. p. 1. tract. 13. qu. 17. & tom. 2. tr. 11. qu. 17. & 18. Leandr. à SS. Sacram. de Sacram. Pœnit. tr. 5. d. 11. qu. 45.* & alijs, quos citat, dicentes, nil immutatum pro Prælati Regularibus quantum ad Sacramentum Pœnitentiæ quoad suos subditos. Dico, quoad suos subditos, non dico quoad seculares; nam quoad hos placet à Clem. X. & Innoc. XII. mutata sunt, quæ enim Regulares sive virtute Cruciatæ, sive vi suorum privilegiorum eos absolvere possunt ab ijs omnibus criminibus, à quibus suos subditos absolvere possunt. Reverti quoque idem Felix n. 2423. ex Melphi de Pœnit. *cap. 18. qu. 3.* Romæ impressio responsionem, quam Dominus Coccinus, Rotæ Decanus, & Sacre Pœnitentiariæ Regens, eidem Melphi eum consulenti dederat, dicens: Maiorem, & ampliorem facultatem dispensandi, & absolvendi habent Prælati Regulares, (intellige quoad suos) quam Prælati seculares. Miror quod vos ad Sacram Pœnitentiariam confugiatis, cum in vestris privilegijs maiorem Pœnitentiariâ facultatem habeatis, sicut de facto est. Hanc sibi datam à Domino Coccino responsionem retulit Corra Melphi. Hoc iterum noto, quod numero antecessenti notavi, nempe per privilegium à Paulo V. 1. Septemb. 1606. & Alex. VII. 8. Julij 1660. Inquisitoribus concessa, nullatenus derogari privilegio Regularium absolvendi hæreticos sibi subditos in *foro conscientia*: quod enim revocatum est, ne Prælati Regulares *juridice* procedant contra suos subditos de heresi suspectos, inito contra eos processu, sententiâ, & pœnâ, quo privilegio Regulares olim donati fuerant: nulla verò in Bullâ, in Inquisitionis favorem à Paulo V. & Alex. VII. concessâ, fit mentio de facultate absolvendi in foro conscientia: quæ facultas longè diversâ est à facultate procedendi *juridice*, quæ non nisi Inquisitoribus convenit. Hæc Felix *num. 3420.*

Redeo modò ad quæstionem, an Episcopi hodie absolvere possint ab omni occulto contra Bullam Cœnæ crimine in foro conscientia. Fundamenta sententiæ affirmantis sunt, primò, quia ex antiquo jure communis, & ex novo Tridentini certa est hæc in Episcopis facultas, adeo ut juxta plures, ait P. Moya n. 326. ipsi dignitati Episcopali, & officio unita videatur, nec sit de-

P. Sanc. Sanchi. lib. 2. de Matr. disp. 40. n. 14. & P. P. Méd. Mendo in Cruciata d. 23. n. 62. qui negat esse novum Tridentini privilegium Episcopis concessum, quod prius approbo; tanto magis quod vox, *Licet Episcopis*, quæ Tridentinum utitur, est ex se manserens, ut significet licentiam, vel ex privilegio, vel ex jure communi; eo modo quo recte dicitur, *Licet* Parochis absolvere sibi subditos, ea vox non significat privilegium, quin significat potestatem ex suo jure & officio sibi debitam, ut suos absolvat. Cum ergo hæc potestas absolvendi casus occultos Bullæ Cœnæ conveniens Episcopis sive ratione sue dignitatis Episcopalis, sive ex ipso Tridentino, sit certa, adeo ut dicti casus Papales occulti non sint dictis Episcopis ratione sue facultatis reservati: e contra cum revocatio ejus juris communis aut novi non sit certa, remanet eo ipso eadem post Bullam Cœnæ Gregorianam in Episcopis quoad casus occultos potestas, quæ antea: etenim certum est vitandam quoties fieri potest juris correctionem, præcipue Tridentini, cujus Decreta tanti fecit Ecclesia, ut pro eorum observantia Congregationem instituerit: ergo cum Bulla Cœnæ, cujus verba dedi supra n. 222. vetans nequis absolvere audeat a casibus Bullæ, non exprimat casus occultos, quorum tantum absolvendi facultatem Tridentinum indulget Episcopis, consequenter recte dici potest, quod Bulla veter, ne casus publici contra Bullam, non verò ne occultis contra eandem a nemine, quam à Papa absolvantur.

N. 233. Accedit quod per hanc interpretationem, me Judice, salvatur tum tota Pontificis auctoritas; tum dignitas Episcopalis, & facultas, sive à Tridentino, sive ex officio Episcopali Episcopis conveniens; tum ipsum Tridentini Decretum. Salvatur Tridentini Decretum, ut planum est, quod concedit Episcopis jus absolvendi à casibus occultis contra Bullam Cœnæ. Salvatur dignitas Episcopalis, & jus ei dignitati annexum, si hoc ipsum asseratur. Salvatur Bulla Cœnæ vetans absolutionem, dummodo enim negetur Episcopis facultas absolvendi publica contra Bullam crimina, sed ea à solo Papa absolvenda; eo ipso habetur quantum satis est ut cum veritate dicatur, nemo casus contra Bullam Cœnæ absolvere potest nisi Papa. Salvatur uniformitas inter Bullam Cœnæ & Tridentini Decretum; quatenus utrumque convenit, quod nemo possit publicos contra Bullam Cœnæ casus absolvere, quam Papa: & quod occultos omnis Episcopus

Tom. III.

absolvere possit. Si ergo Bulla ita interpretata cum Tridentino, & jure, Episcopis ratione sue dignitatis, ut plures docent, debito uniformatur, adeo ut omnia maneat intacta, cur talis interpretatio, absque eo quod Tridentini concessioni derogetur, non præponenda erit interpretationi eorum, qui volunt per Cœnæ Bullam annullatam etiam quoad casus occultos concessam Episcopis à Tridentino facultatem absolvendi; cum Bulla nil expresse dicat de occultis, sed in genere de casibus Bullæ Cœnæ, præseindendo à publicis, & occultis?

Confirmari potest; quia approbata doctrina est, quod nullum Concilij Generalis Decretum, præcipue Tridentini, intelligi debet revocatum, nisi de eo fiat specialis mentio: ergo cum in Bulla Cœnæ non nominetur nisi *Concilium*, non autem additur Tridentinum, consequenter Decretum Tridentini concedentis hanc Episcopis facultatem non intelligitur derogatum. Præterea M. Joan. de la Cruz de Sacram. Pœn. qu. 5. dub. 4. n. 1. ait, quod M. Ban. M. Medina, & alij, qui Tridentino interfuerunt, aperte doceant, quod per Bullam revocantur quidem privilegia, non jus commune Tridentini. Rursus addo ego, nemo negabit, quod sententia asserens convenire Episcopis facultatem absolvendi ab occultis Cœnæ, ex natura dignitatis Episcopalis, non ex aliquo privilegio, sit certo probabilis: ergo quantumcumque Bulla Cœnæ revocet quæcunque privilegia, colligi nequit quod revocet jus dignitati Episcopali nixum absolvendi ab omni Papali occulto, hoc enim jus non est ex privilegio, sed personale, inditum cuique Episcopo: ergo Episcopi, quin contraveniant Bullæ Cœnæ, poterunt etiam nunc absolvere ab omni casu Papali occulto.

N. 235. Nec obstat tertia damnata ut scandalosa ab Alexandro VII. eo quia non damnatur doctrina propositionis; sed damnatur quod ea doctrina fuerit vili, & tolerata. Scandalolum quippe est asserere, & multo magis fingere, quod Sacra Congregatio viderit, & tolerarit eam doctrinam, cum forte ita non sit, sed purum mendacium: eo modo si vilis homunculus assereret, se à Carolo VI. Epistolam recepisse de sua ad culmen Romani Imperij exaltatione, haberetur ut fatuus, non ratione rei dictæ, nam certissima est; sed ob asserentis, se à Carolo certiore factum, temeritatem. Nec ex eo quod verum sit eam opinionem non fuisse à S. Congregatione visam, & toleratam, sequitur fuisse reprobata: hæc enim illatio est illegitima, qui enim aliquid non videt, nec tolerat, nec reprobat, sed præcise se habet: ergo ex eo quod ea

Vv ij propo-

propositio nec fuerit visa, nec tolerata à Congregatione, inferri nequit fuisse à Congregatione reprobata opinionem stantem pro absolvendi potestate contra Cœnæ Bullam. Rursus nec obstat quarta ab Alexand. damnata: Prælati Regulares possunt in foro conscientia absolvere quoscunque seculares ab hæresi occulta, & ab excommunicatione ob eam incursâ. Primo, quia hæc damnata loquitur de Prælati Regularibus quoad seculares; non de iisdem quoad suos, aut de Episcopis: ergo non est ad rem. Secundo, quia satis ostendi quod Prælati Regulares, neque ex suis privilegijs, neque ex vi Cruciatæ absolvere possunt seculares, nisi Episcopi approbatio accedat: cum ergo Prælati Regulares nullam in seculares ex se habeant jurisdictionem; sed omnem à solo Episcopo eos approbante, Episcopi autem nequeant illis conferre jurisdictionem, ut absolvant ab hæresi occulta, (præcipue si ea Episcoporum facultas quoad Papales occultos non sit ordinaria ex vi dignitatis Episcopalis, sed ex puro privilegio Tridentini indulta, atque adeo est indelegabilis) consequenter Prælati Regulares neque ex suis privilegijs, neque vi Cruciatæ, neque ex concessione Episcopii absolvere possunt seculares à Papalibus occultis contra Cœnam, & multo minus ab hæresi. Quod si asseratur quod facultas iniuncta Episcopis quoad casus occultos contra Cœnam absolvendos sit ordinaria vi sui officij, tunc delegare potest Episcopus Regularibus facultatem ut seculares absolvant à casibus occultis contra Cœnam, non tamen ab hæresi; cum Tridentinum quoad hæresim neget Episcopis facultatem etiam quoad suos Vicarios. Hæc sunt validiora huius sententiæ fundamenta, partim ex alijs hausta, partim à me aucta.

§. IV.

An sententia negans sit certa?

SUMMARIUM.

Ejus fundamenta, n. 236. ad 240.
Bulla Cœnæ expresse derogat Tridentino concedenti Episcopis facultatem quoad occultos Bulla Cœnæ, n. 237.
Immo cuicumque antiquo iuri, & privilegio, ibid.
Papa derogare potest facultati vi officij insite, ibid.
Divisio criminum in occulta, & publica, quam extra rem, n. 238.
Episcopis nunquam indulta facultas absolvendi à publicis, nec à Tridentino concessa, ibid.
Damnat quod fuerit visa &c. damnatur tum

quoad prædicatum, tum quoad subiectum, n. 239. 240.

Sacra Congregatio vidit, & non toleravit interpretationem datam Bullæ Cœnæ, n. 240.

Videns, & non tolerans opinionem, eam potius reprobavit, nec se habet præcisive, ibid.

Si hic syllogismus est evidens (Bulla Cœnæ revocat facultatem à Tridentino concessam, sed concessit quoad occultos, ergo hanc revocat) tunc sententia affirmans fuit etiam ante tertiam improbabilis: si non est, tunc neque post tertiam est improbabilis, n. 241.

Ipsamet tertia damnata ideo damnatur, quia est ante damnationem improbabilis, n. 242. & 243.

Interpretatio, quod veteretur Episcopis absolvere publica, non vero occulta, quam falsa, ibid. & 243.

Per tertiam damnationem sententia affirmans in Episcopis facultatem quoad occultos non est falsa improbabilis, n. 244. 245.

Ego puto, esse dicere non audeam, quod ea sententia affirmans fuerit semper improbabilis, ibid.

Si hodie est improbabilis, est ob illud ipsum ob quod continet damnata, nempe ob interpretationem in publica, & occulta, n. 245. 246.

Episcopi absolvere possunt non solum ad occultos, sed à publicis etiam contra Cœnam casibus, omnes incapaces ire Romam, n. 246.

DD. ibid.

Enumerantur qui sunt, n. 247.

Perpetuo impeditus absolvitur directe pro utroque foro ab omni casu, & censura: nam ita non impeditus perpetuo, n. 248.

An qui est impeditus, tum adire Papam, tum Episcopum, possit absolvi pro foro conscientie à dictis casibus publicis, à quolibet legitimo Sacerdote? Ibid.

An habens reservata ab Episcopo, impeditus eam adire, possit quoque absolvi à non habente facultatem pro reservatis? Ibid.

Casus contra Bullam Cœnæ ob multitudinem impedimentorum sunt sæpe Episcopales, n. 249.

Prestat potius ampliare Superiorum Primarium facultatem, quam limitare, n. 250.

Insigne monitum S. P. Ignatii, ibid.

Sententia tuens in Episcopis facultatem quoad Papales, vel semper fuit improbabilis, vel nunc non est, ibid.

DD. dantes Prælati Regularibus maiorem quoad suos, quam Episcopi quoad suos facultatem, ibid.

Non est eadem in Inquisitionibus, & Inquisitionibus facultas, n. 251.

Plus longè possunt Hispani Inquisitores, ibid.

N. 236. **V**ideamus modò oppositæ sententiæ stantis pro derogatione juris Episcopalis quoad occultos in Bulla Cœnæ casus fundamenta; omnia fundantur in clausulâ Bullæ Cœnæ derogatoriâ, quæ si in re adeo gravi ponderetur ut debet, evanescent subterfugia oppositæ sententiæ stantis pro facultate Episcoporum quoad casus Papales occultos: etsi enim in Bullâ Cœnæ non nominetur expresse *Tridentinum*, à quo ea facultas concessa fuit Episcopis, & cui facultati Bulla Cœnæ derogat, sed nominetur præcisè *Concilium*; attamen evidenter constat, Concilium illud nō esse, nec posse aliud esse, quàm *Tridentinum*, nam nullum aliud eam concessit facultatem: ergo cum Bulla derogat Concilio concedenti eam facultatem, derogat eo ipso quoad hoc indulto ipsius Concilij, auferendo omnem ab eo concessam Episcopis facultatem. In hac materiâ iterum redimus ad verba legis neglecto ejus fine; ut enim Interpretes Tridentini à nobis hac Disput. sepe impugnati, ex eo quod *Tridentinum* requirat ad absolutionis valorem Episcopi approbationem, & non addiderit *Diocesani*, cuius in loco absoluitur, plures intulere opiniones confixas, minimè perpendentes finem, non sola verba Tridentini; ita in præsentī ex eo quia Bulla Cœnæ derogat indulto *Concilij*, & non addiderit *Tridentini*, Adversarij intulere subsistere adhuc Tridentini quoad Episcopos indultum.

N. 237. Porro quod Bulla Cœnæ derogat quoque omnibus alijs indultis, & facultatibus, undecumque provenientibus, patet ex ipso clarissimo Bullæ textu, atque adeo cum nullum sit dubium, quod Papa derogare possit, & vetare usum jurisdictionis, etsi ex officij naturâ derivatæ, consequenter inaniter recurritur ad opinionem tuentem, quod facultas absolvendi Papales occultos conveniat Episcopis ex suâ dignitate. Sit enim, ut libet: Bulla tali facultati Episcopis innatæ derogat, vetans sub excommunicatione, ne quis, etsi sit Episcopus, absolvat ab occultis Bullæ Cœnæ.

N. 238. Demum ea interpretatio, quod Bulla Cœnæ vetet tantum nequis absolvat à publicis, videtur planè falsa: quia Bulla vetat, ne Episcopi absolvant à casibus Cœnæ, quorum absolvendi facultatem *Tridentinum*, aut alia jura concedunt, non quorum negant: sed *Tridentinum*, & alia jura unice concedunt Episcopis facultatem quoad occultos Cœnæ casus, non quoad publicos: ergo Bulla negat facultatem absolvendi ab occultis contra eandem Bullam criminibus. Hæc ratione planè evanescit divisio illa eadem.

Tom, III.

suum circa Bullam Cœnæ, in publicos, & occultos. Si enim nemo concessit Episcopis facultatem absolvendi casus publicos contra Bullam Cœnæ, quin omnes negant; ad quid necessaria erat ea Bulla Cœnæ, derogans facultatem quoad casus publicos, cum nemo eam concedat? contra cum tota contentio sit de occultis, an Episcopi ab his absolvere possint, Greg. XIII. ejus Bullæ Cœnæ, quatenus est derogatoria, Author, ob fines sibi notos clausulam apposuit derogatoriam concessæ hæcenus facultatis, ut Episcopi possent suos subditos ab occultis Papalibus absolvere.

Ad tertiæ damnatæ interpretationem in N. purâ Dialecticâ fundatam recole quæ meâ disp. 3. sect. 5. circa finem dixi de hac ipsâ damnatâ; nec non modum formandi ei contradicentem. Modo dico, quod esto ita sit, quod non nisi ejus prædicatum damnatur, nempe quod fuerit *visa*, & *tolerata* à *Sacra Congregatione*; attamen si prudentialiter loquamur, damnata quoque est ipsa opinio cathégorica, seu ejus subiectum. Cur enim Alexander damnaret tantum quod fuerit *visa*, & *tolerata*, cum hoc ad summum esset mendacium referentis, de quo nil aut purum curandum esset Pontifici, cum hoc ipsum sepe accideret pluribus falso referentibus alienas opiniones? Cur tot affecisset censuris sustinentes eas damnatas? Non ergo Papa damnavit tantum dictum referentis, sed multo magis rem ab eo dictam, nempe sententiam asserentem, Bullam Cœnæ non derogare nisi facultati absolvendi à publicis, non verò Decreto Tridentini concedentis facultatem absolvendi ab occultis: hanc ergo interpretationem Bullæ Cœnæ datam Alexander damnavit; ejus enim finis erat tueri ipsam Cœnæ Bullam, & stare pro jure Pontificum eos Bullæ casus sibi solis reservantium.

Confirmo: quia prædicatum damnatæ duo continet, nempe quod ea interpretatio data Bullæ fuerit *visa*; & quod fuerit *tolerata*. Quæro modò, ob quod membrum damnatur? an propter *tò visa*, an propter *tò tolerata*, an propter utrumque? Sanè dici nequit, quod propter *tò visa*; ita ut verum sit quod *Sacra Congregatio* eam interpretationem non viderit, nec examinavit: hoc enim non est probabile: si enim longè minora à *Sacra Congregatione* videntur, & examinantur, quomodo ea interpretatio, in quantum momenti est, à *Sacra Congregatione* non fuit *visa*, nec examinata? Ergo prædicatum damnatur propter *tò tolerata*; ita ut sensus sit, quod *Sacra Congregatio* toleraverit eam interpretationem. Igitur damnatur quod *toleraverit*: ergo *Sacra Congregatio*

Vv iij

tio

tio non se habuit præcisivè quoad interpretationem, quæ est subiectum damnatæ. Potuisset quidem se habere præcisivè, si non vidisset, at cum non sit probabile non vidisse, quin certum sit vidisse eam interpretationem, eo ipso quod damnatur ut falsum quod Sacra Congregatio eam toleravit, verum prorsus est eam negasse, & exclusisse; ergo negavit prædicatum de tali subiecto, seu negavit tolerantiam eam Bullæ Cœne interpretationem. En utriusque sententiæ dantis, & negantis hodie post tertiam damnatam, Episcopis facultatem absolvendi ab occultis contra Cœnæ Bullam motiva. Fateor mihi graviora videri fundamenta opinionis negantis, eo quia interpretatio data Bullæ Cœne, quod negat Episcopis facultatem tantum quoad publica contra Bullam Cœnæ delicta, est meo iudicio evidenter falsa, quia nemo umquam asseruit inesse Episcopis facultatem absolvendi à publicis contra eam Bullam delictis, sed solum ex Tridentini indulto (quod expressè loquitur de occultis) concedebant Episcopis quoad delicta occulta absolvendi facultatem: ergo si Bulla Cœne derogat facultati concessæ Episcopis, derogat facultati absolvendi ab occultis. Hoc est motivum, quod singulariter me movet, stare pro sententiâ negante Episcopis facultatē absolvendi ab occultis contra dictam Bullam.

N.
241.

At quia meo iudicio non fido, eo quia video plures DD. graves, non tantum ante, sed etiam post tertiam ab Alexand. VII. damnatam, stare pro sententiâ tuente in Episcopis facultatem absolvendi ab omni occulto contra Cœnam, hinc de ipso, mihi fateor, evidenti syllogismo dubitare incipio, num crasse halluciner. En syllogismus: *Bulla Cœne revocat non tantum omnia privilegia, & jura antiqua, sed etiam jus novum Tridentini.* (hoc enim fuit, quod tale Episcopis indultum concessit) *sed quod jura antiqua, & Tridentinum concessit, est tantum facultas absolvendi occulta contra Bullam Cœne crimina:* (nulla facta criminum publicorum contra Cœnam mentione, quam nemo somniavit convenire Episcopali officio) *ergo Bulla Cœne revocat facultatem Episcopis debitam aut concessam absolvendi ab occultis.* Maior constat ex ipso textu Bullæ Cœnæ relato n. 222. minor ex ipso Tridentini textu relato n. 221. consequentia est legitima. Cum ergo videam gravissimos DD. interpretari textum Bullæ Cœnæ, quod neget Episcopis facultatem absolvendi à delictis publicis contra Cœnæ Bullam, non ab occultis; cum tamen evidens omnibus sit, numquam concessam Episcopis facultatem absolvendi à publicis,

sed tantum ab occultis, titubare incipio de re mihi omnino certâ, nempe quod Bulla Cœne revocavit indultū absolvendi concessum à Tridentino, nempe absolvendi occultum. Quod scio est, nil ponderis auctum in favorem sententiæ negantis facultatem absolvendi ab occultis, nil, inquam, additum ex tertiâ damnatâ: vel enim est certus ille syllogismus, & tunc sententiâ affirmans talem facultatem fuit ante tertiam damnatam improbabilis; habebat enim contra se eum certum syllogismum; vel non est certus? & tunc neque post tertiam damnatam sententiâ affirmans erit improbabilis, cum nil habeat contra se certum; si enim ante tertiam interpretatio data Bullæ Cœnæ, quod neget facultatem absolvendi à publicis, non verò ab occultis, est certò probabilis, etiam post tertiam damnatam talis manet.

Dices: Licet verum sit damnatam fridæ N. interpretandam, & sumendam ut jact, non 241. tamen inferitur, quod quia tertia est damnata, quatenus asserit sententiâ tuentem falsè Episcopos ex Tridentino à casibus occultis, fuisse *visam, & toleratam*: non, inquam, inde inferitur, quod ea sententiâ retinetur modo probabilitatem, quam antequam damnaretur, habebat. Potest enim ex ipsa damnata colligi ratio tollens omnem probabilitatem, ut patet in minis pia opinione, quæ non damnatur ut improbabilis; at tamen post tot indulta magis pie concessa, & postquam Papa vetuit, ne minis pia defendatur, penes plurimos certò improbabilem. Fateor quod tot *visa, & tolerata*, sit prædicatum damnatæ reliqua subiectum. Fateor 2. mihi certum esse, ut dixi disp. 3. ad finem, quod sententiâ asserens Episcopos posse ab occultis contra Bullam absolvere, fuisse *visam, & non toleratam*; & hoc esse, cujus oppositum Alexander damnat, nempe fuisse toleratam. At hoc modo non disputatur: quod ergo disputatur est, an sententiâ, quæ asseritur tolerata, sit hodie certò improbabilis. Dixi autem esse improbabilem ratione syllogismi evidenti, à quo Alexander motus fuit damnare tertiam, quatenus nitebatur divisioni peccati in publicum, & occultum; & quod Bulla Cœnæ vetabat unicè absolutionem à publicis, quam numquam habere Episcopos; non verò ab occultis, quam habebant. Igitur ipsa Alexandri definitio nititur ipsi syllogismo excludenti dictam divisionem: ex quo deduxi quod sententiâ asserens, unicè vetari Episcopis facultatem absolvendi à publicis, non ab occultis, vel semper fuisse improbabilem etiam ante damnationem tertie,

tie, ut ego prorsus judico, etsi ob magnam Doctorem contradicentium auctoritatem hoc dicere veretur; vel si ante damnationem tertiae non fuit probabilis, nec post damnationem esse impossibile: eo quia ipsa Alexandri definitio nititur syllogismo, qui si non erat certus ante, nec nunc. Nam saepe docui damnatas à Papa esse ex se ante damnationem malas; & ideo quia in se male damnantur.

N. 243. Confirmo: Nemo ante tertiam damnatam dixit improbabilem sententiam tuentem, licere Episcopis absolvere ab occultis: putarunt quidem plures esse falsam ob expressum Bullae Coenae textum, nemo tamen quem viderim putavit improbabilem; ergo neque post tertiam damnatam ea sententia erit improbabilis. Do enim fuisse à Sacra Congregatione visam, & non toleratam interpretationem datam Bullae Coenae, quod sustulerit ab Episcopis facultatem absolventi à publicis, non ab occultis. Rogo, cur non fuit tolerata? Sanè, non nisi quia hæc interpretatio data Bullae Coenae est illusoria, cum Bulla Coenae tollat facultatem ab Episcopis quam habebant; sed non habebant, nisi quoad delicta occulta, non quoad publica: ergo illam tollit: ergo tota ratio non tolerantiae resolvitur in hunc nostrum syllogismum evidentem: *Bulla Coenae tollit facultatem, quam Tridentinum dedit Episcopis; sed non dedit nisi quoad occulta; ergo hanc tollit.* Hic autem syllogismus, si ante tertiam damnatam non sustulit probabilitatem à sententia post Bullam Coenae tuente, inesse Episcopis facultatem absolventi ab occultis, neque post tertiam damnatam auferet ab ea sententia probabilitatem.

N. 244. Hæc sunt, quæ movent primò ad dicendum, quòd per tertiam damnatam nulla sit sublata probabilitas à sententia tuente inesse post Bullam Coenae Episcopis facultatem absolventi ab occultis, sed eandem prorsus retinere modò probabilitatem, quam ante tertiam damnatam habebat. Constat; quia nullum modò habet contra se principium certum post tertiam damnatam, quòd antea non haberet; nempe ipsam interpretationem Bullae quoad casus occultos, & publicos: quæ interpretatio ante tertiam damnatam aderat, & negabatur à pluribus ut falsa, à nemine ut improbabilis. Secundo dico, quòd si syllogismus allatus num. anteq. est evidens, aut saltem certus ut puto, tunc sententia tuens talem in Episcopis facultatem quoad occultos, numquam fuit probabilis, eo quia habebat principium certum contra se. Quia verò syllogismus illum adeo obviū, & pa-

tentem video à plurimis negari esse certum, nempe tum à Patronis tuentibus opinionem faventem Episcopis quoad absolutionem ab occultis; tum à negantibus eam opinionem esse veram, simul tamen tuentibus esse certò probabilem; ideo ob utrorumque auctoritatem suspicor eum syllogismum fortè non esse certum, etsi mihi certus videatur, & tunc dico, quòd si dictus syllogismus non est certus, sententia affirmans in Episcopis facultatem quoad occultos contra Coenae Bullam casus, non tantum est probabilis, sed videtur certa, eo quia certum est Tridentini indultum, & ut supponitur, revocatio non est certa. Vel ergo revocatio est certa, & tunc opinio, stans pro Episcopis quoad occultos est improbabilis: vel non est certa? & tunc eadem opinio, quia nixa certo indulto, erit certa. Ita discurrere placuit: etsi ego putem opinionem stantem pro Episcopis esse certò falsam, ob syllogismum mihi certum fundatum in textu Bullae Coenae revocantis, & in textu Tridentini olim concedentis eam Episcopis facultatem. Quòd si dubitem ob auctoritatem tot Doctorum eum syllogismum esse certum, tunc licebit sequi opinionem stantem pro Episcopis, incerto ut supponitur à Bulla Coenae quoad occultos revocatam.

Hinc ignoro, cur P. Cardenas, & P. No- N. 245. guiera velint, quòd opinio stans pro Episcoporum quoad occulta facultate, sit hodie post tertiam damnatam improbabilis: cum, ut dixi, si talis est, est ob certitudinem syllogismi, qui eam interpretationem à damnata asseritam destruit. Qui syllogismus aderat ante damnatam, immò ipsa damnata eum supponit: ergo opinio stans pro Episcopis, vel ante tertiam damnatam, est certò improbabilis; vel non est post illam.

Similiter ignoro, quid plus emolumenti N. 246. trahat opinio negans, sententiam stantem pro Episcoporum auctoritate quoad occulta crimina contra Bullam Coenae, esse probabilem. Do enim non esse probabilem ut puto, etsi ob extrinsecam ejus sententiae probabilitatem, hoc asserere vix audeam: sanè si non est probabilis, est ob syllogismum, ut dixi, non aliunde; cum ipsa damnata eam interpretationem casuum in publicos, & occultos à syllogismo rejectam, supponat, ut veram. Do, inquam, non esse probabilem: quid tum? Sanè apud omnes omnino indubitatum est, quòd Episcopi saltem possint, non tantum occultos, sed etiam publicos contra Bullam Coenae casus absolvere, quoties qui deliquit impotens est personaliter Papam adire: hic enim non tenetur mittere

vel

vel Procuratorem, vel epistolam pro absolutione, ut docent M. Donatus *tom. 1. part. 2. pag. 69. n. 11.* Felix *n. 3345.* P. Tamb. *tom. 2. pag. 62.* P. Mendo in *Epitome verb. Reservati casus n. 40.* Neusser *d. 116. qu. 6.* Diana *part. 12. tr. 2. resol. 24.* & alij passim. Addit Felix, quod si commodè fieri posset, nec ullum esset infamiae periculum, scribi posset ad Romanam Pœnitentiarium.

N. Porro pro legitimè impeditis adire personaliter Romam recensentur ex iure Canonico *lib. 5. de Sent. excomm. cap. Quamvis, & cap. De castro*, & alibi, omnes familiari sibi morbo laborantes, nempe podagrâ, cecitate, senectute, membrorum debilitate, &c. omnes gravi inimicitia innodati, probabile mortis periculum prudenter timentes: omnes foeminae ob sexus fragilitatem: omnes impubes: omnes qui sui juris non sunt: omnes tantâ rei familiaris inopiâ laborantes, ut non nisi mendicando iter suscipere possint: omnes notabili temporalit aut spiritali damno obnoxij, ut sunt qui habent officium publicum, quod sine gravi damno dimitti non possit: omnes qui suo labore familiae suae victum comparant. Breviter, omne illud est legitimum impedimentum, ob quod delinquens, si iter Romanum susciperet, se exponeret aut suos periculo probabili vitæ, aut famæ, aut alij gravi corporis aut animæ damno, ut rectè Neusser *l.c.*

Neusse. N. 248. Nota autem quod impedimentum potest esse perpetuum, & non perpetuum. Si est perpetuum, qui absolvitur ab Episcopo, absolvitur directè pro utroque foro à casibus publicis Papæ sive à jure, sive ab homine, etiam in Cœnâ Domini, & hæresis reservatis, ait Felix *n. 3347.* & M. Donat. *l.c. ex P. Tambur. l.c. pag. 62. qu. 59.* ex P. Pellizar. de Monialibus *cap. 9. n. 26.* & alij communiter. Si verò impedimentum non sit perpetuum, tenetur quis, elapso eo impedimento, presentare se Pontifici saltem per Procuratorem, ait Felix *n. 3350.* non ut absolutionem obtineat, cum jam sit directè, & plenè absolutus, sed ut Papæ hoc præcipienti obediat. Notandum quoque, quod si quis sit impeditus non tantum adire Papam, sed etiam adire Episcopum, tunc ille, ait P. Palao, & alij, poterit à quolibet legitimo Confessore à dictis casibus publicis in foro conscientiae absolvi. Hoc tamen negat Felix, Leander *tr. 2. de Centuris d. 17.* & alij. An verò hæc doctrina de impedimentis quoad Papam adeundum, teneat proportionaliter in casibus reservatis ab ipsis Episcopis, ita ut qui est legitimè impeditus adire Episcopum, possit à legitimo Confessore

tunc absolvi à reservatis per Episcopum, C. de negat. C. de Lug. Maistr. *d. 21. n. 232.* Felix *n. 3353.* e contra affirmat P. Palao, P. Tambur. *tom. 2. lib. 5. cap. 12. n. 35.* & alij.

Modo ad me redeo. Si cererum est quod Episcopi possunt omnes dictis impedimentis innodatos absolvere ab omni casu non tantum occulto, sed etiam publico contra Cœnæ Bullam: rursus, si certum quoque est, valde paucos esse illos, qui contra Cœnæ Bullam deliquere, qui non sint aliquo ex dictis impedimentis irreti, consequenter casus contra Cœnæ Bullam erunt plerumque jurisdictionis Episcopalis, etiam publici sint. Quod ergo emolumentum, ob quod neganda sit probabilitas sententiæ tueri Episcopos posse absolvere ab occultis Ergo vel sententia stans pro Episcopis quoad casus occultos, fuit semper etiam ante tertie damnationem certò improbabilis, quod nemo, quem viderim, dicit; vel si non fuit, etiam nunc post eandem tertiam non est improbabilis.

Hæc dixi, quia ego ejus genij sum, quem diuturna pluribus in Regionibus experientia me docuit. Malo potius, quoties res sub lite est, nec quid certum ex neutra parte habetur, stare semper pro ampliatione jurisdictionis Superiorum, præcipue Episcoporum, quam pro limitatione. Equidem ea est naturæ nostræ indoles, ut quos potiores tam ad præmia, quam ad poenas conspiciamus, eos veneremur magis, & magis vercamur, quam quos in atpera faciles, in indulgentias limitatos experimur. Sanè ut humane polius exempla subiticeam, quæ ministris suis magnâ tamen ponderatione selectis, maiores sæpe, etiam supra characteris meritum, & secretas committunt facultates, mihi præsto, & satis est prudentissimus S. P. Ignatius, qui electis à se Superioribus, liberalior erat in ampliatione, quam in limitanda facultate: ea ductus ratione, quod quò maiori Superior immediatus autoritate præstat, eò cum subditi melioribus oculis intuentur: quin ipsimet infimis inter Superiores Superioribus ita favebat, ut eorum maiores moneret, ne se eorum officiis immiscerent, ut perfectè munus suum obire possent: quod si aliquis facultate suâ abuteretur, punienda erat persona abutens, non officium, cui facultas desponsabatur. Cùm ergo per autoritatis in Superiore limitationem subditi nequaquam meliores, quin conquisitis & adiectis in subsidium optimis doctrinis, pessimè tamen applicatis, deteriores, nescio cur hodie aliqui ex negantibus facultatem absolventi occulta in Episcopis eò ulque progressi sint.

ut dicant oppositâ stantem pro tali facultate Episcoporum negent esse probabilem: immo eo usque progressi, ut quam negant hodie in Episcopis facultatem quoad suos, abtolvendi occulta contra Coenâ Bullam, eandem hodie quoad suos concedunt Prælati Regularibus. Quare vel neganda, admissa à Felice n. 3424. in Prælati Regularibus, quoad suos hæc facultas, ut recte P. Moya tom. 1. pag. 327. n. 6. vel affirmanda certo probabiliter eadem in Episcopis facultas quoad suos. Non ergo stat morum reformatio in limitandâ Superiorum sive Ecclesiasticorum, sive Regularium facultate, sed in Superiorum electione; qui si prudentes sint, maturè procedent in lucē facultatis usu, maturè in communicandâ paucis, & quidem selectis viris facultate; maturè in non manifestandâ, nisi dum opus est, autoritate, quâ potiuntur. Hoc pacto Episcoporum Ecclesiæ Principum, & Prælatorum Regularium dignitati prospicietur; & lapsi habebunt, cui scelera sua fiducialiter committant.

N. 251. Adverte, mi Lector, me hæc in disputatione nonnulla de hæresi externâ delibasse; nam interna ab omnibus absolvi potest: nec eandem materiam dilatare decrevi, eo quia ad manus sunt gravissimi Doctores, qui plenâ manu hoc distendunt, & diserunt; tantò magis quod hæreses externæ ad diversum forum pertinent, & quidem pro Regionum diversitate diversum: neque idem ubique Inquisitionis Tribunal, eademque facultas. Nam ut fidem meam liberem, satis erit perpendere Hispanam Inquisitionem, quæ maioribus præ alijs Inquisitionibus gaudet privilegijs: Hispani enim Inquisitores absolvere possunt ab hæresi occultâ, non tantum in foro judiciali, & externo, sed etiam in foro conscientie: non ita alijs Inquisitores; ait Carena part. 2. tit. 2. §. 7. n. 61. Diana 1. p. tr. 5. ref. 4. & p. 8. tr. 7. ref. 50. Felix n. 3341. Vnde verò in Inquisitoribus Hispaniæ tanta facultas? Sunt qui ex speciali privilegio derivari; sunt qui ex consuetudine; & Sedis Apostolicæ permissione, ne conversio hæreticorum occultorum retardaretur occasione Romani itineris. Porro hæc facultas absolvendi ab hæresi externâ occultâ non tantum ipsi Tribunali Hispaniæ Inquisitionis, sed cuilibet Inquisitori seorsim competit, adeo ut quilibet possit cuicumque Confessario eam facultatem committere: ut enim Inquisitor hanc facultatem exerceat, & committat, necesse non est ut Sacerdos sit, quia hæc facultas concessa est Inquisitori ratione sui officij, non ratione Ordinis Sacra-

dotalis, quo non eget ut censuram tollat, aut alteri tollendam communicet: quâ sublatâ, hæresis poterit ab omni Sacerdote absolvi; nam peccata ratione censuræ reservata, si hæc tollatur, possunt ab omnibus absolvi. Hec ferè ad verbum Felix l. c. P. Di. cast. de Censuris tr. 10. dub. 12. & alij.

S E C T I O X.

De Capitulo Sede vacante.

§. I.

Quid possit in Regulares approbatores?

S U M M A R I U M.

Status questionis, n. 252. 253.

DD. stantes pro jure Capituli, quod Regulares approbatores possit examinare, n. 253.

Non sunt nisi duo, quin nec duo, ibid.

Capitulum per Vicarium a se electum approbare potest Confessores, n. 254.

Rationes dictorum DD. ibid.

Dicunt Clementis IV. Decretum revocatum: & sicut Capitulum potest approbare, ita & revocare licentias, ibid.

Dicunt potestatem approbandi Regulares esse ordinariam Episcopi, & ideo transire ad Capitulum, n. 255.

DD. negantes, n. 256.

Atant quod etsi de jure communi Capitulum hoc possit, derogatum tamen a Clemente IV. n. 257.

Clausula ejusdem Clementis, ibid.

Negant jus approbandi Regulares esse ordinarium Episcopi, sed delegatum, ibid.

Clemens X. decidit, quod novus Episcopus revocare possit approbationes Antecessorum, ibid.

M Ovi hoc dubium supra n. 213. & huc N. 252. transtuli fusiori calamo, quæ breviori conceperam, tantò magis, quod hæc materia familiari Episcoporum morte quotidie ob oculos versatur, & quod magis est, acerbis contentionibus sit illustrior, & infelicio. Queritur igitur, an Capitulo, Sede vacante, insit jus examinandi Regulares ab Episcopo demortuo approbatores, sive sine causâ, sive cum novâ causâ, eo modo quo subsequens Episcopus potest absolute, etiam non accedente novâ causâ ex parte Regularis, sed pro suo libito, & sui muneris officio examinare, approbare, reprobare, limitare facultatem absolvendi sæculares ab alio Episcopo Regularibus concessam?

Duos dumtaxat reperio Doctores, qui militant pro jure Capituli, Sede vacante, (de hoc enim semper loquor, ne cæties repetam;) nempe

nempe Episcopum Barbatrensem in suo Pastoralis Regularium parte 2. qu. 20. a n. 25. alio nomine, Frances de Orrutigoiti; & Mag. Hyacinthum Donatum tom. 3. tr. 4. qu. 28. pag. mibi 40. qui licet aliquem in propriis rationis favorem citent, neminem tamen in favorem sue conclusionis; nec unum cum alio confundi debet: vulgare enim est, ut Doctores idem antecedens aut rationem concedant, & contradicant in conclusione. Quin si rem considero, neuter stat pro Capitulo: ait enim M. Donatus, quod Capitulum, si adfit iusta causa, possit revocare facultatem. At hoc non est ad rem; non enim questio est, an si adfit iusta causa; sed questio est absoluta, quid possit Capitulum de jure suo: eo modo, quo, quid possit de jure suo Episcopus de novo succedens, qui, si ve adfit, si ve non adfit nova iusta causa ex parte Regularis, ob quam motivum revocandi dedit, potest absolute, etiam nulla presente nova causa, revocare facultatem, quam ab Episcopo demortuo habuerunt? Quod enim, superveniente nova causa, possit Episcopus revocare ipsam, quam ipse dedit Regulari, facultatem, ex Clemente X. est prorsus certum. Similiter nec Barbatrensis stat; quia tandem num. 42. concludit dicendo: Judico utramque sententiam esse probabilem tum autoritate, (& tamen neminem, nisi pro sua ratione, non pro sententia citat) tum ratione. Censeo tamen hodie in praxi sequendam, quæ distinguit inter licentias limitatas, & illimitatas datas. De illimitatis ait non posse ab Episcopis, nec Ordinariis sine iusta causa revocari, eosque illimitate approbatos non posse ad examen vocari. De limitatis ait posse, etiam sine causa. Hæc Episcopus, qui absolute negat facultatem ipsis etiam Episcopis revocandi facultates illimitatas sine iusta causa; quanto magis negabit Capitulo? Rursus concedit licentiam Episcopis tantum quoad revocandas etiam sine causa licentias limitatas: ergo Capitulo ad summum conveniet facultas revocandi, etiam sine causa, licentias Regularium limitatas.

N. Probat M. Don. 1. quia Capitulum de jure communi potest omnia, quæ Episcopus de jure ordinario, paucis exceptis; sed Episcopus revocare potest de jure ordinario facultatem Regularibus concessam: ergo & Capitulum. Secundo, quia Vicarius à Capitulo electus potest approbare Confessores, ut tuetur cum pluribus Barbos in Collect. ad Trid. sess. 23. de Ref. c. 15. n. 28. ergo potest revocare facultates ab Episcopo mortuo concessas. Tertiò, quia Bulla Clementis IV.

in quâ DD. oppositi fundantur, derogata fuit à Tridentino revocante omnia privilegia, quibus Regulares ab approbatione Episcopi eximebantur: ergo Regulares approbati debent à quolibet Ordinario, adeoque à Capitulo Sede vacante, quod venit nomine Ordinarii; alias nec à sequenti Episcopo approbandi forent.

Probat Frances n. 25. qui ait: Pace tunc N. torum virorum (nempe contrariorum) dico, 255. quod Capitulum revocare possit licentias Regularibus concessas, & vocare ad examen, eo modo, quo Episcopus successores explicat autem, ne æquivocis sit locus, an facultas à jure concessa vocanda sit ordinaria, an delegata, ut inter alios vult Barbos: & respondet, quod si ea facultas non natus aliquo jure antecedenti, dicenda sit delegata; si autem à novo jure confirmetur, dicenda sit ordinaria. His positus, ita arguit: quia Tridentinum vetat nequis Regulari audire possit confessiones sine approbatione Episcopi: ergo jus approbandi est indivisum ab officio Episcopi; ergo est ordinarius respectu Episcopi: sed potestas conveniens Episcopo de jure ordinario transit in Capitulum, ut plerique docent, ait n. 21. quibus addo Episcopum Campanil in suo Divesius Camp. juris Canonici Rubrica 12. cap. 13. n. 74. pag. mibi 738. qui ex hoc principio inferunt, quod Capitulum medio Vicario à se electo examinare, & approbare possit Confessores: immò ex eodem principio, inconsequenter tamen, P. Pelizar. tom. 2. in Man. Regul. tract. 8. cap. 4. n. 7. intulit Regulares nequire in suis Ecclesijs concionari, nisi petita à Vicario Capitulari benedictione, eo quia hæc potestas conveniebat Episcopo de jure ordinario, & ideo transiit ad Vicarium Capituli: ergo potestas examinandi Regulares transiit ad Capitulum. Confirmat; quia Episcopus subsequens potest revocare facultates ab Episcopo demortuo concessas; ergo etiam Capitulum intermedium.

Verumtamen pro opposita sententia negante Capitulo jus examinandi, & approbandi Regulares ab Episcopo demortuo approbandi Regulares ab Episcopo DD. inter quos quique insignes Lusitani, Barbos de Præb. rest Episc. part. 2. allegat. 25. n. 49. P. Fr. P. gundez in 2. Ecclesia præcept. lib. 7. cap. 2. n. 28. P. Suar. junior tract. 2. de Penit. d. 2. n. 251. P. Nogueir. d. 14. Cne. sess. 2. Syl. p. Sum. vena novum Carmelitanæ Familie Iudus P. Nogueir. Opusculo 2. res. 23. n. 96. qui præter alia, addit Clementis IV. Breve alia citat. Accedit his P. Dicastillo tr. 8. de Penit. d. 10. num. 321. Bossius de Triplici Jubilei Privilegio

Tridem.
Barbos.
Clem.
IV.

- fest. 3. casu 2. §. 1. pag. mihi 185.* editionis Mediolanensis, dicens: Solus autem succesor in dignitate, & jurisdictione, non in solâ jurisdictione, ut est Capitulum Sede vacante, seu ejus Vicarius Generalis, potest Regulares semel approbatos vocare ad examen, vel reprobare: ita Clemens IV. & si fiat revocatio, nullus est momenti. Hæc
- P. Suar. Bossius. Accedit quoque Magnus Suarez, qui in unâ suâ à me lectâ ante quadriduum epistolâ, negat convenire Capitulo jus examinandi dictos Regulares. P. Pellizar. in
- P. Peliz. Manuali Regul. tom. 2. tr. 8. c. 2. n. 44. pag. 268. P. Leurenus quest. 484. in suo Vicario Capitulari, qui quidquid respicit Capitulum Sedis vacantis expeditè exhaure, illust. Fermosinus Astorgæ Episcopus in suo Tractatu de Capitulo Sede vacante, dicens qu. 21. n. 6. Regulares ab Episcopo defuncto approbati, ita esse approbati, ut non possint à
- M. Pass. Capitulo reprobari juxta praxim; M. Passerinus, vir fundatæ doctrinæ tom. 2. qu. 187. a n. 300. ad 321. qui nervolè diluit argumenta Barbastrensis, & M. Donati: omitto quos sequitur, & citat Diana tom. 3. tr. 2. res. 27. & tom. 4. res. 48.
- N. Fundantur hi Doctores 1. quia etsi Capitulum, quantum à jure conceditur, ut patet ex cap. Episcopus. revocare possit dictas approbationes Regularibus à demortuo Episcopo concessas, huic tamen juri à Clemente IV. anno 1265. derogatum est: cum enim Regulares dubitent, num Sede vacante concionari, & confessiones audire possent, Clemens, cujus verba refert M. Sylvest. verb. Confessio, M. Passer. M. Donatus, & alij, respondit: *Vestris supplicationibus inclinati presentium vobis autoritate concedimus, ut in hujusmodi casu possitis uti tamdiu libere prædictâ licentiâ, donec viduatis Ecclesijs provisorum fuerit de Pastore: ergo si Capitulum infuit jus examinandi Regulares approbatos, si ve non, certum ex Clemente est, eos esse exemptos, donec subintret in viduatam Ecclesiam Pastor novus: ex quo patet, quàm frivola sit instantia eorum, qui ex eo quod novus Episcopus possit approbatos à demortuo Episcopo Regulares examinare, ut definit Clemens X. interunt hoc posse Capitulum: cujus Capituli facultati derogavit Clemens IV. donec de novo Pastore provideatur. Dicere autem huic Clementing Bullæ derogatum, est dicere, tum falsum, tum incredibile: falsum, quia Tridentinum sess. 23. cap. 15. purè revocat privilegia, quibus Regulares se eximebant ab approbatione Episcoporum, nulla prorsus mentione factâ de Vicarijs aut Capitulo:*

incredibile; non enim ferè omnes Theologi illi clausulæ Clementinæ fiderent, eique inhærent, si de revocatione suspicarentur: quin solus ex tot modo citatis à me DD. P. Pellizarius l. c. dubium aliquale ingerit P. Peliz. de ejus revocatione; nemo aliorum. Fundantur alij ejusdem sententiæ Patroni in opposito principio, præcipuè M. Passerinus, M. Pass. volens quod jus approbandi non sit de jure ordinario Episcopi, sed ex potestate delegatâ, adeoque non transit ad Capitulum. Suadet; quia Regulares ante Tridentinum non approbati ab Episcopo absoluebant: ergo hæc approbandi facultas est purè delegata Episcopis à Tridentino. Nec valet (inquit) consequentia n. 318. 319. Capitulum medio Vicario à se electo potest approbare Regulares non approbatos; ergo etiam revocare approbationem. Non valet, quia Episcopus potest instituere Parochos, quos tamen non potest tollere.

§. II.

Notanda.

SUMMARIUM.

Judico facultatem approbandi Regulares convenire Episcopis vi sui officij. Cur? n. 258.
Etsi Regulares olim non nisi à suis Superioribus presentati absolverent, non sit non esse subiectos Episcopis, ibid.
Capitulum potest Confessores non Regulares prius approbatos iterum approbare, n. 259.
Potest quoque Regulares approbatos elapso approbationis tempore, ibid.
Potest etiam nunquam approbatos approbare, ibid.
An Regulares in propria Ecclesiâ possint, non petita à Vicario Capitulari veniâ, concionari, ibid. & 275.
Nisi dicatur facultatem approbandi Regulares ad confessiones, & conciones, esse in Episcopis ordinariam, plura, quæ Capitulum jure facit, erunt injusta, n. 259.
Nisi jus examinandi Regulares approbatos distinguatur a jure examinandi eorum licentias, perpetua Capitulum inter, & Regulares discordia, n. 260. 261.
Etsi Capitulo daretur jus examinandi personas, nil inde utilitatis, n. 261.
Capituli studium esse debet præsertim in examinandis approbationis literis, ibid.

EGo censeo 1. facultatem approbandi N. Confessarios convenire vi sui officij 258; Episcopis territorium habentibus; undecumque facultas absolvendi proveniat, si ve

vi Ordinis, ut vult Tridentinum, sive à Pontifice, sive ab Episcopis, ut in Ecclesiasticis. Si enim Parocho vi sui officij convenit providere suo gregi, & Sacramenta administrare, cur non conveniet Episcopo proportionata ad suam dignitatem vigilantia, quâ gregi suo, & multo magis sui gregis Pastoribus, inter quos nemo magis necessarius, quam Confessarij, prospiciat? num eâ scientiâ, & morum honestate floreat, quâ animarum Pastores decet? Rursus, si vi sui officij convenit Episcopis jus examinandi suos Ecclesiasticos ad Confessarij munus electos, cur eadem facultas ex vi sui officij non conveniet Episcopis respectu Regularium ad audiendos sæculares destinandum? Sanè sublato Papâ, tota Ecclesiâ jurisdictione in Episcopis concluditur: si ergo Episcopi à Papâ jure sui officij eligendi, & approbandi, & examinandi sunt, tamquam Pastores gregis Catholici, (nisi Papa clementer huic juri cedat) quâ vel levi apparentiâ negabitur inesse vi sui officij Episcopis jus examinandi, & approbandi omnes, & quoslibet etiam Regulares, sui gregis Pastores? Ergo licet olim Regulares cum solâ suorum Prelatorum præsentatione possent absque aliâ Episcopi approbatione sæculares absolvere, non sit, quod de jure ordinario non essent approbandi ab Episcopis quoad suas oves; erant enim approbandi, sed sit, quod à tali lege ordinariâ fuere exempti à Pontificibus; quin si fuere ab eâ exempti, inferitur talem legem, & jus in Episcopis adfuisse. Quare tota Regularium exemptio ab Episcopis est quoad suos absolvendos, non quoad oves Episcopi. Confirmo: Vix est, qui neget, quod Capitulum Sede vacante per Vicarium à se electum possit ad examen vocare Ecclesiasticos, etsi ab Episcopo demortuo approbatus; vix, quod possit ad examen vocare Regulares post elapsam approbationis tempus; vix quod conferre possit auctoritatem absolvendi non approbatis, sive Regularibus, sive sæcularibus, numquam antea approbatis: immò, ait P. Pellizarius, Capitulum habet jus, ne quis Regularis concionetur in suâ Ecclesiâ, nisi à Vicario Capitulari benedictionem petat. Rogo, unde hæc in Capitulo jura, nisi quia, ut plerique docent, quos sequitur Episcopus Campanil in suo *Diversorio juris Canonici Rubricâ 12. cap. 13. n. 74. pag. mibi 378.* & P. Pellizar. tom. 2. tract. 8. cap. 4. n. 7. nisi quia, inquam, tota jurisdictio, quæ de jure ordinario conveniebat Episcopo, convenit Capitulo Sede vacante? Si ergo hæc admit-

tantur juridicè facta à Capitulo, eo ipso clarè inferitur eam jurisdictionem fuisse in Episcopo ordinariam. De cætero prodatur ratio, in quâ jus commune dans Capitulo talem facultatem fundetur: ergo planum est, quod qui Capitulo negati facultatem examinandi Regulares à demortuo Episcopo approbatus, eo quia non conveniat Episcopis de jure officij facultas examinandi Regulares, sed tantum ex jure delegato à Tridentino, quasi Tridentinum nequiret confirmare jus competens Episcopis jure officij, non benè negare. Tota ergo negandi ratio est privilegium à Clemen. IV. concessum, quo exempti fiunt ab examine Capituli.

Cenfeo 2. hanc quæstionem, an in iis Ca. N. pitulo jus examinandi Regulares approbatus, si confusus juribus procedatur, hunc perennem discordiarum venam; si distinctus, fore utilissimam. Patet. Fac enim ut Vicarius Capitularis vocet ad examen Regularem approbatum, fixus, quod habeat tale jus regulabit Regularis fixus quoque suo juri. Instabit Vicarius dicens, omnem ordinariam demortui Episcopi potestatem ad Capitulum transisse; negabit Regularis, sive quia dicit potestatem approbandi Regulares non convenire Episcopo de jure officij, sed ex jure à Tridentino aut Papâ delegato; sive quia admittit adhuc eâ potestate tamquam ordinariâ in Episcopo, & delegatâ in Capitulo, dicit privilegium sibi à Clemente IV. concessum, quo eximitur a tali Capituli jure. Reponat Vicarius sublatum à Tridentino dictum privilegium: negabit Regularis, nam Tridentinum unice subjicit Regulares approbationi, & examini Episcopi, non vero Vicario Capitulari. Replicabit Vicarius, quod cum habeat tum jus examinandi Confessores sæculares approbatus à demortuo Episcopo, tum Regulares non approbatus, quorum approbatio, & facultas expiravit, cur non habeat quoad Regulares approbatus? Fatebitur Regularis eam in Vicario potestatem quoad sæculares approbatus, & Regulares non approbatus, aut quorum tempus expiravit; negabit quoad Regulares approbatus, fixus, & nixus Clementis privilegio, cui ferè omnes Theologi, & DD. voluntur. Urgebit Vicarius sibi tantam potestatem convenire, quam subsecuturo Episcopo, qui potest omnes Regulares etiam illimitatè approbatus ab Episcopo antecessenti examinare. Negabit Regularis: & adhuc concessâ tantâ facultate, renuet examen, eo quia Clemens eum eximit ab examine Capituli, non ab examine Episcopi futuri, ut expressè innuit.

En

N. 261. En numquam absolvenda Capitulum inter, & Regulares his, si confusè procedatur; quilibet vincet, nemo vincet. En non alius in hac juriū contentionē proventus, quam uberima jurgiorum, quin & scandalorum teges, quæ scandala eo maiorem fument augentim, quo neglecto omni prudentiali arbitrio ad minas, & terrores procedatur, arreptā inde injustā, ut dicent Regulares, a Capitulo causā, quod Regulares approbati examē negligant; quas tamen minas velut injustas Regulares despiciunt, fixi, & nixi Clementis privilegio, quod fuisse concessum certum est; fuisse derogatum, certum non est; immo ei ferē omnes Doctores, ut certo subfistēti, nituntur. Nisi ergo vel Sedes Apostolica illi privilegio derogeret, vel definiat inesse Capitulo tale jus, vel à nobis certum aliquod jus statuatur in Capitulo, à quo nullo prætextu privilegij subducere se possint Regulares approbati, jus illud examinandi Regulares approbatos, quod Capitulum prætendit, semper sub lite erit, & à Regularibus negabitur vi sui privilegij. Accedit, quod adhuc dato hoc examinandi Regulares approbatos jure in Capitulo, vix quid in Capitulo utilitatis? Vel enim Regulares fuere à mortuo Episcopo illimitatē approbati, vel limitatē? Si illimitatē, hi paucissimi sunt, & plerūque sunt viri vitæ & doctrinæ probitate clari, & quoad hos Capitulum facillè submittere potest suum judiciū Episcopi demortui eos illimitatē approbantis, quin veniatur ad juriū contentionem, de posse & nō posse Capituli, de posse, & non posse Regularium: quare cum his Vicarius dissimulare prudenter poterit suum jus, ne in dubium vocetur. Si sunt limitatē approbati, ut solent plerique esse, abs dubio plerumque approbatio paucos intra dies expirabit, quibus absolutus, si profecti velint in audiendo sæculares, debent se Vicario sistere, examinandi, & approbandi, quin pro modico tempore juriū tumultus exciteretur. Quare laudarem ut totus rigor & conatus & diligentia foret in adnotando ad unguem approbationis locō, tēpore, personis, aliisque circumstantijs, sub quibus dicti Regulares approbati fuere: in his enim prudentissimum instat periculum ne approbationis limites prætergrediantur, & in hos severè animadvertendum. Modicā igitur præfensi juris dissimulatione totum facillè componetur; juriū contentione, numquam, nisi à Romanā Sede paretur antidotum.

Tom. III.

§. III.

Mea mens.

S U M M A R I U M.

Do Capitulo jus convocandi Regulares, etiam illimitatē approbatos, & examinandi approbationis litteras. Nego jus examinandi personas, 262.

Mea conclusio favet, tum Capitulo, tum Regularibus, ibid. & n. 266.

Capitulum Sede vacante est dominus gregis secularis, eique convenit jus defensivum sui gregis, n. 263.

Hoc jus convenit Capitulo vi sui officij, n. 264. Prudenter eo utendum, ibid.

Regulares huic juri resistentes peccant mortaliter, ibid.

Do Regularibus approbatis indultum, ne a Capitulo examinentur, n. 265.

Clementis IV. Bulla vix negari potest, ibid.

Non omne jus ordinarium Delegantis transit in personam delegatam, ibid.

Regulares a mortuo Episcopo ad tempus approbati possunt a Capitulo examinari, ibid.

An Breve Clementis IV. sit certum, n. 266. & 275.

Nil certi dicitur, & æterna rixa, non distincto jure examinandi personas a jure examinandi licentias, n. 267.

Quam antiqua Episcopos inter, & Regulares querela, n. 268.

Monachi olim erant in totum subiecti Episcopis. Et primus, qui eos exemit, fuit magnus Gregorius, ibid. & 269.

Iterum subiecti Episcopis, & iterum exempti, ibid.

Clemens X. litem terminavit, ibid.

Humana malitia sæpe peccatum personale alicujus status facit originale omnium, n. 269.

Laudantur impense tum Ecclesiastici, tum Regulares, n. 270. 271.

Papa in Regulares benevoli, n. 271.

Udico rem facillè componi posse, si distinguatur jus convocandi personas, & 262. examinandi approbationis litteras, à jure examinandi personas, & reprobandi authenticas approbationis litteras. Quod enim ea jura sint diversa, patet ex diversis objectis. Do Capitulo, Sede vacante, jus jurisdictionis convocandi Confessores Regulares, etiam illimitatē à defuncto Episcopo ad sæcularium confessionem approbatos. Do quoque Capitulo jus examinandi approbationis à Regularibus præhabita litteras. At nego Capitulo idem jus examinandi personas, & revocandi litteras, nisi nova, eaque gravif-

Xx

fima

vacantis: illud enim jus convenit Episcopo, ut Episcopo, & est jus fundatum in dignitate Episcopali, qua caret Vicarius Capitularis. Patet hoc in pluribus. Numquid, quia mortuo Papa succedit in Ecclesiæ regimine Collegium Cardinalium, dicemus huic Collegio de potestate delegatâ convenire infallibilitatem, & omnem in hominis intellectû, & voluntatem jurisdictionem, vel potestatem creatricem Cardinalium? Numquid Concilium Regium habet ex potestate sibi delegatâ omne omnino jus, quod de jure ordinario convenit Regi? Non sanè: quia plura jura sunt alligata tali dignitati, quæ si deficiat in alio, eo jure ne quidem ex potestate delegatâ frui potest. Dixi me dare privilegium Regularibus illimitatè approbatis, ne umquam, Sede vacante, examinentur à Capitulo. Nam si de approbatis ad annum ex. gr. sit fermo, hi elapso anno possunt à Capitulo examinari: etenim Clementis IV. Bulla, cui nritur hoc privilegium, dicit, quod Regulares, Sede vacante, liberè utantur licentiâ absolvendi. Cum verò absolvendi licentiâ data ab Episcopo premortuo non fuerit ex. gr. nisi pro anno, quâ Regulares approbati ab illo, elapso anno, uti nequibant, sed alia prorogatio approbationis petenda fuisset ab Episcopo, si superites fuisset; consequenter, & in nostro casu, alia prorogatio approbationis, si-ve per ratihabitionem antecedentis, si-ve per novum examen, prout Capitulo placuerit, à Capitulo habenda est: nam approbati ad annum, eo elapso non sunt nunc approbati, sed fuere; ut verò nunc absolvant, nunc esse debent approbati.

N. 266. Hinc patet cur hæc in re censuerim potiùs prudentialiter, & distinctis juribus, quam confusis procedere. Primò, quia per jus convocandi personas, & examinandi licentias, (quod concedo Capitulo) potest Capitulum suum munus obire. Similiter per jus aut privilegium (quod concedo Regularibus) ne novum durante suâ licentiâ subeant examen, possunt Regulares facillimè obedire. Secundo, quia si res contentione primi juris utrumque agenda, perpetuat inter Capitulum, & Regulares mentis, & voluntatis rixæ. & fortè scandala; ut ostendi n. 261. & 262. Tertio, quia vel res est de probabilitate extrinseca, vel de intrinseca utriusque opinionis? Si de extrinseca, nemo negare poterit, quod sententiâ negans inesse Capitulo jus examinandi Regulares ab Episcopo demortuo approbatos, sit longo excessu probabilior, quam affirmans: nam pro negante tale jus in Capitulo stant ferè omnes, & quidem magnæ autoritatis DD. quos dedi n. 256. & 257.

Tpm. III.

pro affirmante non nisi duo, & quidem, ne quidem duo, ut ostendi n. 254. & 255. ergo si res autoritate agenda est, nequit Capitulum examinare dictos Regulares approbatos. Quod si quæstio non est per autoritatem, sed per certam rationem absolvenda, pro neutrà parte video rationem certò validam. Nam privilegium Clementis IV. in quo DD. sententiâ negantis Capitulo jus examinandi Regulares, tam acriter insistent, mihi valde dubium est an fuerit revocatum, præsertim si fuit vivæ vocis Oraculo, ut indicat P. Pelliza. tom. 2. tr. 8. cap. 2. n. 44. il-
ludque revocatum asserit M. Donatus: & M. Don. quidem eò magis dubito, quod hodie vix sciri potest, quæ privilegia Regularium quoad absolvendum sint, & non sint revocata; & Urbanus pleraque vivæ vocis Oraculo abolevit: ergo huic privilegio me plenè fidere nequeo. Similiter ratio, cui sententiâ negans insistent, quod potestas delegata non transeat ad alium, atque adeo non transeat ad Capitulum facultas examinandi Regulares approbatos, cum ea facultas respectu ipsiusmet Episcopi sit delegata; hæc, inquam, ratio erudita esse potest, non tamen solida, ut litem dirimat: etenim judico quod facultas approbandi Regulares conveniat, de jure sui officij, Episcopis: ergo si stemus rationibus sententiâ negantis Capitulo jus approbandi Regulares approbatos, nil solidum habetur. Idem dico de rationibus sententiâ affirmantis tale jus inesse Capitulo; tota ejus ratio est, vel negare privilegium, quod tamen a pluribus tamquam subsistens admittitur; vel dicere, quod cum potestas approbandi Regulares sit ordinaria in Episcopis, transeat ut delegata ad Capitulum. At utrumque facillè negatur; & adhuc admissio, quod sit ordinaria, non ideo transeat ad Capitulum, quia ligata dignitati Episcopi.

Vides, mi Lector, quod nisi nobiscum N. distinguatur jus convocandi personas, & 267. examinandi licentias, à jure examinandi personas, & reprobandi authenticas approbationis litteras, nil certi umquam dabitur in re tam frequenti, & necessariâ; quin perpetuæ ubique rixæ: contra hæc prudentiali jurium distinctione, tam Capitulo, quam Regularibus favetur: & viduata Pastore Ecclesia, mutuo Capituli, & Regularium amplexu fovetur.

Profecto novæ non sunt, sed coævæ quasi N. Ecclesiæ, diræ inter ipsos Episcopos, & Regulares contentiones, fundatæ in hac, an Episcopi habeant jure sui officij jurisdictionem in Monachos, & Regulares. Quod scio est, quod Gonzalez Tellez (qui à me inter
Xx ij Canon.

Canonistas maximo in pretio habetur, non enim totum ejus negotium est paginas repetitis textibus, & citationibus implere, vix ullâ additâ ratione, sed ita res canonicas tractare, ut methodo syllogistica, & intrinsicâ graves complectatur pro suâ mente rationes) hic ergo eximius Canonista in 1. *Decret. librum tit. 31. de officio juris Ordinarij cap. 19. incipit: Grave. refert Monachos fuisse semper Episcopis subiectos; & Divum*

S. Aug.
Chalce.

Augustinum Monachis regulam dedisse, & Concilium Chalcedonense *can. 4.* expressè dicere, quod Monachi sint Episcopo regionis, in quâ vivunt, subiecti; & quod nemo Monasterium acceptet, aut fundet, nisi permittente Episcopo. Trahit numerosos DD.

Barthol.
P. Azor.

inter quos Barbofam *lib. 2. juris Eccl. cap. 12. n. 21.* & Potest. Episcop. *allegat. 105. P. Azor tom. 1. Justit. lib. 12. c. 10.* Brunonem Chassai. Chassai de Privil. Regul. *tract. 2. P. Giballinum de Scient. Canon. lib. 7. c. 9. qu. 3.* & alios. Erant ergo Monachi adeo subiecti Episcopis, ut nequirent alio ritu Officia celebrare quàm præscripto ab Episcopo, ut ab Episcopis Monasteria visitarentur, ut Monachi ab illis emendarentur, & corrigerentur. Quia verò (inquit dictus Gonz. Tel. *pag. 804. col. 2. in medio*) Episcopi Monachos sibi subiectos severè, & irrationabiliter tractabant, hinc à D. Gregorio M. in Concilio Lateranensi statutum, ut Mona-

Gonza.

S. Greg.

chi suis tantum Abbatibus subiecti forent. Quare Monachorum exemptionem ab Episcopis, adeo ut soli Romanæ Ecclesiæ hodie subordinati sint, ab ipsa Episcoporum revocata, ait, originatam. Plura quoque in hanc rem habet doctus M. Donat. *tr. 13. de Exemptione Religios. qu. 6.* qui plurimos recitat censentes, quod Religiosi de jure communi sint Episcopis subiecti, & quod juris canones stent pro Episcoporum in Religiosos jurisdictione, à quibus canonibus, repetitis Pontificum privilegijs, ab eodem M. Donato *qu. 8. ad verbum relatis*, Religiosi dicuntur exempti. Quia verò humanâ imprudentiâ evenit, ut Religiosi suismet privilegijs contra Episcoporum jurisdictionem abuterentur, hinc subsequentes Pontifices pleraque privilegia in totum abolere. Perpendat Lector inquietum Ecclesiasticos inter, & Religiosos systema. Olim Episcopis integrè Monachi subdebantur: conquesti hi de illorum sævitia, & declarati à Magno

M. Don.

S. Greg.

Gregorio exempti. Abusi subinde suis privilegijs Regulares, & plerisque revocatis à Sede Romanâ iterum fuere Episcopis quoad plura subiecti. Conquesti de novo Religio-

Pius V. si de Episcopis Beato Pio V. superstitit, qui

in pluribus pro illis stetit. Tandem discordia à Clemente X. composita in Bullâ, *Suprema*, utriusque in pluribus favendo, & in pluribus non favendo.

Non ergo, quasi novum Africa monstrum, demiranda frequens hæc Ecclesiasticos inter, & Regulares contentio, & eadem sæpe ob levissimam rem, unico urbanitatis officio concludendam. Utrique ita Marte pugnant; isti ut præcipiant; illi, ut se eximant: illi pro suâ, ut putant, jurisdictione; isti pro suâ, ut opinantur, exemptione: obliti interdum se eodem Ecclesiæ lacte nutritos, se eodem sanctissimo Panis figuratos, se pro morum reformatione destinatos, se eidem æternæ gloriæ albo interendos. Utinam, quæ ut plurimum nominis unius Ecclesiastici, aut Regularis culpa est, obstetricante malevolâ secularium intentione, quasi originalis culpa, in omnes Ecclesiasticos, omnesque Regulares, non refundatur! Utinam ad perfectionem, ad quam utrorumque institutum utroque promovet, tendant utrique, & mutuo charitatis Divinæ amplexu manus invicem dent! Quam brevi intervallo, servatâ eâ, quam Ecclesiastica Hierarchia, inter caput, & membra, suspirat subordinatione, Christi Domini ovile pinguesceret! Quam nulla in curijs lamenta! Quam jejuna in famelicis judice cupiditas!

Sciant Regulares, Ecclesiasticos fore Ecclesiæ Primogenitos. Sciant Ecclesiæ leges, ab illis conditas. Sciant Dei Ecclesiam auctorem eorum sapientiâ propagatam. Sciant eos ubique, ut juris Arbitros statui. Sciant Martiri Domini splendorem eorum frontibus coævum. Sciant laureatam quâ sanguine, quâ heroicarum virtutum culturâ, eorum beneficio Christianam Rempublicâ. Sciant verendum Vicariatui Christi D. diademâ Ecclesiasticis penè hereditarium. Perpendant hæc serio Regulares: nulla tunc in se illis subjiçiendo asperitas, indocilitas nulla. Ecclesiarum Capita, Episcopi sunt, quoniam quilibet suâ in Diocesi quasi alter Papa. Perceant Regulares, colant, obsequantur, subordinentur, diligant.

At sciant quoque Ecclesiasticos non tantum Dei leges, sed Servatoris nostri consilia, oppidò à Regularibus aucta. Sciant inter deo utriusque Ecclesiæ Latine, & Græcæ Doctores, septem eorum Monasticam, & Mendicantium institutum profectos. Sciant Regularium indoctrinâ offeratissimas quæque Nationes ad Ecclesiæ gremium deductas. Sciant ab antiquis, & modernis Pontificibus Religiosos ob stupendos Ecclesiæ progre-

Honor.
III.
Bened.
XI.
Bonif.
VIII.
Pius V.
Clem.
X.
Sixt. V.
de coll.

progressus stupendis privilegijs locupletatos. Testes authenticici sunt Bonifacius VIII. Honorius III. Benedictus XI. & B. Pius V. hodie Divis insertus, referens 26. gravamina, quibus Regulares vexantur ab Ecclesiasticis; & quorum utrorumque incolumitati prospiciendę Clemens X. Bullam suam edidit. Sciunt a Sixto V. in constit. *Postquam verus ille* §. 4. relato à Neutier d. 138. n. 4. Decretum, ut in supremum Cardinalium Collegium, quatuor saltem, ex Ordinibus Regularibus in idem Collegium adscribantur. Neque verò quis, laudator temporis acti, autumari poterit, melioris frugis extitisse Antiquos, quàm modernos Regulares: vix enim reperire erit sæculum, quo tot Regulares (eà quā hodie rigidissimā canonizationis methodo proceditur) sint Sanctorum Catalogo adnumerati, quot nuperrimē elapso; cum ferē omnes Regulares sint. Sint igitur Ecclesiastici Christianę Reipublicę capita: submittant se illis, nil renitendo, Regulares. Sint Regulares Ecclesię membra, oculi, lingua, aures, manus: tractentur, in nobilia Diocesum membra. Ubique pax, ubique concordia, ubique Christus D.

§. IV.

Alia pro meo intento rationes.

S U M M A R I U M.

Nisi certum aliquod jus detur Capitulo, semper rixæ, n. 272.

Jus examinandi Regulares approbatus est prorsus incertum, ibid.

Vicarius a Capitulo electus vocatur Pro-Episcopus, n. 273.

Est dominus gregis Pastore viduati, ibid.

Jus vocandi Regulares approbatus, & examinandi eorum licentias, convenit Capitulo ratione sui officij, n. 274.

Si licentia non sit notoria, est exhibenda, ibid.

Exemptus a jurisdictione non est exemptus à jure reverentiali, ibid.

Nemo suas res, & gregem ignoto viro committit, ibid.

Quoties ex exemptione maximum imminet damnum, nulla datur exemptio, ibid.

Si Regulares non sunt exempti à Capitulo in re minori, neque quoad absolvendum seculares, n. 275.

In re gravi non nisi exhibitis litteris creditur, ibid.

Capitulum est directē dominus gregis, eique convenit jus coactivum in alijs, ibid. & 276.

Tom. III.

Confirmo 1. quia nisi certum aliquod N. jus conferatur Capitulo, nil in hac tam gravi, tamque contentiosa materia, certi inferri poterit: & perennes semper erunt inter Capitulum Sede vacante, & Regulares à demortuo Episcopo approbatus, discordiæ, & rixæ: sed hoc jus certum nequit esse jus examinandi Regulares, & revocandi licentias: ergo aliud jus certum querendum est. Minor constat; quia jus examinandi personas, & revocandi licentias ab omnibus ferē T. T. negatur, etiam dato quod tale jus de jure communi conveniret Capitulo: negatur autem, vel quia volunt quod Regulares ex privilegio Clementis IV. sint ab eo communi jure exempti, ut in plurimis alijs, quę Episcopis, & eorum Ordinarijs de jure communi conveniebant, exempti sunt: vel quia jus ipsum approbandi Regulares non est nisi delegatum in Episcopis, adeoque illi non succedit Capitulum: vel quia, etiā summum quod concedi potest, concederetur Episcopis, videlicet omnes Monachos, & Religiosos esse illis de jure ordinario ex vi sui officij subiectos, aut saltem esse subiectos quoad absolvendum seculares, ut ego verum judico, attamen tot privilegiorum concessione, hodie ab eā jurisdictione exempti sunt: ergo jus certo conveniens Capitulo in Regulares approbatus, nequit esse jus examinandi Regulares, & revocandi licentias. Aliud ergo jus certum querendum est.

Non puto aliquem dicturum, quod Capitulo, Sede vacante, nullum jus certum convenire debeat in Regulares approbatus. Sic enim conclamatum esset de Ecclesiā suo Pastore viduata: cum tamen indubitatum sit eam viduatam Ecclesiam, ejusque gregem subiectum esse Capitulo Sede vacante, & hujus muneris esse eum gregem custodire, & ideo Flaminius Marchetti in sua *Praxi Vicarij Capitularis pag. mibi 24.* dicit, quod Vicarius Capitularis vocari solet *Pro-Episcopus* Si autem Pro-Episcopus certum jurisdictionis jus ei competit, saltem ne quis gregi suo, nisi à se cognitus immisceat; nec enim, si Regularis non approbatus ei gregi se immisceat, quasi à mortuo Episcopo approbatus, reddenda de gregis secularis damno erit ratio à mortuo Episcopo, sed à Pro-Episcopo seu Vicario Capitulari, qui non examinata ejus licentiā absolvendi facultatem ratihabuit. Igitur Dominus viduata Ecclesiā est Capitulum, & Pro-Episcopus; ergo certam habent in suum gregem jurisdictionem, certumque jus, nequis suo gregi, ei invito, præcipue cum facultate absolvendi, non notoriā, (sed ut experientia

Xxij testis

testis est, & sepe dubia, se immitteat.

N. 274. Cum ergo jus aliquod certum convenire debeat Capitulo; jus autem examinandi personas, seu Regulares approbatos, & revocandi eorum licentias ut valde incertum, quomodo passim, ut dixi, negatum, restat, ut hoc certum jus, sit jus convocandi Regulares approbatos, & examinandi eorum licentias, an authenticè sint. Porro quod hoc jus conveniat ratione officij sui ipsi Vicario patet. 1. quia ipse Vicarius Capitularis est Dominus ejus gregis; igitur ei convenit jus jurisdictionis, tum directivum, providendo de praelatis Pastoribus, tum coactivum resistendo illis, qui sibi non sunt certo boni. Quis enim in re tam gravi, qualis est confessio sacramentalis, consulat Vicario, ne convocet Regulares, neve de eorum licentijs, an legitime sint, ullum examen instituat? Immo quis non consulat, ut convocet personas, & examine litteras? Etenim quoties exemptio, aut facultas est notoria, illi standum est; si tamen non est, facultas, privilegium, & licentia exhibende: & ideo forte monet M. Don. *fr. 13. q. 17.* qui postquam docuit, Regulares exemptos citatos ab Ordinarijs non teneri comparere, eo quia exemptio supponitur notoria, si tamen non sit notoria, ut est in nostro casu, approbatio, quin saepe dubia, tenentur comparere, & suas litteras exhibere: immo & in eo casu, in quo notoria est exemptio, (dico ego, approbatio) tenentur Regulares, aut, ex quadam decencia comparere, ut suas litteras exhibeant: si ergo exemptus a jurisdictione non est exemptus a jure reverentia, ut docet P. Sanchez. *lib. 3. de Matr. d. 33. n. 23. & lib. 6. Sum. cap. 1. n. 14.* quanto minus non exemptus a jurisdictione Capituli, ut sane est confessor Regularis approbatus? Nisi dicere velimus, Capitulum destitutum omni jure defensivo sui, sui que gregis (quod sane nemo de re sua familiari, de suis bobus, equis, ovibus deceret, non habere heredem jus examinandi pastorem anteriorum fidelitatem) quanto minus, inquam, non exemptus a Capituli jurisdictione tenebitur suas litteras exhibere? Neque quis pretendere possit, se utpote Religiosum, esse immunitem a jure examinandi suam approbationem. Nam ad suam exemptionem a Capitulo, satis, ut sit exemptus a jure examinandi suam personam: praeterea nulla datur exemptio, quoties, ex ea imminet irreparabile damnum, ut imminet, nisi licentia praebeat visentur.

N. 275. Verge: Nemo negabit plura competere Vicario Capitulari, inter quae nequis Regu-

laris, etsi habeat a defuncto Episcopo concionandi licentiam, sine pravia ab ipso venia, aut benedictione, in sui Ordinis tempore concionetur: ita P. Pelhaz. *tom. 2. n. 8. & 4. & 7.* & alij ab eo confulti, inter quos Card. Lugo, P. Baldellus, & alij. Rogo modo Clementis IV. Breve, cui tantum fuit sententia negans Capitulo jus in Regulares approbatos, esse validum, & lubitum pro exemptione Regularium a dicto jure, adeo ut possint, Sede vacante, habere ea licentia audiendi secularium confessiones uti; cur non quoque licebit Regularibus, qui concionandi licentiam ab Episcopo antea non habuerunt, libere ea licentia, Sede vacante, uti, absque eo quod pravia a Vicario veniam petant. Nam Breve Clementis IV. de utraque licentia idem prius concedit. Vel ergo, Sede vacante, nulla a Regulari ad concionandum confessiones approbato, licentia a Capitulo petenda est; si Breve non est derogatum, vel in utroque; cum indivisum ejusdem verbi Clementis, Regularibus dubitantibus de licentia absolventi, & concionandi Sede vacante, respondeat. Quod si dicatur, petendam pro concionando veniam, non pro absolviendo, contra est; quia hoc ipsum quod, quia eadem licentia in utroque casu concessa: immo ex hoc inferam, vel Brevis intulisse intensionem, vel posse a me quoque dari interpretationem, quod Clemens IV. examinet Regulares approbatos a jure novi examinis, non ab exhibendis litteris, & harum examine. Demum contra omnem prudentiam mihi videtur asserere, quod concedent Regularibus privilegium, ut licet absolvent non exhibitis litteris approbationis, adeo prudentialiter dubijs. Omnia que habet M. Pasler. *art. 1. n. 1084.* volens quod concionatores Regulares non teneantur a Capitulo petere benedictionem pro concionando, nisi ubi est consuetudo. Laudo coherentiam, modo sic arguo: Si in re minoris momenti Capitulum habet jus convocandi Regulares ad idem ministerium a defuncto Episcopo approbatos; cur non habeat in re tam gravi momenti? & ubi quicquid peragitur, & crebris auribus committitur, nec auditur, & a quo status gratie frequenter dependet, non habet jus convocandi Regulares ad absolvendum approbatos, ut se presentent, suasque litteras exhibeant? etenim in re gravi, non nisi exhibitis litteris eroditur, nec legitimum prodest, nisi presentetur, aut Barbo. *strenis pag. 60. n. 11. & 12.* & de hoc arg. potest P. Sanchez. *tom. 2. Confil. lib. 6. cap. 8. dub. 4.* Quare semper perhito, quod Regularis approbatus citatus a Capitulo, esse non teneatur.

reueatur comparere, ut subditus examinandus ob suum privilegium; debet tamen, non tantum ex decencia, & jure reverentia, sed ex jure jurisdictionis, quod Capitulum directe habet in suum gregem, & indirecte in omnem, qui, si invito, vult suo gregi regendo immiscere; debet, inquam, Regularis dictus comparere, & litteras exhibere. Si enim Capitulo, Sede vacante, inest jus examinandi Regulares non approbatus, ne se immisceant in audiendis facularum confessionibus, cur jus examinandi litteras Regularis approbat, ob idem motivum, Capitulo non competat? Rogo Regulares, hoc jus examinandi litteras Capitulo negantes, num contenti forent, si Capitulum se in regimine Regularium quoad Religiosum gregem, immo quoad seculares suos domesticos, ingereret? Applicent.

N. 276. Confirmo 2. quia Capitulum, ejusque Pro-Episcopus, seu Vicarius Capitularis, est Pater, Pastor, Custos, Dominus viduati gregis: ergo omnia jura, quæ his conveniunt, competunt Pro-Episcopo ejus gregis; sed jura his competentia non tantum sunt providendi, pascendi, custodiendi, jubendi, sed etiam jura defensiva, seu defensionis ab omni imminente malo omnes, si rationabiliter invito, gregis sui aggressores; itultusque haberetur, & Patris, Pastoris, Custodis, Domini nomine indignus, qui incognitum sibi Pædagogum suo filio, incognitum sibi servum suo ovili præsticeret; & eo magis, quod periculum prudens cilet, quod Pædagogus foret lupo sub ovina pelle; & quod servus foret infidelis, & nequam: ergo Capitulo insunt jura defensiva sui gregis, & jus saltem cognoscendi Regulares approbatus, & examinandi litteras approbativas, num authenticæ sint. Igitur Capitulo competit jus puniendi transgressores hujus sui juris: quæ verò poenâ puniendi, an etiam revocandi facultatem absolviendi, paulo post dicâ. Monco autem, ut semper distinguantur ea duo jura, examinandi litteras approbativas; & examinandi personas. Hoc ultimum jus nego Capitulo, atque adeo Regulares approbati nolentes se subdere examini, nec contumaces, nec inobedientes, hoc poenâ digni esse possunt, cum nullum tale jus habeat Capitulum in approbatos Regulares: contra puniri pro maiori aut minori relittentia possunt a Capitulo Regulares, recusantes se sistere, sualque litteras ostendere Capitulo: hoc enim jus competit Capitulo, suumque jus in re tam gravi rueri tenetur, ne damnum irreparabile viduato gregi imminet, inexaminais approbatis Regularum litteris; eisque

enim competit jus tuendi rem suam, etiam offensive, si pura defensio non est satis; ergo multo magis annullandi litteras inexaminais, & earum facultatem.

S. V.

Gravis practica objectio.

SUMMARIUM.

An a Capitulo Regularis, non presentatis sue approbationis litteris, puniri possit, si absolvat? n. 277.
Inobedientes convocatorijs, & nolentes litteras exhibere, malum in Curia Romana exitum timere possunt, ibid.
Regularis non presentatis litteris absolvens, valide absolvit, n. 278.
An Regularis ab Episcopo approbatus, non a suo Presbitero, valide seculares absolvat? ibid.
Regularis non presentatis litteris absolvens, illitè absolvit, n. 279.
Si seculares sunt confessoris dista culpabilis resistentie, invalide a dicto Regulari absolvuntur, n. 280.
Confessio potest esse invalida, tum ratione Confessoris, tum penitentis, ibid.
Quæ juris in Capitulo contra Regulares, litteris non exhibitis, absolventes? n. 281.
Cur Regulares nolentes examinari, non sint contumaces; sint autem nolentes presentare litteras? n. 282. 283. 284.
Est regula juris, quod omnia Episcopi jura transferantur ad Capitulum, n. 285.
Negari Capitulo negari jus examinandi litteras, ibid.
Sept ipsa offensa sit defensio, ibid.
Jus constitutum convenit Capitulo, ibid.
Dilecti Regulares a Capitulo puniri possunt. Quæ litteræ? n. 285. 286.
Jura clamant, quod causa honoris sit nimis ardua, n. 286.
Rationes pro sententiâ negant, quod Episcopi punire possint Regulares: multo minus Capitulum, n. 287. ad 291.
Si potestas alicui delegata, eidem conveniat ex jure suo, immo non est pure delegata, n. 292.
Privilegia revocant jus examinandi personas, non licentias, ibid.
Regularis in Ecclesiâ sui Ordinis, veniente Episcopo, concionem habens, potest ab eo puniri, n. 293.
Potest non approbatus valide absolvere, si Episcopus tacite annuat, si renitatur, invalide, id.
Privilegia in aliquem alterius gravamen cedunt, sunt stricte intelligenda, n. 294.
Expono Breve Clementis II. non in favorem Capituli, non Regularium, ibid.

Dices

N. 277. **D**ices, quid si Regulares à Vicario Capitulari acciti, ut se præsentarent, suasque præhabitas à demortuo Episcopo approbativas litteras, offerrent examinandas, quæ, & quales, & an authenticæ sint, parère recusarent, & adhuc absolverent?

Respondeo, præterquamquod verendum valde sit, ne hi contumaces suâ inobedientiâ Capitulum impellant appellandi ad Curiam Romanam, à quâ abs dubio easdem pœnas luent, quas aliqui Regulares suis privilegijs abutentes, ut stipenda privilegia ferre in totum abolerentur; atque adeo ut aboleatur quoque prætensa exemptio, ne se Capitulo sistant, suasque litteras præsentent; quin ut Capitulo non tantum quoad litterarum, sed etiam quoad personarum examen subijciantur: expedit enim ut quod alias licet, ob nova scandala damnetur, & quod posteri luant, quod priores peccarunt, juxta illud, quidquid peccarunt Graij, plectuntur Achivi. Respondeo, inquam, aliqua hic controversi posse, quæ ad Theologos, aliqua quæ ad Canonistas pertinent.

N. 278. **P**rimum, an dicti Regulares recusantes se sistere, & suas Vicario Capitulari litteras exhibere, ab eo examinandas, validè absolverent? Ratio dubitandi est; quia sicut plures quos inter Mag. Passer. tom. 2. art. 1. pag. 49. num. 22. & n. 223. docent Regularem ab Episcopo approbatum, sine licentiâ tamen sui Prælati absolventem sæculares, non tantum illicitè, sed invalidè absolvere; de

P. Fagund. quo etiam legi potest P. Fagund. lib. 7. in Præc. Eccles. cap. 2. n. 30. & alij; ita dici posset, quod Regulares illi sine licentiâ Capituli absolventes, invalidè absolvant. Quia verò puto veriorem sententiam, quod ad validam absolutionem satis sit approbatio Episcopi, hanc enim solam petit Tridentinum ad valorem, licentiâ verò Prælati est necessaria, ut ea Episcopi approbatio data Regulari sit licita illi; consequenter dico, quod dicti Regulares validè absolverent sæculares: etenim habent à præmortuo Episcopo facultatem, quæ durat quousque revocetur, ut praxis, & omnes docent: ergo cum per Capitulum purè convocans Regulares, ut examinandas offerant suas facultates, dictæ facultates non revocentur, eo ipso Regulares illi validè absolvunt.

N. 279. **S**ecundum est, an dicti Regulares licitè absolverent? Dico quod prorsus illicitè, & non nisi cum culpâ mortali, eò quia injustè resistunt juri, quod inest Capitulo eos cognoscendi, & examinandi litteras approbationis præhabitas, num authenticæ sint. Quomodo enim Capitulo constat eos esse appro-

batos, nisi exhibitis approbationis litteris. Ergo cum inobedientiâ sit in re gravissima, & occasionem det, ne Capitulo gregi suo per cognitos a se Pastores invigilet, non potest non esse summè illicita.

Tertium est, an sæculares confesij dictæ N. culpabilis Regularium resistentiæ, validè a dictis Regularibus absolverentur? Dico quod invalidè prorsus, quia sine dolore confiterentur; implicat enim ut cooperans alienæ culpæ mortali, suarum culparum dolorem concipiat; sed sæculares illi cooperantur illicitæ absolutioni à dictis Regularibus data; ergo dicti sæculares invalidè absolverentur. Confessio enim dupliciter potest esse invalida; vel ex parte Confessoris, quatenus caret facultate; vel ex parte penitentis, quatenus caret dolore, & proposito requirito; aut non est integra, ut debet. Verum quidem est, quod si sæculares invincibiliter nesciant, aut credant eos Regulares licite absolvere, tunc ob hunc errorem validè absolverentur.

Quartum est, quid juris in Capitulo de N. de vacante, & electo ab eo Vicario in Regularibus, non præsentatis, & examinatis approbationis litteris absolventes?

Hoc dubium indirectè est Theologicum, N. directè est Canonisticum, quia in Legibus 281. Ecclesiæ fundatum, quæ præscribunt pœnas, tum in genere, intelligendas inobedientibus Ecclesiæ juribus; tum in specie, quod jus coactivum competat Episcopo, Ordinarijs, Capitulo Sede vacante in Regularibus eorum edicta transgredientes. Quare possum, quin de me aliquis conqueri possit, remittere interrogantem ad Canonistas; hi audienti tunc, non ego. Si tamen audiri mereor, en mea decisio fundata in duplici juris distinctione. Dedi Capitulo jus convocandi Regulares approbatos, eorumque approbationis litteras disceptandi, ut veritas constet. Negavi Capitulo jus examinandi personas. Si hæc jura secernantur, quod hæcenus à nemine factum vidi, plana, & me iudice certa erit decisio. Si confundantur, omnium certa, perpetuæque rixa inter Capitulum censurans, & Regulares censuratos, quilibet enim pro se pugnavit, Capitulum pro suo jure, salkem delegato; Regulares pro suâ exemptione.

Dico itaque, Capitulum punire posse, in N. dicam debere, eos Regulares suo juri convocatorio, & litterarum examinatorio, contumaces, simul tamen secularibus absolutionem impertientes. Non posse autem eos punire, ut resistunt novum examen subire. Loquor semper de Regularibus approbatis à de-

N.
284.

ad mortuo Episcopo, etsi illimitate. Secunda pars liquet quia cum neque Capitulo jus examinandi Regulares à præmortuo Episcopo approbatos, siue hoc sit ex Clem. IV. privilegio à ferè omnibus asserto; siue potestas examinandi personas Regulares non sit ordinaria in Episcopis, sed purè delegata, adeo ut ea potestas ad Capitulum non transeat, consequenter dicti Regulares approbati, non sunt inobedientes, & multo minus contumaces, si examen Capituli subire nolint.

N.
285.

Prima pars quoque liquet ex à me adductis in favorem juris convocandi Regulares approbatos, & examinandi litteras, quod jus Capitulo inesse ostendi, tum à priori, ratione sui officij, est enim Dominus, Custos, & Pater gregis vidui, nec hoc ab aliquo negari potest; clara est enim juris Regula, quod omnia jura præmortui Episcopi transeant ad Capitulum Sede vacante, siue ea sint spiritualia, siue temporalia, atque adeo vis coactiva, & defensiva eorum, ut tradit P. Leuren. qu. 456. Lotterius de re beneficiaria lib. 2. Pignatell. tom. 5. consult. 24. n. 3. & alij, tum à posteriori, eo quod nisi tale jus concedatur Capitulo vocandi dictos Regulares, eorumque litteras examinandi, periculum erit, ut approbati se intermiscant non approbati. Cum ergo juxta legem naturalem sit, ut cuicumque convenit jus, conveniat quoque potestas defendendi suum jus, imò interdum potestas offensiva alterius, quæ tamen offensio tunc ob contumaciam violentis sit defensio, ut patet in eo, qui ex moderatione inculpate tutelæ occidit aggressorem occidere promptum; consequenter, si Capitulum est viduari gregis Dominus, & Custos, non tantum habet jus jurisdictionis in gregem, vetando secularibus, ne dictis contumacibus Religiosis sua peccata dependant, sed coactivum contra sui gregis aggressores, qui independentes à Domini, seu Capituli placito, imò eo invito seculares gregem docere, pascere, absolvere tentent. Profecto ab illis, qui de hac meâ responsione conquesturi sunt, & fortè dicturi, me, ut alicui adularem, in hanc responsionem venisse, cum tamen mihi temper in votis fuerit dictum magni Gersonis, plus amandam veritatem, quam potestatem, siue secularem, siue spirituales: quæro, inquam, ab istis, an in suarum rerum familiarium socios, aut in suæ pugne commilitones, aut in suæ jurisdictionis consortium, oculis clausis admitterent viros sibi non notos, ne quidem exhibitis fidelitatis, & prudentiæ, & vigoris, & doctrinæ propriæ authenticis litteris, quin

ab ovo inobedientes? Respondeant, & pendant, quod tibi non vis, alteri ne feceris. Puniri igitur hi contumaces Religiosi à Capitulo poterant, servatâ proportionatâ contumaciâ inter, & poenam mensurâ; si puniri recitent, ab absolvendo absterneant.

Confirmo quia omnia jura clamant, quod causa honoris sit nimis ardua: si ergo ob causam arduam censuræ infligi possunt, cur non à Capitulo in eum inurbanum, & contumacem Regularem? etenim honor pro dignitate mensurâ augetur, & quo quis maiori præminet dignitate, eo magis ab alienâ inobedientiâ dehonatur. Quid autem Sede vacante eminentius Capitulo? quid minus à Regulari expectibile, quàm quod tum Capitulo reverentis obedientiæ gratiâ, tum ipsius Regularis maiori, ni dixerim, magis vanæ exultationi, conducit, videlicet laudabilis suæ approbationis litteras exhibere? Quid ni igitur Regularis iste à Capitulo puniatur, & quidem, si post tentatâ Capitulo suaviora omnia remedia, ferreus in suâ contumaciâ, in absolvendo seculares persistat? Cur superadditâ hac novâ contumaciâ causâ, quæ quidem ad Confessionis Sacramentum attingit, & dominium Capituli in suum gregem perturbat, & debilitat? Cur, inquam, instantibus his omnibus circumstantijs, Capitulum non poterit, eum inurbanum, & contumacem sui domini, sui que gregis perturbatorem ab absolvendi facultate suspendere, ut in simili Clem. X. de Episcopis definit? Quin audiatur M. Don. tr. 13. qu. 29. pag. mibi 305. qui querit, an Regulares lacerantes Episcopi cedulones incidant in excommunicationem eo scripto contentam? & postquam negavit, nisi exprimantur eâ in cedulâ Religiosi; quia excommunicatio lata per verba generalia non comprehendit Regulares, ob sua privilegia; subdit tamen rem attentione dignam; quod licet Regularis lacerans non incurrat excommunicationem terminis generalibus latam, potest tamen Regularis ille ab Episcopo puniri ut inurbator, & offensus sui jurisdictionis, ut notant DD. in cap. 1. de officio Delegati. Nec obstat quod sit persona exempta, & in dignitate constituta, ait Farinacius in praxi crimin. citatis pluribus qu. 114. n. 64. imò (N.B.) potest uti suspectus de heresi ab Inquisitore interrogari, quid sentiat de potestate Prælatorum, & censuris Ecclesiæ, ait Pegna 3. p. Director. Inquisit. & Genuensis in sua praxi cap. 8. n. 6. si ergo perturbantes Episcopi jurisdictionem possunt, etsi Regulares sint, puniri per censuras, & ideo Tridentinum sess. 25. cap. 3. ait Regulares excommunicari posse, si impediunt Episcopum,

P. Leu.
Locer.
Pignat.

Gerson.

M. Don

Farinac.

Pegna.

Genues.

Triden.

N. 287. *pum*, ne utatur suis insigniis: cur non proportionē prudenter, ut debet, servata, Pro-Episcopus Sedis vacantis poterit accitos ad comparandum Regulares approbatos, ut suas litteras examini subijciant? Pro-Episcopus, inquam, contumaces ad utrumque Regulares, simul tamen absolventes seculares, post omnia alia tentata urbanissimi juris remedia, cum Regularē à facultate absolventi suspensum declarare non poterit? Pudet, me diutius in tam fordida inurbanitate detinere. Caveat tamen Capitulum, & Pro-Episcopus, ne inurbanitate, & contumacia aliena raptus, indifferetio suo censurarum igne, maius excitet scandalum, & incendium. Pluant censure pacato Caelo, ut ros; non irato Caelo ut fulmina evibrentur.

N. 287. Replicabis r. quod quidquid juris tribuitur Capitulo Sede vacante, nil faciat ad rem nostram: et si enim à jure communi tribuatur Capitulo Sede vacante omne jus, quod inerat Episcopo, totum hoc non habet locum in Regularibus, qui ratione suorum privilegiorum à jure communi exempti sunt: ergo Capitulum nullum habet jus in Regulares approbatos. Secundo, quia per propria privilegia exempti sunt à jurisdictione Episcoporum, & non nisi per Bullam 18 Greg. XV. Inscrutabilis, aliorumque Pontificum in pluribus subditi fuere Episcopis, eaque potestas collata Episcopis supra Regulares, est ex pura delegatione Pontificum, non vero ex ordinaria Episcoporum, adeoque nullo modo transit ad Capitulum: ergo Capitulum nil potest contra Regulares. Tertiò,

N. 288. *Gregor. XV.* quia etiam dato quod jure communi Regulares forent subditi Episcopis, ut docent Navar. *com. 2. de Reg. n. 63.* & Barbosa, & plurimi alij: hoc tantum valet antequam Regulares ornarentur tot privilegijs, non post ea: ergo multo minus Capitulum habet jus in Regulares. Quartò, quia et si daretur quod non tantum jure communi, sed etiam jure officij Episcopalis Regulares subderentur Episcopis, & hæc potestas jurisdictionis foret ordinaria in Episcopis, adeoque transiret ad Capitulum Sede vacante; attamen Pontifices ei juri innato officio Episcopali derogarunt per concessa privilegia: ergo etiam derogavit juri, quod in Capitulo erat

N. 289. *Navar. Barbosa.* delegatum. Quintò, quia M. Passer. expressè negans *art. 1. n. 328.* quod Capitulum possit Regulares à confessione suspendere, negat *num. 1082. & pag. 264.* ipsis Episcopis convenire jus procedendi per censuras contra Regulares, adeo ut licet Concilium Tridentinum præcipiat Regularibus, ne audiant confessiones secularium, nisi sint ab

N. 290. *Episcopo approbati, neve prædicent eo contradicente, sess. 5. cap. 2. & sess. 24. c. 4. attamen Regulares in his inobedientes, nequebant, ut etiam fatetur Fagn. cap. Cum cap. la n. 21. de Privil. ex vi Tridentini puniri ab Episcopis. Quare totum jus, quod hodie competit contra Regulares Confessores, est ex Bulla 18. Gregor. XV. Inscrutabilis, confirmata à Clem. X. & Innoc. X. & XII. omnis alijs Pontificum Bullis, & Congregationum Responsis. De hoc legi potest idem M. X. Passer. n. 1085. recitans Breve Urbani VIII. ad Episcopum Gienensem, & Innoc. X. ad Episcopum Angelopolitanum. Quæ Brevia aliqui, immenso tamen, volunt non esse universalia, & ubique acceptata. Vide etiam de ipso Breve Urbani Barbastrensem pag. 981. & Frasso l. c. ergo si Episcopi ex potestate delegatâ à Greg. & ratihabita à citatis Pontificibus, punire possunt Regulares ab Episcopo non approbatos, absolventes tamen; & concionatores, contradicente Episcopo, concionantes, ut Clem. X. expressè confirmat: quo vel levi fundamento dicitur, quod Capitulum Sede vacante punire possit Regulares à mortuo Episcopo approbatos, resistentes tamen se præsentare, suæque litteras examini subijcere, simul tamen absolventes?*

N. 291. *Fateor me tot, & tanta hac in replicâ con- N. farcinasse, ut Adversarijs obsequer, quæ 291. prolixissimo tractatu egerent; nempe, an Episcopi ante Regularium privilegia jus aliud quod in Regulares haberent? nullum enim habuisse asserit M. Passer. n. 138. Quale habuerint post concessa privilegia; quale modo post Tridentinum, & post revocata à Tridentino; & multò magis post Gregorij Bullam privilegia? Rursus, an illud jus Episcopis, modo contra Confessores Regulares concessum, fuerit in Episcopo ordinatum, an purè delegatum: nam, ut rectè advertit Gonzalez Tellez lib. 1. Decret. tit. 3. cap. 12. Gon- Licer, & Barbosa in hunc ipsum locum, alijs que plures, citatis pluribus juris textibus, quod si causa aliqua committatur Ordinario ex speciali delegatione, si ejus causæ cognitio jure communi ad eum judicem spectabat, non ideo Judex ille sit delegatus, sed tantum ejus jurisdictio de novo excitatur: ergo per hoc quod à Gregorio XV. & alijs Pontificibus delegetur Episcopis jus puniendi Regulares sine licentiâ concionantes, & absolventes, excitatur jus, (si casu Episcopi habuere puniendi Regulares) non vero illud purè delegatur. Demum, quale jus transcat in Capitulum Sede vacante. Hæc tamen omnia sunt inter Doctores oppositum*

opinantes incerta, & nec faciunt, nec ad rem facere possunt: Non possunt, quia certum aliquid statui debet remediū pro damnis ingruentibus. Non faciunt, quia plane incerta sunt: quodcumque enim quis tueatur, nostra doctrina sublestat; nimirum, quod per concessa Regularibus privilegia ad summum revocatum sit jus, ne Capitulum approbatus Regularis examinet; non vero jus, ne eos convocet, & litteras exhibeat; & data contumacia eos puniat.

N. Hæc mea doctrina ex ipsismet Pontificum Bullis constat, præcipue ex Bulla Greg. XV. Urb. VIII. Clem. X. Innoc. X. & XII. qui in terminis distinguunt Regularem concionantem renitente Episcopo, & concionantem eo non renitente: in terminis absolventem sine approbatione Episcopi, seu renitente positive Episcopi: (hoc enim venit per non approbatum, non autem venit pure non approbatum, nam jus absolvendi in Confessore approbato ab Episcopo antecedenti durat utque dum à sequenti revocatur, sed venit Regularis, cuius approbatio à novo Episcopo revocatur) in terminis, inquam, distinguunt absolventem renitente Episcopo, & absolventem eo non renitente, quatenus antecedentis Episcopi approbationis litteras non revocavit: ergo idem prorsus in nostro casu dicendum. Aliud est absolvere non renitente Capitulo; aliud eo renitente: renititur autem Capitulum dum Regularis convocatur, & approbationis litteras petit. Rursus sicut dicti Pontifices non tantum dictas opiniones, quod quis absolvere, & concionari possit renitente Episcopo, & Ordinarijs, damnant, ut constat ex Clem. X. sed etiam jus dat illis, ut Episcopus tali suo juri renitentes severe puniat, suspensa concionandi, & absolvendi licentia, ut Innoc. XII. decernit: ita à pari Capitulum, Sede vacante, resistentes huic suo juri, nequis Regularis approbatus absolvat, nisi se præsentet, suasque litteras exhibeat, punire poterit eā suspensionis poenā.

N. Confirmo: Certum est quod si privilegia in iniquum alterius gravamen non cedant, sint late interpretanda; e contra si cedant, strictè intelligenda. Cum ergo Clem. IV. clausula, quā Regularibus sub demortuo Episcopo concionantibus, & absolventibus, privilegium dat, ut Sede vacante concionandi, & absolvendi sæculares licentia utantur, subsistat admissio in Capitulo jure, ne Regularis approbatus absolvat sæculares nisi se præsentet, suasque litteras examini subiciat; & negato dumtaxat in Capitulo jure examinandi eos Regulares approbatus, quale con-

cedit Barbastrensis, & M. Donatus: e contra si illud Clementis privilegium ita interpretemur, ut revocet jus Capituli, convocandi Regulares approbatus, & examinandi eorum litteras, cedat in iniquum Capituli gravamen: si enim Capitulum est Dominus gregis sæcularis, tenetur eum non fidere viro sibi incognito, renitenti suas litteras exhibere: quibus perpensis, ejus aptitudo, quoad absolvendos sæculares, cognosci posset: quin tenetur hunc virum à suo grege segregare, & punire in sui gregis defensionem: hinc fit quod totum Clementis privilegium in hoc dumtaxat consistat, quod Capitulo non conventiat jus examinandi Regulares approbatus; simul tamen Capitulo insit jus eos convocandi, & litteras examinandi. En mea mens ad veritatis limam, & in Capituli, & Regularium obsequium, & utrorumque tranquillitatem, digesta.

§. VI.

Compendiosa confessionum ex absolutionis nullitate invalidarum synopsis, & operis conclusio.

SUMMARIUM.

Confessiones ex nullitate absolutionis invalide, n. 295. ad 298.

Personis dictum, n. 299.

Quid toto opere præstiterim? Ibid.

Nemo damnatur nisi ob violatas certas leges, n. 300.

Plures sparsi totā hanc disputatione confessiones, non quidem ex parte penitentis, seu ex defectu doloris, propositi, integritatis invalidas, sed ex parte Confessoris absolventis invalidas: hic enim est Decretorum recitatorum scopus. Quia tamen, quod sub unum collocatur intuitum, facilius tenetur, & firmius, ideo, ut Confessoribus, minime dicta Decreta callentibus, indulgeam, brevi hac synopsis eas arctare duxi.

Cum ergo invalida sit data à non approbato absolutio, ut docui n. 36. 46. 72. hinc inferitur 1. Sacerdotem non approbatum invalide absolvere alium Sacerdotem, ut num. 39. dixi.

2. Invalide Parochum suas absolutionis vires quoad suas oves, committere Sacerdoti non approbato, *ibid.*

3. Invalide Regularem, etsi iniuste reprobatur ab Episcopo, absolvere. Idem dicendum de Sacerdote sæculari, n. 46. 75.

4. Invalide Sacerdotes, quicumque illi sint, ab Episcopo loci, in quo confessiones audiunt, non approbatus, absolvere sæculares, sive vi Cruciatæ, sive vi privilegiorum, n. 64.

5. In-

5. Invalide quoque Sacerdotes, quicumque sint, suæ approbationis limites excedentes, absolvere, *ibid.* & n. 72. 183.

N. 297. 6. Invalide Confessores, sive sæculares, sive Regulares sint, absolvere Religiosos, non habitæ à Prælato Regulari, cui poenitentes subfuerint, approbatione: etsi hoc fieret vi Cruciatæ, n. 65. 74. 75. 92.

7. Invalide Confessor, etsi Regularis, approbatus ab Episcopo antecedenti, renitente sequenti ejusdem Diocesis Episcopo, absolvere, sive vi Cruciatæ, sive privilegiorum, n. 87. 88. 89. & n. 147. ad 155. quibus in locis docui quæ confessiones vi Cruciatæ, aut privilegiorum sint, & non sint validæ.

8. Invalide alibi approbatus, non tamen ubi absolvit, hic absolvit.

9. Invalide absolvit, qui sub opinione tenuit, dubiè, aut incerto, aut probabiliter tantum probabili, de jurisdictione, absolutionem impendit, n. 147. 188.

N. 298. 10. Nulla est absolutio, independens ab Episcopo Diocesano, etsi data vi Cruciatæ, n. 72. 75. 92.

11. Nulla collata Religioso independens à suo Prælato, etsi vi Cruciatæ, n. 74. 92.

12. Nulla data, sive à Sacerdote sæculari, sive à Religioso, si sine speciali licentiâ Moniales absolvat, n. 72.

13. Nulla, etsi Confessor casus aliquos Papæ reservatos validè absolvere possit, si sine speciali Episcopi indulto absolvat casus ipsi Episcopo reservatos: esto ab eo Episcopo quoad alios casus foret approbatus, n. 72. 75.

14. Nulla data sub prætextu quod privilegia revixerint, aut aboleri nequiverint, n. 72. 75.

15. Nulla data à simplici Sacerdote illi, qui habet Beneficium curatum, n. 75.

16. Nulla data à Parocho extra sui Episcopatus limites degenti, etsi collata Parochiano sue Parochiæ, n. 198.

17. Nulla etsi collata suo poenitenti in alienâ Diocesi, in quâ Confessor non est approbatus, n. 82. quo loco alias refero absolutiones nullas. Ex his lector facile conjicere poterit alias confessiones ex absolutionis nullitate nullas.

N. 299. Concludo cum magno Theologiæ Scholasticæ, & Mysticæ Cancellario, Parisiensis Facultatis ornamento, cujus textum supra retuli n. 61. & quia in eo admirabile latet pro Theologis & quibusque studiosis consilium, ideo sæpius citandum, & jugi memoriâ retinendum. Ait Theologorum scho-

pum non alium esse debere quam veritatem, non vero favere potestati sæculari, plus quam spiritali, aut plus spiritali, quam sæculari. Clausis ergo ad similes humores respectus oculis, ijque in solam veritatem fixis, discere, docere, consulere, resolvere debemus. An ita me gesserim, qui *jaucui me, Dominus est.* Docui, quæ scivi, certa ut certa, incerta ut incerta. Neminem læsi, etsi aliquando duriuscula aliorum verba, & animositates retulerim. Quemlibet Adversarium in prelo habui. Opinionem, non opinantem; doctrinam, non Doctorem impugnavi. Indigam, vel Probabilitatis nomine, tenuem, invidiam, probabilem Probabilitatem respui, & solam certam penes utriusque sententiam adversæ Patronos, Probabilitatem admisi. Tutio-rem, & Probabiliorem consului; legem tamen, sub gravi obligantem, admittite utramque, aut alterutram, negavi. Ostendi, quod si tutius, aut probabilius sub lege foret, sub lege quoque foret, vel peccare formaliter, vel errare formaliter. Demonstravi, nil mali, & laxi ab illâ sententiâ generali de licito ulu oriri, sive sequenda tutioris, sive probabilioris, sive neutra, sed satis minus tuta, minus, certo tamen probabilis præctica: sed omne malum à Tutoria, Probabiliorista, & Probabilista derivari, qui particularibus opinionibus dant, vel continentem à peccato formali, vel maiorem, aut minorem probabilitatem, cum omni careant. Adverti longè plus timendas opiniones lætætitatis, & rigoris fucos larvatos, si sub lege statuuntur, quam libertatis prætextu inductas: hæ enim malum suum ocyus produunt, illæ occultant, eaque tendunt ut quibet pro libito vivat, & Dei lex fiat illis servata impossibilis. Tandem indicavi ad finem dis-
29. quod quotquot æterno incendio, culpæ 300. bili facto, & fato se destinant, non est obviolas leges incertas inter TT. sed obculcatas certissimas, & patentes Decalogi, & Ecclesiæ leges. Utinam, utinam omnis Catholicus grex certa Dei, & naturæ, & grætholicæ præcepta, omnibus Theologis indubita servaret! Quam illico Infernus ocellus, Cælum apertum! Faxit luminum Pater, & Mater, ut quæ ijs, ni fallor, inspirantibus, & faventibus aggressus sum, in ejusdem SS. Triadis, & Christi Servatoris, & Dapare gloriam, animarumque salutem cedant: & ut cedant, omne meum Alpha, & Omega subijcedant, omne meum Apostolicæ judicio, cuius in gregis emolumentum hæc, ut ut potui, digessi.

L A V S D E O.